

Bundel van de Commissie Burger & Bestuur Voorschoten van 26 maart 2015

- 1 Opening en vaststelling agenda
- 2 Spreekrecht
- 3 Wijziging inspraakverordening en samenspraak
 - Raadsvoorstel wijziging inspraakverordening.
 - Inspraakverordening - bestaande tekst
 - Griffie-advies samenspraak en inspraak
 - Informatiebrief aan de raad over wijziging inspraakverordening en samenspraak
- 4 Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015
 - Raadsvoorstel Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen.
 - Toelichting op Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen.
 - Griffie-advies verordening kwijtschelding
 - Beantwoording technische vragen VVD over kwijtscheldingsbeleid.
- 5 RKC rapport Houdbare gemeentefinanciën
 - Rapport Onderzoek houdbare gemeentefinancien RKC WVOLV
- 6 Informatiebrief uitgangspunten voor vervangingsinvesteringen
 - Griffie-advies memo uitgangspunten voor investeringen.
 - Informatiebrief aan raad over uitgangspunten vervangingsinvesteringen (AANGEPAST geel gearceerd, get.)
 - Informatiebrief aan raad over uitgangspunten vervangingsinvesteringen (GECORRIGEERD 2603)
- 7 Stand van zaken reserves vanaf 2009 en schuldpositie
 - Informatiebrief aan Raad over Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering 2010-2014 (incl. balans)
 - Griffie-advies stand van zaken reserves en schuldpositie
- 8 Brief Gedeputeerde Staten over toezichtregime 2015
 - B&B - 101824 (Prov. Zuid-Holland)
 - B&B- 101824 concept antwoordbrief.
- 9 Beantwoording brief Rekenkamercommissie
 - Brief RKC inz. monitoring en evaluatie ambt. integratie V.schoten-W.naar dd 9 feb. 2015
 - Raadsvoorstel reactie brief RKCinz. ambt. integratie
 - Ontwerp-antwoordbrief RKC
 - Griffie-advies antwoordbrief RKC
- 10 Voorbereiden PHO Sociale Agenda 1 april 2015 Holland Rijnland
 - Annotatie PHO Sociale Agenda d.d. 1 april 2015.
- 11 Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad
 - B&B - 101824 (Prov. Zuid-Holland)
 - B&B - 101824 concept antwoordbrief
 - B&B - 101958 (RKC)
 - B&B - 101972 Aanbiedingsbrief RKC jaarverslag 2014
 - B&B - 101972 bijlage Jaarverslag 2014 RKC

B&B - 101998 (Begrotingscirculaire Prov. ZH 2016-2019)

B&B - 102000

Informatiebrief aan Raad over Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering 2010-2014 (incl. balans)

Informatiebrief aan Raad over Uitgangspunten vervangingsinvesteringen

Informatiebrief aan raad over Invoering vennootschapsbelasting per 01-01-2016 voor overheidsbedrijven en
mogelijke consequenties vastgoed

Informatiebrief aan raad over Plan van aanpak betaaltermijnen

Informatiebrief aan Raad over Bevoegd gezag Tunnelveiligheid

Informatiebrief aan Raad over Procesvoorstel contractsvorming Sportfondsen

Informatiebrief aan Raad over Stand van zaken regionale samenwerking (incl. 2 bijlagen)

Informatiebrief aan Raad over Intensivering districtelijke samenwerking crisisbeheersing

Informatiebrief aan Raad over afloop Samenscholingsverbod Burgemeester Berkhoutpark 2015

Informatiebrief aan Raad over Decemercirculaire 2014 Gemeentefonds

informatiebrief aan Raad over Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015 - bijl. 1

informatiebrief aan Raad over Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015 - bijl. 2

informatiebrief aan Raad over Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015

Beantwoording (aanvullende) schriftelijke vragen PvdA over BTW-voordeel en statuten Adegeest

Beantwoording schriftelijke vragen CDA over Burgemeester Berkhoutpark

Beantwoording schriftelijke vragen PvdA over klanttevredenheidsevaluaties

Lijst Ingekomen Stukken gemeenteraad 2 april 2015 (B&B)

12 Lijst van toezeggingen

Lijst van toezeggingen 11 maart 2015

13 Rondvraag en actuele bestuurlijke aangelegenheden

14 Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

15 Sluiting

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

Registratienummer: 4302

Datum:

Soort Voorstel:

Adviesnota

Onderwerp:

Wijziging inspraakverordening en vaststelling uitgangspunten invulling bij samenspraak

Portefeuillehouder:

Burgemeester Staatsen

Programma:

Burger en bestuur

Kernboodschap:

Bijlagen:

1

Stukken ter inzage:

ja

Beslispunten:

1.

I. De Inspraakverordening wordt gewijzigd als volgt:

A. In artikel 4 worden een derde en vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

3. Als een ander bestuursorgaan dan het college besluit tot het verlenen van inspraak, wordt de procedure uitgevoerd door het college.

4. In afwijking van het derde lid kan het bestuursorgaan dat besluit tot het verlenen van inspraak, besluiten het uitvoeren van de inspraakprocedure aan zich te houden.

II. Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking.

2. Bij samenspraak als uitgangspunten te nemen dat:

1. bij toepassing van samenspraak voorop staat dat zoveel mogelijk aan de voorkant van het proces wordt begonnen;

2. de onderwerpen ten behoeve van een goede samenspraak tijdig op de termijnagenda staan;

3. aan de hand van de termijnagenda wordt bepaald welke onderwerpen zich lenen voor samenspraak en in welke vorm, dit aan de hand van de participatieladder en

4. de gemeente gedurende het proces regelmatig terugkoppelt naar de participanten

5. de samenspraak medio 2016 wordt geëvalueerd.

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Wijziging inspraakverordening en vaststelling bestuurlijke intenties samenspraak

Inleiding

In het coalitieakkoord en in de programmabegroting is als belangrijk onderdeel genoemd het meer en beter betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het maken van plannen en het geven van informatie over de gemaakte plannen. Deze besluitvorming geeft daaraan een belangrijke stap in die richting.

Particulier initiatief stimuleren en faciliteren en als overheid richten op randvoorwaarden scheppen. Ook als gemeente willen we steeds meer naar een situatie van 'mogelijk maken' in plaats van 'maken'. In toenemende mate kunnen we spreken van overheidsparticipatie. De maatschappij verandert. De gemeente zal gelukkig meer en meer te maken krijgen met particuliere en maatschappelijke initiatieven. Deze veranderende rol van de overheid stelt ook eisen aan het beleids- en besluitvormingsproces. Nieuwe tijden vragen dan ook om een cultuuromslag in 'denken en doen', zowel digitaal als fysiek.

Van groot belang daarin is samenspraak en inspraak. Onder samenspraak verstaan we het in een vroeg stadium betrekken van burgers, bedrijven, instellingen en overheid bij de agendering, ontwikkeling, besluitvorming en waar mogelijk evaluatie en uitvoering van beleid. Het proces van samenspraak vindt niet alleen plaats bij beleid van de gemeente, maar zal steeds meer ingezet worden naar aanleiding van initiatieven van burgers, bedrijven en instellingen. Een belangrijk uitgangspunt is: als gemeente gaan we eerst met de burgers, bedrijven en instellingen praten voordat we beginnen!

Gekozen is voor de term samenspraak in plaats van burgerparticipatie, omdat de term samenspraak beter weergeeft waar het feitelijk om draait, namelijk wederkerigheid in de betrokkenheid van alle partijen, en er meerdere deelnemers zijn dan burgers (zie voor verdere invulling van het begrip de argumenten hierna). De term wordt ook genoemd in de programmabegroting.

Goede voorbeelden zijn: er is op basis van eerdere gesprekken met de bewoners gekomen tot de herinrichting van de Vlietwijk: gemeente en bewoners raakten tijdens avonden in de wijk met elkaar in gesprek over de herinrichting van de Vlietwijk; waar de wijk behoefte aan heeft en ook waar de wijk geen behoefte aan heeft. Een ander voorbeeld is het burgerpanel voor de boortunnel waarbij succesvol gebruik is gemaakt van Voorschotense denkkraft. Meer recent denken we aan de ontbijt- en lunchsessies en de winkel van de toekomst bij de ontwikkeling van de Toekomstvisie van Voorschoten. Tenslotte is de taskforce centrum een goed voorbeeld van hoe we de samenspraak vormgeven door te beginnen met betrokkenen te gaan praten.

Onderwerpen die zich goed lenen voor samenspraak zijn: het ontwikkelen van de openbare ruimte, cultuur, verkeer, horeca of evenementen.

Een vorm van samenspraak is inspraak. De inspraak is wettelijk verankerd in de inspraakverordening als uitvloeisel van artikel 150 van de Gemeentewet. Daarin staan regels waarlangs inspraak van ingezetenen en belanghebbenden in Voorschoten loopt. Deze inspraak

wordt echter steeds meer ervaren als een gejuridiseerde vorm van samenspraak, een (te strak) keurslijf dat niet voor alle situaties meer geschikt is.

Beoogd effect

Beter benutten van kansen in de Voorschotense samenleving en doelgerichter werken door co-creatie, participatie en het benutten van kennis en expertise van en het vergroten van draagvlak bij inwoners, gebruikers en instellingen voor (gemeentelijk) beleid.

Argumenten

1.1. Het college bereidt in beginsel de inspraakprocedure voor raadsbesluiten voor en voert het uit

Als het een onderwerp van de raad betreft, besluit de raad over het houden van inspraak. Toepassing van de gevallen waarin de wet voorziet, betekent dat de raad in al die gevallen het bevoegde orgaan is. In alle wettelijke gevallen (zie toelichting Inspraakverordening) is de raad het bevoegde orgaan, maar blijkt in de praktijk dat het college de uitvoering voor zijn rekening neemt. In de Inspraakverordening wordt deze praktijk nu als uitgangspunt genomen. Het college bereidt het besluit van de raad tot het houden van inspraak voor en doorloopt feitelijk de procedure. Deze afspraak verduidelijkt de invulling van de rollen en wordt gezien als een invulling van artikel 160 Gemeentewet (het college bereidt de besluiten van de raad voor en voert deze uit). Het vaststellen van het eindverslag van inspraak is, tezamen met de besluitvorming over het onderwerp, weer aan de raad. Het laat onverlet dat er onderwerpen kunnen zijn, waarbij de raad de inspraakprocedure zelf wil doorlopen. In toenemende mate zal het gebruik van inspraak, voor zover wettelijk niet vereist, vervangen worden door andere, meer op de situatie toegesneden, vormen van samenspraak.

2.1 Dit voorstel borduurt voort op eerdere besluitvorming

In 2008 heeft de raad het eindrapport projectgroep burgerparticipatie vastgesteld als richtinggevend kader voor de aanpak van burgerparticipatie. Gelet op het toenemende belang van samenspraak, genoemd in de overige argumenten, is het goed om in de nieuwe raadsperiode met een nieuw coalitieakkoord, nog eens vast te stellen wat de uitgangspunten zijn over de daadwerkelijke invulling op het gebied van samenspraak.

2.2 Het voorstel sluit aan bij het coalitieakkoord en de programmabegroting

In het coalitieakkoord en de programmabegroting vormt de samenspraak van en met burgers, bedrijven en instellingen bij de invulling van meerdere thema's een belangrijk onderdeel om resultaten te behalen. zoals:

- Het vergroten van betrokkenheid bij het onderhoud van het groen in de gemeente;
- Het stimuleren van de samenleving (bewoners, bedrijven, instellingen) om bijdragen te leveren: voorlichting en communicatie, uitrol Energieakkoord, toezicht op nakomen wettelijke verplichtingen (Bouwbesluit, Activiteitenbesluit), participatie in Netwerk Duurzaam Ondernemen, deelname aan landelijke initiatieven (Klimaatstraatfeest, Earth Hour, Dag van de Duurzaamheid, etc.);
- De revitalisering dorpscentrum en Noord-Hofland

2.3 Het voorstel geeft een invulling van samenspraak met het oog op de gemeente van de toekomst

In toenemende mate zal de gemeente worden geconfronteerd met particuliere en maatschappelijke initiatieven, die raken aan de taken die de gemeente tot op heden uitvoert, zoals bijvoorbeeld aan de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. Verder vereist decentralisatie van taken van Rijk naar gemeente toekomstgerichtheid, het kunnen omgaan met beleidsdynamiek en aanpassend vermogen. Daarin speelt samenspraak van de gemeente met allerlei organisaties een grote rol. Samenspraak is een flexibel instrument en daarmee speelt dit voorstel in op die veranderende rol van de gemeente en van de maatschappij.

2.4. Door samenspraak laten alle participanten zien dat ze elkaars inbreng serieus nemen.

De burgers, bedrijven en instellingen voelen zich meer betrokken bij de gemeente en het gemeentelijk beleid. Betrokken burgers leidt tot een betrokken samenleving. Andersom participeert de gemeente steeds meer als een gelijkwaardige partner met burgers, bedrijven en instellingen. Daarom wordt als belangrijk uitgangspunt geformuleerd: We praten eerst met burgers, bedrijven en instellingen voordat we iets gaan doen!

2.5 Samenspraak versterkt de kwaliteit van beleidsprocessen en verhoogt het draagvlak

De inzet van de verschillende vormen van samenspraak levert ideeën, kennis en ervaringen op van de participanten van het proces. Daardoor wordt gebruikt gemaakt van de specifieke deskundigheid en sterke kanten van de participanten, zodat de gemeente en participanten elkaar aanvullen. Tegelijkertijd wordt de betrokkenheid van participanten vergroot. Dit totaalplaatje draagt bij aan een hogere kwaliteit van de beleidsvorming.

2.6 De inzet van de gemeente dient mee te lopen met de veranderende maatschappij

De veranderende maatschappij zal betekenen dat een beroep wordt op de gemeente in verschillende rollen, waardoor de verschillende vormen van samenspraak kunnen of dienen te worden ingezet. Het is noodzakelijk om als gemeentelijke overheid daar vroegtijdig op inspeelt.

2.7 De samenspraak maakt in raadsvoorstellen expliciet onderdeel uit van het beleids- en besluitvormingsproces

Om samenspraak vorm te geven zijn feitelijke acties nodig. Leidend zijn de onderwerpen die op de termijnagenda staan. Aan de hand van de termijnagenda kunt u vaststellen of het onderwerp zich voor samenspraak leent, op welke moment (met inachtneming van het hiervoor genoemde uitgangspunt eerst praten, dan doen) en in welke vorm. Handig is daarbij het hanteren van de participatieladder. Het gebruik van de participatieladder sluit aan bij de aanbevelingen van de VNG en de Nationale Ombudsman en borduurt voort op de burgerparticipatie zoals die in 2008 door de raad is ingezet. In raadsvoorstellen zal expliciet tot uiting dienen te worden gebracht dat samenspraak is toegepast. Zo wordt de afweging kenbaar gemaakt voor u en voor de burgers, ondernemingen en instellingen die belang hebben bij het onderwerp van samenspraak.

Kanttekeningen

2.1. Samenspraak hangt af van de rol die de gemeentelijke overheid kan (blijven) spelen.

De inzet van samenspraak bepaalt de noodzaak om als gemeente blijvend aandacht te besteden aan de veranderende omgeving. In de toekomstvisie Voorschoten is voor de komende jaren daarover al nagedacht. Het is noodzaak om alert te blijven op de ontwikkelingen die van belang zijn voor de gemeente.

2.2. Het is belangrijk om verwachtingen te managen

Bij de toepassing van samenspraak dient duidelijk te zijn wat er van alle partijen in het beleidsproces wordt verwacht. Om te voorkomen dat verwachtingen van het proces van samenspraak niet kunnen worden waargemaakt, dient telkenmale duidelijk gecommuniceerd te worden wat de verwachtingen zijn en wat de mate van invloed van alle partijen is op het proces van beleidsvorming en wat er met de inbreng gebeurt.

2.3 Samenspraak behoeft weinig financiële middelen

In de regel wordt samenspraak bij projecten toegepast. Dat betekent dat de kosten voor samenspraak reeds in projectbegroting zijn verwerkt. De beschikbare financiële middelen behoeven daarom niet zo hoog te zijn. Dit bleek ook bij de samenspraak ten behoeven van de toekomstvisie.

Financiën

Samenspraak die plaatsvindt in een project wordt bekostigd vanuit het budget van het project.

In de programmabegroting zijn voor de implementatie van samenspraak met inwoners als financieel perspectief in de meerjarenramingen 2015–2018 opgenomen voor de achtereenvolgende jaren respectievelijk –€12.500, –€10.000, –€10.000 en –€10.000.

Samenspraak die plaatsvindt in een project wordt bekostigd vanuit budget van het project.

Communicatie

De wijziging van de inspraakverordening wordt bekendgemaakt via het Gemeentebled op officielebekendmakingen.nl. De volledige tekst komt op overheid.nl te staan. Daarnaast zullen de bewoners en instellingen via een bericht in de elektronische gemeentelijke berichtgeving van deze besluitvorming op de hoogte worden gesteld.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: 4302

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 januari 2015,

gelet op artikel 150 Gemeentewet en de Inspraakverordening

besluit:

1.

I. De Verordening tot wijziging van de Inspraakverordening vast te stellen:

A. In artikel 4 worden een derde en vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

3. Als een ander bestuursorgaan dan het college besluit tot het verlenen van inspraak, wordt de procedure uitgevoerd door het college.

4. In afwijking van het derde lid kan het bestuursorgaan besluiten het uitvoeren van de inspraakprocedure aan zich te houden.

II. Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking.

2. Bij samenspraak als uitgangspunten te nemen dat:

1. bij toepassing van samenspraak voorop staat dat zoveel mogelijk aan de voorkant van het proces wordt begonnen;
2. de onderwerpen ten behoeve van een goede samenspraak tijdig op de termijnagenda staan;
3. aan de hand van de termijnagenda wordt bepaald welke onderwerpen zich lenen voor samenspraak en in welke vorm, dit aan de hand van de participatieladder en
4. de gemeente gedurende het proces regelmatig terugkoppelt naar de participanten
5. de samenspraak medio 2016 wordt geëvalueerd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 2 april 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Bijlage bij besluit van de raad d.d. 5 maart 2015, Reg.nr. Z-19091

De mate van samenspraak: de participatieladder

Samenspraak krijgt op verschillende wijzen vorm en inhoud. Maar onze werkwijze moet herkenbaar zijn. Daarom wordt de onderstaande ladder van vormen samenspraak als standaard gehanteerd. Deze ladder geeft zes treden waarop burgers, bedrijven of instellingen betrokken kunnen zijn bij projecten, beleidsontwikkeling of andere activiteiten. Bij de aanvang van een plan of proces wordt steeds de betreffende trede bepaald en gecommuniceerd. Dat schept de beste kans op heldere verwachtingen tussen de gemeente en andere participanten.

In raadsvoorstellen zal opgenomen worden welke keuze is gemaakt, op welke wijze die keuze tot stand is gekomen, hoe het proces is doorlopen, wat de uitkomsten daarvan zijn en welke invloed dat heeft op het uiteindelijke besluit. Dat draagt bij aan het besluitvormend en controlerend vermogen van de raad.

De onderstaande niveaus van samenspraak zijn conform de aanbevelingen van de VNG en de Nationale Ombudsman.

De zes niveaus zijn:

1. Zelf organiseren

De burger organiseert en voert zelf projecten uit. De gemeente ondersteunt en faciliteert.

Hier is sprake van terugtreden van de gemeente ten gunste van het eigen initiatief en de eigen deskundigheid van burgers. Dit past in hedendaagse opvattingen over zelfredzaamheid van burgers.

2. (Mee)beslissen

De burger is medeverantwoordelijk voor beslissingen.

De gemeente laat (deel)beslissingen binnen vooraf gestelde kaders over aan de burger en verbindt zich aan deze besluiten.

Het kan hier gaan om beslissingen van burgers als buurt- of wijkbewoners zelf bestemmingen mogen geven aan een buurt- of wijkbudget. De raad geeft dan gecontroleerd en onder voorwaarden bevoegdheden aan een groep burgers.

Vanzelfsprekend moet dan representativiteit (in de zin van gelegitimeerde vertegenwoordiging), verantwoording en controle, goed zijn geregeld.

3. Coproduceren

De burger werkt intensief met de gemeente mee aan plannen of beleid.

De gemeente ziet de burger als partner in de planvorming en laat het resultaat van de samenspraak zwaar wegen in de besluitvorming en koppelt naar de deelnemers het effect van hun inbreng terug.

Burgers werken samen met de gemeente en eventueel externe deskundigen beleidsvoorstellen uit. Deelnemers investeren relatief veel tijd en ze nemen ook hier een duidelijke verantwoordelijkheid. Daarbij kunnen zij op dezelfde wijze worden aangesproken op de kwaliteit van de door hen geleverde voorstellen/plannen als het geval is voor de gemeente. De methode bestaat meestal uit een reeks bijeenkomsten, afwisselend met alle deelnemers en in kleinere werkgroepen. Excursies, presentaties geven, actief informatie vergaren, maken vaak deel uit van de werkwijze.

4. Adviseren

De burger draagt ideeën en oplossingen aan voor een goed advies in een beleidsthema.

De gemeente geeft vooraf informatie over een beleidsonderwerp, neemt het advies serieus in overweging en motiveert een afwijkende beslissing.

Instrumenten hiervoor zijn bijvoorbeeld, burgerconferenties, consensusconferenties, burgerpanels, burgerfora, burgerjury's. Deelname vergt een redelijke tijdsinvestering van burgers. Deelnemers nemen een duidelijke verantwoordelijkheid: ze zijn aanspreekbaar op hun advies.

5. Raadplegen

De burger is informant en geeft zijn mening over of kennis van een beleidsonderwerp.

De gemeente wil de mening, opvattingen of visie van de burgers weten en houdt hiermee zoveel mogelijk rekening in de besluitvorming.

Raadplegen gebeurt door deelname aan enquêtes, invullen van opiniewijzers of geven van reacties via internet. De deelname is relatief kort en weinig inspannend, de verantwoordelijkheid is licht. De vrijheid van 'de politiek' om de resultaten te gebruiken is relatief groot.

6. Informeren

De burger mag vragen stellen over de plannen. De gemeente stelt de burgers op de hoogte van haar plannen. Het verlenen van de wettelijke verplichte inspraak wordt

tenminste op dit niveau ingestoken. De inzet is niet gericht op samenspraak. De uitkomst kan eventueel leiden tot een proces op een hoger samenspraakniveau.

Nr. 42

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders dd. 18 mei 2004, nr. 42;

gelet op artikel 150 van de Gemeentewet;

rekening houdende met de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb;

b e s l u i t :

vast te stellen de navolgende “*Verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken*” (*Inspraakverordening*)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

De verordening verstaat onder:

- a. inspraak: het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid;
- b. inspraakprocedure: de wijze waarop de inspraak gestalte wordt gegeven;
- c. beleidsvoornemen: het voornemen van het bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid.

Artikel 2 Onderwerp van inspraak

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid.
2. Inspraak wordt altijd verleend indien de wet daartoe verplicht.
3. Geen inspraak wordt verleend:
 - a. ten aanzien van ondergeschikte herzieningen van een eerder vastgesteld beleidsvoornemen;
 - b. indien inspraak bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
 - c. indien sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
 - d. inzake de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
 - e. indien de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat inspraak niet kan worden afgewacht;
 - f. indien het belang van inspraak niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving.

Artikel 3 Inspraakgerechtigden

Inspraak wordt verleend aan ingezetenen en belanghebbenden.

Artikel 4 Inspraakprocedure

1. Op inspraak is de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.
2. Het bestuursorgaan kan voor een of meer beleidsvoornemens een andere inspraakprocedure dan die als bedoeld in lid 1 vaststellen.

Artikel 5 Eindverslag

1. Ter afronding van de inspraak maakt het bestuursorgaan een eindverslag op.
2. Het eindverslag bevat in elk geval:
 - a. een overzicht van de gevolgde inspraakprocedure;
 - b. een weergave van de zienswijzen die tijdens de inspraak mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
 - c. een reactie op deze zienswijzen, waarbij met redenen omkleed wordt aangegeven op welke punten al dan niet tot aanpassing van het beleidsvoornemen wordt overgegaan.
3. Het bestuursorgaan maakt het eindverslag op de gebruikelijke wijze openbaar.
4. De burgemeester vermeldt het eindverslag in het burgerjaarverslag.

Artikel 6 Intrekking oude verordening

De Inspraakverordening Voorschoten 1994 wordt ingetrokken.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt – in afwijking van het bepaalde in artikel 22 van de Tijdelijke Referendumwet en derhalve met toepassing van artikel 25 van die wet – in werking op de dag na die van de bekendmaking daarvan.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Inspraakverordening.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 1 juli 2004.

de griffier,

de voorzitter,

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

a. Inspraak:

Er zijn veel omschrijvingen van het begrip inspraak. Bij de in dit artikel opgenomen formulering is aangesloten bij de tekst van artikel 150 van de Gemeentewet. Inspraak is een onderdeel van de voorbereiding en uitvoering van het gemeentelijk beleid en heeft een tweeledig doel. Enerzijds wordt aan belanghebbenden de mogelijkheid geboden om hun mening over beleidsvoornemens kenbaar te maken. Anderzijds biedt inspraak aan bestuursorganen een belangrijk hulpmiddel in het kader van de voor de beleidsvoorbereiding noodzakelijke belangenafweging. Inspraak is overeenkomstig artikel 150 van de Gemeentewet 'eenzijdig' gedefinieerd, dat wil zeggen dat geen gedachtewisseling met het bestuursorgaan is inbegrepen. Geadviseerd wordt echter om het tweezijdige element van gedachtewisseling zo mogelijk wel onder de inspraakprocedure te brengen, omdat hiermee een derde doel kan worden gediend, te weten het creëren van draagvlak voor beleidsvoornemens.

b. Inspraakprocedure:

De verantwoordelijkheid voor het maken van een regeling over inspraak ligt ingevolge artikel 150 van de Gemeentewet bij de raad. Zoals ook hieronder (bij artikel 4) vermeld, is als hoofdregel in de verordening afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing verklaard. Artikel 4, tweede lid, geeft het bestuursorgaan ruimte om een andere procedure te volgen. Het bestuursorgaan is immers verantwoordelijk voor uitvoering, de nadere regeling en organisatie van de inspraak.

c. Beleidsvoornemen:

Het begrip beleidsvoornemen is gedefinieerd als het voornemen van het bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid. Het zal duidelijk zijn dat het hierbij niet gaat om de vaststelling van concrete besluiten of maatregelen, maar om de vorming van het beleid waarop deze kunnen worden gebaseerd.

Artikel 2 Onderwerp van inspraak

In het eerste lid is bepaald dat elk bestuursorgaan ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden besluit of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid. Het begrip bestuursorgaan is gedefinieerd in artikel 1:1, eerste lid, van de Awb. Het omvat in elk geval raad, college en burgemeester. Elk bestuursorgaan van de gemeente kan zijn eigen beleidsvoornemens aan inspraak onderwerpen. In de Memorie van Toelichting (MvT) bij de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb is vermeld dat het ter volledige beoordeling van de gemeenteraad blijft ten aanzien van welke beleidsvoornemens inspraak wordt verleend. Omdat het in bepaalde gevallen doelmatiger zal kunnen zijn als het kenbaar maken van opvattingen geschiedt door middel van bijvoorbeeld spreekrecht bij raadsvergaderingen, blijft door de formulering van het eerste lid de mogelijkheid bestaan dat voor bepaalde beleidsvoornemens een andere wijze van gelegenheid bieden voor dergelijke uitingen wordt geregeld.

Het besluit om al dan niet inspraak te verlenen is een besluit in de zin van de Awb. Hiertegen kan dus bezwaar worden gemaakt.

In het tweede lid is bepaald dat inspraak altijd wordt verleend indien een wettelijk voorschrift daartoe verplicht. Hieronder staat een opsomming van wettelijke verplichtingen. Er is van afgezien om dit op te nemen in de tekst van artikel 2 zelf, omdat in de eerste plaats dan bij een nieuwe wettelijke verplichting direct de verordening moet worden aangepast en in de tweede plaats het een dermate uitgebreide opsomming is dat de verordening hiermee onoverzichtelijk wordt.

Na de wijziging van afdeling 3.4 van de Awb en de inwerkingtreding van het bijbehorende

wetsvoorstel inzake aanpassingswetgeving bestaan – zoals het er nu uitziet – in ieder geval wettelijke verplichtingen tot het bieden van inspraak bij:

- a. de voorbereiding van een ontwikkelingsprogramma stedelijke vernieuwing (artikel 7 Wet stedelijke vernieuwing);
- b. de voorbereiding van het gemeentelijk milieubeleidsplan (artikel 4.17, derde lid, Wet milieubeheer (WM));
- c. de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een afvalstoffenverordening die afwijkt van artikel 10.21 WM (artikel 10.26, tweede lid, WM);
- d. het integraal gemeentelijk gehandicaptenbeleid (artikel 1a Wet voorzieningen gehandicapten);
- e. de realisatie en de vormgeving van cliëntenparticipatie bij de uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (artikel 42, eerste lid, onder d) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (artikel 42, eerste lid, onder d);
- f. de voorbereiding van besluiten tot uitsluiting van welstandstoetsing als bedoeld in artikel 12, tweede lid, onder a en b, van de Woningwet (artikel 12, vierde lid).

In het derde lid is opgenomen wanneer geen inspraak wordt verleend.

Artikel 3 Inspraakgerechtigden

De omschrijving van inspraakgerechtigden vloeit rechtstreeks voort uit de tekst van artikel 150 van de Gemeentewet. In de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb zijn de woorden 'in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen' vervangen door: belanghebbenden. Het begrip 'belanghebbende' is in artikel 1:2 Awb gedefinieerd en deze definitie heeft ook gelding voor wetgeving buiten de Awb.

Artikel 4 Inspraakprocedure

Ter uniformering en deregulering is in het eerste lid afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de inspraak. In artikel 3:11 tot en met 3:17 (tot de inwerkingtreding van de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb: artikel 3:11 tot en met 3:13) Awb is de inspraakprocedure te vinden. Na terinzagelegging en bekendmaking van het beleidsvoornemen kunnen belanghebbenden gedurende zes weken (tot de inwerkingtreding van de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb: vier weken) schriftelijk of mondeling hun zienswijze naar voren brengen. In de meeste gevallen zal deze procedure passend zijn voor de inspraak. Zo niet, dan kan op grond van het tweede lid de inspraakprocedure worden aangepast.

Artikel 5 Eindverslag

In dit geval is niet gekozen voor verwijzing naar afdeling 3.4 Awb. In artikel 3:17 (tot de inwerkingtreding van de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure: artikel 3:13, vijfde lid) Awb wordt namelijk slechts bepaald dat een verslag wordt gemaakt van hetgeen tijdens de inspraakprocedure mondeling naar voren is gebracht.

Onder het in het tweede lid, onderdeel a, genoemde verslag van de gevolgde inspraakprocedure wordt verstaan een verslag van het feitelijk verloop van de procedure, het al dan niet onverkort hebben toegepast van afdeling 3.4 Awb, de data van terinzagelegging etc.

Onderdeel b betekent dat de eindrapportage een volledig overzicht dient te bevatten van zowel de

mondelinge als de schriftelijke inspraakreacties. De schriftelijke inspraakreacties kunnen aan het verslag worden gehecht. In de MvT bij de Awb wordt opgemerkt dat in het verslag kan worden volstaan met een korte zakelijke weergave van de naar voren gebrachte opvattingen en vermelding van de personen die hun opvatting naar voren hebben gebracht.

Onder c wordt als het sluitstuk van inspraak voorgeschreven dat het bestuursorgaan aangeeft wat met de zienswijzen wordt gedaan.

In het derde lid is bepaald dat het bestuursorgaan het eindverslag op de gebruikelijke wijze openbaar maakt.

Het ligt voor de hand om degenen die hebben ingesproken een exemplaar van het eindverslag te sturen. Daarnaast kan het eindverslag algemeen worden gepubliceerd in de krant en op de gemeentelijke website. Als het aantal insprekers omvangrijk is, kan worden gekozen voor het volstaan met een algemene bekendmaking.

In het vierde lid wordt de burgemeester verplicht om het eindverslag te vermelden in zijn burgerjaarverslag overeenkomstig artikel 170, tweede lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet.

Artikel 6 Intrekking oude verordening

Met deze bepaling wordt de bestaande inspraakverordening ingetrokken. De datum waarop de oude verordening vervalt, is de datum waarop de verordening in werking treedt (zie artikel 7).

Artikel 7 Inwerkingtreding

Als – zoals hier het geval is – de Tijdelijke referendumwet (Trw) van toepassing is, treedt de betreffende verordening normaliter pas zes weken na de dag van bekendmaking in werking. De raad kan echter – met toepassing van artikel 25 van de Trw – besluiten tot eerdere inwerkingtreding, als naar haar oordeel de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. In dit geval is daar voor gekozen, om het mogelijk te maken dat de inwerkingtreding van de nieuwe verordening zoveel mogelijk aansluit op de inwerkingtreding van de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb.

Mocht overigens onverhoopt de eerdergenoemde wet eerst enige tijd na de streefdatum van 1 juli 2004 in werking treden, dan is dat juridisch geen probleem, omdat de aanpassingen van de verordening ook volgens de huidige wetgeving al kunnen. (Wel geldt dan vanzelfsprekend tot de inwerkingtreding van de wetswijzigingen nog de huidige procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, met een inspraaktermijn van 4 weken)

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Inspraakverordening. In de citeertitel wordt geen jaartal opgenomen om te voorkomen dat de schijn wordt gewekt dat de verordening slechts voor een jaar geldt.

Voorblad RAADSVOORSTEL

RG nr.	42		
Datum:	7 mei 2004		
Verantw. Portefeuillehouder	burgemeester		
Onderwerp:	nieuwe inspraakverordening		
Programma (uit de begroting)	Programma 7 (Een Voorschoten dat een efficiënt bestuur heeft en dat financieel gezond is)		
Betrokken doelstelling van het Programma	Grotere betrokkenheid en participatie van de burgers		
Betrokken subdoelstelling van het programma	n.v.t.		
Aard van het voorstel	Besluitvormend		
Voorgestelde besluit	Een nieuwe inspraakverordening vast te stellen, overeenkomstig het – in concept bijgevoegde – besluit.		
Bijlagen:	Artikelsgewijze toelichting op inspraakverordening <i>(onderdeel uitmakend van besluit)</i>		
Achterliggende documenten:	VNG-ledenbrief, inclusief nieuw wettelijk kader <i>(ter visie in de fractiekamer)</i>		
Begrotingswijziging noodzakelijk	NEE		
Relevante kader of beleidsnota's.			
Behandelschema <i>(in te vullen door de</i>	Raadsc commissie	BB 14 juni 2004	

<i>griffie)</i>	Raad	1 juli 2004

Onderwerp: nieuwe inspraakverordening

Resumé voorstel

Voorgesteld wordt een nieuwe inspraakverordening vast te stellen, overeenkomstig het – in concept bijgevoegde – besluit.

Inleiding

Sinds 1 januari 1994 is in artikel 150 van de Gemeentewet aan de raad de verplichting opgelegd een inspraakverordening vast te stellen. De VNG heeft daarvoor in 1993 een modelinspraakverordening opgesteld, die ook Voorschoten destijds heeft overgenomen.

Inmiddels heeft de VNG de modelinspraakverordening aangepast aan diverse wetwijzigingen op nationaal niveau, bijvoorbeeld aan het klachtrecht van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, de dualisering van het gemeentebestuur, de inspraakverplichtingen in bijzondere wetten en de aankomende wijziging (de streefdatum voor inwerkingtreding is 1 juli 2004, met een overgangstermijn van een jaar voor wat betreft de wijziging van de Gemeentewet) van artikel 150 van de Gemeentewet en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Daarnaast is door het weghalen van overbodige artikelen de modelverordening verder gedereguleerd, waardoor een bondige en meer leesbare verordening resteert van slechts 8 artikelen.

De kern

De eerdergenoemde wijziging van artikel 150 Gemeentewet en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht impliceert dat de standaardinspraaktermijn zes weken zal gaan bedragen, in plaats van de huidige vier weken. Afwijkingen daarvan zijn uitsluitend mogelijk, voorzover in de inspraakverordening iets anders is bepaald.

De VNG gaat – in het kader van uniformering en deregulering – in de nieuwe modelverordening uit van de standaardtermijn, maar legt daarbij de mogelijkheid vast dat het bestuursorgaan in een afzonderlijk besluit voor een of meer beleidsvoornemens een andere termijn vaststelt (of anderszins voor dat beleidsvoornemen een eigen inspraakprocedure vaststelt, die afwijkt van de standaardprocedure zoals vastgelegd in de – met de wetwijziging vernieuwde – afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.)

Wanneer bij de voorbereiding van een beleidsvoornemen blijkt dat om één of andere reden de reguliere termijn te lang wordt gevonden, zal naar onze mening in de regel deze “ontsnappingsmogelijkheid” soelaas kunnen bieden.

Bij het voorgaande wordt volledigheidshalve opgemerkt dat in het wetsvoorstel inzake de – bij de eerdergenoemde wetwijziging behorende (en volgens planning tegelijkertijd daarmee in werking tredende) – Aanpassingswet is voorzien in het schrappen van artikel 6a (het “inspraakartikel”) van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Hiermee wordt een belangrijk knelpunt qua termijnen uit de weg geruimd, omdat dit betekent dat de verplichting vervalt om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan(wijziging) twee maal de gelegenheid te bieden om zienswijzen kenbaar te maken, namelijk één maal in het kader van inspraak en één maal in het kader van een voorbereidingsprocedure. (Wat feitelijk het twee maal volgen van dezelfde procedure betekent). Bovendien wordt hiermee recht gedaan aan het streven naar deregulering.

Conclusie

Voorgesteld wordt om een nieuwe inspraakverordening vast te stellen, overeenkomstig het, in concept bijgevoegde, raadsbesluit.

Mochten overigens de eerdergenoemde wetswijzigingen pas later dan de streefdatum van 1 juli 2004 in werking treden, dan is dat juridisch geen probleem, omdat de aanpassingen van de verordening ook volgens de huidige wetgeving al kunnen. (Wel geldt dan vanzelfsprekend tot de inwerkingtreding van de wetswijzigingen nog de huidige procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, met een inspraaktermijn van 4 weken)

Burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten,
de secretaris, de burgemeester,

J. Diepeveen

W.M. Verver-Aartsen

Onderwerp: **Wijziging inspraakverordening en vaststelling uitgangspunten invulling samenspraak**

Betreffende: Raadsvoorstel nr 4302, ongedateerd.

criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel - Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Inspraak is een vorm van samenspraak. Dat is duidelijk aangegeven. De volgorde van de beslispunten sluit daar echter niet goed op aan. Verwarrend is dat in het besluit eerst de inspraak wordt geregeld onder beslispunt 1 en pas onder beslispunt 2 de samenspraak wordt geregeld. Het ligt meer voor de hand om eerst de uitgangspunten voor samenspraak vast te leggen en als verfijning de regeling voor de inspraak. Dat laat zien dat voor inspraak ook de uitgangspunten voor samenspraak gelden. Het is goed dat de termijnagenda wordt gehanteerd als instrument om te bepalen welke onderwerpen zich lenen voor samenspraak. Wel is belangrijk dan ook te regelen hoe dit operationeel wordt gemaakt. Ik kom daarvoor binnenkort met een voorstel aan het presidium om voor bepaalde agendapunten (korte) startnotities te maken op basis waarvan het presidium/de raad kan beoordelen of en op welke wijze invulling moet worden gegeven aan voorkantsturing en samenspraak. Ik merk op dat voorkantsturing op zich een breder en ander begrip is en niet alleen over samenspraak hoeft te gaan.
Financiële dekking	
De formulering van het besluit: - Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Zie boven.
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	Deze tekst is voor een burger weinig informatief.
Overig:	

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 19091
Documentnummer: 4302
Datum: 24 maart 2015
Onderwerp: Wijziging inspraakverordening en samenspraak
Bijlage(n): nvt

Geachte Raad,

Op donderdag a.s. staat voor de commissie Burger en Bestuur geagendeerd het voorstel tot wijziging van de inspraakverordening en het vaststellen van de uitgangspunten bij samenspraak.

We hebben alvast de daad bij het woord gevoegd en samenspraak gehouden met het oog op de besluitvorming hierover. Vorige week donderdag hebben we een ontbijtsessie gehouden met genodigden. We geven u in deze brief een aantal reflecties en aanvullingen op het voorstel inspraakverordening en samenspraak.

Rol overheid

Onder samenspraak verstaan we het deelnemen van burgers, bedrijven en instellingen aan de agendering, ontwikkeling, besluitvormingen waar mogelijk evaluatie en uitvoering van beleid. Deze definitie zou nog specifiekere geformuleerd kunnen worden. De wens van de gemeente is veel meer aan de voorkant van beleidsvorming verschillende partijen te betrekken. Dus nog voor de start van het proces. Vandaar ook het voorstel samenspraak en inspraak. En dat betekent een andere rol voor de overheid: wat kan de gemeente voor u betekenen?

Stakeholdersanalyse

Aangegeven werd hoe belangrijk het is om het speelveld en alle stakeholders in kaart te brengen. Daarvoor is nodig dat het onderwerp integraal benaderd wordt. Maar ook de verwachtingen goed te managen, zodat de deelnemers in het proces niet achteraf het gevoel krijgen dat er uiteindelijk toch niets met hun inbreng gebeurd is. Daarom moeten de randvoorwaarden goed en duidelijk zijn; wat mag wel en wat kan niet. Wat is het beschikbare budget? Is de uitkomst open of niet? Zit er flexibiliteit in het proces zelf? En houdt betrokkenen op de hoogte in alle fasen van het proces. De rol van de overheid is immers niet hetzelfde als die van een vereniging en een burger. En van het college van B&W en de raad wordt gevraagd om soms los te laten, om ruimte te maken voor initiatieven uit de samenleving.

Experttafels en focus

Interessant is de oproep om actiever gebruik te maken van de individuele kennis en kunde die aanwezig zijn bij de inwoners van Voorschoten middels de organisatie van experttafels. Dit concept is bijvoorbeeld toegepast tijdens de Toekomstvisie Voorschoten 2025. Geef een groep vrijwilligers bijvoorbeeld een specifieke opdracht om voor een bepaald onderwerp een analyse te maken, een préadvies te geven en zo meer. Bepaal vooraf een aantal onderwerpen waarbij je samenspraak wilt toepassen. Dat geeft focus. Een nieuwe nota sport of het subsidiebeleid zijn mogelijke thema's voor samenspraak.

Lerend vermogen

Niet alleen van successen leer je, je leert ook van fouten maken. Erken als overheid dat je fouten maakt en benoem ze ook. Wees daarom open in je communicatie. En ben je ambtelijk bewust van dit soort processen. Het vereist een andere cultuur binnen de organisatie. Omgaan met een breed speelveld maar ook integrale afweging van belangen en voorstellen. Evalueer en zie het ook als een leerproces zonder daar meteen op afgerekend te worden.

Communicatie belangrijke succesfactor

Gedegen communicatie, de mate en wijze waarop, is een zeer belangrijke succesfactor in de doorloop van dit type trajecten. Investeer daar dan ook in. Leg vooraf vast wat de rollen zijn, budgetten en verwachtingen die je hebt. Het volwaardig nemen van partijen als gesprekspartner betekent dan ook samen optrekken, verschillende fases doorlopen, maar elkaar ook de ruimte geven om op een gegeven moment een andere mening toegedaan te zijn. Volwaardig betekent overigens niet gelijkwaardig. Want de overheid is naast beslisser vaak ook een spelverdeler en facilitator. Hoe dan ook, het is van het grootste belang de stappen af te ronden en goed en duidelijk te communiceren waar we dan staan. Dat is nog meer het geval als de belangen uiteenlopen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	4349
<i>Datum:</i>	24 februari 2015
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Beimers
<i>Programma:</i>	Financiën
<i>Kernboodschap:</i>	De gemeenteraad van Voorschoten heeft het kwijtscheldingsbeleid geactualiseerd en daarmee onder voorwaarden kwijtschelding mogelijk gemaakt van privé-belastingen van ondernemers met een inkomen op bijstandsniveau. Ook voorkomt het nieuwe kwijtscheldingsbeleid een armoedeval voor AOW'ers en (alleenstaande) ouders.
<i>Bijlagen:</i>	raadsbesluit Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 (incl. toelichting)
<i>Stukken ter inzage:</i>	nee
<i>Beslispunten:</i>	1. Kwijtschelding van de prive-belastingen mogelijk te maken voor personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen met een inkomen op bijstandsniveau;2. De huidige kwijtscheldingsnormen voor personen van 65 jaar of ouder te verhogen tot 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen;3. Voor de kwijtschelding bij het bepalen van het netto-bestedbaar inkomen rekening te houden met de netto-kosten van kinderopvang.4. De verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 vast te stellen waarbij rekening gehouden is met de bovengenoemde drie beslispunten.

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015

Inleiding

Het verlenen van kwijtschelding is geen verplichting maar een bevoegdheid. De raad bepaalt of en zo ja, van welke belasting kwijtschelding wordt verleend. In verband met gewijzigde wet- en regelgeving met betrekking tot de kwijtschelding van lokale belastingen stelt het college voor het kwijtscheldingsbeleid te actualiseren. De voorgestelde wijzigingen worden hieronder kort toegelicht.

Kwijtschelding ondernemers

Personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen, de zogenaamde kleine ondernemers, kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun privé- belastingschulden. Voorwaarde is dat de raad de kwijtschelding voor deze groep openstelt. De voorwaarden waaronder kwijtschelding aan een kleine ondernemer wordt verleend, zijn gelijk aan de voorwaarden die voor natuurlijke personen/niet-ondernemers gelden. Dat wil zeggen dat van dezelfde betalingscapaciteit en hetzelfde vermogen wordt uitgegaan.

Verhogen kwijtscheldingsnorm 65-plussers

Door een wetsvoorstel¹ komen personen van 65 jaar of ouder in mindere mate in aanmerking voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Om te voorkomen dat AOW'ers onbedoeld hun kwijtschelding kwijtraken kan de raad besluiten om de huidige kwijtscheldingsnormen voor personen van 65 jaar en ouder te verhogen tot 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen.

Kwijtschelding en eigen bijdrage kinderopvang

Om te voorkomen dat de kosten van kinderopvang voor de rijksoverheid blijven stijgen, zijn verschillende maatregelen genomen. Deze maatregelen kunnen leiden tot een armoedeval bij ouders (zowel werkende ouders als ouders die vanuit een bijstandssituatie een - veelal kleine - baan accepteren) doordat de rijksoverheid minder bijdraagt aan de kosten van kinderopvang. Met name bij alleenstaande ouders kan dit leiden tot knellende situaties. Ter compensatie hiervan wordt aan gemeenten de mogelijkheid geboden om voor de kwijtschelding bij het bepalen van het netto-bestedbaar inkomen rekening te houden met de netto-kosten van kinderopvang. Er wordt een extra bedrag in het Gemeentefonds gestort vanwege de extra kosten die voor gemeenten ontstaan bij invoering van deze verruiming van de kwijtschelding.

Wij stellen u voor bovenstaande aanpassingen c.q. verruiming van het kwijtscheldingsbeleid in te voeren door middel van een herziening van het door uw raad op 13 november 1997 vastgestelde kwijtscheldingsbesluit.

¹ Geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon tot een keer de algemene heffingskorting met uitzondering van het referentieminimumloon voor de Algemene ouderdomswet.

Beslispunten

1. Kwijtschelding van de privé-belastingen mogelijk te maken voor personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen met een inkomen op bijstandsniveau;
2. De huidige kwijtscheldingsnormen voor personen van 65 jaar of ouder te verhogen tot 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen;
3. Voor de kwijtschelding bij het bepalen van het netto-bestedbaar inkomen rekening te houden met de netto-kosten van kinderopvang;
4. De verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 vast te stellen waarbij rekening gehouden is met de bovengenoemde drie beslispunten.

Beoogd effect

Het kwijtscheldingsbeleid actualiseren.

Argumenten

1.1 het gaat alleen om de privé-belastingen

Door kwijtschelding voor een natuurlijke persoon die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent mogelijk te maken, kan uitsluitend kwijtschelding van privé-belastingen worden verleend. Het gaat hier dus alleen om de privé-belastingen en dus niet om belastingen die geheel of gedeeltelijk verband houden met de uitoefeningen van het bedrijf of beroep.

2.1 verhoging van de kwijtscheldingsnorm voorkomt beperking van kwijtscheldingsmogelijkheid

Door het verruimen van de kwijtscheldingsnorm voor 65-plussers wordt voorkomen dat bepaalde belastingplichtigen in mindere mate kwijtschelding zouden verkrijgen. Het is dus geen verruiming van het kwijtscheldingsbesluit; er komen hierdoor dus niet meer personen in aanmerking voor kwijtschelding.

3.1 de kans op armoedeval wordt beperkt

Door rekening te houden met de netto-kosten voor kinderopvang wordt zoveel mogelijk voorkomen dat personen / ouders die vanuit een bijstandssituatie (moeten) gaan werken er netto op achteruitgaan doordat ze niet meer in aanmerking komen voor kwijtschelding. Verwacht wordt dat het aantal extra (toegekende) kwijtscheldingsverzoeken door deze aanpassing gering is.

4.1 het volledige kwijtscheldingsbeleid wordt geregeld

Met het vaststellen van de verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 wordt naast de eerste drie beslispunten het reeds bestaande kwijtscheldingsbeleid in één verordening vastgelegd.

Kanttekeningen

1.1 de doorlooptijd van een kwijtscheldingsverzoek neemt toe

Omdat op het moment van indiening van een kwijtscheldingsverzoek vaak nog geen inschatting van het netto-bestedbare inkomen van de ondernemer gemaakt kan worden, zal de doorlooptijd van de behandeling van een kwijtscheldingsverzoek toenemen. De aanvrager moet (achteraf) een inkomensverklaring van de Belastingdienst over de betrokken periode overleggen. In de

tussenliggende tijd kan uitstel van betaling worden verleend. De langere doorlooptijd zal in de praktijk, ook gelet op het geringe aantal te verwachten verzoeken, niet tot problemen leiden.

3.1 handmatige toetsing vraagt meer tijd

Kwijtscheldingsverzoeken waarin een opgave van kinderopvangkosten wordt gedaan moeten namelijk vooralsnog handmatig getoetst worden. Gelet op het aantal gevallen zal die in de praktijk niet tot problemen leiden.

Burgerparticipatie

Het vaststellen van het kwijtscheldingsbeleid is een onderwerp dat zich niet leent voor burgerparticipatie.

Communicatie

De vaststelling van het kwijtscheldingsbesluit wordt op grond van wettelijk voorschrift elektronisch bekendgemaakt door het plaatsen van het besluit in een Gemeentebblad. De uitvoering van de kwijtschelding wordt verzorgd door Belasting Samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Op de website van de BSGR zal informatie worden gegeven over de kwijtscheldingsmogelijkheden.

Financiën

Het actualiseren van het kwijtscheldingsbesluit zal naar verwachting leiden tot slechts 5 á 10 extra kwijtscheldingsverzoeken. Het financiële effect dat hier van uit gaat is gering.

Mede onder invloed van de financiële crisis is het aantal ingediende en toegewezen kwijtscheldingsverzoeken de afgelopen jaren echter wel sterk gestegen. Daarmee zijn ook de kosten van de kwijtschelding gestegen tot € 232.000 (2014). Deze stijging is naar verwachting structureel. In de voorjaarsnota 2015 zal de raming van de kosten van kwijtschelding in overeenstemming worden gebracht met de werkelijkheid.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: 4349

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 februari 2015,

gelet op artikel 255 van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen;

besluit:

vast te stellen:

VERORDENING KWIJTSCHELDING GEMEENTELIJKE BELASTINGEN VOORSCHOTEN 2015

Artikel 1 Heffingen waarbij kwijtschelding wordt verleend

De gemeente verleent alleen kwijtschelding bij de invordering van de volgende belastingen:

- a. Afvalstoffenheffing
- b. Onroerende-zaakbelastingen
- c. Roerende-ruimtebelastingen
- d. Rioolheffing
- e. Rechten voor het gebruik van de algemene begraafplaats "Rosenburgh" te Voorschoten
- f. Hondenbelasting

Artikel 2 Beperkte kwijtschelding

1. De gemeente verleent bij de invordering van de rechten voor het gebruik van de algemene begraafplaats "Rosenburgh" te Voorschoten alleen kwijtschelding voor het begraafplaatsrecht (onderhouden begraafplaats).
2. De gemeente verleent bij de invordering van hondenbelasting alleen kwijtschelding voor de eerste hond.

Artikel 3 Kosten van bestaan

1. Bij de kwijtschelding wordt in afwijking van artikel 16, tweede lid, onderdelen a en b, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100%
2. In afwijking van het eerste lid worden de kosten van bestaan van de in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen bedoelde AOW-gerechtigde personen gesteld op 100% van de toepasselijke, in genoemd artikel 1a bedoelde netto AOW-bedragen.

Artikel 4 Netto kosten kinderopvang

Als uitgaven als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 worden mede in aanmerking genomen de in artikel 28, derde lid, van genoemde regeling bedoelde netto kosten van kinderopvang.

Artikel 5 Kwijtschelding aan ondernemers

Met inachtneming van het overigens in dit besluit bepaalde, wordt een verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen die geen verband houden met de uitoefening van het bedrijf of beroep, van een natuurlijk persoon die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent, behandeld volgens de bepalingen van hoofdstuk II, afdelingen 1, 2 en 5 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Artikel 6 Overgangsrecht

Het kwijtscheldingsbesluit van 13 november 1997 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 7 genoemde dag van inwerkingtreding, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op gevallen die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking, met dien verstande dat artikel 3, tweede lid, artikel 4 en 5 terugwerken tot en met 1 januari 2015.

Artikel 8 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 2 april 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting op Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015

1. Algemeen

1.1 Wet- en regelgeving gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

1.1.1 Vindplaatsen wet- en regelgeving

Bij de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen zijn de volgende wettelijke bepalingen en regelingen van toepassing:

- Artikel 255 van de Gemeentewet;
- Artikel 26 van de Invorderingswet 1990;
- Hoofdstuk I en II van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;
- Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen.

Een nadere toelichting op de uitvoering van de kwijtschelding heeft de staatssecretaris van Financiën opgenomen in de Leidraad Invordering 2008 (Rijksleidraad). Omdat gemeenten formeel niet aan de Rijksleidraad zijn gebonden, moeten zij hun eigen beleidsregels vaststellen. Omdat de heffing en invordering van de belangrijkste gemeentelijke belastingen is overgedragen aan de BSGR heeft de BSGR een leidraad invordering vastgesteld. De beleidsregels over kwijtschelding van belastingen staan in artikel 26 van de (gemeentelijke) leidraad.

1.1.2 Mogelijkheden gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Artikel 255 van de Gemeentewet regelt de mogelijkheid voor gemeenten om kwijtschelding van belastingen te verlenen. Het verlenen van kwijtschelding is geen verplichting maar een bevoegdheid. De invorderingswet zegt namelijk dat gehele of gedeeltelijke kwijtschelding *kan* worden verleend aan een belastingplichtige die zijn belastingaanslag of een deel daarvan niet anders dan met buitengewoon bezwaar kan betalen. Hoofregel bij het verlenen van kwijtschelding is dat gemeenten de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 (hierna: Uitvoeringsregeling) volgen. Als de gemeente met betrekking tot een belasting niets regelt, geldt deze ministeriële regeling automatisch ook voor deze belasting.

De Uitvoeringsregeling stelt onder andere regels over de vaststelling van het vermogen, de uitgaven en het netto-bestedbare inkomen van de belastingschuldige, de wijze waarop kwijtschelding wordt verleend en de omstandigheden die aan het verlenen van kwijtschelding in de weg kunnen staan.

1.1.3 Strakker of ruimer kwijtscheldingsbeleid

Op grond van artikel 255 van de Gemeentewet kan de raad bepalen dat in het geheel geen, dan wel gedeeltelijk kwijtschelding wordt verleend. Daarnaast kan de raad met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen afwijkende regels stellen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Het gemeentelijk beleid kan per belasting verschillen. Het afwijkend beleid kent de volgende mogelijkheden:

- a. De gemeente verleent voor een belasting geen kwijtschelding
- b. De gemeente verleent voor een belasting gedeeltelijk of beperkt kwijtschelding
- c. De gemeente verleent voor een belasting ruimere kwijtschelding door ten opzichte van de rijksregeling een hoger percentage te hanteren bij de berekening van de kosten van bestaan

De mogelijkheden voor een strakker kwijtscheldingsbeleid zijn beperkt. Bij de berekeningsgrondslag is de rijksregeling uniform voorgeschreven. Afwijkingen waarbij vermogensbestanddelen, inkomsten of uitgaven niet of maar beperkt worden meegenomen in de vermogens- of inkomstenstoets, zijn niet toegestaan.

1.1.4 Afwijken van de Uitvoeringsregeling gebeurt bij raadsbesluit

De raad bepaalt dus of en zo ja, van welke belasting kwijtschelding wordt verleend. Het raadsbesluit dat het kwijtscheldingsbeleid regelt, is vormvrij. Naast een afzonderlijk besluit kan het afwijkende

kwijtscheldingsbeleid ook in de betreffende belastingverordening worden geregeld. Het beleid heeft alleen betrekking op de in die verordening geregelde gemeentelijke belasting. Als de raad kwijtschelding voor één of meer belastingen mogelijk heeft gemaakt, dan is het de invorderingsambtenaar van de gemeente die de kwijtschelding vervolgens verleent.

1.1.3 Wanneer wordt geen kwijtschelding verleend

Een belastingplichtige komt voor kwijtschelding in aanmerking als hij geen vermogen en geen betalingscapaciteit heeft. Los van de vraag of belastingschuldige al dan niet over voldoende vermogen of betalingscapaciteit beschikt, kunnen zich omstandigheden voordoen waardoor geen kwijtschelding wordt verleend. Een inhoudelijke beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek blijft dan achterwege. De uitzonderingssituaties moeten bij elke aanvraag om kwijtschelding in de beoordeling worden betrokken. Deze bijzondere omstandigheden waardoor geen kwijtschelding wordt verleend, zijn opgesomd in artikel 8 van de Uitvoeringsregeling.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1 Heffingen waarbij kwijtschelding wordt verleend

Het verlenen van kwijtschelding is geen verplichting maar een bevoegdheid. De wet zegt namelijk dat gehele of gedeeltelijke kwijtschelding *kan* worden verleend aan een belastingplichtige die zijn belastingaanslag of een deel daarvan niet anders dan met buitengewoon bezwaar kan betalen. De raad bepaalt of en zo ja, van welke belasting kwijtschelding wordt verleend. In artikel 1 zijn de belastingen opgesomd waarvoor kwijtschelding wordt verleend.

Voor Voorschoten houdt dit in dat geen kwijtschelding mogelijk is voor:

- Toeristenbelasting
- Precariobelasting
- Reclamebelasting
- Marktgelden
- Leges
- Rechten Paardenmarkt

Artikel 2 Beperkte kwijtschelding

De Uitvoeringsregeling stelt onder andere regels over de vaststelling van het vermogen, de uitgaven en het netto-besteedbare inkomen van de belastingschuldige, de wijze waarop kwijtschelding wordt verleend en de omstandigheden die aan het verlenen van kwijtschelding in de weg kunnen staan.

De mogelijkheden voor een strakker kwijtscheldingsbeleid zijn beperkt. Bij de berekeningsgrondslag is de rijksregeling uniform voorgeschreven. Afwijkingen waarbij vermogensbestanddelen, inkomsten of uitgaven niet of maar beperkt worden meegenomen in de vermogens- of inkomstenstoets, zijn niet toegestaan.

Gemeenten hebben de volgende mogelijkheden om een afwijkend beleid te voeren:

- a. De gemeente verleent voor een belasting gedeeltelijk kwijtschelding. Gedeeltelijke kwijtschelding houdt in dat een belastingaanslag niet geheel voor kwijtschelding in aanmerking komt, maar bijvoorbeeld voor de helft.
- b. De gemeente verleent alleen kwijtschelding voor de eerste hond in de hondenbelasting. Het gaat dus om gedeeltelijke kwijtschelding van het belastingbedrag.

Het gemeentelijke beleid kan per belasting verschillen.

Voor Voorschoten is alleen sprake van beperkte kwijtschelding bij de hondenbelasting en de rechten voor het gebruik van de algemene begraafplaats "Rosenburgh" te Voorschoten. Hier geldt dat alleen kwijtschelding mogelijk is voor de eerste hond respectievelijk het begraafplaatsrecht (onderhouden begraafplaats).

Artikel 3 Kosten van bestaan

Eerste lid

De Uitvoeringsregeling stelt de kosten van bestaan op 90% van de bijstandsnorm. Op grond van artikel 255, vierde lid, van de Gemeentewet hebben gemeenten echter de mogelijkheid om dit percentage hoger vast te stellen. Aan een hoger percentage zijn echter wel grenzen gesteld. Gemeenten mogen het percentage voor de kosten van bestaan vaststellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm. Dit percentage is niet verplicht en kan per belastingsoort verschillen.

Tweede lid

Voor personen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt kan de raad besluiten om de reguliere kwijtscheldingsnormen voor AOW-gerechtigden, te verhogen tot 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen. Deze maatregel voorkomt dat AOW'ers minder aanspraak op kwijtschelding gemeentelijke belastingen kunnen maken. Door het wetsvoorstel 'Geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon tot een keer de algemene heffingskorting met uitzondering van het referentieminimumloon voor de Algemene Ouderdomswet' komen AOW'ers zonder aanvullende maatregelen in mindere mate in aanmerking voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen.

Artikel 4 Netto kosten kinderopvang

Eigen bijdrage kinderopvang

Gemeenten mogen bij het verlenen van kwijtschelding rekening houden met de kosten van kinderopvang. Op grond van artikel 28, derde lid, van de Uitvoeringsregeling kan de gemeente – als de raad daartoe besluit – bij het bepalen van het netto-bestedbare inkomen voor de kwijtschelding rekening houden met de netto-kosten van kinderopvang. De netto-kosten worden dan aangemerkt als uitgaven als bedoeld in artikel 15 van de Uitvoeringsregeling.

Netto-kosten

Het gaat om de kosten die huishoudens voor kinderopvang moeten maken, na aftrek van ontvangen kinderopvangtoeslag. Als het huishouden een tegemoetkoming in de te betalen kosten van kinderopvang van de gemeente dan wel van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) ontvangt, gaat het om de kosten van kinderopvang na aftrek van deze tegemoetkomingen.

Voor de berekening van de kosten van kinderopvang mag maximaal worden gerekend met de maximum-uurprijs zoals vermeld in artikel 4, eerste lid, van het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang. De maximale uurprijzen worden jaarlijks geïndexeerd.

Artikel 5 Kwijtschelding aan ondernemers (natuurlijke personen)

Privé belastingsschulden

Natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun privé belastingsschulden. Voorwaarde is dat de raad de kwijtschelding voor deze groep heeft opengesteld. In de praktijk gaat het om rioolheffing en afvalstoffenheffing.

De voorwaarden waaronder kwijtschelding aan een ondernemer wordt verleend, zijn gelijk aan de voorwaarden die voor natuurlijke personen/niet ondernemers gelden. Dat wil zeggen dat van dezelfde betalingscapaciteit en hetzelfde vermogen wordt uitgegaan.

Op het moment dat een ondernemer om kwijtschelding verzoekt, is het netto besteedbare inkomen doorgaans nog niet in te schatten. De gemeente zou dit kunnen oplossen door de belanghebbende van wie zij vermoedt dat hij voor kwijtschelding in aanmerking komt, te vragen te zijner tijd een inkomensverklaring van de Belastingdienst over de betrokken periode over te leggen aan de hand waarvan dan definitief op het kwijtscheldingsverzoek kan worden beslist. In de tijd die ligt tussen indiening en beslissing kan uitstel van betaling worden verleend. In de praktijk kan er ruime tijd zijn gelegen tussen het moment waarop een ondernemer om kwijtschelding verzoekt en het moment waarop het netto besteedbare is in te schatten.

Belastingsschuldigen die hun onderneming in een rechtspersoon (B.V. of N.V.) hebben ondergebracht, zijn in loondienst van hun onderneming. Zij oefenen dus geen bedrijf of zelfstandig beroep uit. Mits de vermogens- en inkomensstoets dat toelaten, kunnen ook deze belastingsschuldigen in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Zakelijke belastingsschulden

Voor zakelijke belastingsschulden komen ondernemers uitsluitend voor kwijtschelding in aanmerking als de kwijtschelding wordt verleend in het kader van een akkoord met alle schuldeisers en er geen redelijke mogelijkheid aanwezig is om een derde aansprakelijk te stellen.

Deze omstandigheid zal zich over het algemeen alleen voordoen bij een schuldsanering in het kader van uitstel van betaling bij een (naderend) faillissement. Daarom kan als hoofdregel gelden dat ondernemers voor zakelijke belastingsschulden niet in aanmerking komen voor kwijtschelding. Als reden hiervoor wordt wel aangedragen dat kwijtschelding voor ondernemers als een verkapte overheidssubsidie kan worden gezien die de concurrentiepositie verstoort.

Artikel 6 Overgangsrecht

Als een algemeen verbindend voorschrift wordt gewijzigd of een vervangend besluit wordt vastgesteld, verdient het aanbeveling eerbiedigende werking aan het oude besluit te geven. Dit houdt in dat het oude besluit dat wordt ingetrokken, van toepassing blijft op de feiten die zich vóór de datum van inwerkingtreding van het nieuwe besluit hebben voorgedaan.

Artikel 7 Inwerkingtreding

De regeling is een algemeen verbindend voorschrift en moet dus worden bekend gemaakt in het elektronisch gemeentebblad. Door aan artikel 3, tweede lid, en aan artikel 4 en 5 terugwerkende kracht toe te kennen tot 1 januari 2015 vallen alle in 2015 ingediende kwijtscheldingsverzoeken binnen de werking van de nieuwe bepalingen.

Artikel 8 Citeertitel

De citeertitel vergemakkelijkt het verwijzen naar de regeling

Onderwerp: **Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015**

Betreffende: Raadsvoorstel nr 4349, 24 februari 2015.

criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel - Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Uit het voorstel kan ik niet goed opmaken wat precies het verschil is tussen een prive-persoon die wel en die niet een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent. In beide gevallen gaat het om de prive-belastingsschulden. Wellicht kan dit beter worden uitgelegd.
Financiële dekking	Niet duidelijk is wat de <u>extra</u> structurele kosten zijn tov de begroting.
De formulering van het besluit: - Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	25 maart 2015
Steller vragen	Peter van der Haven (VVD)
Over agendapunt	Vragen met betrekking tot agendapunt Kwijtscheldingsbeleid B&B 26-03-2015

Het college wordt verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden:

1. In het voorstel wordt gezegd dat de huidige kosten van kwijtschelding €232.000 bedragen. Om genoemde categorieën (ondernemers, 65+ers en alleenstaande ouders) in perspectief te kunnen plaatsen, zouden wij graag een nadere uitsplitsing van genoemde €232.000 ontvangen. Kan het college op hoofdlijnen aangeven welke groepen burgers nu reeds aanspraak maken op kwijtschelding?

Antwoord 1.

Op basis van de huidige regels met betrekking tot de kwijtschelding komen nu mensen met een bijstandsuitkering (of een inkomen op bijstandsniveau) en AOW-gerechtigden met alleen AOW voor kwijtschelding in aanmerking. Ondernemers komen op dit moment niet voor kwijtschelding in aanmerking.

2. Kan het college per belastingcategorie aangeven welk percentage van de totale belastingcapaciteit wordt kwijtgescholden?

Antwoord 2.

In onderstaand overzicht staat in kolom 4 per belastingsoort het totale bedrag aan kwijtschelding afgezet tegen de geraamde opbrengst, uitgedrukt in een percentage. Het betreft hier realisatiecijfers over 2014.

1	2	3	4
	opbrengst conform begroting (2014)	Kwijtschelding verleend (2014)	percentage
OZB	3.836.000	1.464	0,04%
Afvalstoffenheffing	2.950.000	129.589	4,39%
Rioolheffing	2.269.000	97.867	4,31%
Hondenbelasting	72.000	2.771	3,85%

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

3. Wij zijn in de veronderstelling dat de totale opbrengsten (conform begroting) als vaststaand gegeven worden beschouwd. Klopt daarmee de veronderstelling dat het bedrag dat wordt kwijtscholden wordt overgeslagen over de burgers die niet in aanmerking komen voor kwijtschelding? Als voorbeeld: stel dat een belasting €1.000.000 moet opbrengen, maar 10% van de aanslagen wordt kwijtscholden waarmee de opbrengst €900.000 zou zijn. Om toch de opbrengst van €1.000.000 binnen te halen moeten de wel te innen aanslagen worden verhoogd. Betekent dat in dit voorbeeld dat degenen (90%) die wel betalen, een 11% hogere aanslag ontvangen?

Antwoord 3.

De veronderstelling is grotendeels correct. Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing worden de kosten van kwijtschelding meegenomen bij het bepalen van de tarieven. Dit houdt in dat de kosten en daarmee het aanslagbedrag hoger is dan wanneer iedereen is staat zou zijn de aanslag te betalen. Voor de OZB en de hondenbelasting worden de kosten van kwijtschelding niet meegenomen bij het bepalen van de tarieven.

4. De meeste belastingaanslagen worden per kalenderjaar opgelegd (OZB, hondenbelasting, rioolrecht, afvalstoffenheffing, etc.). Maakt het moment van vaststelling door de Raad iets uit? Zijn er in de praktijk gevolgen wanneer wij deze verordening vaststelling in de raad van april of (bij wijze van spreken) pas in december?

Antwoord 4.

Een verzoek om kwijtschelding kan pas worden ingediend na ontvangst van het aanslagbiljet. Voor de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek moet worden uitgegaan van de op dat moment geldende regels. Aan de voorliggende verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen wordt voor wat betreft de verruiming van het reeds bestaande beleid terugwerkende kracht toegekend tot 1 januari 2015. Dit houdt in dat bij vaststelling van deze verordening het nieuwe kader van toepassing is op in 2015 ingediende kwijtscheldingsverzoeken.

Het later vaststellen van de verordening zou betekenen dat in de loop van 2015 afgewezen kwijtscheldingsverzoeken opnieuw beoordeeld moeten worden aan de hand van het nieuwe (verruimde) kader.

Het niet vaststellen van de verordening betekent dat bij het behandelen van de huidige kwijtscheldingsverzoeken geen rekening mag worden gehouden met de gedeeltelijke verruiming.

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

5. Ons is niet geheel duidelijk welk van de drie genoemde categorieën kwijtschelding voortvloeien uit (a) lopend kabinetsbeleid waar gemeenten al dan niet compensatie voor kunnen bieden, (b) bij welke categorie door de wetgever compensatie vanuit gemeenten juist wordt verondersteld of (c) een eigen gemeentelijke plus op bestaande wetgeving. Bij de derde categorie (kinderopvang) staat bijvoorbeeld dat het Rijk extra geld in het gemeentefonds stort. Mogen/moeten wij dat interpreteren als dat het Rijk er vanuit gaat dat gemeenten deze compensatie doorvoeren? Bij de tweede categorie staat dat AOW'ers "onbedoeld" hun kwijtschelding kwijtraken. Is het voorstel dan slechts bedoeld om een "gat" in de wet te dichten of is sprake van het op lokaal niveau opvangen van een bezuinigingsmaatregel van kabinetswege?

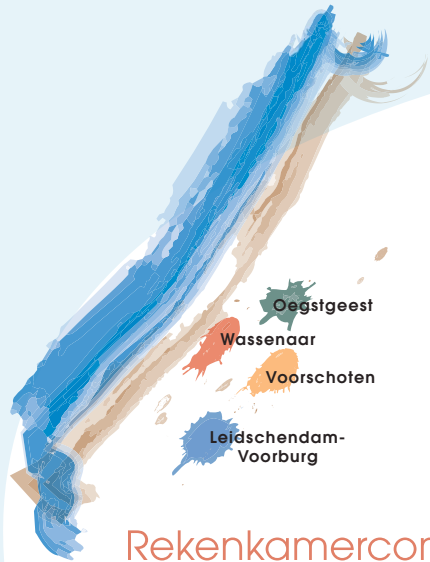
Antwoord 5.

Gemeenten hebben relatief veel beleidsvrijheid bij de kwijtschelding van lokale belastingen. Zij kunnen een ruimer kwijtscheldingsbeleid voeren dan het rijk door bij de kosten van bestaan uit te gaan van 100% van de bijstandsnorm in plaats van 90%. Ook kunnen gemeenten besluiten helemaal geen of slechts gedeeltelijk kwijtschelding te verlenen. Door gewijzigde regelgeving is de beleidsvrijheid van gemeenten verruimd en bestaat nu ook de mogelijkheid om kwijtschelding te verlenen aan ondernemers en rekening te houden met de kosten van kinderopvang en een nieuwe norm voor 65-plussers. Bij de drie genoemde categorieën gaat het in alle gevallen om een eigen bevoegdheid van de raad om dit al dan niet op te nemen in het kwijtscheldingsbeleid. Er is in geen van de gevallen sprake van een eigen gemeentelijke plus op bestaande wetgeving. Er is enkel sprake van mogelijkheden binnen de bestaande wetgeving.

Voor wat betreft de categorie kinderopvang heeft de minister van SZW aangegeven dat hij wil dat bij de kwijtschelding van lokale lasten rekening wordt gehouden met de netto-kosten die huishoudens voor kinderopvang moeten maken.

Voor wat betreft de categorie AOW'ers gaat het om het dichten van een "gat" in de wet. De bijstandsuitkeringen worden stapsgewijs verlaagd. Daarmee worden ook de normen voor de toetsing verlaagd. De AOW-bedragen worden niet verlaagd, waardoor mensen met alleen AOW niet of minder voor kwijtschelding in aanmerking komen.

Toelichting (indien nodig):

Rekenkamercommissie

Onderzoek Houdbare gemeentefinanciën

Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Secretariaat: Postbus 393, 2250 AJ Voorschoten
info@rekenkamerwvolv.nl • www.rekenkamerwvolv.nl

Colofon

Rapport 'Onderzoek houdbare gemeentefinanciën'

Leden:

Peter van den Berg, voorzitter

Saskia van der Haagen

Henny van der Klis

Bert Jan Smallenbroek

Wim Wensink

Rolf Willemse

Secretaris:

Rini Teunissen

Uitgave:

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg

Postbus 393

2250 AJ Voorschoten

www.rekenkamerwvov.nl

31 oktober 2014

Voorwoord

Voor u ligt het rapport 'Onderzoek houdbare gemeentefinanciën'. Met dit onderzoek wil de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg de gemeenteraden bijstaan in hun kaderstellende en controlerende rol door meer helderheid en inzicht te verschaffen in de trendmatige ontwikkeling van de gemeentelijke financiën. Het onderzoek is in opdracht van en in samenwerking met de rekenkamercommissie uitgevoerd door Deloitte in de periode juli tot en met september 2014.

Ambitieuze tijdsplanning onderzoek

De rekenkamercommissie dankt Deloitte en alle betrokkenen bij de gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg die - ondanks de vakantieperiode en drukke tijd van de opstelling van de begrotingen - het mogelijk hebben gemaakt dit onderzoek op tijd af te ronden.

De rekenkamercommissie waardeert de open en constructieve houding van alle partijen die betrokken zijn geweest bij de uitvoering van dit onderzoek.

Het college van burgemeester en wethouders van Voorschoten heeft thans - één week na afloop van de afgesproken termijn - nog geen bestuurlijke reactie gegeven. Met oog op de begrotingsbehandelingen in de raden ronden we nu het rapport af. Zodra we de bestuurlijke reactie uit Voorschoten ontvangen zullen we deze nazenden.

Dit rapport is op 2 oktober 2014 voor ambtelijke en bestuurlijke reactie voorgelegd aan de colleges van burgemeester en wethouders, vlak voordat de Programmabegrotingen 2015 – 2018 ter beschikking kwamen. De nieuwe cijfers uit deze begrotingen zijn derhalve niet in dit rapport verwerkt, maar veranderen naar ons oordeel niet het geschetste kwalitatieve beeld en de aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

Peter van den Berg, voorzitter

Deel 1 Aanbiedingsbrief rekenkamercommissie met conclusies en aanbevelingen

1. Inleiding

Aanleiding

In 2013 heeft de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest een onderzoek uitgevoerd naar 'Reserves, voorzieningen en de omgang met risico's'¹ in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest. Doel van dit onderzoek was om de gemeenteraden meer helderheid en inzicht te verschaffen in de gemeentelijke financiën en dan vooral op het gebied van reserves, voorzieningen en de onderliggende risico's.

Nu dit jaar nieuwe raden zijn gekozen, nieuwe colleges zijn geformeerd en bovendien ook de gemeente Leidschendam-Voorburg is aangesloten, heeft de rekenkamercommissie met het oog op de behandeling van de begrotingen voor 2015 de hoofdlijnen van het beeld uit het vorige onderzoek geactualiseerd en de analyse verbreed. Bij de kennismakingsbijeenkomsten met de fracties van de politieke partijen en de raadscommissies bleek veel behoefte aan een beeld van de gemeentefinanciën op hoofdlijnen; liefst in meerjarig perspectief, zowel terugblikkend als vooruitkijkend.

Bij dit onderzoek sluiten wij aan bij de 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' van de VNG uit 2013². Van houdbare gemeentefinanciën is sprake als een gemeente ook bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld overhoudt om de schuldverplichtingen te blijven voldoen, zonder dat de noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen. Voor gezonde gemeentefinanciën is alleen sturen op baten en lasten niet genoeg: ook moet de blik op de geldstromen en op de hoogte van de schuld worden gericht. Deze benadering voor een oordeel over de gezondheid van de financiën die veel bij landen en staten wordt toegepast, is voor de Nederlandse gemeenten nieuw. Verwacht wordt dat het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) op dit gebied wordt aangepast.

Met het onderzoek 'Houdbare gemeentefinanciën' wil de rekenkamercommissie de gemeenteraden inzicht bieden of hun financiën robuust genoeg zijn om financiële tegenslagen in de toekomst op te vangen.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek 'Houdbare gemeentefinanciën' is om de gemeenteraden een beeld te schetsen van hun financiële positie op hoofdlijnen en waar mogelijk de resultaten in perspectief te plaatsen met vergelijkbare gemeenten.

De geformuleerde deelvragen voor dit onderzoek zijn:

1. In hoeverre is het bezit van de gemeente belast met schulden en hoe is de verhouding tussen schulden en inkomsten.
2. Kunnen investeringen houdbaar worden gefinancierd (primaire surplus) en is er onbenutte belastingcapaciteit.
3. Wat is de ontwikkeling van het EMU-saldo, wordt voldaan aan deze referentiewaarde.
4. Is de gemeente voldoende voorbereid op de toekomst in het geval van een 'slecht weer scenario'.

Vanuit de beantwoording van de eerste drie deelvragen kan op hoofdlijnen het beeld van de financiële positie van de vier gemeenten als volgt worden samengevat:

- De financiële positie van Wassenaar is zeer gunstig, zeker in vergelijking met referentiegemeenten. Het bezit is nauwelijks belast met schuld en het netto financiële vermogen per inwoner blijft hoog.

¹ Voor meer informatie over het rapport zie de website van de rekenkamercommissie

² Zie voor meer informatie de website van de VNG

- De financiële positie van Voorschoten was tot circa vijf jaar geleden heel goed, maar is de afgelopen jaren verslechterd en dreigt de komende jaren in snel tempo verder te verslechteren. De schuld loopt sterk op, omdat de omvang van de voorgenomen investeringen - ondanks een inmiddels ingesteld investeringsplafond - aanzienlijk groter blijft dan het jaarlijkse financieringsresultaat (het zogenaamde primaire surplus). Dit komt ook tot uiting in het EMU-tekort, dat veel groter is dan de referentiewaarde.
- De financiële positie van Oegstgeest is kwetsbaar. Oegstgeest heeft weinig eigen vermogen; de solvabiliteit ligt lager (circa de helft) dan bij referentiegemeenten. De netto schuld per inwoner is hoog, vooral door de omvangrijke, met leningen gefinancierde grondposities. De balans bestaat voor 40 % uit voorraden bouwgrond. De toekomstige financiële positie van de gemeente Oegstgeest is in sterke mate afhankelijk van de realisatie van de uitgangspunten ten aanzien van de grondexploitaties die gehanteerd zijn bij het opstellen van de Jaarrekening 2013.
- Leidschendam-Voorburg heeft een goede financiële positie met een gunstige solvabiliteit. De schulden lopen de laatste jaren wel op, in samenhang met toenemende voorraden bouwgrond. Het EMU-tekort overtreft de referentiewaarde dan ook in aanzienlijke mate.

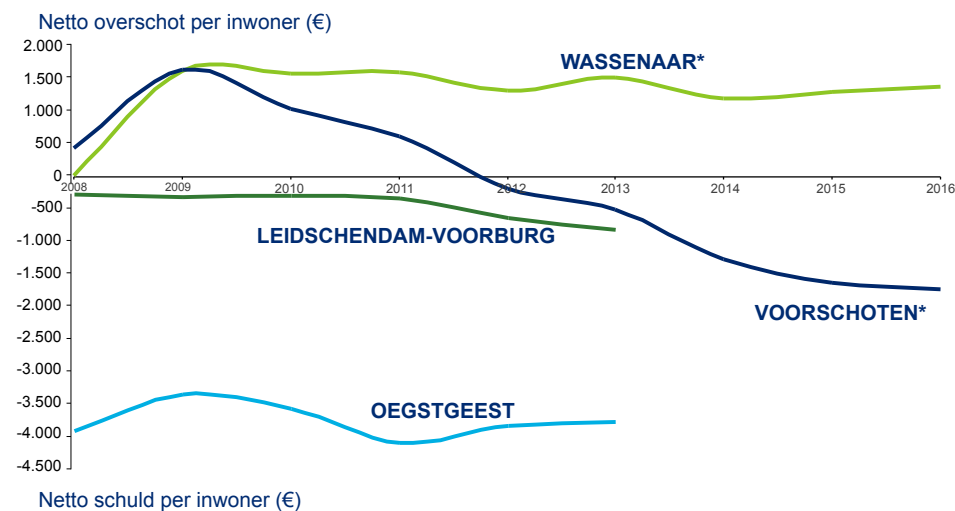
Voor de beantwoording van de vierde onderzoeksvraag is het nuttig om een houdbaarheidstest op te stellen, zoals recentelijk voorgesteld en gepresenteerd door de VNG. We hebben de afgelopen maanden een aantal vingeroefeningen op dit gebied verricht. Voor een plausibel en bruikbaar resultaat is echter meer tijd en meer specifieke kennis van de begrotingen en meerjarencijfers van de vier gemeenten nodig dan in kort tijdsbestek beschikbaar was. Ook is het wenselijk om de analyse zoveel mogelijk op de concrete en specifieke risico's per gemeente te richten.

Daarom stellen wij voor om de komende tijd in workshopverband per gemeente met ambtelijke specialisten, wethouders financiën en financiële woordvoerders uit de diverse fracties een houdbaarheidstest op te stellen.

Leeswijzer

In deze aanbestedingsbrief (deel 1) formuleert de rekenkamercommissie haar conclusies en aanbevelingen op basis van het onderzoeksrapport dat door Deloitte is opgesteld (deel 3). In deel 2 van dit rapport treft u aan de ontvangen bestuurlijke reacties van de colleges van Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg met een naschrift van de rekenkamercommissie.

In de onderstaande grafiek is het netto overschot/netto schuld per inwoner voor de vier gemeenten in beeld gebracht over de periode 2008-2017:

* Alleen Wassenaar en Voorschoten publiceren prospectieve balansen, waardoor een beeld tot 2016 geschetst kan worden

2. Conclusies en aanbevelingen

De rekenkamercommissie komt, op grond van de bevindingen uit het onderzoek zoals verwoord in het rapport (deel 3), tot de onderstaande conclusies en aanbevelingen aan de gemeenteraden. Bij het opstellen en formuleren van de aanbevelingen heeft de rekenkamercommissie getracht zich te verplaatsen in de positie van de individuele gemeenteraadsleden en in de uitdagingen waar zij voor staan. De aanbevelingen zijn aanvullend op de aanbevelingen in het rapport 'Reserves, voorzieningen en omgang met risico's'. Met de aanbevelingen willen wij bevorderen dat de gemeenteraden een beter inzicht verkrijgen in de ontwikkeling van de financiële positie in de loop van de tijd en hoe informatie in de begrotings- en verantwoordingsstukken daarbij kan helpen.

Naast enkele aanbevelingen voor de vier gemeenten gezamenlijk zijn er ook aanbevelingen voor een afzonderlijke gemeente.

Voor de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

1. Het is van belang de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten in een meer trendmatig perspectief te beoordelen. Een heldere grafische weergave van een aantal cruciale kengetallen over de afgelopen vijf jaar gecombineerd met de ramingen voor het lopende en de komende vier jaar zal daarbij behulpzaam zijn.

Aanbevolen wordt aan het college te vragen deze gegevens zoveel mogelijk te benchmarken met informatie van referentiegemeenten en met normatieve bandbreedtes zoals genoemd in het VNG-rapport 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën'.

Het is nuttig deze grafieken over de afgelopen vijf jaar op te nemen in de Programmarekening en in de Programmabegroting de grafieken op te nemen over de afgelopen vijf jaar én de ramingen voor het lopende en de komende vier jaar. Dan wordt in de begroting in één oogopslag helder waar we vandaan komen en waar we naar toe gaan.

Het gaat met name om grafieken van de volgende kengetallen:

- de bruto schuldratio en de solvabiliteitsratio; in welke mate is het bezit belast met schuld dan wel vrij van schuld;
- de netto schuld c.q. het netto financieel vermogen per inwoner;
- de netto schuldquote plus de voorraadquote en uitleenquote; daarbij wordt de netto schuld, de waarde van de voorraad bouwgrond en de aan derde uitgeleende gelden gerelateerd aan de jaarlijkse inkomsten;
- een staafdiagram per jaar met het zogenaamde primaire surplus als indicator van de jaarlijkse financiële ruimte, en de investeringscijfers.

Werken met deze meerjarige kengetallen voor de begrotingsjaren houdt tevens in dat in de begrotingen prospectieve balansen worden opgenomen. Dat is nog niet het geval bij Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg. Wij bevelen deze gemeenten aan deze voortaan op te nemen in de begroting. Bedoelde ratio's en grafieken - met toelichting - zijn te vinden in deel 3 van dit rapport (bladzijde 7-23).

2. Om meer inzicht te krijgen in aanwezige buffers, die bij slechte economische ontwikkelingen eventueel aangesproken moeten worden, beveelt de rekenkamercommissie aan het college te vragen om - conform de VNG 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' (pagina 56) - in de begroting ook de volgende kengetallen op te nemen:

- primair surplus als aandeel van de inkomsten;
- de uitgaven waarop kan worden omgebogen als aandeel van de inkomsten;
- de onbenutte belastingcapaciteit in mln. euro, en in bedrag per inwoner. Inclusief benchmarking van de OZB tarieven met die in de omliggende gemeenten, in Nederland en met de artikel 12 norm.

Meer hierover is te vinden in deel 3 van het rapport (bladzijde 25-30).

Voor de raden en de colleges van burgemeester en wethouders van Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

3. Zoals ook aanbevolen door de VNG en de Adviescommissie Depla³ is het van groot belang om de kwaliteit van de gemeentelijke financiën meer in toekomstperspectief te beoordelen. Behalve structureel en reëel evenwicht in de begroting is ook de ontwikkeling van de schuld van groot belang. Rentelasten op schulden beperken de ruimte voor reguliere uitgaven in de toekomst, zeker als de kapitaalmarktrente op termijn weer gaat stijgen. Sinds het uitbreken van de financiële crisis worden overheden steeds meer beoordeeld op het niveau van hun schuld.

De vastgoedcrisis en de onzekere situatie op de woningmarkt leiden ertoe dat de financiële risico's in de grondexploitatie groot blijven. Recent nieuws over de grondexploitatie van de Duivenvoordecorridor is daar een voorbeeld van.

Gelet op de uitkomsten van dit rapport verdient het aanbeveling om voor de gemeenten Voorschoten en Oegstgeest op korte termijn een zogenaamde stresstest of houdbaarheidstest uit te voeren. In de 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' draagt de VNG daar een bepaald model voor aan.

De rekenkamercommissie is verheugd te constateren dat Leidschendam-Voorburg al een aantal jaren de financiële gevolgen van verschillende exogene schokken ('slecht weer') in beeld brengt, zowel in de begroting als in de verantwoording. Zij passen een stresstest toe, ontwikkeld door de Stichting voor Economisch Onderzoek (SEO). Beide benaderingen (VNG versus SEO) hebben hun voor- en nadelen. De VNG-test bevat opties ('knoppen') om mogelijke beleidsreacties in beeld te brengen, maar het goed doorzien van de afzonderlijke gevolgen van exogene schokken respectievelijk van de beleidsingrepen is niet gemakkelijk. De SEO-rapportage voor Leidschendam-Voorburg brengt de gevolgen van exogene schokken helder in beeld, maar bevat geen informatie over verschillende

beleidsopties om met dit 'slechte weer' om te gaan en de schuld op langere termijn houdbaar te houden.

De rekenkamercommissie overlegt graag verder met de raden en colleges over de verdere aanpak. Worden risico's op projectniveau adequaat in beeld gebracht en welke risico's dienen op het niveau van de totale begroting te worden geanalyseerd? En welk type stresstest c.q. houdbaarheidstest is daarbij het meest behulpzaam.

Gegeven de noodzakelijke kennis van de specifieke begrotingscijfers en meerjarenramingen, en de wenselijkheid om de analyse zoveel mogelijk op de specifieke risico's per gemeente te richten zou het goed zijn om deze test per gemeente vorm te geven en te bespreken in een workshop per gemeente met de ambtelijke financiële specialisten, de wethouder financiën en de financiële woordvoerders van de diverse fracties. Met waardering voor de al beschikbare stresstest voor Leidschendam-Voorburg is het ook voor deze gemeente zinvol om dit uit te breiden door in scenariovorm te verkennen hoe beleidsmatig om te gaan met de aanwezige risico's waaronder die in het grondbedrijf.

Eén van de specifieke risico's waar de rekenkamercommissie aandacht voor vraagt is of de gemeenten de komende jaren weerbaar genoeg zijn ten aanzien van eventuele financiële tegenslagen bij de decentralisaties in het sociaal domein.

De rekenkamercommissie is graag bereid aan deze workshops deel te nemen en deze te ondersteunen. Externe ondersteuning van mensen met ervaring met het opstellen en interpreteren van zo'n houdbaarheidstest of stresstest zal naar onze inschatting noodzakelijk zijn. De workshops kunnen desgewenst ook benut worden om de hoofdlijnen van dit rapport verder toe te lichten en te bediscussiëren en breder over wenselijke veranderingen in de begrotingspresentatie te spreken.

3 Rapport VNG van 8 mei 2014 adviescommissie Depla (wethouder financiën gemeente Eindhoven)

Voor de gemeenteraad van Wassenaar

4. De omvang van het netto financieel vermogen per inwoner kan natuurlijk het resultaat zijn van een expliciete politieke keuze. Het benutten van ruimte voor extra uitgaven dan wel verlaging van de OZB-tarieven is echter ook een denkbare politieke keuze. Wat het laatste betreft valt op te merken dat de OZB-tarieven in Wassenaar maar in beperkte mate onder het landelijk gemiddelde liggen en thans hoger zijn dan in bijvoorbeeld Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg.

Wij bevelen de raad aan het college te vragen een aantal (meerjarige) berekeningen voor te leggen zodat de raad weloverwogen keuzes kan maken en normen kan opstellen ten aanzien van het netto financieel vermogen, de ontwikkeling van de uitgaven en de OZB tarieven.

Voor de gemeenteraad van Voorschoten

5. De financiële positie van Voorschoten dreigt in snel tempo te verslechteren. Voorschoten kende tot 2012 een positief netto financieel vermogen. Volgens de Programmabegroting 2014 dreigt de schuld op te lopen tot een netto schuld van meer dan 100% van de inkomsten in 2017. Voorschoten heeft in de programmabegroting 2014 - 2017 investeringsvoornemens opgenomen die gemiddeld twee keer groter in omvang zijn dan het primaire surplus in deze jaren, hetgeen tot een sterk oplopende schuld leidt.

Om een sterk oplopende schuld en steeds toenemende rentelasten te vermijden (zeker als de rentevoet in de toekomst weer hoger wordt) is - naar het oordeel van de rekenkamercommissie - een heroverweging van lopende uitgaven en/of investeringsuitgaven geboden, tenzij de belasting-tarieven worden verhoogd. De onbenutte belastingcapaciteit in Voorschoten is echter al lager dan in de drie andere gemeenten, maar wijkt overigens niet af van het landelijk gemiddelde.

Eind vorig jaar is besloten een investeringsplafond in te stellen. Dit is een te waarderen eerste stap. De stap is echter alleen ingevuld voor de jaren 2014 en 2015 en heeft betrekking op een beperkt deel van de voorgenomen investeringen. In de Programmabegroting 2015 – 2018 zijn nog geen nadere keuzes te vinden voor de periode na 2015. Wel valt uit de begroting af te

leiden dat het plafond geen betrekking heeft op investeringen in Vlietwijk, het Knooppunt, riolering en afvalverwerking waarmee 75% van de investeringen buiten het plafond valt.

Afgestemd op de wenselijke ontwikkeling van de schuld dient een investeringsplafond meeromvattend te zijn en alle investeringsuitgaven te bevatten. Alsdan kan het aanzetten tot politieke prioriteitenstelling en beheersing van de uitgaven. Daarbij is het van belang dat de investeringen realistisch worden geraamd. De praktijk leert namelijk dat het investerings-tempo vaak lager ligt dan begroot.

In de op te stellen houdbaarheidstest is het verstandig om via een aantal scenario's te onderzoeken wat de komende jaren een haalbaar investerings-niveau is met het oog op een houdbare schuld.

6. Er zijn verschillen tussen het activerings- en afschrijvingsbeleid van de vier gemeenten, vooral in wat wordt geactiveerd en in mindere mate de afschrijvingstermijnen. Wassenaar en Leidschendam-Voorburg zijn terughoudend, Voorschoten maakt in grote mate gebruik van de ruimte die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) biedt. Dit laatste helpt weliswaar bij het sluitend maken van de exploitatie, maar belast de toekomst. In dit verband bevelen we aan het college te vragen te onderzoeken hoe een behoedzamer activerings- en afschrijvingsbeleid een bijdrage kan leveren aan een verbeterd financieel toekomstperspectief.

Voor de gemeenteraad van Oegstgeest

7. Oegstgeest heeft een balans met veel schuld en weinig eigen vermogen. Bovendien bestaat 40% van de activa uit grondposities.

De rekenkamercommissie beveelt aan het college te vragen om op korte termijn - in de context van een op te stellen houdbaarheidstest - scenario-analyses te maken voor situaties waarin de verkoop van de gronden minder gunstig verloopt dan bij de uitgangspunten in de Jaarrekening 2013 wordt verondersteld. Dit is cruciaal voor het inzicht in de begroting en de beoordeling van de houdbaarheid daarvan.

Voor de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest (en Leidschendam-Voorburg)

8. Vraag het college in welke mate de aanbevelingen in het rapport 'Reserves, voorzieningen en omgang met risico's'⁴ van de rekenkamercommissie uit oktober 2013 zijn geïmplementeerd in de programmabegroting 2015-2018.

⁴ Voor meer informatie over het rapport zie de website van de rekenkamercommissie

Deel 2: Bestuurlijke reacties van de colleges van burgemeester en wethouders en naschrift Rekenkamercommissie

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten,
Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
t.a.v. de voorzitter, de heer P. van den Berg
Postbus 393
2250 AJ Voorschoten

Van	M. de Nooijer, concerncontroller	Verzonden	
Referentie		Kenmerk	Uit-19108-WS
Datum	20 oktober 2014	Pagina	1 van 2
		Bijlage(n)	-

Onderwerp Bestuurlijke reactie conceptrapport onderzoek Houdbare gemeentefinanciën

Geachte rekenkamercommissie,

Op 2 oktober 2014 hebben wij het conceptrapport Onderzoek houdbare gemeentefinanciën van u ontvangen met een verzoek om een ambtelijke en bestuurlijke reactie. Het college onderschrijft de aanbevelingen die u naar aanleiding van de conclusies heeft gedaan. Onlangs is de conceptmeerjarenbegroting 2015-2019 verstuurd aan de raad ter behandeling op 29 oktober. In de conceptbegroting wordt ingespeeld op uw constatering over het oplopende netto financieel overschot per inwoner. In het raadsvoorstel van de conceptbegroting 2015-2019 wordt de vermogenspositie ook om betrokken bij de politieke afweging.

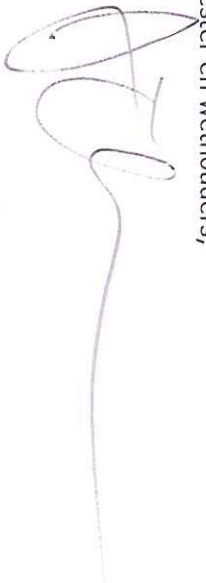
Vanaf de begroting 2014 zijn - zowel de debtratio als de nettoschuldquote - opgenomen als ratio's om inzicht te geven in de financiële positie. Naar aanleiding van uw aanbevelingen vanuit het onderzoek Reserves en Voorzieningen is dit jaar als ratio "solvabiliteit" toegevoegd. Uw aanbeveling om deze ratio's meerjarig op één pagina grafisch weer te geven is een goede suggestie. De financiële positie is dan in één oogopslag zichtbaar. Inzicht in de buffers binnen de begroting (bijvoorbeeld onbenutte belastingcapaciteit) is tevens een element waaraan wij in het vervolg meer aandacht zullen besteden in het hoofdstuk "Begroting in één oogopslag. Gelet op de bijzondere financiële positie van Wassenaar heeft het thema houdbaarheid van de gemeentefinanciën Wassenaar geen prioriteit.

Wij zullen deze ook voorleggen aan de commissie Bestuur en Middelen. Wij zullen de gemeenteraad informeren over onze reactie.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Aan: Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorsho-
ten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
t.a.v. de heer P. van den Berg
Postbus 393
2250 AJ Vooreschoten

Datum : 7 oktober 2014
Verzonden : 16 OKT. 2014
Oms kenmerk :
Uw identificatie :
Contactpersoon : J. Becking
Telefoonnummer : 14071
Onderwerp : Bestuurlijke reactie rapport Houdbare gemeentefinanciën dd 2 oktober 2014

Geachte heer van den Berg,

Graag geven wij u hierbij, conform uw verzoek van 2 oktober 2014, onze reactie op het rapport 'Houdbare gemeentefinanciën' dd 2 oktober 2014.

Ons college heeft met belangstelling kennis genomen van het rapport en kan zich in grote lijnen vinden in de daarin opgenomen conclusies. Deze komen overeen met onze perceptie van de financiële positie van onze gemeente, die u terecht kwalificeert als 'kwetsbaar'. Kwetsbaarheid die in overwegende mate voortvloeit uit de in onze gemeente gevoerde grondexploitatie Nieuw-Rhijngceest.

Onze spanningen zijn derhalve gericht op het binnen de gestelde termijn, d.w.z. eind 2021, de ontwikkeling van deze locatie af te ronden binnen de door de raad daarvoor gestelde kaders. In onze informatievoorziening naar de raad trachten wij daarbij een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de voortgang en de daarbij behorende risico's. Wij verwijzen daarbij naar de onlangs aan de raad toegezonden begroting 2015-2018 en de daarin opgenomen algemene financiële beschouwing, de paragraaf risico's en weerstandsvermogen, en de paragraaf grondbeleid. Daarnaast is de ontwikkeling van de locatie en het aanwezige 'optimaliseringspotentieel' in een informele bijeenkomst met de raad aan de orde geweest. Wij zien derhalve op dit moment geen toegevoegde waarde van de door uw commissie voorgestelde houdbaarheidstest.

Ten aanzien van de door uw commissie uitgebrachte aanbevelingen merken wij het volgende op.

Het is in de eerste plaats aan de raad om aan te geven aan welke informatie behoefte is om haar kaderstellende en toezichhoudende taak uit te voeren.

Wij hebben er dan ook geen bezwaar tegen genoemde grafieken c.q. kengetallen aan de betreffende stukken toe te voegen. Terughoudend zijn wij echter als het gaat om het meerjarig karakter daarvan. Op dit moment werken wij hard aan de kwaliteit van onze meerjarenbegroting. De voorspellende waarde daarvan is op dit moment te gering om effectief een prospectieve balans op te stellen. Tevens merken wij op dat in de nota van Toelichting bij de introductie van BBV in 2003 expliciet is vermeld dat de wetgever bewust heeft afgezien van een geprognosticeerde balans. Tenslotte wijzen wij er op dat een dergelijke toevoeging aan de stukken binnen SP71 verband moet worden afgestemd.

U adviseert de raad tevens een kengetal op te nemen dat een uitdrukt 'het aandeel van de uitgaven kan worden omgebogen als aandeel van de inkomsten'. Wij merken op dat een objectieve vaststelling van een dergelijk kengetal lastig is. Het zou daarom in de visie van ons college goed zijn om, alvorens een dergelijk kengetal in te voeren, eerst een discussie met de raad te voeren over de criteria die voor de genoemde uitgaven zouden moeten gelden.

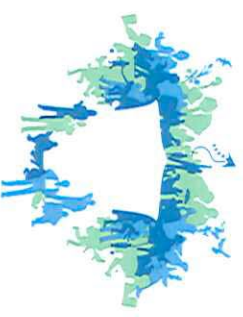
Tenslotte beveelt u de raad aan navraag te doen naar de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport *'Reserves, voorzieningen en omgang met risico's'* van uw commissie uit oktober 2013. Op dat punt kunnen wij melden dat wij hierover in de 2^e voortgangsrapportage 2014 de raad hebben gerapporteerd over de voortgang terzake.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Oegstgeest,

J.W. van Tuijl
secretaris

drs. J.B. Waaijer
burgemeester

Rekenkamercommissie Wassenaar,
Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-
Voorburg
Postbus 393
2250AJ VOORSCHOTEN

Voorburg
Postbus 905
2270 AX Voorburg
Telefoon 14 070
Twitter @gemeente_LV
www.leidschendam-voorburg.nl
info@leidschendam-voorburg.nl

Datum 28 oktober 2014
Ons kenmerk 2 oktober 2014
Uw brief/kenmerk De heer M. J. Rombout
Contactpersoon
Telefoon 070-3009659
Bijlage
Onderwerp Bestuurlijke reactie op conceptrapport onderzoek
'Houdbare gemeentefinanciën'

Geachte heer Van den Berg,

Wij hebben uw brief waarin u vraagt om een bestuurlijke reactie op het conceptrapport onderzoek 'Houdbare gemeentefinanciën' in ons college besproken. In deze brief zullen wij onze gevoelens en opmerkingen bij het conceptrapport aan u kenbaar maken.

Allereerst willen wij u melden dat het college zeer tevreden is met de door de rekenkamercommissie opgenomen aanbevelingen. De aanbevelingen kunnen goed bijdragen in het doorontwikkelen van onze planning & controlinstrumenten. Eén van de punten in ons coalitieakkoord 'Luisteren en doen, samen werkend' is namelijk het ontwikkelen van normen en criteria die gehanteerd worden als bewakings- en sturingsinstrumenten voor een financieel gezonde gemeente. Daarbij dient in ieder geval aandacht besteed te worden aan de omvang van de weerstandscapaciteit in relatie tot het risicoprofiel en de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen. Ook sluiten de aanbevelingen aan op het verbeteren van de inzichtelijkheid van de begroting, een ander punt uit ons coalitieakkoord.

Het college wil wel haar teleurstelling uitspreken over het feit dat in het onderzoek op geen enkele manier wordt ingegaan op de stressstest die door SEO Economisch Onderzoek op onze jaarrekening 2011 is uitgevoerd en die sindsdien door ons zelf op elke begroting en jaarrekening wordt uitgevoerd. In haar rapport adviseert Deloitte de VNG houdbaarheidstest gemeentefinanciën te gaan gebruiken. Graag ontvangen wij een nadere uitleg waarom Deloitte deze houdbaarheidstest aanbeveelt zonder aan te geven wat de tekortkoming is van de stressstest die de Gemeente Leidschendam-Voorburg gebruikt.

Datum Datum

Ons kenmerk /

Pagina 2/2

Ook zouden wij graag dat de zin "De vier gemeenten realiseren in de komende jaren geen 'structureel en materieel evenwicht', zoals dat in de Gemeentewet is voorgeschreven" uit het Deloitte-rapport wordt genuanceerd. Aan deze stellige uitspraak in het rapport zou een lezer namelijk de voorbarige conclusie kunnen verbinden dat de gemeenten onder preventief toezicht van de provincie kunnen komen te staan. Dit lijkt, zeker de zeer geringe omvang van de bedragen, niet erg waarschijnlijk. De Gemeente Leidschendam-Voorburg heeft overigens volgens de provincie al jaren een 'structureel en materieel evenwicht' in haar begroting.

Wij vertrouwen erop dat u onze bestuurlijke reactie zal verwerken dan wel zal toevoegen aan het rapport 'Houdbare gemeentefinanciën'.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

B.J.D. Huykman
secretaris

drs. J.W. van der Sluijs
burgemeester

Naschrift rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft van de colleges van burgemeester en wethouders van Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg een bestuurlijke reactie ontvangen. De bestuurlijke reactie van Voorschoten was op het moment van de aanbieding van dit rapport aan de gemeenteraden van de vier gemeenten nog niet beschikbaar.

De colleges van Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg onderschrijven de conclusies en aanbevelingen in het rapport in grote mate. De gemeente Oegstgeest geeft evenwel aan geen toegevoegde waarde te zien in de voorgestelde houdbaarheidstest. De bestuurlijke reactie vanuit Leidschendam-Voorburg is voor ons aanleiding geweest het rapport en de aanbevelingen op een tweetal punten aan te passen. Dit betreft het werken met een stresstest zoals ontwikkeld door SEO en de formulering ten aanzien van het voldoen aan de eis van structureel begrotingsevenwicht, welke is genuanceerd. Wij zetten graag het gesprek met de raden en de colleges voort over wat een vruchtbare aanpak voor een houdbaarheidstest/stresstest kan zijn.

Medio oktober 2014 hebben we constructieve gesprekken gevoerd met de wethouders Financiën om het rapport toe te lichten.

Deel 3: Rapport met bevindingen onderzoek Houdbare gemeentefinanciën

Onderzoek gemeentelijke financiële posities Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

mr. drs. Edwin de Boer
drs. Erik Wijnstok RA

31 oktober 2014

Samenvatting belangrijkste inzichten en conclusies

Terugkijkend

- De financiële positie van de gemeente Wassenaar is ultimo 2013 zeer gunstig en in het algemeen gunstiger dan gemeenten met eenzelfde grootte
- De financiële positie van Voorschoten was tot een aantal jaren geleden heel goed, maar is de afgelopen jaren verslechterd
- Leidschendam-Voorburg heeft een goede financiële positie met een gunstige solvabiliteit
- De financiële positie van de gemeente Oegstgeest is ultimo 2013 kwetsbaar en slechter dan referentie gemeenten
- Bij geen van de vier gemeenten heeft de raad normen vastgesteld voor de maximale hoogte van financiële (balans)ratio's

Vooruitkijkend

- De financiële positie van Wassenaar is uitstekend, zeker in vergelijking met referentiegemeenten. Het bezit is nauwelijks belast met schuld en het financiële vermogen per inwoner groeit de komende jaren verder
- De financiële positie van Voorschoten verslechtert, volgens de meerjarenbegroting 2013-2017, de komende jaren in snel tempo. De schuld loopt heel sterk op, omdat de omvang van de voorgenomen investeringen aanzienlijk groter is dan het jaarlijkse financieringsresultaat (het zogenaamde primaire surplus). Het in november 2013 (en in deze rapportage niet meegenomen) ingestelde, maar nog nader uit te werken investeringsplafond, kan deze ontwikkeling terugdringen
- Ook bij Leidschendam-Voorburg stijgt in de komende jaren de netto schuld door geplande investeringen. De onderhanden werk positie (voorraadquote) stijgt echter ook, als gevolg van stijgende voorraden bouwgrond
- Of Oegstgeest op korte termijn uit de financiële gevarenzone kan komen, is sterk afhankelijk van de mate waarin de gemeente slaagt om de grondposities te verkopen overeenkomstig de bij de jaarrekening 2013 vastgestelde uitgangspunten en de toereikendheid van de verliesvoorzieningen die op basis van deze uitgangspunten ultimo 2013 zijn getroffen. Nieuwe tegenvallers (kostenstijgingen, vertragingen, daling van verkoopprijzen etc.) kunnen leiden tot een verdere verslechtering van de gemeentelijke financiële positie
- De vier gemeenten realiseren in de komende jaren niet altijd een 'structureel en reëel evenwicht', zoals dat in de Gemeentewet is voorgeschreven. De procentuele afwijking t.o.v. de omvang van de begroting is echter zeer beperkt
- Alle gemeenten beschikken nog over onbenutte belastingcapaciteit
- Het inzicht in de 'houdbaarheid' van de gemeentelijke financiën kan worden versterkt door het uitvoeren van scenario-analyses. Een slecht of extreem weer scenario kan het financiële beeld (veel) verder laten verslechteren. Het is belangrijk om dit voor Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg inzichtelijk te maken en gezamenlijk te bepalen waar risico's en kansen liggen. De VNG houdbaarheidstest gemeentefinanciën is een goed middel hiertoe. Voor Leidschendam-Voorburg geldt dat zij reeds een (alternatieve) stresstest uitvoert. Het is goed in de komende periode te bezien in hoeverre deze stresstest kan volstaan

Inhoudsopgave

	Aanleiding, onderzoeksvragen en onderzoeksmethoden	3
1	In hoeverre is het bezit van de gemeente belast met schulden en hoe is de verhouding tussen inkomsten en schulden?	6
2	Kunnen investeringen houdbaar worden gefinancierd?	24
3	EMU-saldo en structureel evenwicht	31
4	Rekenmodel houdbare gemeentefinanciën	37
	<i>Bijlagen</i>	39

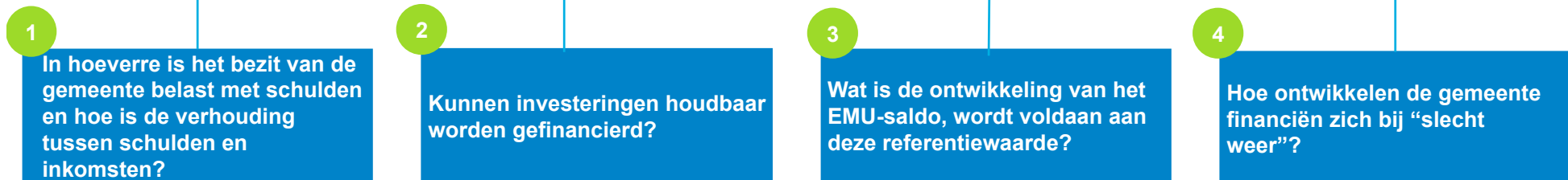

Aanleiding,
onderzoeksvragen en
onderzoeksmethoden

Aanleiding en opbouw onderzoeksvragen

- In 2013 heeft de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest een onderzoek gedaan naar Reserves, voorzieningen en de omgang met risico's in de desbetreffende gemeenten. Doel van dit onderzoek was om de gemeenteraden meer helderheid en inzicht te verschaffen in de gemeentelijke financiën op het gebied van reserves, voorzieningen en onderliggende risico's
- Nu in 2014 nieuwe raden zijn gekozen, nieuwe colleges zijn geformeerd en bovendien ook de gemeente Leidschendam-Voorburg is aangesloten, heeft de Rekenkamercommissie zich verdiept in de wensen van de (deels nieuw samengestelde) gemeenteraden. Bij de kennismakingsbijeenkomsten met de fracties van de politieke partijen en de raadscommissies bleek veel behoefte aan een beeld van de gemeentefinanciën op hoofdlijnen, het liefst in meerjarig perspectief
- Landelijk is ook een tendens te zien naar behoefte aan meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. De VNG heeft hierover een rapport opgesteld en daarbij een model ontwikkeld onder de titel Houdbare gemeentefinanciën. De Rekenkamer WVOLV wil hier graag bij aansluiten en heeft de methode van de VNG gebruikt in haar onderzoek
- Voornoemde heeft geleid tot de volgende hoofdonderzoeksvraag en de bijbehorende deelvragen

Schets een beeld van de financiële positie van de vier gemeenten aan de hand van een aantal indicatoren. Zet de resultaten in perspectief met vergelijkbare gemeenten en maak inzichtelijk hoe raadsleden de resultaten kunnen gebruiken

Onderzoeksmethoden en bestudeerde documenten

- Bij dit onderzoek sluiten wij aan bij de handreiking 'Houdbare gemeentefinanciën' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) uit 2013
- Uitgangspunt in deze benadering is dat het voor gezonde gemeentefinanciën niet genoeg is alleen te sturen op baten en lasten; ook dient de blik op de geldstromen en op de hoogte van de schuld worden gericht. Andere relevante kengetallen of benaderingen (voorzieningenniveau, lokale lasten) laat de VNG buiten beschouwing. Derhalve doen wij dat ook in deze rapportage
- Deze benadering voor een oordeel over de gezondheid van de financiën is voor de meeste Nederlandse gemeenten nieuw
- Teneinde een beeld van de situatie medio (mei) 2014 te creëren van de gemeentefinanciën van de desbetreffende gemeenten zijn de volgende onderwerpen c.q. documenten bestudeerd:
 - Jaarrekening 2013
 - Begroting 2014 inclusief begrotingswijzigingen
 - Kadernota 2014
 - Meest recente meerjareninvesteringsplanning
 - Meest recente financieringsplanning
 - Raming 2014 Out of pocket rentekosten en –opbrengsten
 - Raming 2014 rente toegevoegd aan reserves en voorzieningen
 - Raming 2014 rente toegevoegd aan de grondexploitaties
 - Activastaten 2014 t/m 2017
- In dit onderzoek zetten wij de resultaten van de individuele gemeenten regelmatig af tegen gemiddelden van andere referentiegemeenten voor het jaar 2012 (2013 was ten tijde van dit onderzoek nog niet beschikbaar). Voor Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest bestaat de referentiegroep uit alle Nederlandse gemeenten bestaande uit 20.000 - 50.000 inwoners, voor Leidschendam-Voorburg vormt de referentiegroep alle gemeenten van 50.000 tot 100.000 inwoners
- Alle bedragen in deze rapportage zijn *1.000, tenzij anders weergegeven

1

In hoeverre is het bezit van de gemeente belast met schulden en hoe is de verhouding tussen inkomsten en schulden?

Introductie bruto schuldratio, netto schuldquote, voorraad- en uitleenquote

- Bij het in kaart brengen van de gemeentelijke financiële positie kunnen diverse kengetallen worden gehanteerd
- Ieder kengetal kent voor- en nadelen bij de wijze van berekenen
- Wij hanteren achtereenvolgens de bruto schuldratio, de netto schuldquote, de voorraad- en uitleenquote

	Omschrijving (definitie)	Beoordeling conform VNG
Bruto schuldratio	Dit kengetal geeft aan in hoeverre het bezit van gemeenten is belast met schuld. Het tegenovergestelde is de solvabiliteitsratio. Dit kengetal geeft aan welk percentage van het bezit vrij is van schulden. <i>Berekening: (Kort en langlopende schulden + crediteuren + overlopende passiva) / balanstotaal</i>	> 80% > 70% < 80% < 70%
Netto schuldquote	Dit begrip omvat ook de financiële bezittingen van gemeenten die liquide zijn of op korte termijn tot een inkomende geldstroom leiden en kijkt daarnaast naar de inkomsten van gemeenten. Hoe hoger deze inkomsten, des te hoger de schuld die een gemeente kan aangaan. Het totaalbedrag wordt afgezet tegen de inkomsten (en niet tegen het balanstotaal, zoals bij de bruto schuldratio) <i>Berekening: (Kort en langlopende schulden + crediteuren + overlopende passiva) – (langlopende uitzettingen + kortlopende vorderingen + liquide middelen + overlopende activa) / inkomsten voor bestemming reserves</i>	> 130% > 100% < 130% < 100%
Voorraadquote	De voorraden bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie en overige voorraden) kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal 'voorraadquote' op. <i>Berekening: Netto voorraden bouwgrond (inclusief verliesvoorzieningen) / inkomsten voor bestemming reserves</i>	N.v.t. (niet iedere gemeente heeft voorraden grond)
Uitleenquote	De uitgeleende gelden kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal 'uitleenquote' op. <i>Berekening: Uitgeleende gelden / inkomsten voor bestemming reserves</i>	N.v.t. (niet iedere gemeente leent uit)
Effectieve schuldquote	Dit percentage illustreert welk percentage daadwerkelijk op de exploitatie drukt en dus de mate waarin de begroting van de gemeente per saldo belast is met rente en geeft inzicht in de mate van rentegevoeligheid van de begroting. <i>Berekening: Netto schuldquote – voorraadquote – uitleenquote</i>	> 70% > 40% < 70% < 40%

Stand van zaken balans Wassenaar per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	42.893	Algemene reserve	56.361
Kapitaalverstrekkingen	455	Bestemmingsreserve	10.172
Leningen verbonden partijen		Voorzieningen	16.479
Langlopende leningen derden	4.879	Langlopende leningen	561
Langlopende uitzettingen	24.765		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk	160	Kortlopende schulden	3.565
Overige voorraden	0		
Vorderingen & liquide middelen	14.298	Overlopende passiva	3.515
Overlopende activa	3.203		
Balanstotaal	90.653	Balanstotaal	90.653

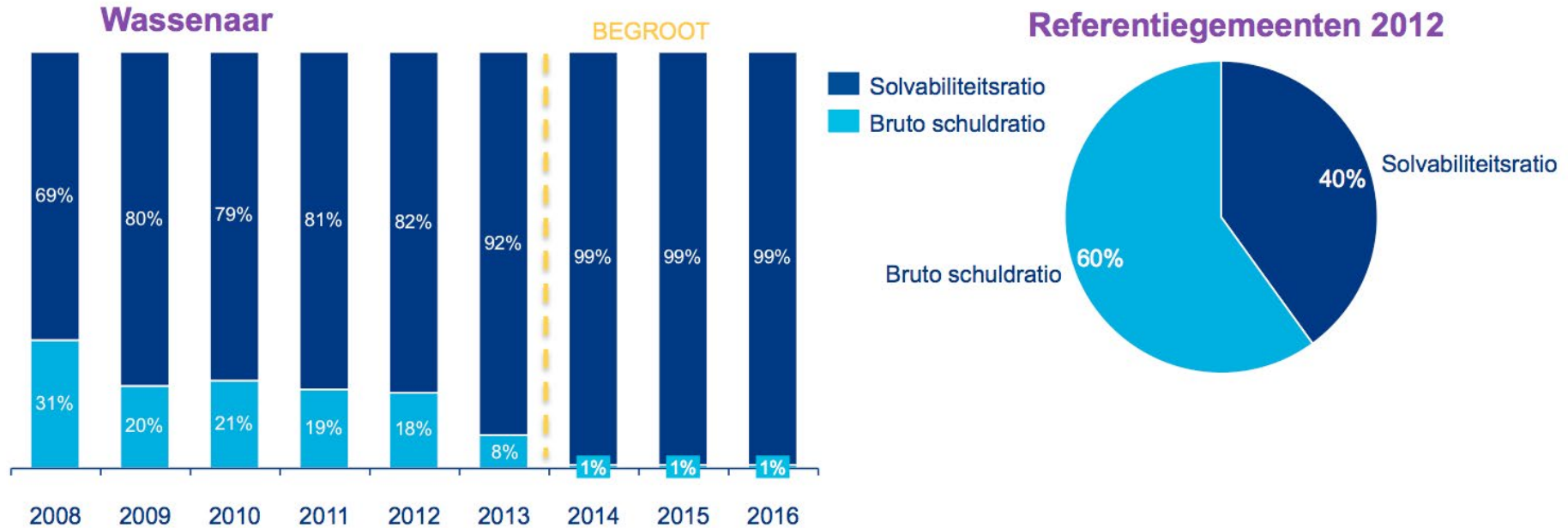
Materiele en financiële bezittingen

Eigen vermogen

Bruto schuld

Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Wassenaar werkt met prospectieve balansen, derhalve is het mogelijk om zowel historische als toekomstige ratio's en quotes te presenteren. Voor de historische kengetallen is gebruik gemaakt van de informatie uit jaarrekeningen. Voor de prospectieve benadering is gebruik gemaakt van informatie uit de meerjarenbegroting 2014-2017. Deze is opgesteld ruim voordat de cijfers ultimo 2013 bekend zijn. **Dit dient in gedachten gehouden te worden bij het maken van vergelijkingen en trekken van conclusies inzake de ontwikkeling van kengetallen tot en met 2013 enerzijds en cijfers na 2013 anderzijds.**

Het bezit van Wassenaar is nauwelijks belast met schuld. De solvabiliteit is in de periode 2008-2013 toegenomen. Wassenaar heeft ultimo 2013 geen langlopende leningen. Wassenaar scoort veel beter dan referentiegemeenten. Wassenaar heeft een netto overschot per inwoner. De meerjarenbegroting* toont voor de komende jaren een nog rooskleuriger beeld

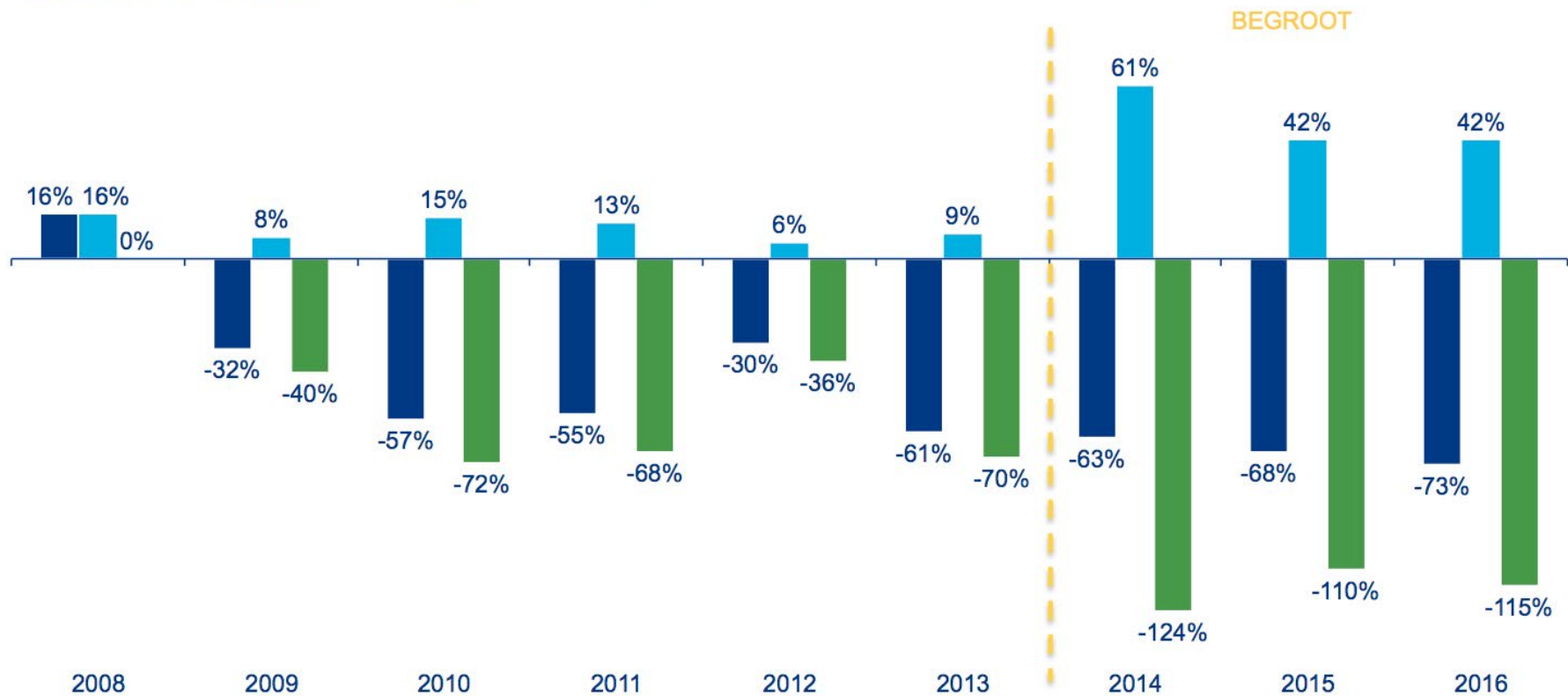
* De uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkelingen (vanaf 2014) zijn gebaseerd op cijfers uit de Begroting 2014-2017. De cijfers die terugkijken t/m 2013 komen uit de jaarrekening 2013. De realisatiecijfers geven een positiever beeld. Zie ook pagina 10.

Voor Wassenaar zijn alle indicatoren zeer gunstig. Het beeld is, op 2012 na, stabiel en verbetert zelfs in 2014-2016. De investeringen van Wassenaar zijn volledig gefinancierd met eigen vermogen. Bij Wassenaar 'drukt' er geen rente op de begroting

- Netto schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 74%)
- Uitleenquote (Gemiddelde gemeenten: 29 %)
- Effectieve schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 29 %)

Wassenaar heeft nauwelijks gronden in bezit, vandaar dat de voorraadquote buiten beschouwing is gelaten

Duiding informatie gemeente Wassenaar

- De financiële positie van Wassenaar is ultimo 2013 zeer gunstig. Wassenaar heeft een netto overschot per inwoner. De gemeente scoort hiermee aanzienlijk beter dan het landelijk gemiddelde. Ook wat betreft de overige ratio's scoort de gemeente ruim onder de maximumnormen conform de VNG-handreiking
- De begroting van de gemeente is niet belast met rentekosten en slechts beperkt belast met afschrijvingskosten. Hierdoor is de flexibiliteit en dus ook de beïnvloedbaarheid van de begroting op korte termijn groot
- Derhalve zijn er vooralsnog geen noemenswaardige aandachtspunten

Stand van zaken balans Voorschoten per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	58.360	Algemene reserve	4.717
Kapitaalverstrekkingen	290	Bestemmingsreserve	30.690
Leningen verbonden partijen		Vorzieningen	15.450
Langlopende leningen derden	12.160	Langlopende leningen	28.606
Langlopende uitzettingen	8.560		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk	4.750	Kortlopende schulden	7.558
Overige voorraden	5		
Vorderingen & liquide middelen	7.216	Overlopende passiva	7.164
Overlopende activa	2.843		
Balanstotaal	94.185	Balanstotaal	94.185

Materiele en financiële bezittingen

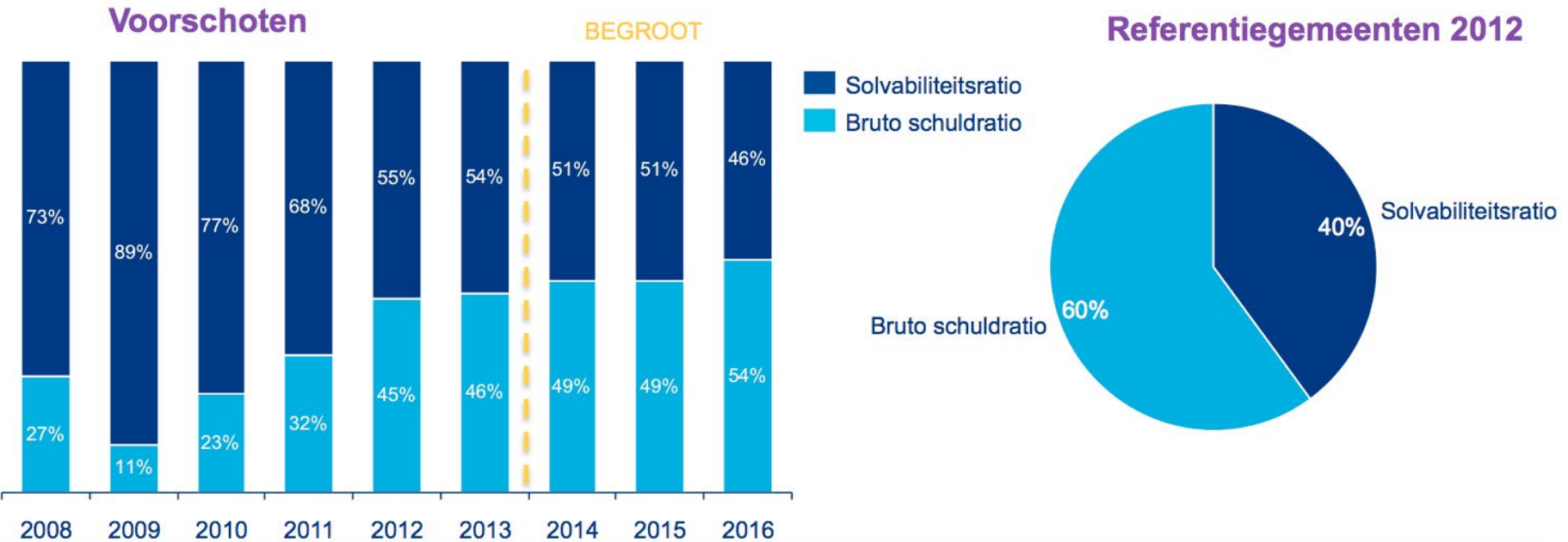
Eigen vermogen

Bruto schuld

Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Voorschoten werkt met prospectieve balansen, derhalve is het mogelijk om zowel historische als toekomstige ratio's en quotes te presenteren. Voor de historische kengetallen is gebruik gemaakt van de informatie uit jaarrekeningen. Voor de prospectieve benadering is gebruik gemaakt van informatie uit de meerjarenbegroting 2014-2017. Deze is opgesteld ruim voordat de cijfers ultimo 2013 bekend waren. **Dit dient in gedachten gehouden te worden bij het maken van vergelijkingen en trekken van conclusies inzake de ontwikkeling van kengetallen tot en met 2013 enerzijds en cijfers na 2013 anderzijds.**

Voor Voorschoten geldt bovendien dat in november 2013 een (nog nader uit te werken) investeringsplafond is ingesteld. Dit investeringsplafond is echter nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting 2014-2017 en derhalve niet meegenomen in deze rapportage.

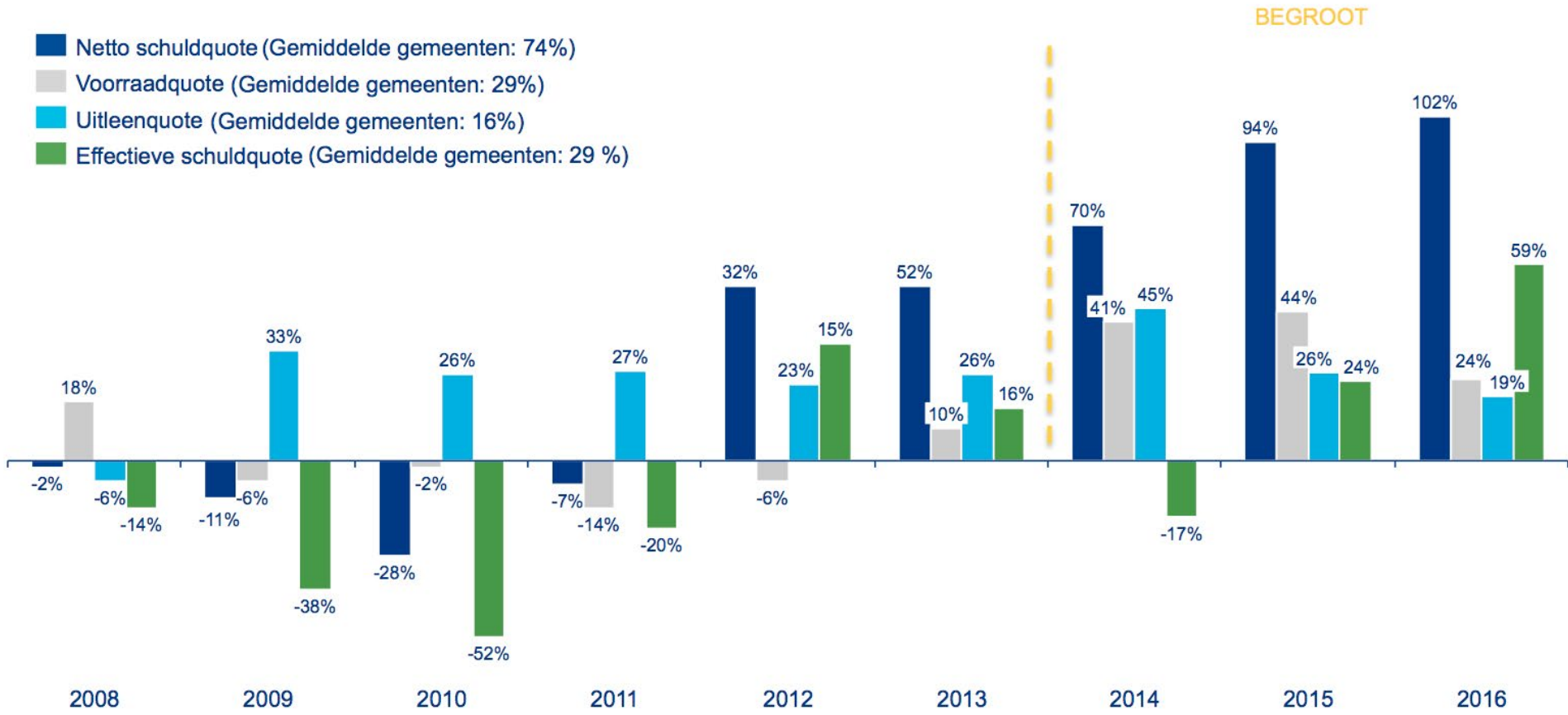
Tussen 2008-2013 is de boekwaarde van de materiële vaste activa netto toegenomen met een bedrag van € 26,3 mln. Deze investeringen zijn gefinancierd door middel van het aantrekken van leningen (ultimo 2013 € 28,6 mln.). Hierdoor is het netto overschot per inwoner van € 448 in 2008 gewijzigd in een netto schuld per inwoner van € 516 in 2013. Deze trend zet zich in de komende jaren* voort, waarbij de schuld oploopt tot € 1.749 per inwoner in 2016

* De uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkelingen (vanaf 2014) zijn gebaseerd op cijfers uit de Begroting 2014-2017. De cijfers die terugkijken t/m 2013 komen uit de jaarrekening 2013. De realisatiecijfers geven een positiever beeld. Zie ook pagina 14.

Voor Voorschoten zijn tot en met 2013 alle ratio's nog gunstig. De financiële positie verslechtert echter rap in de komende jaren. De netto schuldquote neemt snel toe door de voorgenomen gemeentelijke investeringen. Hierdoor neemt de rentedruk en de rentegevoeligheid van de begroting toe

Nb: de voorraadquote van Voorschoten is in de periode 2008 – 2012 negatief, omdat in deze periode de opbrengsten per saldo hoger waren dan de investeringen.

Duiding informatie gemeente Voorschoten

- De financiële positie van Voorschoten was in het verleden goed, maar verslechtert snel sinds 2009. Wij zien een sterk dalende trend sinds 2008, die nog niet ten einde lijkt te komen. De vraag is wanneer deze trend wordt omgebogen
- Grootste oorzaak van de negatieve trend is de toename van vaste schulden door de investeringen die de gemeente de afgelopen jaren heeft gedaan en in de komende jaren voornemens is nog te gaan doen. Door deze ontwikkelingen wordt de beklemming van de begroting groter en neemt de beïnvloedbaarheid van de begroting op korte termijn af.
- De afgelopen jaren hebben vele gemeenten die gronden ontwikkelen en exploiteren, te maken gehad met financiële tegenvallers. Zo ook Voorschoten. Deze gemeente heeft diverse voorzieningen moeten vormen als gevolg van voorziene verliezen op grondexploitaties
- Ultimo 2013 heeft de gemeente Voorschoten een verliesvoorziening getroffen van € 7,4 miljoen (ultimo 2012 € 7,3 miljoen). De gemeente verwacht voor één complex (Noord-Hofland) een voordelig resultaat van circa € 0,3 miljoen en voor vier complexen (Dobbewijk, Duivenvoorde Corridor, Deltaplein en Vlietwijk) een totaal negatief resultaat van € 7,4 miljoen. Hiervoor is ultimo 2013 een verliesvoorziening getroffen
- Grondexploitaties zijn vaak langdurige trajecten, waarbij de waarde van grondexploitaties door de jaren kunnen fluctueren. Het kan zijn de getroffen voorzieningen uiteindelijk te hoog of juist te laag blijken te zijn, dit hangt af van de toekomstige ontwikkelingen (met name VON-prijzen en rentestand). Daarnaast is ook de fase waarin bovengenoemde grondexploitaties zich bevinden van belang bij het inschatten van de kans in hoeverre de hoogte van de getroffen voorzieningen min of meer definitief is
- Het in de voornoemde slides geschetste beeld kan mogelijk (ten positieve) veranderen na verwerking van de toekomstige besluiten over de invulling van het investeringsplafond

Stand van zaken balans Oegstgeest per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	60.857	Algemene reserve	6.978
Kapitaalverstrekkingen	591	Bestemmingsreserve	15.761
Leningen verbonden partijen	0	Voorzieningen	1.674
Langlopende leningen derden	396	Langlopende leningen	91.971
Langlopende uitzettingen	7.541		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk (inclusief verliesvoorziening* € 14,6 miljoen)	49.381	Kortlopende schulden	6.819
Overige voorraden	10		
Vorderingen & liquide middelen	6.341	Overlopende passiva	2.669
Overlopende activa	756		
Balanstotaal	125.873	Balanstotaal	125.873

Materiele en financiële bezittingen

Eigen vermogen

Bruto schuld

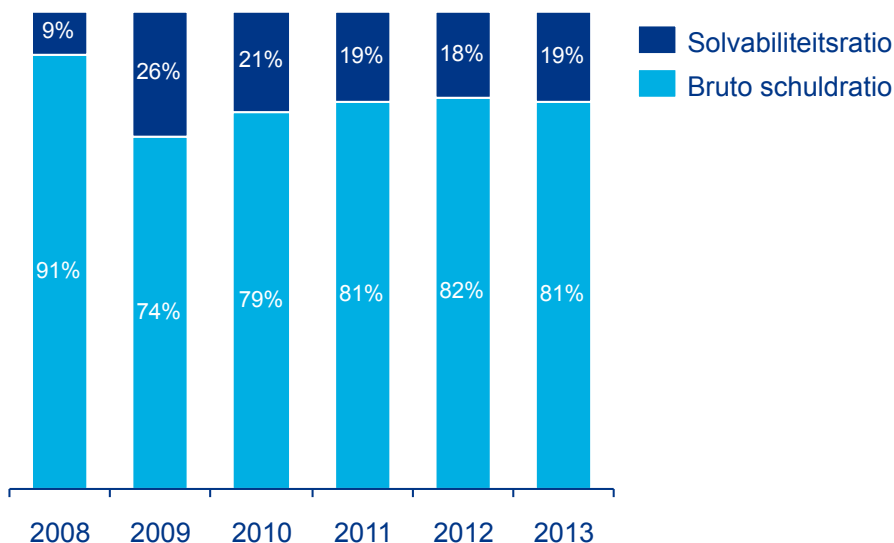
Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Oegstgeest werkt niet met prospectieve balansen, derhalve is het vooralsnog niet mogelijk om toekomstige kengetallen te presenteren.

* Het betreft een waarde correctie, deze dient conform het BBV altijd aan de debetzijde van de balans plaats te vinden

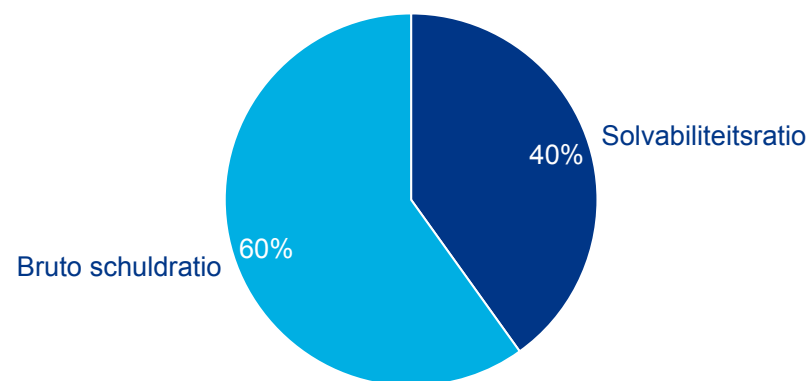
Oegstgeest heeft ultimo 2013 relatief weinig eigen vermogen en een hoge netto schuld per inwoner. De netto schuld is in de periode 2008 – 2013 met € 140 per inwoner gedaald. In vergelijking met gemeenten met een zelfde grootte is de netto schuld per inwoner circa drie maal zo groot.

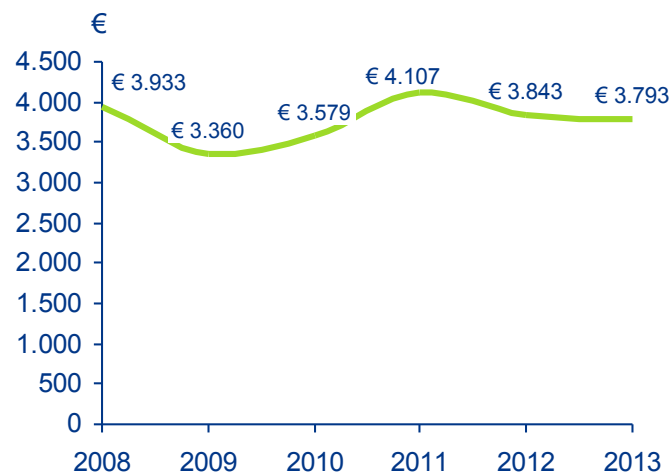
Oegstgeest

Referentiegemeenten 2012

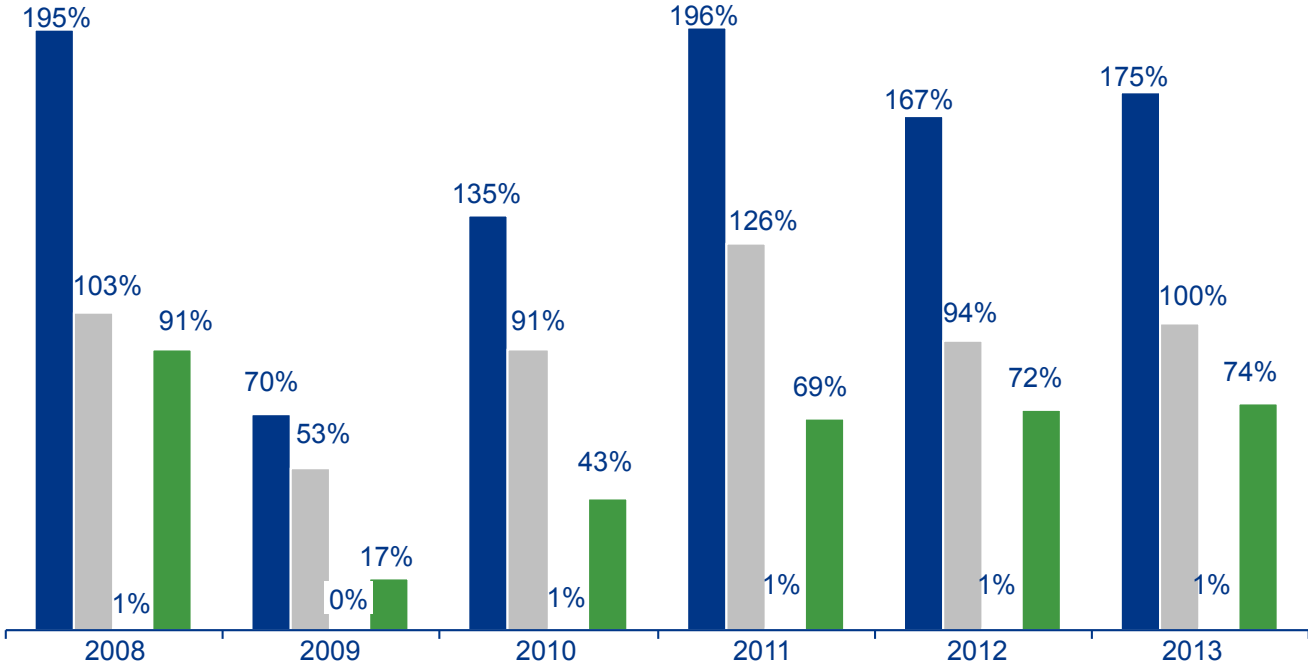
Netto schuld per inwoner

De financiële positie van Oegstgeest is benauwd. De gemeente scoort daarnaast beduidend slechter dan referentiegemeenten. Grootste risico voor de gemeente is de gemeentelijke grondexploitatie. De boekwaarde van de voorraad gronden per inwoner is ultimo 2013 € 2.167 per inwoner. Dit is circa 3 maal zo hoog als bij vergelijkbare gemeenten. De door de gemeenten aangetrokken lang lopende leningen (ultimo 2013 € 92,0 miljoen) zijn voor circa 53% aangewend voor de voorfinanciering van de grondexploitatie. De rentekosten van de voorfinanciering van de grondexploitatie drukken niet op de reguliere begroting van de gemeente.

- Netto schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 74%)
- Voorraadquote (Gemiddelde gemeenten: 29%)
- Uitleenquote (Gemiddelde gemeenten: 16%)
- Effectieve schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 29%)

Duiding informatie gemeente Oegstgeest

- De inzet van vreemd vermogen zit in Oegstgeest sinds enkele jaren boven de kritieke norm die wordt aangehouden voor deze indicatoren
- De financiële situatie van de Oegstgeest is voornamelijk vanwege de reeds getroffen verliesvoorzieningen op grondexploitaties (zie debetzijde balans) zorgwekkend. De grondexploitaties vertegenwoordigen ultimo 2013 40% van het gemeentelijke balanstotaal
- Oegstgeest heeft ultimo 2013 een bedrag van € 998 aan eigen vermogen per inwoner. De netto boekwaarde van de voorraad gronden ultimo 2013 is ruim 2 maal zo hoog als het eigen vermogen per inwoner
- Voornoemde indiceert dat het kunnen verkopen van grondexploitaties, overeenkomstig de bij de jaarrekening 2013 vastgestelde uitgangspunten, van wezenlijk belang is voor de toekomstige financiële positie van Oegstgeest
- Oegstgeest gaat er in de prognoses vanuit dat in een relatief korte periode, gegeven het aantal te verkopen M² grond, het grootste gedeelte van de grondposities kan worden verkocht. Hierdoor wordt de schuldpositie verlaagd
- Verdere tegenvallers op de grondexploitaties (kostenstijgingen, tegenvallende opbrengsten) zullen leiden tot een verslechtering van de balansratio's en een vermindering van het weerstandsvermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen
- Grondexploitaties zijn vaak langdurige trajecten, waarbij de waarde van grondexploitaties door de jaren kunnen fluctueren. Het kan zijn de getroffen voorzieningen uiteindelijk te hoog of juist te laag te blijken te zijn, dit hangt af van de toekomstige ontwikkelingen (met name VON-prijzen en rentestand). Daarnaast is ook de fase waarin bovengenoemde grondexploitaties zich bevinden van belang bij het inschatten van de kans in hoeverre de hoogte van de getroffen voorzieningen min of meer definitief is
- Naast het realiseren van grondexploitatieopbrengsten, kan ook het niet activeren van investeringen met maatschappelijk nut en het instellen van een investeringsplafond leiden tot een daling van de schuldquote. Dit is een beleid dat door Oegstgeest is ingezet

Stand van zaken balans Leidschendam-Voorburg per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	136.214	Algemene reserve	58.383
Kapitaalverstrekkingen	7.783	Bestemmingsreserve	52.027
Leningen verbonden partijen	0	Voorzieningen	5.875
Langlopende leningen derden	96	Langlopende leningen	45.854
Langlopende uitzettingen	2.007		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk (inclusief verliesvoorziening* € 2,5 miljoen)	30.567	Kortlopende schulden	30.512
Overige voorraden	0		
Vorderingen & liquide middelen	19.498	Overlopende passiva	14.228
Overlopende activa	10.712		
Balanstotaal	206.879	Balanstotaal	206.879

Materiele en financiële bezittingen

Eigen vermogen

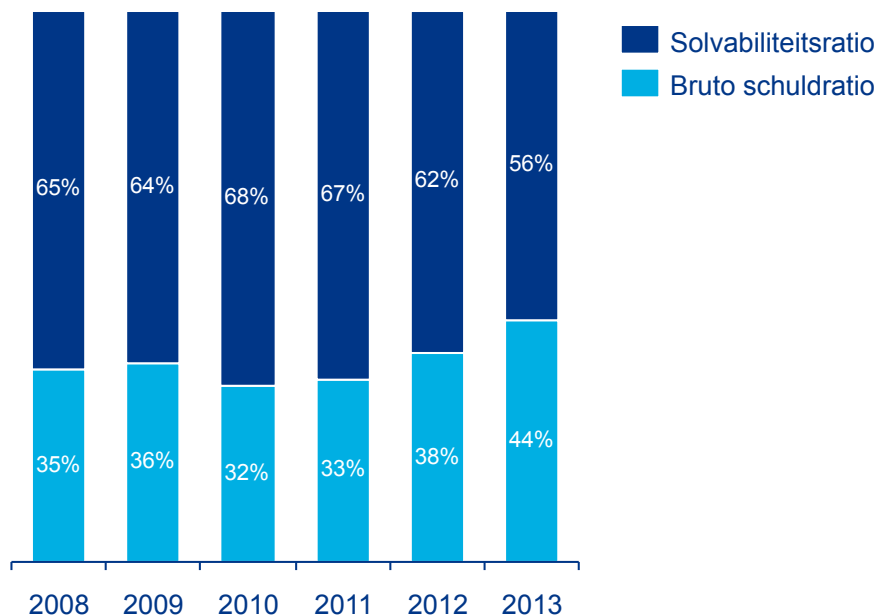
Bruto schuld

Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Leidschendam-Voorburg werkt niet met prospectieve balansen, derhalve is het niet mogelijk om toekomstige kengetallen te presenteren.

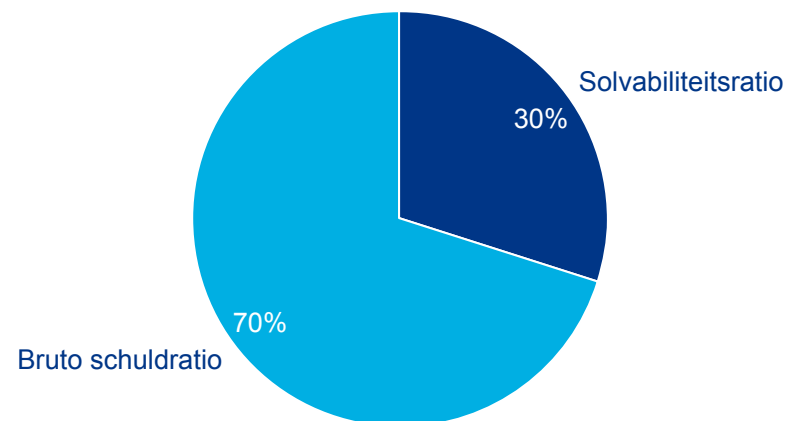
* Het betreft een waarde correctie, deze dient conform het BBV altijd aan de debetzijde van de balans plaats te vinden

In de afgelopen vijf jaar is de boekwaarde van de materiële vaste activa netto toegenomen met een bedrag van € 22,0 mln. Deze investeringen zijn gefinancierd uit eigen middelen van de gemeente. In deze periode heeft de gemeenten € 15,9 aan schulden aangetrokken. Deze schulden zijn volledig gebruikt voor de voorfinanciering van de gemeentelijke grondexploitatie. Ultimo 2013 is de financiële positie van Leidschendam-Voorburg gunstiger dan gemeenten met een vergelijkbare grootte.

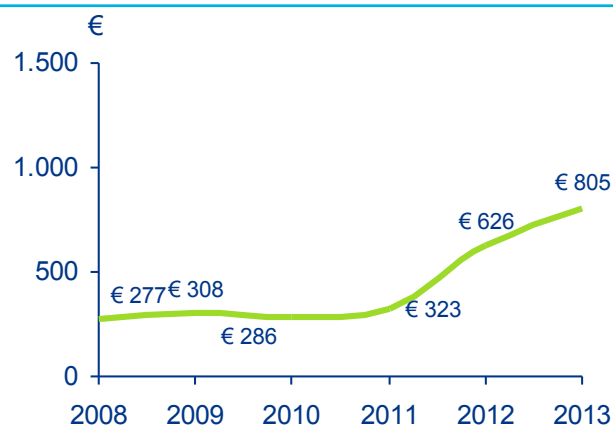
Leidschendam-Voorburg

Referentiegemeenten 2012

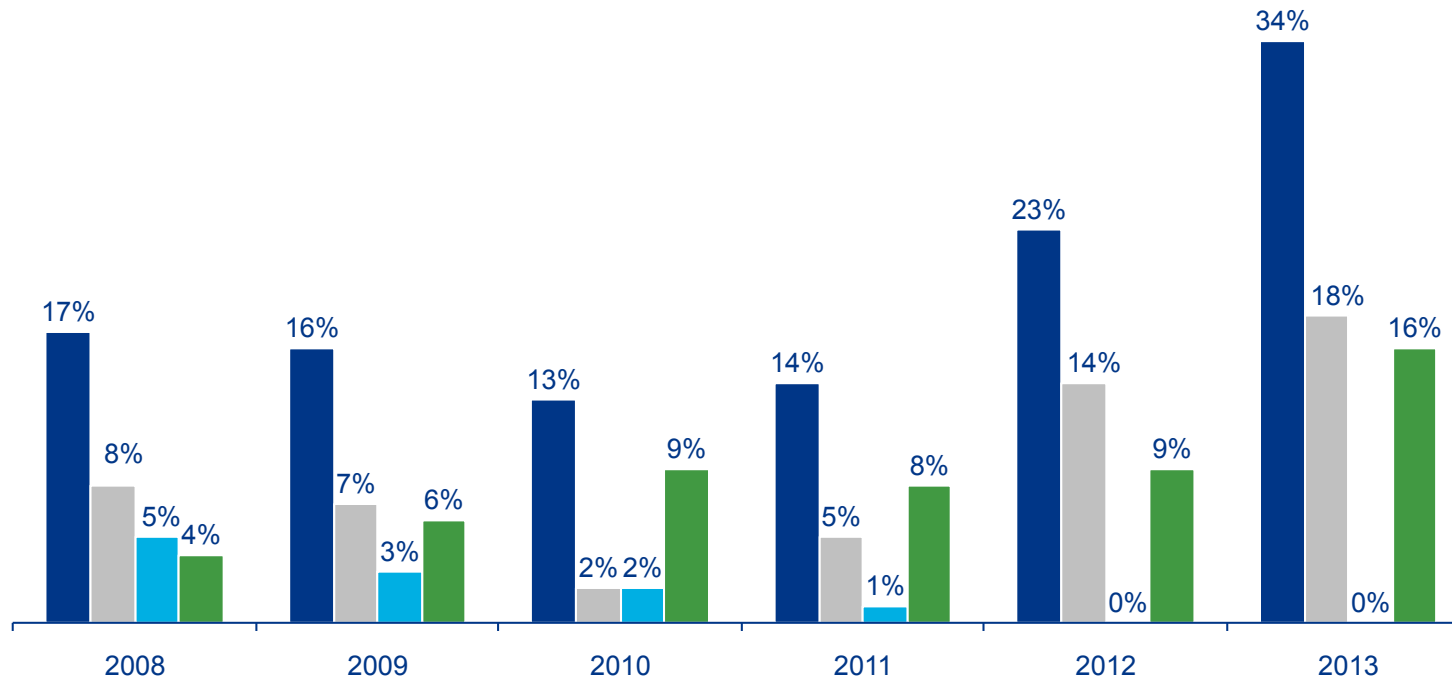

Netto schuld per inwoner

De financiële positie van Leidschendam-Voorburg is relatief gunstig. De netto schuldquote loopt wel op, maar dit komt met name door investeringen in bouwgrond. De gemeente verwacht rendement op deze investering

- Netto schuldquote (gemiddelde gemeenten: 100%)
- Voorraadquote (gemiddelde gemeenten: 27%)
- Uitleenquote (gemiddelde gemeenten: 20%)
- Effectieve schuldquote (gemiddelde gemeenten: 53%)

Duiding informatie gemeente Leidschendam-Voorburg

- De financiële positie van Leidschendam-Voorburg is solide. De netto schuldquote is in de afgelopen jaren wel opgelopen. Tegelijkertijd loopt echter de voorraadquote op. Dit geeft aan dat de gemeente Leidschendam-Voorburg de aangetrokken leningen heeft gebruikt voor de voorfinanciering van de gemeentelijke grondexploitatie.
- Het verdient aanbeveling de ontwikkeling van de grondexploitaties nauwlettend te volgen door bijvoorbeeld een Meerjaren Perspectief Grondexploitaties en een tussentijdse rapportage over de waardeontwikkeling van deze gronden op gezette tijden te presenteren. De gemeente heeft aangegeven dat vanaf 2014 de grondexploitaties halfjaarlijks worden herzien

2

Kunnen investeringen houdbaar
worden gefinancierd?

Wat is de jaarlijkse structurele ruimte waarmee een gemeente zijn (bestaande) schuldverplichting kan betalen? Hierbij past een aantal kanttekeningen

- Een gemeente stuurt op structureel sluitende baten en lasten van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Maar niet alle lasten van een gemeente zijn uitgaven
- De afschrijvingen zijn wel kosten op de exploitatie, maar veroorzaken geen geldstroom. De inkomsten die er op de exploitatie tegenover staan, vallen daarom vrij voor aflossing van bestaande leningen. Een positief exploitatieresultaat (saldo van de totale baten en lasten) speelt extra inkomsten vrij voor het aflossen van bestaande leningen
- De som van de afschrijvingen en het exploitatieresultaat voor bestemming van de reserves, laten jaarlijks de schulden die rusten op het bestaande bezit, dalen. Wanneer hierbij ook het renteresultaat wordt betrokken, ontstaat het zogeheten kengetal van het primair surplus

Primair surplus = Resultaat voor bestemming + afschrijvingen + renteresultaat*

*Renteresultaat = Rente vreemd vermogen + de rente eigen vermogen – de doorberekende rente

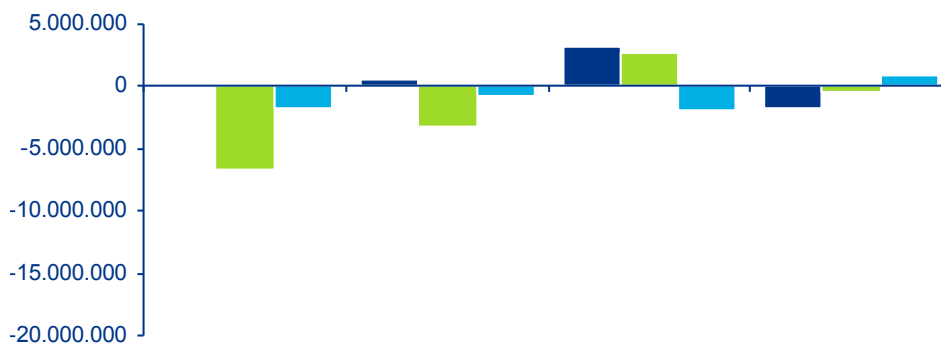
- Als in een jaar de investeringen hoger zijn dan het primair surplus, ontstaan meer nieuwe schulden dan op oude schulden wordt afgelost. Er is in deze situatie sprake van een negatief financieringsresultaat: de schuld stijgt
- Omgekeerd daalt de schuld als in een jaar de investeringen lager zijn dan het primair surplus. Er is dan sprake van een positief financieringsresultaat

Kanttekeningen bij het maken van de vergelijking tussen het begrip primair surplus en investeringen

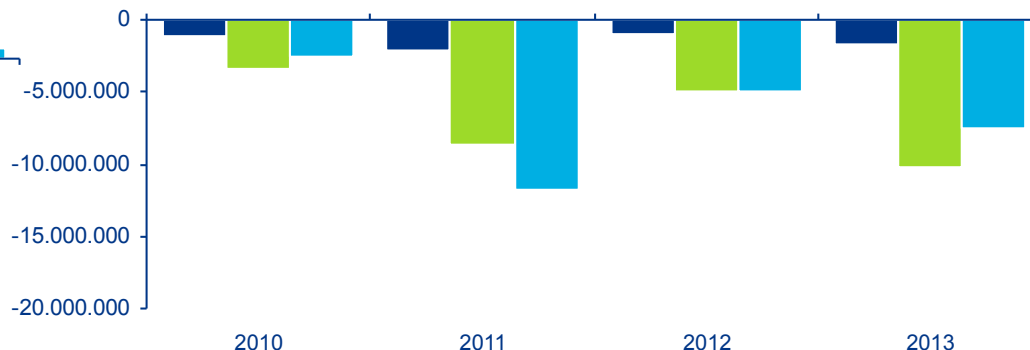
- De planningshorizon is bij de meeste gemeenten beperkt tot looptijd (vier jaar) van de meerjarenbegroting. Vaak neemt de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de ramingen na t+2 substantieel af. Regelmatig worden in de investeringsstaten namelijk niet alle vervangingsinvesteringen opgenomen
- De meeste gemeenten schrijven de investeringen met maatschappelijk nut (wegen, speeltuinen) in een keer af. Hierdoor ontstaat het beeld dat weinig nieuwe investeringsruimte bestaat door een op het oog lager primair surplus, maar dit is niet zo. Daarom dient altijd ook het afschrijvingsbeleid in acht te worden genomen
- Daarnaast dienen initiële, maar ook bijgestelde jaarlijkse prognoses, niet als waarheid te worden gezien voor het uiteindelijke gerealiseerde resultaat (zie de volgende pagina)

Bij alle vier de gemeenten is sprake van afwijkingen in de afgelopen jaren tussen het resultaat voor bestemming tussen de primaire begroting, de begroting inclusief wijzigingen en het uiteindelijke rekeningresultaat

WASSENAAR (omvang begroting ca. € 34 mln.)

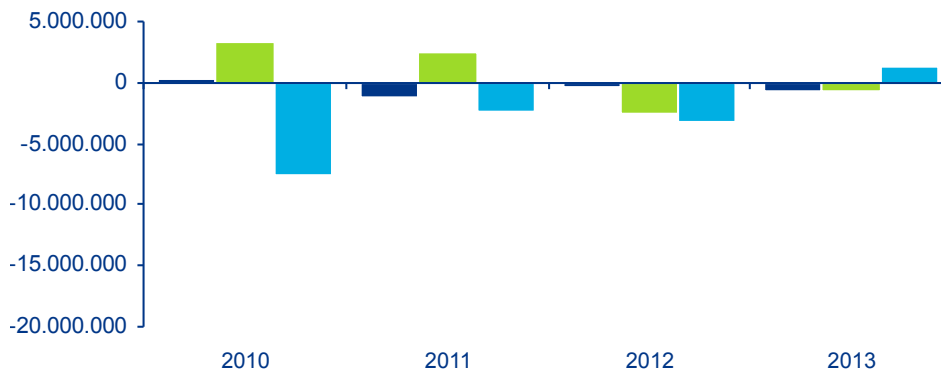

VOORSCHOTEN (omvang begroting ca. € 56 mln.)

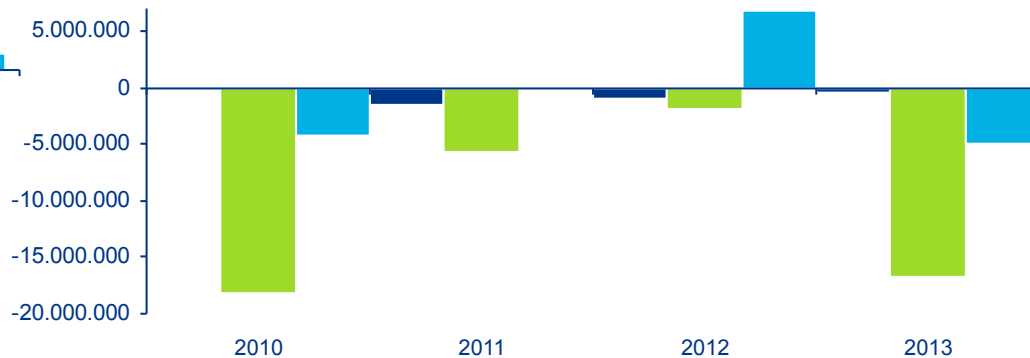

■ Primair begroot ■ Na begrotingswijziging ■ Realisatie

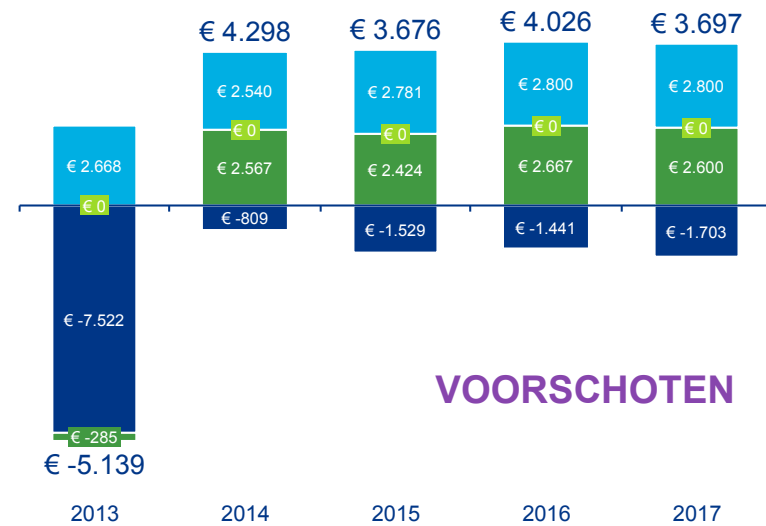
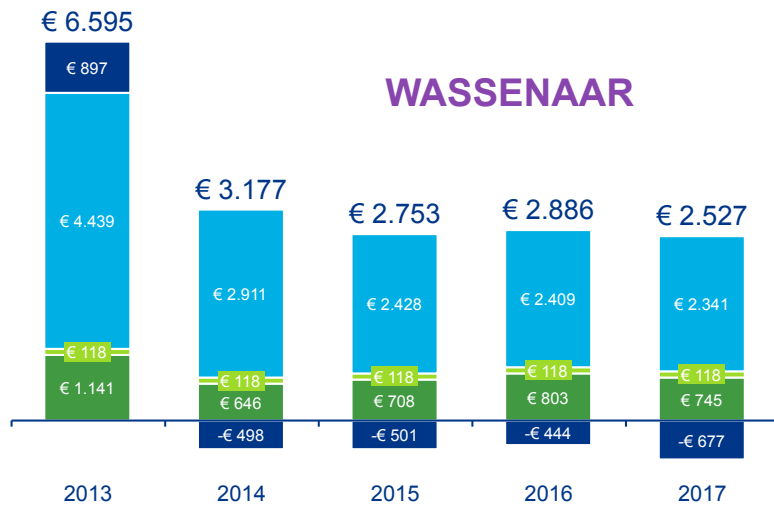
OEGSTGEEST (omvang begroting ca. € 48 mln.)

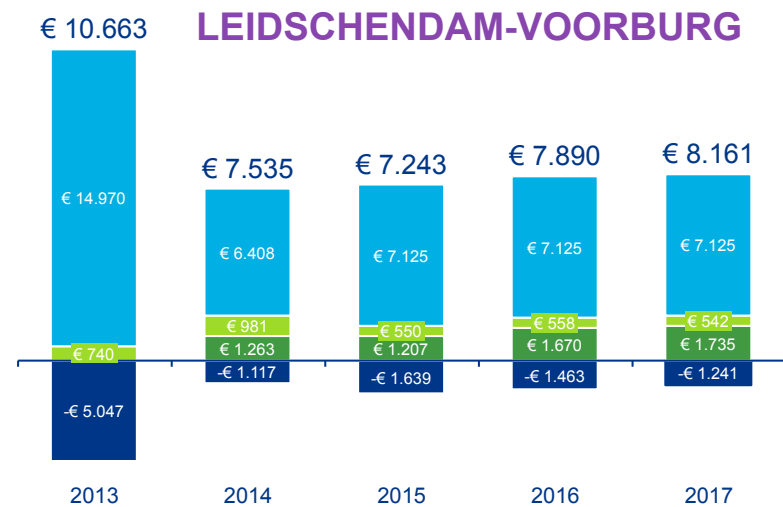
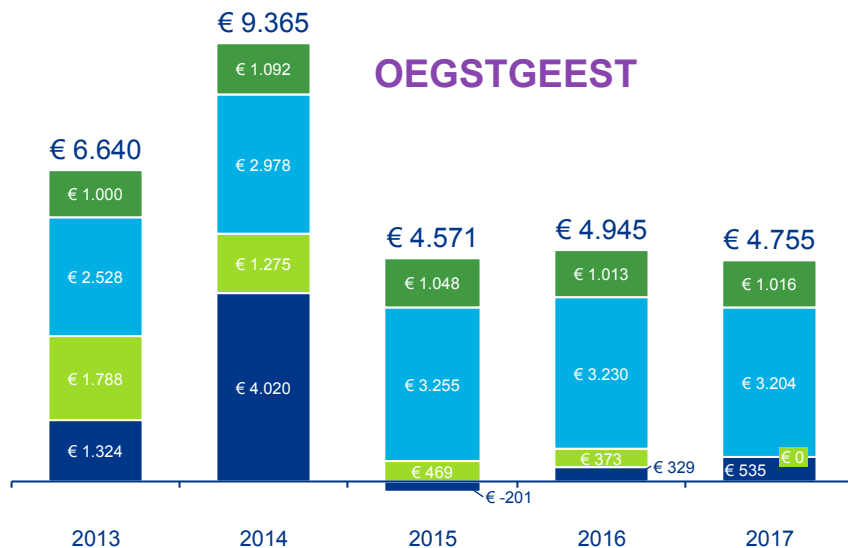
LEIDSCHENDAM-VOORBURG (OMVANG BEGROTING CA. € 192 MLN.)

Alle gemeenten realiseren volgens hun begrotingen altijd in de komende periode een primair surplus. Dit geldt alleen niet voor Voorschoten in 2013

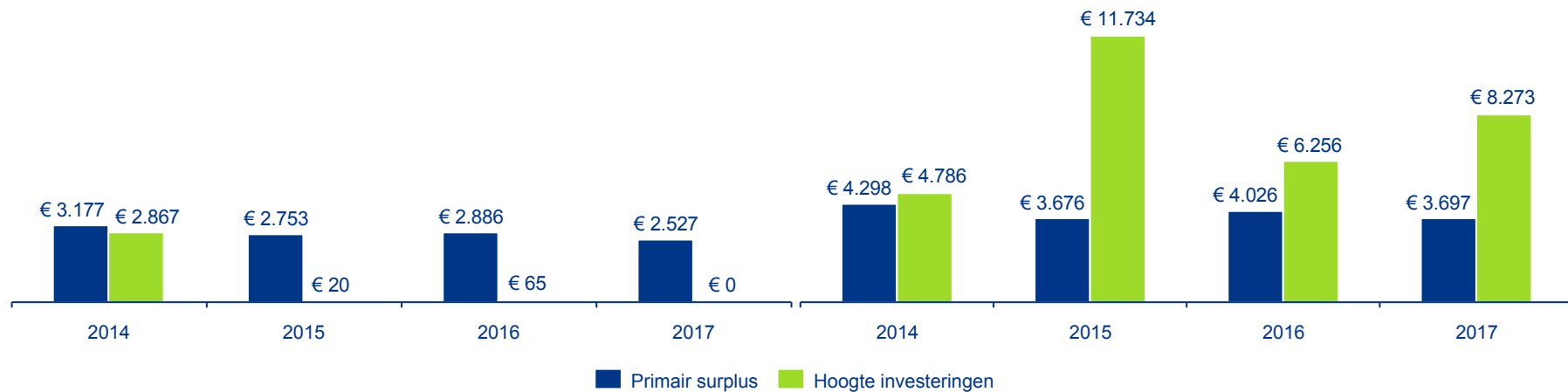

■ Renteresultaat
 ■ Afschrijvingen ten laste van de exploitatie
 ■ Afschrijvingen ten laste van de reserves
 ■ Resultaat voor bestemming

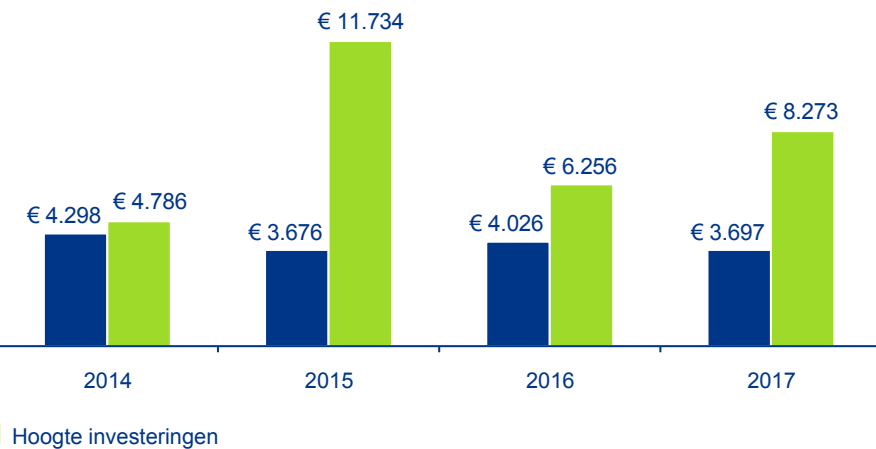

Bij Voorschoten en Leidschendam-Voorburg ontstaan volgens de begrotingen de komende jaren meer schulden dan op oude schulden worden afgelost. Wassenaar en Oegstgeest realiseren juist een positief financieringsresultaat

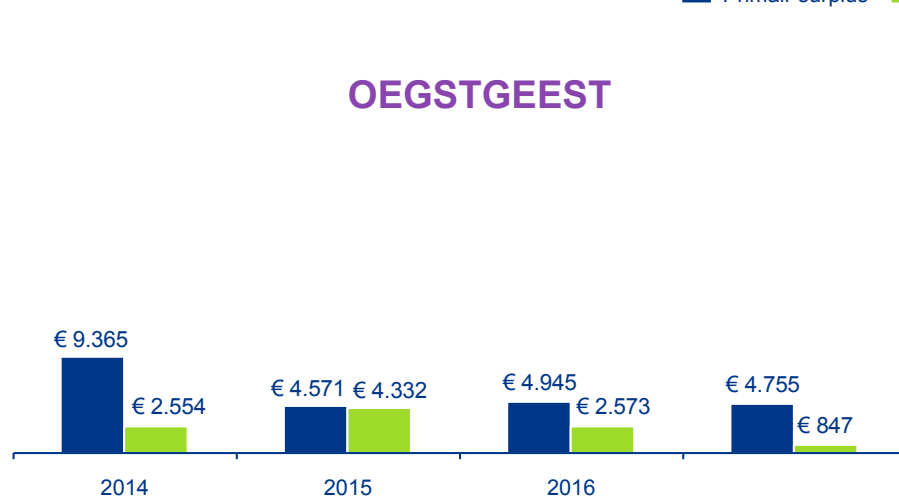
WASSENAAR

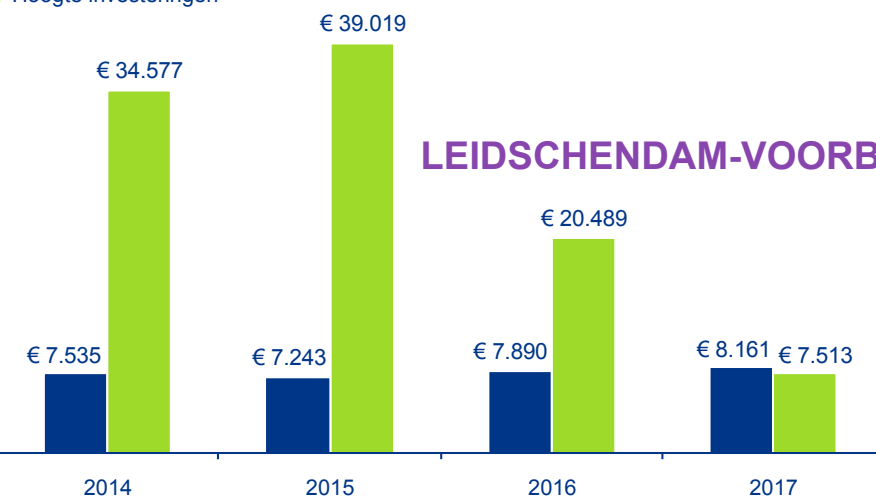
VOORSCHOTEN

OEGSTGEEST

LEIDSCHENDAM-VOORBURG

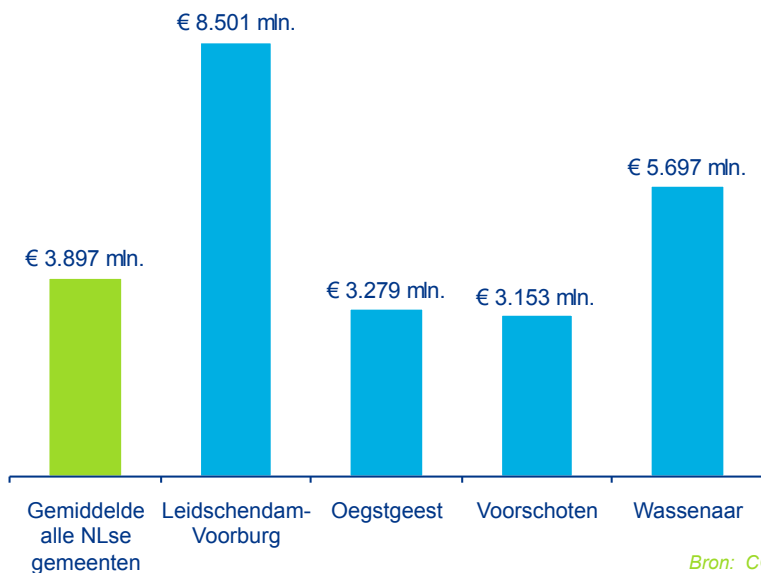

Een van de middelen om een stijgende schuld tegen te gaan of juist om schulden verder te verlagen, is het verhogen van gemeentelijke inkomsten. Drie ‘knoppen’ om de gemeentelijke inkomsten te verhogen, zijn de OZB-belasting, de riool- en de afvalstoffenheffing

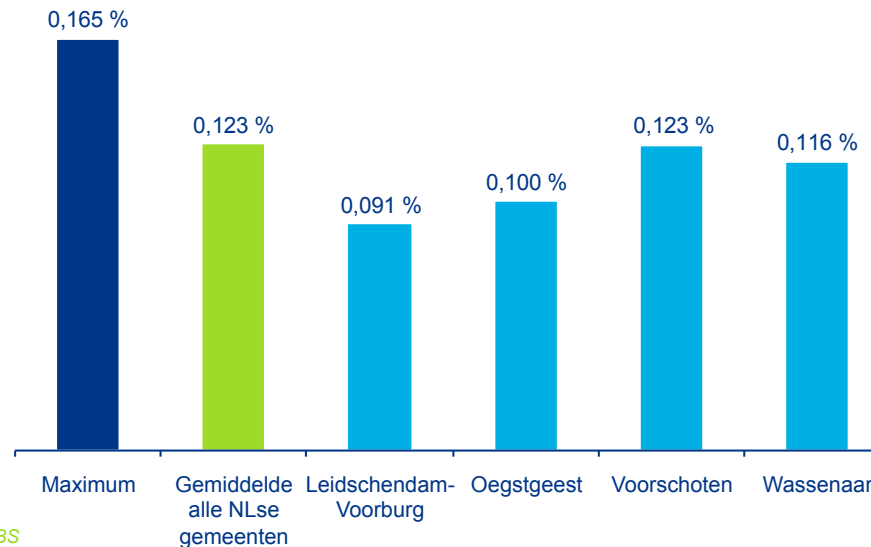
- Een middel om een stijgende schuld tegen te gaan of juist om de schulden verder te verlagen, is het verhogen van gemeentelijke belastingen. Vanzelfsprekend bestaan er ook andere middelen om schulden te verlagen, zoals een investeringsplafond. Deze laten wij hieronder buiten beschouwing
- Het is interessant om te zien wat de onbenutte belastingcapaciteit is van de vier gemeenten, zodat inzichtelijk wordt welke ruimte aan de inkomstenkant bestaat
- De onbenutte ruimte voor extra inkomsten kunnen bestaan uit gelden uit onroerende zaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffingen en rioolrechten
- Zowel voor riool- als afvalstoffenheffing hanteren de vier gemeenten het uitgangspunt dat deze tarieven kostendekkend zijn. Dit impliceert dat op deze onderdelen geen wettelijke ruimte meer bestaat voor de gemeenten om hun inkomsten te vergroten
- Resteert de onbenutte belastingcapaciteit. In beginsel kennen de gemeentelijke belastingen geen beperkende bepalingen ten aanzien van de hoogte van het tarief
- Het product van het OZB tarief en de WOZ waarde voor het totaal van de gemeenten mag echter niet sterker dan de bestuurlijk overeengekomen zogeheten macro-norm stijgen. Voor 2014 geldt een landelijke OZB stijging van 2,45%
- Individuele gemeenten kunnen echter afwijken van deze norm
- De ruimte die voor gemeenten mogelijk resteert wat betreft OZB inkomsten wordt als volgt berekend: (Normtarief van 0,1651% voor OZB geldend voor artikel 12 gemeenten - het gemeentelijke geldende tarief) * de belastinggrondslag
- De figuur op de volgende pagina toont de ruimte voor de vier gemeenten en de totale WOZ-waarde van de huizen

Alle gemeenten beschikken over onbenutte belastingcapaciteit: Leidschendam-Voorburg in absolute zin het meest, Voorschoten het minst

Totale waarde woningen 2014

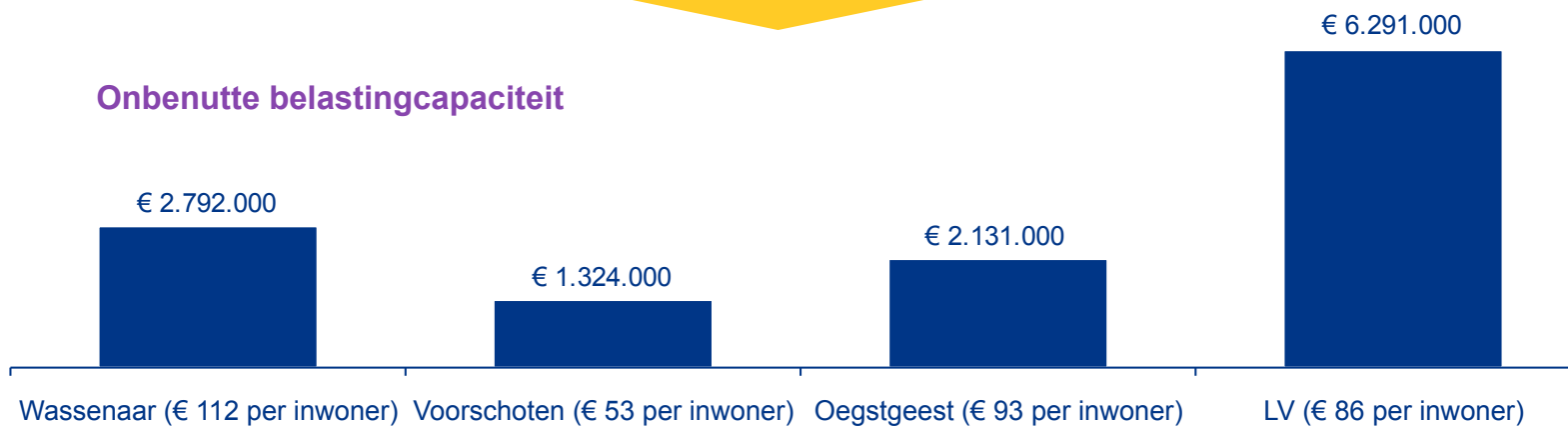

WOZ-TARIEVEN 2014

Bron: COELO 2014 en CBS

Onbenutte belastingcapaciteit

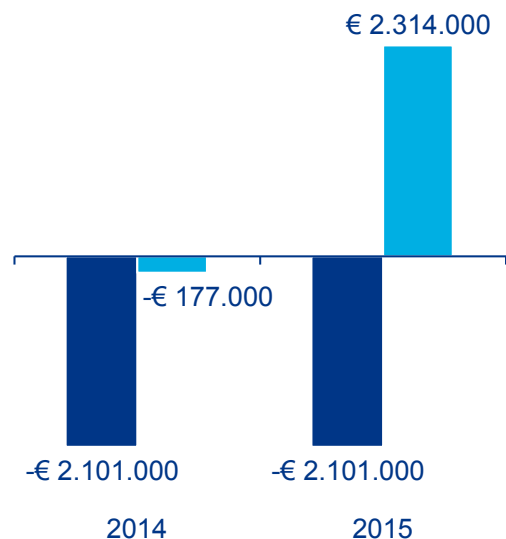
3

EMU-saldo en structureel evenwicht

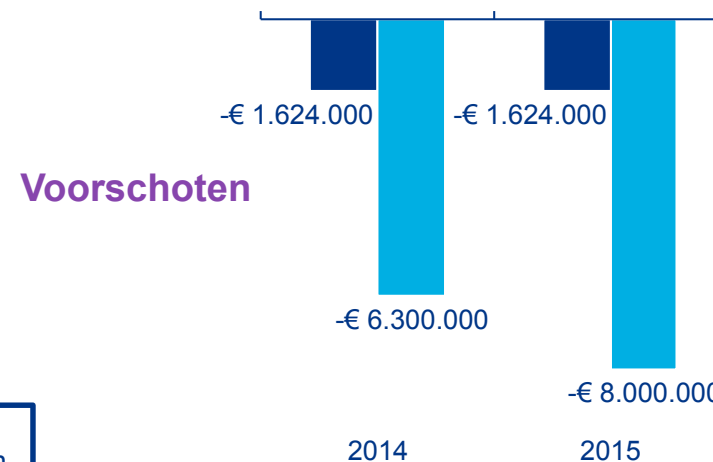
Het EMU-saldo is de enige wettelijk voorgeschreven genormeerde indicator voor de financiële positie. Een korte introductie en overzicht van de consequenties

- In 2013 is de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HoF) aangenomen. Deze wet legt de Europese afspraken over de begrenzing van overheidstekort en overheidsschuld vast in nationale wetgeving
- Afgesproken in het financieel akkoord van jan. 2013 tussen Rijk en decentrale overheden is dat het aandeel van de medeoverheden in het EMU-tekort tot 2015 0,5 % (norm) van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Dit percentage is verdeeld over gemeenten (0,38 %), provincies (0,07 %) en waterschappen (0,05 %)
- Voor 2016 en 2017 geldt een norm van 0,4% resp. 0,3%. De afgesproken ambitie is echter groter: 0,3% in 2014/2015, 0,2% in 2016/2017
- Er is een macronorm voor het totale EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Daarnaast is op basis van de begrotingstotalen van alle gemeenten het aandeel per gemeente vertaald naar individuele referentiewaarden. Zo beschikken gemeenten over een referentiewaarde voor het EMU-saldo waaraan zij hun begroting kunnen toetsen in de voorbereiding, uitvoering en realisatie
- Het devies is om niet teveel te kijken naar deze individuele referentiewaarde, aangezien:
 - Het EMU-saldo op micro niveau erg volatiel kan zijn, omdat de hoogte van investeringen en het saldo van aan- en verkopen bouwgrond grote schommelingen in de hoogte van het EMU-saldo kan veroorzaken. Dit varieert ook per gemeente
 - De kans op boetes van toepassing is als de staat Nederland niet aan de Europese begrotingsnorm voldoet, dan pas volgt verrekening bij decentrale overheden. Deze kabinetsperiode (2013-2016) worden geen boetes opgelegd als de tekortnorm wordt overschreden, zo is in het Bestuurlijk overleg van januari 2013 afgesproken
 - Het teveel focussen op binnen de EMU referentiewaarden blijven, kan ertoe leiden dat noodzakelijke investeringen worden uit- of afgesteld
- De belangrijkste variabelen die het EMU-saldo bepalen zijn, naast de hoogte van het exploitatiesaldo,; afschrijvingen, investeringen in vaste activa en de aankoop van grond. Zie voor een gedetailleerd overzicht van de berekening van het EMU-saldo de bijlage op pagina 40

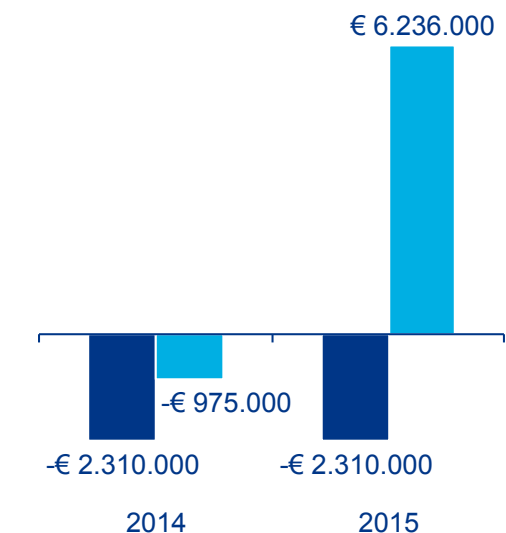
Wassenaar en Oegstgeest blijven in 2014 en 2015 binnen de EMU-referentiewaarde, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg volgens hun begroting in beide jaren niet. Dit wordt met name veroorzaakt door de voorgenomen investeringen

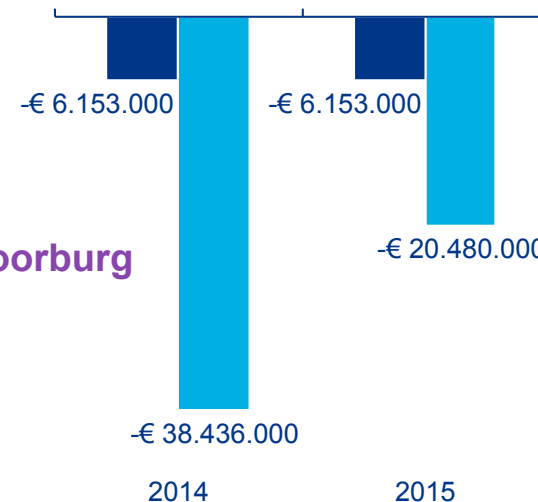
Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-Voorburg

Bron: CBS-enquête EMU saldo 2015

De ontwikkeling van het EMU-saldo dient met name bij de gemeenten Voorschoten en Leidschendam-Voorburg gemonitord te worden

- Hoewel de afgesproken norm een macro-norm is voor alle gemeenten tezamen en dus geen micro-norm voor individuele gemeenten en er deze kabinetsperiode geen sancties aan de orde zijn – tenzij er Europese sancties zouden komen – is het verstandig de referentiewaarden te monitoren, met name in de gemeenten Leidschendam/Voorburg en Voorschoten
- Bij beide gemeenten zorgt met name het grote investeringsvolume voor een overschrijding van de EMU-referentiewaarde. De gemeenten kunnen de investeringen blijkbaar niet dekken uit het primair surplus en de afschrijvingen die plaatsvinden.
- Tot de maatregelen die genomen kunnen worden om aan de norm te kunnen voldoen, behoren een heroverweging/prioritering van investeringen en het instellen van een investeringsplafond
- Nadeel van een dergelijk investeringsplafond is dat noodzakelijke investeringen kunnen worden bij- of afgesteld. Dit kan het voorzieningenniveau van een gemeente beïnvloeden

De gemeentelijke begroting dient structureel en reëel in evenwicht te zijn. De provincie houdt hier toezicht op

- De gemeentelijke financiële huishouding dient 'in 'structureel en reëel in evenwicht' te zijn
- Dit betekent dat gemeenten in de begroting structurele lasten moeten dekken met structurele baten. Anders gezegd: de door de raad vastgestelde baten en de lasten van het begrotingsjaar - inclusief de verwerking van de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves – moeten tenminste in evenwicht zijn. De provincie houdt hier toezicht op
- De doelstelling van het financiële toezicht is het voorkomen dat een gemeente een structureel tekort op de begroting heeft wat zij zelf niet kan oplossen en om die reden een beroep moet doen op de middelen van de collectiviteit van gemeenten (via artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet)
- Uitgangspunt is dat naar het eerstvolgende begrotingsjaar wordt gekeken. Wanneer de begroting niet voldoet aan de voorwaarde van structureel en reëel evenwicht, zal de Provincie de meerjarenraming toetsen op structureel evenwicht. In de Gemeentewet is bepaald dat de meerjarencijfers voor (tenminste) de drie jaar volgend op het begrotingsjaar worden opgesteld
- Een evenwicht herstel moet uiterlijk in het derde jaar van deze ramingen weer zijn aangetoond als het begrotingsjaar geen structureel en reëel evenwicht laat zien. Een opschuivend perspectief (ieder jaar opnieuw een meerjarenraming met uitsluitend in het derde jaar weer evenwicht) is daarbij in het algemeen niet acceptabel
- Op de volgende pagina's illustreren wij in hoeverre de gemeenten de komende jaren aan de eis van structureel en reëel evenwicht voldoen
- Dit is op basis van de volgende berekening tot stand gekomen:

$$\text{ALS } \text{Resultaat voor bestemming} \text{ min } (\text{Incidentele lasten} - \text{incidentele baten}) > 0 = \text{structureel evenwicht}$$

Iedere gemeente begroot in minimaal 1 jaar geen structureel evenwicht. De procentuele afwijking van de begroting is beperkt (maximaal 2%)

Gemeenten	2014	2015	2016	2017
Wassenaar (totale begroting ca. € 34 mln.)		1%	1%	1%
Voorschoten (totale begroting ca. € 56 mln.)		1%	2%	1%
Oegstgeest (totale begroting ca. € 48 mln.)		2%		
Leidschendam-Voorburg (begroting ca. € 192 mln.)			1%	1%

 Geen structureel evenwicht, % = procentuele afwijking van de begroting)

 Wel structureel evenwicht

Deze analyse is gebaseerd op het overzicht incidentele baten en lasten zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2014-2017. De kwaliteit van dit overzicht is bepalend voor de uitkomsten van deze analyse.

Bijlage 2 (blz. 43) toont de gedetailleerde cijfers op basis waarvan de berekening tot stand is gekomen

4

Rekenmodel houdbare gemeentefinanciën

VNG-rekenmodel houdbare gemeentefinanciën

- Voor een goed oordeel over de houdbaarheid van de gemeentefinanciën is het, naast een oordeel over de huidige hoogte van de schulden en de geprognosticeerde ontwikkeling van de schuld, interessant om te kijken hoe de schuldontwikkeling is indien sprake is van een slecht of zelfs een extreem weer scenario
- Hiertoe heeft de VNG het rekenmodel 'houdbare gemeentefinanciën' ontwikkeld
- Het rekenmodel geeft daarbij een duidelijke norm wanneer sprake is van houdbare gemeentefinanciën, namelijk: kan de gemeente de netto schuldquote op de middellange termijn weer laten dalen?
- Als wij kijken naar de financiële positie van de vier gemeenten, dan is het duidelijk dat Wassenaar zich qua schuldpositie zich geen zorgen hoeven te maken. De buffers zijn aanwezig en zelfs in een extreem weer scenario zal sprake zijn van houdbare gemeentefinanciën. Desondanks kan het relevant zijn om te bepalen hoeveel structurele ruimte er bij deze gemeente nog resteert
- Voor Oegstgeest en Voorschoten geldt dat de financiële ruimte in komende jaren (zeer) beperkt is, voor Leidschendam geldt dit in wat minder mate. Hoe dan ook, een slecht of extreem weer scenario kan het financiële beeld (veel) verder laten verslechteren. Het is belangrijk om dit inzichtelijk te maken en gezamenlijk te bepalen waar risico's en kansen liggen
- De afgelopen maand is een aantal vingeroefeningen op dit gebied verricht. Voor een plausibel en bruikbaar resultaat is echter meer tijd en meer specifieke kennis van de begrotingen en meerjarencijfers van de vier gemeenten nodig dan in een dergelijk kort tijdsbestek beschikbaar was
- Daarnaast is het wenselijk om de analyse zoveel mogelijk op de concrete en specifieke risico's per gemeente te richten. Hiervoor is het noodzakelijk om ook 'achter het model' te kijken, in samenwerking met de gemeentelijk financieel specialisten. Pas dan kunnen betrouwbare resultaten worden getoond

Bijlagen

Het EMU saldo wordt als volgt berekend

Optellen (groen) / aftrekken (oranje)

	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)
+	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie
+	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie
-	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd
+	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4overigen
+	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord
-	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)
+	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord
+	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen
+	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht
+	Verkoop van effecten
-	Verkoop van effecten: wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?
=	EMU-SALDO (te toetsen aan individuele referentiewaarde)

Bijlage 1A: Oegstgeest realiseert in de gehele periode 2013 - 2017 een primair surplus. Voor Voorschoten geldt dit alleen niet in 2013

Bedragen in absolute getallen

Oegstgeest	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	1.324.000	4.020.000	-201.000	329.000	535.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.528.000	2.978.000	3.255.000	3.230.000	3.204.400
Afschrijvingen ten laste van de reserves	1.788.825	1.275.162	469.100	373.400	0
Renteresultaat	1.000.000*	1.092.000	1.048.000	1.013.000	1.016.000
Primair surplus	6.640.825	9.365.162	4.571.100	4.945.400	4.755.400

Bron: MJB 2014-2017 en OT Financieringsresultaat en bespaarde rente

Voorschoten	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	-7.522.681	-809.215	-1.529.759	-1.441.980	-1.703.761
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.668.000	2.540.000	2.781.000	2.800.000*	2.800.000*
Afschrijvingen ten laste van de reserves	0	0	0	0	0
Renteresultaat	-285.367	2.567.548	2.424.126	2.667.492	2.600.000*
Primair surplus	-5.140.048	4.298.333	3.675.367	4.025.511	3.696.239

Bron: MJB 2014-2017 + Inzicht in rente 2013, Investerings- en financieringsstaat 2013 -2016. Investerings- en financieringsstaat 2014 – 2017 bevat geen gegevens over renteresultaat

* Betreft stelpost vanwege ontbrekende informatie

Bijlage 1B: Zowel Wassenaar als Leidschendam-Voorburg realiseren in de gehele periode 2013 - 2017 een primair surplus

Bedragen in absolute getallen

Wassenaar	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	897.000	-498.000	-501.000	-444.000	-677.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.439.000	2.911.000	2.428.000	2.409.000	2.341.000
Afschrijvingen ten laste van de reserves	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000
Renteresultaat	1.141.770	646.499	708.750	803.188	745.428
Primair surplus	6.595.770	3.177.000	2.753.750	2.886.188	2.527.428

Bron: MJB 2014-2017 + Inzicht in rente 2013 jaarrekening

Het primair surplus van Wassenaar geeft een wat vertekend beeld. In Wassenaar schrijft men investeringen in maatschappelijk nut (wegen, parkeren, speeltuinen) niet af. Dit betaalt Wassenaar direct ten laste van de lopende begroting of via de reserves. Hierdoor ontstaat het beeld dat Wassenaar weinig investeringsruimte heeft via het primaire surplus, maar dit ligt dus genuanceerder. De andere drie gemeenten schrijven wel af op investeringen in maatschappelijk nut. Zie ook pagina 23.

Bedragen in absolute getallen

Leidschendam-Voorburg	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	-5.047.000	-1.117.000	-1.639.000	-1.463.000	-1.241.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	14.970.000	6.408.000	7.125.000	7.125.000*	7.125.000*
Afschrijvingen ten laste van de reserves	740.000	981.000	550.000	558.000	542.000
Renteresultaat	1.200.000*	1.263.164	1.207.502	1.670.488	1.735.198
Primair surplus	11.863.000	7.535.164	7.243.502	7.890.488	8.161.198

Bron: MJB 2014-2017 + Excel sheet rentekosten en opbrengsten

* Betreft stelpost vanwege ontbrekende informatie

Bijlage 2: Iedere gemeente realiseert in minimaal 1 jaar geen structureel evenwicht. De procentuele afwijking van de begroting is echter maximaal 2%

Wassenaar	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	-498.000	-501.000	-444.000	-677.000
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	?	1.220.000	30.000	40.000
<i>Incidentele baten (b2)</i>	?	83.000	0	0
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	1.137.000	30.000	40.000	0
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Nee	Nee	Nee

Voorschoten	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	-809.215	-1.529.759	-1.441.980	-1.703.761
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	893.256	575.647	200.828	37.187
<i>Incidentele baten (b2)</i>	15.000	0	0	0
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	878.256	575.647	200.828	37.187
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Nee	Nee	Nee

Oegstgeest	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	4.020.000	-201.000	329.000	535.000
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	467.949	38.055		
<i>Incidentele baten (b2)</i>	3.641.000	75.000		
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	-3.173.051	-36.945	0	0
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Nee	Ja	Ja

Leidschendam-Voorburg	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	-1.117.000	-1.639.000	-1.463.000	-1.241.000
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	3.764.000	1.037.000	4.285.000	500.000
<i>Incidentele baten (b2)</i>	1.393.000	-622.000	3.652.000	0
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	2.371.000	1.659.000	633.000	500.000
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Ja	Nee	Nee

Bedragen in absolute getallen

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.nl/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte has in the region of 200,000 professionals, all committed to becoming the standard of excellence.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this publication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Onderwerp: **Uitgangspunten voor vervangingsinvesteringen**

Betreffende: Informatiebrief d.d. 17 februari 2015

Criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel - Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Naar aanleiding van behandeling van de eerste versie van deze brief door de commissie P&C heeft het college de volgende wijzigingen aangebracht: - Benoemen twee soorten investeringen, t.w. met maatschappelijk nut en economisch nut- Gewijzigde beschrijving over het activeren van onderhoudskosten: wordt in de praktijk nu uitgesloten.- Aanscherping formulering wanneer tot vervangingsinvestering wordt overgegaan.
Financiële dekking	
De formulering van het besluit: - Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22632-VS
Documentnummer: VS|4382|1
Datum: 19 maart 2015
Onderwerp: Uitgangspunten vervangingsinvesteringen

Geachte Raad,

In de Begrotingsraad van 6 november 2014 is naar aanleiding van de behandeling van de programmabegroting 2015-2018 toegezegd de uitgangspunten voor vervangingsinvesteringen in het eerste kwartaal van 2015 in de Commissie te bespreken. In deze informatiebrief worden de uitgangspunten van (vervangings)investeringen toegelicht.

Inleiding

Investeringen in algemene zin zijn uitgaven voor het verwerven of produceren van duurzame goederen, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

De BBV (besluit begroting en verantwoording) kent een tweetal soorten investeringen:

Investeringen met maatschappelijk nut

Deze investeringen kenmerken zich doordat ze verhandelbaar zijn of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Een deel van de gemeentelijke investeringen heeft een economische waarde omdat gemeenten prijzen en tarieven voor diensten kunnen vragen, waardoor deze verkocht kunnen worden of rendabel kunnen zijn.

Investeringen met economisch nut

Investeringen met maatschappelijk nut voldoen aan de criteria om te investeren, echter deze zijn niet verhandelbaar of dragen niet bij aan het genereren van middelen

Voor de beeldvorming wat voorbeelden van investeringen:

- Met een economisch nut: auto's, investeringen in riolering, gebouwen;
- Met een maatschappelijk nut: wegen (zonder tolheffing), plantsoenen.

Er wordt gesproken van een investering als het gaat om een begrote uitgave van minimaal € 20.000 met een meerjarig nut, tenzij het gronden of terreinen betreft. Dit bedrag betreft de uitgave waarop de eventuele verrekenbare of compensabele BTW al in mindering is gebracht.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen die worden gedaan om afgeschreven bezittingen te vervangen. In de praktijk kan het voorkomen dat een bezitting na de economische afschrijvingstermijn technisch nog in goede staat verkeert, wanneer dit het geval is wordt niet tot vervanging overgegaan.

Voorwaarden voor activeren

In sommige gevallen is het moeilijk om onderscheid te maken tussen investeringen en grote uitgaven die niet of wel kunnen worden geactiveerd. Criteria hiervoor zijn meerjarig nut, financiële omvang en levensduurverlenging of capaciteitsverbetering. Uitgaven kunnen worden onderscheiden in klein onderhoud, groot onderhoud en investeringen (uitbreiding, vervanging of levensduur verlengend).

Klein onderhoud komt jaarlijks terug en wordt daarom uit de jaarlijkse budgetten bekostigd. Groot onderhoud betreft zaken die eens in de zoveel jaar moeten gebeuren. Voor de dekking van deze lasten bestaat de keuze uit het vormen van een voorziening of dekking via de exploitatie. Deze dekking geldt ook voor groot onderhoud dat is opgenomen in beheerplannen. Het heeft de voorkeur om een meerjarig onderhoudsplan op te stellen en op grond van deze onderbouwing een voorziening te vormen.

In de huidige nota activabeleid staat aangegeven dat bij uitzondering de mogelijkheid bestaat onderhoudslasten te activeren. We zijn voornemens deze mogelijkheid in een volgende aan te bieden nota activabeleid niet op te nemen. In de praktijk zullen we nu al acteren op het uitsluiten van deze mogelijkheid.

Rol van de Raad

De bevoegdheid voor het toekennen van investeringskredieten ligt bij de raad. In 2015 wordt in de kadernota 2016 een meerjarig investeringsplan aan de raad aangeboden. Bij het bespreken van de kadernota en de begroting vindt een integrale afweging plaats tussen bestaand beleid en nieuw beleid. Hier wordt onder verstaan alle vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen en de daaraan gekoppelde exploitatielasten. De geaccordeerde investeringen worden vervolgens in de begroting 2016 opgenomen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22632-VS
Documentnummer: VS|4382|1
Datum: 19 maart 2015
Onderwerp: Uitgangspunten vervangingsinvesteringen

Geachte Raad,

In de Begrotingsraad van 6 november 2014 is naar aanleiding van de behandeling van de programmabegroting 2015-2018 toegezegd de uitgangspunten voor vervangingsinvesteringen in het eerste kwartaal van 2015 in de Commissie te bespreken. In deze informatiebrief worden de uitgangspunten van (vervangings)investeringen toegelicht.

Inleiding

Investeringen in algemene zin zijn uitgaven voor het verwerven of produceren van duurzame goederen, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

De BBV (besluit begroting en verantwoording) kent een tweetal soorten investeringen:

Investeringen met economisch nut

Deze investeringen kenmerken zich doordat ze verhandelbaar zijn of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Een deel van de gemeentelijke investeringen heeft een economische waarde omdat gemeenten prijzen en tarieven voor diensten kunnen vragen, waardoor deze verkocht kunnen worden of rendabel kunnen zijn.

Investeringen met maatschappelijk nut

Investeringen met maatschappelijk nut voldoen aan de criteria om te investeren, echter deze zijn niet verhandelbaar of dragen niet bij aan het genereren van middelen

Voor de beeldvorming wat voorbeelden van investeringen:

- Met een economisch nut: auto's, investeringen in riolering, gebouwen;
- Met een maatschappelijk nut: wegen (zonder tolheffing), plantsoenen.

Er wordt gesproken van een investering als het gaat om een begrote uitgave van minimaal € 20.000 met een meerjarig nut, tenzij het gronden of terreinen betreft. Dit bedrag betreft de uitgave waarop de eventuele verrekenbare of compensabele BTW al in mindering is gebracht.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen die worden gedaan om afgeschreven bezittingen te vervangen. In de praktijk kan het voorkomen dat een bezitting na de economische afschrijvingstermijn technisch nog in goede staat verkeert, wanneer dit het geval is wordt niet tot vervanging overgegaan.

Voorwaarden voor activeren

In sommige gevallen is het moeilijk om onderscheid te maken tussen investeringen en grote uitgaven die niet of wel kunnen worden geactiveerd. Criteria hiervoor zijn meerjarig nut, financiële omvang en levensduurverlenging of capaciteitsverbetering. Uitgaven kunnen worden onderscheiden in klein onderhoud, groot onderhoud en investeringen (uitbreiding, vervanging of levensduur verlengend).

Klein onderhoud komt jaarlijks terug en wordt daarom uit de jaarlijkse budgetten bekostigd. Groot onderhoud betreft zaken die eens in de zoveel jaar moeten gebeuren. Voor de dekking van deze lasten bestaat de keuze uit het vormen van een voorziening of dekking via de exploitatie. Deze dekking geldt ook voor groot onderhoud dat is opgenomen in beheerplannen. Het heeft de voorkeur om een meerjarig onderhoudsplan op te stellen en op grond van deze onderbouwing een voorziening te vormen.

In de huidige nota activabeleid staat aangegeven dat bij uitzondering de mogelijkheid bestaat onderhoudslasten te activeren. We zijn voornemens deze mogelijkheid in een volgende aan te bieden nota activabeleid niet op te nemen. In de praktijk zullen we nu al acteren op het uitsluiten van deze mogelijkheid.

Rol van de Raad

De bevoegdheid voor het toekennen van investeringskredieten ligt bij de raad. In 2015 wordt in de kadernota 2016 een meerjarig investeringsplan aan de raad aangeboden. Bij het bespreken van de kadernota en de begroting vindt een integrale afweging plaats tussen bestaand beleid en nieuw beleid. Hier wordt onder verstaan alle vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen en de daaraan gekoppelde exploitatielasten. De geaccordeerde investeringen worden vervolgens in de begroting 2016 opgenomen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22736-VS
Documentnummer: INTERN-11291-VS
Datum: 24 februari 2015
Onderwerp: Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering 2010-2014
Bijlage(n): 1. Balans 2009-2014

Geachte Raad,

Inleiding

Tijdens de begrotingsraad 2015 is door de D66-fractie motie 100210 ingediend. Deze motie is in de vergadering ingetrokken na de toezegging door burgemeester en wethouders dat de in de motie genoemde zaken zouden worden verduidelijkt in een raadsinformatiebrief.

De motie verzocht om een nader onderzoek naar:

1. Hoe en op welke wijze de reserves zijn benut;
2. Hoe en op welke wijze de schuldpositie is opgelopen;
3. De informatievoorziening aan de Raad.

Algemeen

In de motie was geen nader te onderzoeken tijdsbestek aangegeven. Het ligt voor de hand om de balans van de jaarrekening over 2009 als vertrekpunt te nemen. Eerdere jaren geven op de gevraagde onderzoeksgebieden namelijk een bestendig beeld te zien. Vanaf het besluit het gemeentelijk belang in Nuon Energy halverwege 2009 te verkopen geven zowel het balanstotaal als de individuele balansposten alsook hun onderlinge verhoudingen opvallende ontwikkelingen te zien.

Ad 1. Ontwikkeling reservepositie 2009 - 2014

De opvolgende jaarrekeningen geven onderstaande ontwikkeling van de eigen vermogenspositie te zien:

Balansposten per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Eigen vermogen:						
Algemene reserves	44.641	38.599	5.579	3.574	4.716	4.145
Bestemmingsreserves	22.666	21.333	42.610	39.355	30.690	18.788
Totaal eigen vermogen	67.307	59.932	48.189	42.929	35.406	22.933

*Ultimo 2014 geeft het saldo van de jaarrekening over 2013 met de verwerking van de besluiten in 2014.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Dit komt neer op een afname van de reserves van € 44,4 mln. In een tijdsbestek van 5 jaar. De reserves zijn ingezet ter dekking van de volgende, in categorieën ingedeelde lasten zonder uitsplitsing naar jaren:

• Afboeking van boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven	€ 14,9 mln.
• Dekking exploitatietekorten	€ 11,3 mln.
• Voorziening Rijnlandroute	€ 9,0 mln. *
• Kapitaaluitgaven	€ 2,6 mln.
• Onttrekkingen egalisatiereserve riolering	€ 2,5 mln.
• Dekking bijdrage RIF	€ 1,2 mln.
• Beschikkingen overige bestemmingsreserves	€ 2,3 mln.
• Dekking tekorten WMO	€ 0,6 mln.
	€ 44,4 mln.

*De Voorziening Rijnlandroute is bij uw besluit van 11 december opgeheven. € 7,8 mln. wordt bij wijziging van de begroting 2015 toegevoegd aan de concernreserve; € 1,2 mln. wordt in een bestemmingsreserve Kapitaallasten Rijnlandroute gestort. Deze mutatie is derhalve niet in de overzichten verwerkt. De feitelijke afname van de reserve positie is dus eigenlijk € 9,0 mln. Kleiner, nl. € 35,4 mln.

Ad 2. Ontwikkeling schuldpositie 2009 - 2014

Balansposten per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vaste geldleningen	12	6.504	10.854	26.706	28.606	32.700

Sinds december 2010 is voor € 39,5 mln. aan kapitaalmarktleningen aangetrokken waarvan de restantschuld eind 2014 € 32,7 mln. bedroeg. De leningenportefeuille is als volgt samengesteld (in € 1.000):

looptijd		rente	vorm	Hoofdsom	restantschuld
van	tot				ultmo 2014
29-dec-10	29-dec-20	3,29%	lineair	6.500	3.900
10-mrt-11	10-mrt-21	3,56%	lineair	5.000	3.500
30-jan-12	30-jan-52	3,79%	lineair	10.000	9.500
21-dec-12	21-dec-22	1,84%	lineair	7.000	5.600
20-dec-13	20-dec-18	1,17%	lineair	4.000	3.200
27-mrt-14	27-mrt-24	1,72%	lineair	7.000	7.000
Totaal				39.500	32.700

Voor zover exploitatie- en investeringsuitgaven niet met de eigen uit de begroting voortvloeiende inkomsten/liquiditeiten, dus uit de 'eigen' kas, gefinancierd kunnen worden

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

(hetgeen gezien de omvang van m.n. investeringsuitgaven eigenlijk eerder regel dan uitzondering is), moet die aanvullende kasbehoefte uit de markt worden gehaald. De liquiditeiten die met de Nuon-verkoop zijn verkregen, zijn gefaseerd beschikbaar gekomen en ook aangewend voor de eerder bij de ontwikkeling van de reserves genoemde lasten (zie de € 44,4 mln.) voor zover dat daadwerkelijk kasuitgaven betroffen.

Sinds 2009 is de boekwaarde van de materiële vaste activa met € 28,2 mln. toegenomen (gecorrigeerd voor de afboekingen in de verslagperiode van € 14,9 mln.). De achterliggende, geactiveerde investeringsuitgaven betroffen (niet limitatief):

• Scholen	€ 14,0 mln.
• Verkeer/infrastructuur/(her)inrichting	€ 12,6 mln.
• Riolering c.a.	€ 4,0 mln.
• Sportaccommodaties	€ 3,3 mln.
• Groen	€ 1,8 mln.
• Beschoeiingen c.a.	€ 1,0 mln.
	€ 36,7 mln.

Omdat deze oorspronkelijke uitgaven verminderd zijn met (investerings) bijdragen en afschrijvingen, bedraagt de thans resulterende toename van de boekwaarde € 28,2 mln.

Om kort te gaan: Voorschoten had niet voldoende liquiditeiten/geld op de bank staan om de investeringen 'out of pocket' te kunnen betalen.

In eerste instantie worden de uitgaven gefinancierd met goedkoop, kort geld d.w.z. met een looptijd korter dan een jaar. Kapitaalmarktleningen moeten worden aangetrokken wanneer de maximaal toegestane omvang van de korte financiering langer dan 3 opvolgende kwartalen overschreden wordt. De wetgeving beoogt hiermee te voorkomen dat de gemeente te gevoelig voor plotselinge rentestijgingen wordt en met onvoorziene lastenstijgingen wordt geconfronteerd.

De leningen zijn aangetrokken binnen de voor de verschillende begrotingsjaren aangegeven maximale financieringsruimte zoals deze volgde uit de investerings- en financieringsstaat van de financieringsparagraaf. Die maximale financieringsruimte is door het achterblijven van de werkelijke investeringsuitgaven bij de in de ramingen verwoorde investeringsvoornemens bijna per definitie te groot en wordt nooit overschreden. Bij overschrijding kunnen kapitaalmarktleningen slechts worden aangetrokken bij expliciete besluitvorming door uw raad.

Ad 3. De informatievoorziening aan de Raad

Bovengenoemde ontwikkelingen volgen uit het over een periode van 5 jaar 'achter elkaar leggen' van de opvolgende gemeentelijke jaarrekeningen. Dit betekent niet dat de gesignaleerde trends ook dan pas duidelijk worden. In de opvolgende begrotingen wordt in de verplichte financieringsparagraaf onder de investerings- en financieringsstaat geschetst wat de verwachte ontwikkelingen in meerjarenperspectief zijn van de balansposten op basis van het in de betreffende begroting verwoorde beleid en voornemens. Uit de investerings- en

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

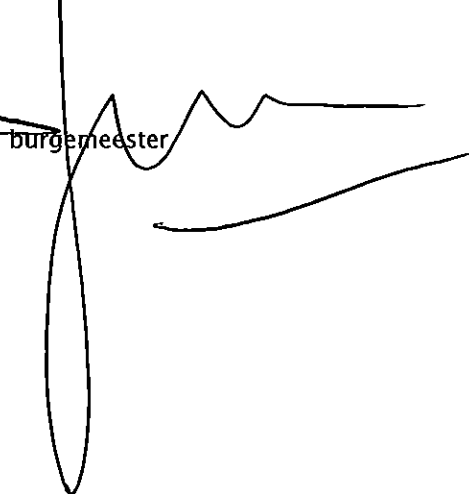
financieringsstaat blijkt dus ook wat de verwachte aanvullende financieringsbehoefte voor het begrotingsjaar zal zijn. Uiteraard kunnen de werkelijke ontwikkelingen zoals die uit de jaarrekening blijken afwijkingen te zien geven. Afwijkingen die binnen de planning - & controlcyclus (PCC) weer worden verwerkt via bijstelling van het meerjarenperspectief.

De informatievoorziening via de reguliere cyclus van begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening biedt de raad het inzicht dat nodig is om ontwikkelingen te signaleren en daarop zo nodig te handelen. Ook aanvullende contactmomenten met de ambtelijke organisatie zoals bijv. de vorig jaar gehouden 'tafeltjesavond' voor de begroting kunnen voor de benodigde verduidelijking van de aangeboden stukken zorgen.

In de commissie Planning en Control kunnen de mogelijkheden besproken worden om de informatievoorziening waar nodig aan te vullen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Bijlage 1: Balans per 31 december

BALANS per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014* (prognose)
ACTIVA						
Materiële vaste activa						
Volgens staat C	34.024	41.819	44.694	56.442	58.360	47.301
Investeringsplafond						
Activering Rijnlandroute						
Financiële vaste activa						
Leningen (staat C)	9.350	12.948	11.904	11.543	12.159	9.015
vordering aandelen Nuon	20.785	13.694	14.673	14.673	8.560	8.560
Overige aandelen	517	517	290	290	290	290
Vlottende activa						
Voorraden	-5.607	-1.882	-6.068	-2.833	4.755	5.523
uitzettingen < 1 jaar	8.391	14.780	9.598	6.907	7.145	6.204
Illiquide middelen	8.879	419	56	81	71	9
overlopende activa	6.298	3.830	4.776	3.182	2.843	5.540
Totaal activa	82.637	86.125	79.923	90.285	94.184	82.442
PASSIVA						
Eigen Vermogen						
Algemene reserves	44.641	38.599	5.579	3.574	4.716	4.145
Bestemmingsreserves	22.666	21.333	42.610	39.355	30.690	18.788
Vreemd vermogen						
Voorzieningen (incl. Rijnlandroute)	6.594	5.812	5.922	6.294	15.450	14.451
Vaste geldleningen	12	6.504	10.854	26.706	28.606	32.706
Vlottende passiva						
Netto vlottende schuld < 1 jaar	5.142	6.114	8.056	6.195	7.558	7.959
Overlopende passiva	3.582	7.763	6.902	8.161	7.164	4.393
Totaal passiva	82.637	86.125	79.923	90.285	94.184	82.442

De kolom 'ultimo 2014' geeft de balans uit de jaarrekening 2013 met de raadsbesluiten in 2014. Uiteraard is een en ander onder voorbehoud van de uitkomsten van de jaarrekening 2014.

Het eigen vermogen kan nader gespecificeerd worden:

EIGEN VERMOGEN per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014* (prognose)
Concernreserve	5.347	-1.250	5.580	3.574	4.717	4.145
Nuon-reserve	39.294	39.849	25.000	25.000	16.523	2.094
Vereveningsreserve grondexploitaties	1.967	0	339	54	1.027	60
Risicoreserve grondexploitaties	0	1.051	2.469	1.411	1.559	2.343
Volkshuisvesting	3.268	3.018	3.018	3.018	3.018	3.518
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	1.023	1.020	747	639	488	388
Regionale investeringen	3.250	3.000	2.750	2.500	2.250	2.000
Riolering	4.901	4.013	3.387	2.941	2.599	2.399
Overige bestemmingsreserves	8.257	9.231	4.899	3.792	3.224	5.986
Totaal eigen vermogen	67.307	59.932	48.189	42.929	35.406	22.933

Onderwerp: **Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering**

Betreffende: Informatiebrief d.d. 24 februari 2015

Criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel - Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Deze brief is door de commissie P&C behandeld. De commissie adviseert in de jaarrekening voortaan informatie op te nemen, bij voorkeur met grafieken, over het verloop van de liquiditeitsquote en de solvabiliteitsquote. Het college heeft in dit verband toegezegd de raad schriftelijk te informeren wanneer het mogelijk is om de zgn. stresstest te houden en de resultaten daarvan met de raad te bespreken.
Financiële dekking	
De formulering van het besluit: - Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gemeente Voorschoten
ontvangen

12 DEC. 2014

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact ZBn
A. van den Berg
T 070 - 441 67 02
a.vanden.berg@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

11 DEC. 2014

Ons kenmerk
PZH-2014-496850712
DOS-2014-0003167
Uw kenmerk

Bijlagen

De raad van de gemeente
VOORSCHOTEN
Postbus 393
2250 AJ VOORSCHOTEN

Onderwerp

Toezichtregime begroting 2015

Geachte raad,

Elk jaar beoordelen wij vóór aanvang van het begrotingsjaar of voor uw gemeente repressief of preventief begrotingstoezicht geldt. Zie artikel 203 van de Gemeentewet.

Repressief toezicht is regel. Dit houdt in, dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven uw begroting en de begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren.

Preventief toezicht is uitzondering. Dit betekent dat de begroting en begrotingswijzigingen eerst nog door ons moeten worden goedgekeurd voordat u tot uitvoering kunt overgaan.

Repressief begrotingstoezicht voor 2015

Wij hebben geconstateerd dat uw begroting voldoet aan de criteria voor repressief toezicht. Daarom geldt voor uw gemeente voor het jaar 2015 het repressieve begrotingstoezicht. De begroting, inclusief de 1^e wijziging hebben wij voor kennisgeving aangenomen. Wij verzoeken u om begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling naar ons toe te sturen.

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Overwegingen

1. U heeft de begroting, inclusief de 1^e wijziging en de jaarrekening tijdig toegestuurd.
2. Uw begroting, inclusief de 1^e wijziging is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht.
3. Ten slotte hebben wij geconstateerd dat de jaarrekening 2013 materieel niet sluitend is. Zie onze brief van 11 september 2014, met kenmerk PZH-2014-485749681.

Wij hebben echter geconstateerd dat u de structurele financiële gevolgen van de jaarrekening 2013 heeft verwerkt in de begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018. Mede om die reden geldt voor uw gemeente toch het repressieve begrotingstoezicht.

Wettelijk kader/toetsingscriteria

Ons oordeel is gebaseerd op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet;
2. de Algemene wet bestuursrecht;

3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten(BBV);
4. het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Kwestie van evenwicht' van juni 2014;
5. onze begrotingscirculaire van 25 februari 2014, kenmerk PZH-2014-461603588.

De criteria om voor het repressieve begrotingstoezicht in aanmerking te komen zijn:

1. de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 zijn tijdig, vóór 15 juli respectievelijk 15 november 2014, ingezonden;
2. de begroting 2015 is naar ons oordeel in evenwicht of, als dat niet het geval is, in de meerjarenraming is aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht uiterlijk in 2018 tot stand zal worden gebracht;

Wij bedoelen met evenwicht "structureel en reëel evenwicht". Hiervan is sprake indien, op basis van het bestaande beleid en het aanvaarde vastgestelde nieuwe beleid, de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Daarbij dienen de begroting en de meerjarenraming uiteraard volledig en reëel te zijn.

Opmerkingen naar aanleiding van ons onderzoek

Bestuurlijk overleg

Op 25 september 2014 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de heer E. Beimers, wethouder Financiën, Verkeer en Vrijwilligers van uw gemeente en onze gedeputeerde Financieel Toezicht, de heer R.A. Janssen. In dit overleg hebben wij onze zorg uitgesproken over de financiële positie van de gemeente en hebben wij opgemerkt dat het van belang is dat door de gemeente tijdig adequate maatregelen worden genomen, welke leiden tot een begroting 2015 die structureel en reëel in evenwicht is. In het bestuurlijk overleg zijn de voorgestelde maatregelen door uw wethouder toegelicht. Wij hebben deze maatregelen, welke middels vaststelling van de begroting 2015 door uw raad zijn geaccordeerd, beoordeeld.

Wij zijn van oordeel dat de door uw raad genomen maatregelen adequaat zijn en hebben geleid tot een begroting 2015, die structureel en reëel in evenwicht is.

Begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018

De begroting 2015, inclusief de 1^e wijziging sluit met een positief resultaat. Na correctie hiervan op grond van het overzicht incidentele baten en lasten, is de begroting structureel en reëel in evenwicht. Ditzelfde geldt voor de jaren 2016 en 2017 van de meerjarenraming. Voor het jaar 2018 is geen sprake van structureel en reëel evenwicht. Wij gaan ervan uit dat u maatregelen zult nemen die ertoe leiden dat voor het jaar 2018 van de meerjarenraming structureel en reëel evenwicht tot stand wordt gebracht.

Ombuigingsmaatregelen/taakstellingen

In de begroting en meerjarenraming zijn bestaande en nieuwe bezuinigingen/taakstellingen verwerkt. Wij gaan ervan uit dat u de bezuinigingen/taakstellingen periodiek zult monitoren en ons over de voortgang van realisatie hiervan zult informeren. Wij gaan er tevens vanuit dat, indien bezuinigingen niet worden gerealiseerd, u tijdig aanvullende dekkingsmaatregelen zult nemen.

De BUIG-tekorten voor de komende jaren zijn met ingang van het jaar 2015 structureel in de begroting opgenomen. U heeft besloten een reserve te vormen voor de dekking van deze tekorten voor de komende vier jaar. Deze reserve wordt gevormd ten laste van de Nuon-reserve. Wij merken op dat dit onder voorwaarden is toegestaan. Eén van de voorwaarden is dat er geen sprake meer mag zijn van de inzet van deze reserve na het jaar 2018. Dit betekent dat in de volgende begroting (2016) en meerjarenraming (2017-2019) in 2019 geen nieuwe inzet van een deel van de reserve ter verlichting van de exploitatie geraamd mag worden. U dient te onderbouwen dat vanaf het jaar 2019 geen noodzaak meer bestaat om nog middelen aan de reserve te onttrekken om de begroting sluitend te maken. Het vanaf 2019 alleen opnemen van een bezuinigingstaakstelling maakt dat niet aannemelijk. Deze moet concreet op programmaniveau zijn ingevuld. Zie ook ons Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Kwestie van evenwicht' van juni 2014 (bladzijden 14 en 15).

Wij hebben in relatie tot (de oplossing van) deze BUIG-tekorten met belangstelling kennis genomen van de in uw vergadering van 6 november 2014 aangenomen motie 100197, waarin u het college oproept om binnen zes maanden een plan van aanpak te maken waarin concreet wordt aangegeven hoe uw gemeente, conform de in de programmabegroting 2015-2018 uitgesproken ambitie, in uiterlijk 2018 voldoende mensen uit het WWB-bestand aan werk heeft geholpen zodat er geen overschrijding van de BUIG-gelden meer is. De resultaten zien wij met belangstelling tegemoet.

Onverdeelde personeelskosten en dekkingsproblematiek ambtelijke kosten

In de programmabegroting wordt gesproken over de opstelling van een plan van aanpak voor de oplossing van de onverdeelde personeelslasten en de dekkingsproblematiek van de ambtelijke kosten. Dit punt is ook besproken in het hiervoor genoemde bestuurlijke overleg.

Wij hebben kennis genomen van de door uw raad aangenomen motie 100196 over dit onderwerp, waarin u het college oproept binnen zes maanden een concreet plan van aanpak aan de raad voor te leggen waarin duidelijke deadlines worden aangegeven hoe en wanneer de problematiek fundamenteel wordt opgelost. Wij zien dit plan, na behandeling door uw raad, met belangstelling tegemoet.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf wordt vermeld dat eind 2014/begin 2015 de nota's weerstandsvermogen en reserves en voorzieningen worden geactualiseerd. Wij verzoeken u, na vaststelling van deze documenten door uw raad, een exemplaar hiervan ter informatie aan ons toe te zenden.

Paragraaf Verbonden Partijen

Het BBV is in 2013 gewijzigd en in juli 2014 opnieuw aangescherpt voor wat betreft de paragraaf Verbonden Partijen. Medeoverheden brengen in toenemende mate taken onder bij verbonden partijen, bijvoorbeeld door deelname in gemeenschappelijke regelingen en door het (mede) oprichten van overheidsbedrijven. Het is daarom van belang dat u een goed inzicht heeft in de financiële positie en risico's van de verbonden partijen.

Wij hebben geconstateerd dat uw paragraaf nog niet (geheel) voldoet aan het BBV. Met name ontbreken de volgende onderdelen:

- De verwachte omvang van het belang van de gemeente in de verbonden partij aan het einde van het begrotingsjaar (artikel 15, lid 2c van het BBV);
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de bonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar (artikel 15, lid 2d van het BBV);
- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar (artikel 15, lid 2e van het BBV).

Wij gaan er van uit dat u deze onderdelen zult opnemen bij de jaarrekening 2014.

In de paragraaf wordt vermeld dat eind 2014 het beleid rondom samenwerkingsverbanden zal worden vastgelegd in de nota samenwerkingsverbanden. Wij verzoeken u, na vaststelling van deze nota, een exemplaar hiervan ter informatie aan ons toe te zenden.

Decentralisaties in het sociaal domein

De onzekere financiële uitkomsten van de decentralisaties in het sociaal domein vanaf 2015 vragen om uw volledige scherpte vanaf het eerste moment. Dreigende tekorten op zorgtaken kunnen de financiële positie van gemeenten in gevaar brengen. Gezien de grootte van de hiermee gemoeide bedragen dringen wij er met klem op aan dat u de financiële ontwikkelingen hieromtrent adequaat monitort en tijdig maatregelen neemt bij dreigende tekorten.

Gemeenschappelijke regelingen

De dynamiek voor gemeenschappelijke regelingen is groot. Zeker nu een aantal gemeenten heeft besloten één of meerdere (onderdelen van) decentralisaties in het sociale domein onder te brengen in nieuwe- en/of bestaande gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast is een actueel onderwerp dat gemeenten in hun begrotingen uitgaan van realisatie van bezuinigingstaakstellingen door gemeenschappelijke regelingen waarin zij deelnemen. Het is hierbij van groot belang dat de ramingen in de begrotingen van gemeenten blijven aansluiten met de ramingen in de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Wij gaan ervan uit dat u dit proces nauwgezet volgt en borgt.

Financiële verordening artikel 212 van de Gemeentewet

Wij willen u erop attenderen dat de model financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is geactualiseerd. Deze verordening is verplicht. Zoals u heeft kunnen lezen in de toegezonden ledenbrief van de VNG van april jl. zijn de gevolgen van wijzigingen in wet- en regelgeving in de model financiële verordening opgenomen. Te noemen zijn de nieuwe Wet hof, het nieuwe hoofdstuk Overheid en overheidsbedrijven in de Mededingingswet en aanpassing van de Wet fido in verband met schatkistbankieren. Ook is het model aangepast op beleidsmatige ontwikkeling op het gebied van gemeentefinanciën. Zo is de horizontale verantwoording naar de raad in de verordening versterkt door een autorisatie van budgetten in de begroting op het niveau van productgroepen onder de programma's en wordt er meer aandacht voor de schuldpositie van gemeenten voorgeschreven door een uitgebreidere verantwoording in de begroting en gemeenterekening.

Wij verzoeken u de geactualiseerde financiële verordening binnen twee weken na vaststelling bij ons in te dienen conform artikel 214 van de Gemeentewet.

Tot slot

Wij ontvangen graag vóór 1 mei 2015 uw reactie op deze brief.

Wij hebben een afschrift van deze brief aan het College van Burgemeester en Wethouders gezonden.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Mr. Alex M.I. Lambregts

Hoofd Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift voor: Burgemeester en Wethouders van Voorschoten

Provincie Zuid Holland
Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Datum:	4 februari 2015	Ons kenmerk:	Z-19032-VS\20357\1
Uw Brief van:	17 december 2014	Behandeld door:	J.H.M. Prins
Uw kenmerk:	DOS-2014-0003167	Doorkiesnummer:	749
Bijlage(n):	geen	Afdeling:	FFJ

Onderwerp: Toezichtregime begroting 2015

Geacht college ,

De raad en ons college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten hebben kennis genomen van uw beslissing het repressieve begrotingstoezicht voor het jaar 2015 op onze gemeente van toepassing te verklaren.

De in uw brief ter zake genoemde aanvullende overwegingen/constateringen willen wij onderschrijven en wij zeggen toe deze bij de opstelling van toekomstige beleidsstukken te zullen betrekken dan wel uw college hierover te informeren.

Begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018

Wij zijn ons ervan bewust dat het jaar 2018 niet structureel en reëel in evenwicht is. Naast de vele maatregelen die wij reeds hebben genomen om in eerdere jaren een positief sluitende begroting te hebben, zullen er inderdaad aanvullende maatregelen genomen moeten worden om dat in toekomstige jaren ook te bewerkstelligen. Dit heeft zeker onze aandacht en wij trachten dit te realiseren.

Ombuigingsmaatregelen / taakstellingen

De voortgang van de bezuinigingen / taakstellingen maakt onderdeel uit van onze p&c-producten. Van ieder product ontvangt u in de loop van het jaar een afschrift met bijbehorende begrotingswijzigingen.

De BUIG-tekorten vangen wij komende vier jaar op met de daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Om het tekort in de jaren daarna op te lossen zijn er specifieke maatregelen noodzakelijk. In uiterlijk 2018 zal minimaal het deel van de uitkeringsgerechtigden uit het WWB-bestand, dat evenredig staat aan het tekort, aan het werk moeten zijn.

Hiertoe wordt voor de zomer 2015 een plan van aanpak gemaakt om een uitvoeringsprogramma op te stellen zodat uitstroom van uitkeringsgerechtigden bevorderd wordt. Nadat de gemeenteraad is geïnformeerd over het plan van aanpak zal uw college een afschrift worden opgestuurd.

Onverdeelde personeelskosten en dekkingsproblematiek ambtelijke kosten

Vanuit het verleden heeft Voorschoten te maken met een door ontwikkelingen achterhaalde toerekening van (personeelslasten) van het (voormalig) uitvoerend bedrijf. Zo is er noodgedwongen een investeringsplafond ingesteld, waardoor het investeringsvolume aanzienlijk wordt verlaagd. Ook worden de grondexploitaties komende jaren afgesloten en worden er geen nieuwe opgestart. Een plan van aanpak voorzien van een planning zal hiertoe voor de zomer 2015 worden opgesteld. Na vaststelling door de gemeenteraad zal uw college een afschrift worden opgestuurd.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De behandeling van de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgesteld in de raadsvergadering van 29 januari jl. Mede naar aanleiding daarvan zal het beleid ter zake nader uitgewerkt worden in een nota/voorstel aan de raad in de kadernota voor de begroting 2016.

Paragraaf verbonden partijen/aanpassingen BBV

In de paragraaf verbonden partijen van de jaarrekening over 2014 wordt invulling gegeven aan de in de BBV aangescherpte informatieplicht ten aanzien van de financiële positie van verbonden partijen. Hiermee wordt het inzicht in financiële positie van de instellingen verbeterd en worden eventuele risico's eerder duidelijk.

De Nota samenwerkingsverbanden is thans 'onder constructie'. Het rekenkamerrapport 'Grip op samenwerking' dient hierbij als input. Na vaststelling door de gemeenteraad in de 1^e helft van 2015 zal uw college een afschrift worden opgestuurd.

Decentralisaties sociaal domein

Gezien de grote financiële impact van de decentralisaties sociaal domein zal de uitvoering/voortgang zeker in de eerste jaren onze bijzondere aandacht vragen. Wij zijn er ons terdege van bewust dat de reguliere planning- en controlcyclus zeker in de beginfase vooralsnog niet zal volstaan om de ontwikkelingen goed te kunnen volgen en ongewenste trends tijdig te signaleren en maatregelen te nemen.

Deze verhoogde waakzaamheid geldt uiteraard ook ten aanzien van de voor de uitvoering van de zorgtaken in het leven geroepen samenwerkingsverbanden/ gemeenschappelijke regelingen.

Financiële verordening u.h.v. artikel 212 Gemeentewet

De financiële verordening van Voorschoten komt in aanmerking voor een actualisering waarmee ook bij de laatste wetgeving (als Wet hof, Mededingingswet, schatkistbankieren) aangesloten zal worden. Deze actualisering staat voor de zomer 2015 gepland.

Uiteraard zal de verordening na vaststelling door de gemeenteraad aan uw college worden aangeboden.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Voorschoten,

de griffier de voorzitter

Rekenkamercommissie

Aan:

de gemeenteraden en colleges van
burgemeester en wethouders van de
gemeenten Voorschoten en
Wassenaar

Voorschoten, 9 februari 2015

Onderwerp:

Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten-Wassenaar

Geachte raad en college,

De rekenkamercommissie heeft de Raden van Voorschoten en Wassenaar aanbevelingen gedaan over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie (zie brief dd. 24 juni 2013). De colleges van burgemeester en wethouders hebben aangegeven de aanbevelingen over te nemen en verwerkt in een Plan van Aanpak (10 september 2013) dat besproken en vastgesteld is in de betreffende commissies en Raden.

1. Dit Plan van Aanpak leidt tot een monitoring en evaluatie die uit een vijftal onderdelen bestaat:
 - Als follow up van aanbeveling 1 is een uitgangspuntennotitie gemaakt en deze is door het dagelijks bestuur van de Werkorganisatie Duivenvoorde op 8 januari 2014 aan de Raden aangeboden.
 - Aanbeveling 2 betrof monitoring van de ambtelijke integratie middels een beperkt aantal indicatoren over de staat van de organisatie en de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Hierover zou drie maal gerapporteerd worden; begin 2014, medio 2014 en begin 2015. De eerste rapportage, waarin ook dit voornemen werd bevestigd, heeft plaatsgevonden in februari 2014. De toegezegde rapportage medio 2014 heeft in september 2014 vorm gekregen in een tussenrapportage, uitgebracht door de Werkorganisatie Duivenvoorde, die evenwel nog niet is aangeboden aan de Raden. Uit van de gemeentesecretarissen verkregen informatie is gebleken dat de betreffende tussenrapportage binnenkort wordt geagendeerd voor de vergadering van de 'Klankbordgroep ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar'.
 - Over aanbeveling 3 betreffende de monitoring van de kwaliteit van de interne dienstverlening werd toegezegd dat twee keer zou worden gerapporteerd, begin 2014 en begin 2015. De rapportage begin 2014 heeft plaatsgevonden in de bovengenoemde notitie van februari 2014.

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

- In samenhang met aanbeveling 4 over de wenselijkheid van een kort organisatieonderzoek alvorens nadere besluiten te nemen over vragen rond de aansturing in de nieuwe werkorganisatie werd een tweetal rapportage momenten in het vooruitzicht gesteld; begin 2014 en begin 2015. Ook over deze aanbeveling is gerapporteerd in februari 2014.
 - Naast bovenstaande, relatief eenvoudige, monitoring gedurende de eerste twee jaar werd in aanbeveling 5 aanbevolen om een diepgaandere analyse van de werking en performance van de ambtelijke organisatie te laten plaatsvinden als onderdeel van een bestuurskrachtonderzoek, te houden in 2015.
2. In de Programmabegroting 2015 van Voorschoten en Wassenaar wordt aangekondigd dat:
- Een benchmark plaatsvindt van de Werkorganisatie Duivenvoorde onder andere naar aanleiding van een door de Raad van Voorschoten aangenomen amendement om een 2% efficiencytaakstelling te realiseren op de Werkorganisatie Duivenvoorde ingaande 2016. Dit amendement is inmiddels in de begroting van Voorschoten verwerkt. Deze benchmark staat gepland in het eerste kwartaal van 2015.
 - Er daarna, in de tweede helft van 2015, een bestuurskrachtonderzoek komt. Resultaten van het benchmarkonderzoek kunnen daarbij gebruikt worden. De komst van vervolgrapportages in 2015 uit hoofde van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie wordt bevestigd. Betrokkenheid van de rekenkamercommissie wordt in het vooruitzicht gesteld.

Vervolgens is bij de begrotingsbehandeling eind oktober 2014 in Wassenaar het voorgenomen bestuurskrachtonderzoek afgewezen en zijn de begrote middelen voor andere doelen ingezet.

In de tussenrapportage van de Werkorganisatie Duivenvoorde van september 2014 wordt ook gemeld dat in het eerste kwartaal 2015 een medewerkerstevredenheids-onderzoek (MTO) wordt gehouden en dat onder de inwoners een enquête wordt gehouden over de kwaliteit van de dienstverlening ('waar staat je gemeente').

3. Dit leidt bij de Rekenkamercommissie tot de volgende constatering en vragen:
- De beide gemeenteraden en colleges hebben in 2013 besloten dat de gewenste evaluatie van de ambtelijke integratie zou plaatsvinden in het kader van een bestuurskrachtonderzoek. Hoewel die onderzoeken over twee afzonderlijke gemeenten gaan, gaat het wel over één ambtelijke organisatie en zijn de bestuurskrachtonderzoeken dus in grote mate overlappend en van elkaar afhankelijk. Een bestuurskrachtonderzoek voor alleen Voorschoten bevat veel informatie over de Werkorganisatie Duivenvoorde en dus ook veel informatie relevant voor Wassenaar.

Vraag 1 aan beide gemeenteraden en colleges:

Hoe gaat de afgesproken evaluatie plaatsvinden nu Voorschoten zo'n bestuurskrachtonderzoek wél gaat doen en Wassenaar niet?

Specifiek voor Wassenaar: Hoe gaat Wassenaar de evaluatie van de ambtelijke integratie vormgeven anders dan via het eerder afgesproken, maar inmiddels afgewezen bestuurskrachtonderzoek?

Voorschoten heeft hiervoor 20.000 euro in de begroting 2015 opgenomen; het in de Wassenaarse begroting opgenomen bedrag van 28.500 euro wordt nu door een amendement van de Wassenaarse Raad voor andere doelen aangewend. De overlap in beide bestuurskrachtonderzoeken maakte het doen van de evaluatie voor de twee gemeenten goedkoper.

Vraag 2 aan beide gemeenteraden en colleges:

Is er in Voorschoten voor het begrote bedrag van 20.000 euro - zonder dat Wassenaar meedoet - een bestuurskrachtonderzoek van voldoende kwaliteit te verrichten?

Wat voor financiering is voorzien voor de Wassenaarse evaluatie?

- Voorschoten heeft een aanvullende taakstelling aan de Werkorganisatie opgelegd ingaande 2016, en Wassenaar niet. Bij één geïntegreerde ambtelijke organisatie lijkt dit lastig uitvoerbaar. Kortom zowel ten aanzien van het bestuurskrachtonderzoek als ten aanzien van de opgelegde taakstelling blijkt dat twee gemeenteraden de ene ambtelijke organisatie verschillende politieke signalen geven. In het recente onderzoek van de Rekenkamercommissie naar de governance van samenwerkingsverbanden (Grip op samenwerking?) was één van de aanbevelingen aan de raden om vaker *samen* af te stemmen over de wijze waarop meer invloed kan worden verkregen op de besluitvorming. Eén van de genoemde suggesties was het houden van gezamenlijke commissievergaderingen om de begrotingen of de beleidsstukken van dit type samenwerkingsverbanden te bespreken.

Vraag 3 aan beide gemeenteraden:

Welke randvoorwaarden, overleg en coördinatie achten de Raden in de toekomst gewenst bij politieke besluiten door de Raden ten aanzien van één geïntegreerde ambtelijke organisatie? Is de genoemde suggestie van een gezamenlijke commissievergadering daartoe zinvol?

De Raden hebben sinds februari 2014 geen monitoringsrapportage ontvangen. De Werkorganisatie heeft in september 2014 wel een rapportage opgesteld.

Aanbeveling aan beide gemeenteraden:

Vraag de colleges waarom de monitoringsrapportage toegezegd voor medio 2014 nog niet door de Raden is ontvangen en wanneer deze komt.

- Aanbeveling 3 van de rekenkamercommissie uit 2013 over de kwaliteit van de serviceverlening aan de Raden en colleges bevatte het houden van interviews met onder andere een steekproef van raadsleden over de door hen ervaren kwaliteit van de informatievoorziening. De monitoringsnotitie van februari 2014 baseert zich wat deze aanbeveling betreft alleen op bevindingen van de griffies en informatie van een zogenaamde toetsingscommissie.

Als de kok in een restaurant wil weten of de gasten tevreden zijn met de kwaliteit van het diner is het goed dat hij de kelner bevroegt, maar het raadplegen van de gasten zelf is ook heel informatief.

Vraag 4 aan beide gemeenteraden:

Vinden de Raden de wijze van uitvoering van aanbeveling 3 door de colleges adequaat of hecht U er aan ook zelf geïnterviewd te worden?

- Een bestuurskrachtonderzoek is politiek gevoelig en eist daarom een zeer zorgvuldig proces. De huiver in Wassenaar staat wellicht niet los van minder positieve ervaringen met het vorige bestuurskrachtonderzoek uit 2011. Zo'n onderzoek dient zo objectief mogelijk, evenwichtig en daarom onafhankelijk te zijn. Politieke voorkeuren behoren tot uiting te komen in de discussie over het opgestelde rapport *achteraf* maar niet *vooraf* in de opzet en analyse van het rapport. Begeleiding door een klankbord- of stuurgroep onder leiding van een onafhankelijk voorzitter zou daarbij kunnen helpen (zie aanbeveling 5, Rekenkamercommissie 2013). Het onderzoek in eerste ronde beperken tot de probleemanalyse, die onderling delen en pas daarna al dan niet politiek gevoelige aanbevelingen in kaart brengen kan wellicht helpen om 'jumping to conclusions' te beperken. Dat zou pleiten voor twee deelrapportages.

Vraag 5 aan de Voorschotense Raad:

Welke kritische succesfactoren en valkuilen ziet U bij zo'n bestuurskrachtonderzoek? Hoe wilt U invloed uitoefenen op de opzet van dit onderzoek? Hoe ziet U de betrokkenheid van de Raad hierbij? Bent U het eens met de aansturing door een Stuurgroep onder leiding van een onafhankelijk voorzitter? Wilt U een scheiding tussen analyse en aanbevelingen?

Vraag het college de aanpak en opzet van het onderzoek tijdig, dat wil zeggen, in april/mei 2015 ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen. Dat lijkt nodig om tijdig een opdracht te verlenen om in de tweede helft van het jaar het bestuurskrachtonderzoek uit te voeren zoals aangekondigd in de Programmabegroting 2015 (pagina 33).

Een concept van deze brief is op 5 februari 2015 besproken met beide burgemeesters en beide gemeentesecretarissen.

Als bijlage treft U het briefadvies uitgebracht aan de gemeenteraden op 24 juni 2013 aan.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is positioned above the name of the signatory.

Peter van den Berg, voorzitter

Rekenkamercommissie

Bijlage

Rekenkamerbrief van 24 juni 2013 'Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar'

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Rekenkamercommissie

Aan:
De raden van de gemeente Wassenaar en
Voorschoten

Voorschoten, 24 juni 2013

Betreft: Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Wassenaar-Voorschoten

Geachte leden van de raad,

1. Inleiding

Op 1 januari 2013 zijn alle medewerkers van de gemeenten Voorschoten en Wassenaar in dienst getreden van de Werkorganisatie Duivenvoorde. In het Onderzoeksplan 2013-2014 van de Rekenkamercommissie, dat na overleg met de raden is opgesteld, is vastgelegd dat de Rekenkamercommissie de raden zal helpen bij het monitoren en evalueren van de ambtelijke integratie zoals deze inmiddels via de Werkorganisatie Duivenvoorde vorm heeft gekregen.

2. Samenvatting

Samengevat beveelt de Rekenkamercommissie aan om deze monitoring en evaluatie als volgt stapsgewijs vorm te geven:

1. Verzoek de colleges van burgemeester en wethouders op korte termijn om een notitie waarin de uitgangssituatie en ambities van de Werkorganisatie bij de start concreet staan omschreven. Zo'n notitie biedt een heldere basis voor evaluatie op een later moment.
2. Geef de monitoring gedurende de komende twee jaar vorm door de colleges van burgemeester en wethouders te verzoeken in de reguliere halfjaarlijkse bestuursrapportage een beperkt aantal indicatoren op te nemen die een eerste beeld geven van de groei naar de "sterkere, betere en goedkopere" organisatie. Deze indicatoren geven (kwantitatieve) informatie over de ontwikkeling van de organisatie en de dienstverlening naar burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.
3. Monitor de kwaliteit van de interne serviceverlening naar de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden door middel van interviews met een steekproef van college- en raadsleden, zowel eind 2013 als eind 2014.

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

4. Verzoek de colleges van burgemeester en wethouders te kunnen beschikken over een kort organisatieonderzoek (inclusief bevindingen uit een compact medewerkersonderzoek), indien al eind 2013/begin 2014 in de raden wordt gesproken over de aansturing van de Werkorganisatie.
5. Doe de echte evaluatie van de ambtelijke integratie als de organisatie zich twee jaar heeft kunnen bewijzen, dus begin 2015. Doe dat in de bredere context van een analyse van de bestuurskracht die noodzakelijk is om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Ga dan uit van de bestuurlijke omgeving en toekomstverwachtingen van begin 2015 (vooral de stand van de decentralisaties). Bepaal - gegeven de onzekerheid over de bestuurlijke omgeving - de precieze vraagstelling van dit onderzoek pas eind 2014.

De Rekenkamercommissie - als orgaan op afstand en zonder directe beleidsverantwoordelijkheid - is desgevraagd bereid de regie en eindverantwoordelijkheid voor dit proces op zich te nemen. Ondersteuning door een klankbordgroep met een onafhankelijke voorzitter is wenselijk.

In onderstaande paragrafen worden bovenstaande aanbevelingen verder onderbouwd en uitgewerkt.

3. Uitgangssituatie en ambitie ambtelijke organisatie (aanbeveling 1)

Om de komende jaren de ontwikkeling van de Werkorganisatie goed te kunnen volgen is het allereerst noodzakelijk dat de gemeenteraden geïnformeerd zijn over de uitgangssituatie en ambitie.

De colleges van burgemeester en wethouders kunnen dit inzicht verstrekken door middel van een notitie, waarin zo concreet en meetbaar mogelijk de organisatie en formatie van de Werkorganisatie anno 2013 en de toekomstige ontwikkeling wordt beschreven

In de notitie zou bijvoorbeeld nader inzicht moeten worden geboden in het huidige organogram op hoofdlijnen en in hoe groot de personele capaciteit op de diverse afdelingen thans is. Hebben de afdelingen voldoende omvang om robuust te zijn en zijn ze zodanig ingericht dat er sprake is van checks and balances? Hoe is de aansturing geregeld en zijn de rollen en verantwoordelijkheden helder belegd? Wat zijn de verschillende kosten(-drivers) van de huidige organisatie?

Verder gaat het om toekomstgerichte vragen als: hoe ziet een sterkere, betere en goedkopere organisatie er over twee jaar uit? Welke ontwikkel- en verbeterpunten heeft de organisatie voor de komende twee jaar voor zichzelf gedefinieerd? Waar moet de organisatie begin 2015 staan, in omvang (fte's per terrein), organisatiestructuur en kwaliteit? Op welke aspecten moet de organisatie 'beter' zijn dan nu en op welke aspecten 'sterker'?

Dit expliciet maken in een notitie is goed voor het wederzijds commitment (ambtelijk apparaat, colleges en raden) en maakt duidelijk welke inspanningen en kosten nodig zijn om daar te komen. De raad heeft daarmee een basis om te kunnen besluiten over de inzet van middelen en het ambtelijk apparaat weet waar het aan toe is.

Ook met oog op de monitoring van de ambtelijke integratie (aanbeveling 2) en de analyse van de bestuurskracht in 2015 (aanbeveling 5) is een duidelijke schets van de uitgangssituatie nodig.

4. Monitoren ambtelijke integratie (aanbeveling 2)

In de voorgestelde aanpak is het tevens wenselijk om de voortgang van de ambtelijke integratie te monitoren en informatie te genereren om waar nodig op onderdelen bij te sturen. In het nieuwe Raadsprogramma voor 2013-2014 van Wassenaar van 28 januari 2013 is bijvoorbeeld opgenomen dat de Wassenaarse coalitiepartijen zich eind 2013 willen buigen over de aansturing van de Werkorganisatie Duivenvoorde. Ook is in dit Raadsprogramma vastgelegd dat de gemeenteraad per kwartaal de ontwikkeling van de Werkorganisatie wil kunnen volgen.

Of de ontwikkeling naar de krachtiger en meer robuuste organisatie op schema ligt laat zich moeilijk in eenvoudige kwantitatieve indicatoren vangen. Veel in managementrapportages gebruikte indicatoren, zoals loonsom, servicenormen, of het tarief van de OZB of de rioolheffing, zijn weliswaar interessant, maar weerspiegelen ook zoveel andere ontwikkelingen waardoor de al dan niet voorspoedige vorming van de nieuwe gemeentelijke organisatie er niet aan afgelezen kan worden.

Hoewel kwaliteit zich lastig laat vangen in een paar eenvoudige kengetallen is het nut van het volgen van enkele kwantitatieve indicatoren wél dat een eerste indruk kan worden verkregen of de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie tijdens dit proces op peil blijft. De winkel wordt stevig verbouwd, maar tijdens de verbouwing moet de verkoop wel gewoon doorgaan en het is belangrijk dat in de gaten te houden.

Overzicht wordt alleen verkregen als een beperkt aantal variabelen op enkele beleidsterreinen wordt gevolgd. Ook is het belangrijk dat dit met zo weinig mogelijk extra kosten en rapportages gepaard gaat. Naar ons oordeel zijn voor een dergelijke periodieke monitoring de volgende terreinen het meest relevant:

1. de staat van de organisatie.
2. de dienstverlening naar de burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.

ad 1: de staat van de organisatie

De periodieke monitoring sluit aan bij de in aanbeveling 1 genoemde uitgangssituatie en kan zich bijvoorbeeld richten op variabelen als:

- aantallen fte's, loonkosten.
- uitstroom, instroom en doorstroom van personeel. Apart in beeld brengen van zowel de leeftijdsgroep onder de 35 als boven de 35 jaar is interessant. Blijft de organisatie attractief, ook voor jongere medewerkers?
- inhuur van externen, onderscheiden naar dienstverbanden van korter en langer dan één jaar.

ad 2: de dienstverlening naar de burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.

Wij geven u in overweging de colleges te verzoeken een keus te maken voor een beperkt aantal (niet veel meer dan in totaal vijf) indicatoren inzake de relatie met burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Bijvoorbeeld de indicator voor de algehele baliedienstverlening en één die gaat over het algemene oordeel over de afhandeling van meldingen (zie Nulmeting van augustus 2012). Deze kunnen een eerste indruk geven of

de dienstverlening tijdens het transitieproces op peil blijft en of de groei naar de gewenste sterkere, betere en goedkopere organisatie op het goede spoor zit.

Frequentie periodieke monitoring

De frequentie en vormgeving van de periodieke monitoring is een punt voor nadere keuzes. Het Raadsprogramma Wassenaar noemt een frequentie van eens per kwartaal. Wij kunnen ons voorstellen dat een wat lagere frequentie ook volstaat, bijvoorbeeld twee keer per jaar. Dat biedt ook goede mogelijkheden om de monitoring te integreren in de reguliere bestuurs- en managementrapportages.

5. Monitoren kwaliteit van de interne serviceverlening (aanbeveling 3)

Bij de interne serviceverlening denken wij bijvoorbeeld aan de kwaliteit van de stukken voor de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden in de transitieperiode. Blijven deze op peil en wordt dit stapsgewijs beter? Hoe goed lukt het twee colleges en twee raden te bedienen? Zijn fricties hanteerbaar gemaakt? Is er voldoende bestuurlijke sensitiviteit en wordt er voldoende ingespeeld op wat het politieke besluitvormingsproces vraagt?

Dit type vragen zou beantwoord kunnen worden door interviews te houden met een steekproef van college- en raadsleden. Overweeg deze interviews te laten afnemen door eigen (beleids-)medewerkers, dat bevordert de interne communicatie en feed back en bespaart kosten van externen. Zowel eind 2013 als eind 2014, zodat ook een ontwikkeling in de tijd zichtbaar kan worden.

6. Organisatieonderzoek (aanbeveling 4)

Indien de raden, zoals verzocht in Wassenaar, al eind 2013 of begin 2014 willen spreken over de aansturing van de Werkorganisatie dan lijkt het ons gewenst om een geobjectiverde basis voor die discussie te hebben. Dat beperkt de kans dat de discussie vooral bestaat uit het wisselen van incidenten en subjectieve beelden die onderling vervolgens betwist worden.

U zou de colleges kunnen verzoeken om vóór de start van die discussie te beschikken over een kort organisatieonderzoek, op te stellen door een niet betrokkene. Middels een serie interviewgesprekken kan langs die weg een geobjectiveerd beeld worden verkregen van het functioneren van de organisatie en van de aansturing.

De voornaamste conclusies uit een intern, binnen de ambtelijke organisatie te verrichten compact medewerkersonderzoek kunnen in deze rapportage worden meegenomen. Zo'n medewerkersonderzoek, zowel eind 2013 als eind 2014, kan een nuttige kanariepietfunctie hebben. Twee keer heeft het voordeel dat de tussentijdse ontwikkeling zichtbaar wordt.

7. Analyse bestuurskracht¹ (aanbeveling 5)

Brede analyse

Het bouwen van één geïntegreerde ambtelijke organisatie is een ingrijpende operatie en het neemt tijd voordat de beoogde doelen zijn gerealiseerd. Daarom is het verstandig om

¹ Bestuurskracht volgens KING (Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten): Het vermogen van een overheidsorgaan om de wettelijke en autonome taken én de ambities die het overheidsorgaan heeft, adequaat uit te voeren in de bestuurlijke en maatschappelijke context de juiste verbindingen aan te gaan. <http://www.kinggemeenten.nl>

een diepgaander analyse naar de werking en performance van de ambtelijke organisatie niet eerder dan na 2 jaar, dus vanaf begin 2015, te laten plaatsvinden.

Het ligt ook in de rede om deze analyse niet alleen betrekking te laten hebben op de werking en de kwaliteit van de ambtelijke organisatie, maar dit onderzoek te verbreden naar de bestuurskracht van de beide gemeenten in den brede.

Toekomstgericht

Het in beeld brengen van de omgevingsontwikkelingen die in de jaren 2015 en later op de gemeenten afkomen en wat die ontwikkelingen betekenen voor de taken van het bestuur en de ambtelijke organisatie is een logische eerste stap bij de analyse.

De analyse moet géén terugkijkende (ex-post) analyse zijn dat in beeld wil brengen of er in het verleden op goede gronden besloten is tot ambtelijke integratie over te gaan.

Deze toekomstgerichte analyse beoogt een sterkte-zwakke analyse van het ambtelijk en bestuurlijk functioneren van beide gemeenten anno 2014/15 te geven en hoe het beste omgegaan kan worden met de uitdagingen – denk aan de decentralisaties - die in 2015 en later op beide gemeenten afkomen. Een door een extern bureau op te stellen analyse van de bestuurskracht is daarvoor een goed en hulpmiddel. Dit biedt een breed palet aan kwantitatieve en kwalitatieve informatie.

Onafhankelijke analyse

Het is belangrijk dat een dergelijke analyse onafhankelijk en zo objectief en evenwichtig mogelijk de werking en performance van de ambtelijke organisatie en de bestuurskracht in beeld brengt. Voor een goede en zakelijke discussie in de raden is het nodig dat iedere fractie er op kan vertrouwen dat de analyse niet wordt beïnvloed door politieke voorkeuren en de ambtenaren hebben daar ook recht op.

Om de onafhankelijkheid van de analyse te bevorderen is de Rekenkamercommissie desgevraagd bereid de regie/eindverantwoordelijkheid voor de analyse op zich te nemen. De Rekenkamercommissie kan de analyse aanvullend van haar conclusies en aanbevelingen voorzien.

Klankbordgroep met onafhankelijke voorzitter

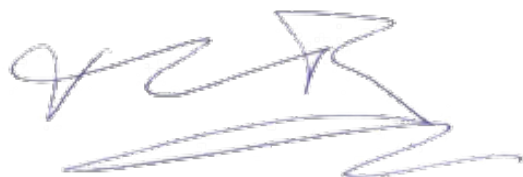
Begeleiding van het onderzoek door een klankbordgroep waarin raads- en collegeleden en gemeentesecretarissen zijn vertegenwoordigd is wenselijk. Om de zorgvuldigheid van het proces te bevorderen zou het voorzitterschap van deze groep kunnen worden neergelegd bij een onafhankelijke buitenstaander die ervaring en gezag heeft op dit terrein.

8. Tot slot

Vanzelfsprekend gaan we graag met u in gesprek over bovenstaande aanpak. Zowel voor de raden als voor de Werkorganisatie is het van belang dat er vlot duidelijkheid komt over de wijze waarop de monitoring en evaluatie wordt aangepakt. We hopen met bovenstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kaderstellende en controlerende rol van de raden en aan de voorbereiding van de te nemen beslissingen.

De colleges van burgemeester en wethouders en de gemeentesecretarissen hebben een afschrift van deze brief ontvangen.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. van den Berg', with a long horizontal flourish underneath.

Peter van den Berg, voorzitter

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	4447
<i>Datum:</i>	2 april 2015
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Reactie brief rekenkamercommissie dd 9 februari 2015 over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie
<i>Portefeuillehouder:</i>	Burgemeester dhr. J. Staatsen
<i>Programma:</i>	1. Bestuur
<i>Kernboodschap:</i>	De Rekenkamercommissie heeft aan de colleges en raden van Wassenaar en Voorschoten enkele vragen gesteld en aanbevelingen gedaan ten aanzien van de voorgenomen eindevaluatie ambtelijke integratie. Met de bij dit voorstel behorende brief wordt gezamenlijk (dat wil zeggen de colleges en raden van Voorschoten en Wassenaar) op deze vragen en aanbevelingen gereageerd.
<i>Bijlagen:</i>	<i>Antwoord op brief Rekenkamercommissie dd 9 februari 2015</i>
<i>Stukken ter inzage:</i>	n.v.t.
<i>Beslispunten:</i>	1. De brief van de Rekenkamercommissie over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie d.d. 9 februari 2015 samen met het college van Voorschoten en het college en de raad van Wassenaar te beantwoorden met bijgevoegde brief

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Reactie brief Rekenkamercommissie dd 9 februari 2015 over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie

Inleiding

De rekenkamercommissie heeft de raden en colleges van Voorschoten en Wassenaar per brief enkele aanbevelingen en adviezen gedaan ten aanzien van de eindevaluatie van de ambtelijke integratie en het bestuurskrachtonderzoek. Met de bij dit voorstel gevoegde brief wordt gereageerd op deze adviezen en aanbevelingen.

Voorschoten en Wassenaar lopen qua besluitvorming uit elkaar voor wat betreft het bestuurskrachtonderzoek. De raad van Wassenaar heeft bij de begrotingsbehandeling in oktober 2014 besloten geen bestuurskrachtanalyse te willen uitvoeren in 2015. De raad van Voorschoten heeft deze keuze niet gemaakt. Met de brief wordt ook een antwoord geformuleerd op dit verschil en hoe hiermee om te gaan.

Beslispunten

1. De brief van de Rekenkamercommissie over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie d.d. 9 februari 2015 samen met het college van Voorschoten en het college en de raad van Wassenaar te beantwoorden met bijgevoegde brief

Beoogd effect

Een succesvolle afronding van de eindevaluatie van de ambtelijke integratie.

Argumenten

Op deze wijze wordt een gezamenlijk en eenstemmig antwoord geborgd, zodat nu maar mogelijk ook later op niveau van de uitvoering gezamenlijk richting de rekenkamercommissie kan worden gecommuniceerd.

Kanttekeningen

Indien de raad van Wassenaar anders beslist dan wel een ander antwoord wil formuleren kan niet gezamenlijk worden gereageerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: 4447

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van VoorstelBW,

besluit:

- De brief van de Rekenkamercommissie over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie d.d. 9 februari 2015 samen met het college van Voorschoten en het college en de raad van Wassenaar te beantwoorden met bijgevoegde brief

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 2 april 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Aan:

**Rekenkamercommissie Voorschoten, Wassenaar, Leidschendam-Voorburg, Oegstgeest
t.a.v. R. Teunissen**
Postbus 393
2250 AJ Voorschoten

Van	Het college van B&W Wassenaar Het college van B&W Voorschoten De gemeenteraad van Wassenaar De gemeenteraad van Voorschoten	Verzonden	Zie bij datum
Referentie		Kenmerk	Ws: Z - 17606 Vs: Z - 22549 \ 11356 \ 1
Datum	<i>Datum laatste commissie die de brief behandelt (i.e. 26-3-2015, cie B&B Voorschoten)</i>	Pagina	1 van 1
		Bijlage(n)	
Onderwerp	Reactie brief Rekenkamercommissie dd 9-2-2015		

Geachte Rekenkamercommissie,

Graag reageren wij hierbij op uw brief d.d. 9 februari 2015 met betrekking tot de voorgenomen evaluaties van de Werkorganisatie Duivenvoorde (hierna: WODV). Wij danken u voor de nuttige vragen en adviezen. In deze brief reageren wij op de vragen die u aan de colleges en raden heeft gesteld.

Wij gaan ook in op uw opmerkingen ten aanzien van de verhouding tussen de evaluatie van de ambtelijke integratie en het voorgenomen bestuurskrachtonderzoek van de gemeente Voorschoten.

Plan van aanpak monitoring ambtelijke integratie

U heeft ons aanbevelingen gedaan voor de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie (brief d.d. 24 juni 2013). Wij hebben de aanbevelingen destijds overgenomen en deze verwerkt in een Plan van Aanpak. Per aanbeveling zijn concrete acties geformuleerd, alsmede een overzicht van op te leveren producten in de tijd.

U vraagt in uw brief naar het uitblijven van de monitoringsrapportage van medio 2014.¹ De reden dat dit is blijven liggen is omdat gewacht is tot de samenstelling van een nieuwe klankbordgroep. Inmiddels is de klankbordgroep voor de eerste keer bijeen geweest. Daar is de tussenrapportage behandeld.

¹ "Vraag de colleges waarom de monitoringsrapportage toegezegd voor medio 2014 nog niet door de raden is ontvangen en wanneer deze komt." (p. 3)

Open staat nog de zo genoemde 'eindrapportage' monitoring en evaluatie ambtelijke integratie (hierna: evaluatie of evaluatie ambtelijke integratie). Die is gepland na het eerste kwartaal van 2015. Het bestuurskrachtonderzoek van Voorschoten staat gepland voor de tweede helft van dit jaar. De raad van Wassenaar heeft bij de begrotingsbehandeling de keuze gemaakt om in 2015 géén bestuurskrachtonderzoek te houden. Hieronder zullen we ingaan op uw vragen en constatering daaromtrent.

Uitgangspunt beleidsvrijheid gemeenten

Bij de gekozen vorm van samenwerking tussen de beide gemeenten is de afzonderlijke beleidsvrijheid een randvoorwaarde. Dat betekent dat we als gemeenten de ruimte hebben om eigen keuzes te maken, zowel in de gekozen kaders als de daadwerkelijke uitvoering van taken.

De colleges van Voorschoten en Wassenaar hebben aan de raden het voorstel gedaan een bestuurskrachtonderzoek te doen. De raad van Wassenaar heeft bij de begrotingsbehandeling echter de keuze gemaakt om in 2015 géén bestuurskrachtonderzoek te houden. De raad van Voorschoten wil dit wel gaan doen.

Uiteraard is het de intentie van ons om daar waar mogelijk de samenwerking aan te gaan en daarmee efficiencyvoordelen te behalen. Dezelfde intentie gold aanvankelijk voor het bestuurskrachtonderzoek.

Uw vraag² over de kosten van het bestuurskrachtonderzoek voor alleen Voorschoten is daarmee relevant. Wij als college en raad van Voorschoten denken echter dat het mogelijk is om binnen de gestelde financiële kaders het onderzoek vorm te geven. Er zullen bij verschillende bureaus offertes worden aangevraagd.

Voor wat betreft uw opmerking ten aanzien van de financiering van het 'Wassenaarse evaluatieonderzoek' gaan wij ervan uit dat u doelt op de eindrapportage ambtelijke evaluatie. Deze wordt meegenomen en uitgevoerd binnen bestaande werkprocessen en zal daarom geen extra financiering vragen.

Scheiding monitoring en bestuurskracht

U vraagt hoe de afgesproken evaluatie gaat plaatsvinden nu Voorschoten een bestuurskrachtonderzoek wel gaat doen en Wassenaar niet.³

Wij zijn van mening dat de evaluatie van de ambtelijke integratie en het bestuurskrachtonderzoek gescheiden van elkaar kunnen bestaan. Daarvoor maken wij het volgende onderscheid tussen de evaluatie en bestuurskracht.

² "Vraag 2: Is er in Voorschoten voor het begrote bedrag van 20.000 euro – zonder dat Wassenaar meedoet – een bestuurskrachtonderzoek van voldoende kwaliteit te verrichten?" (p. 3)

³ "Vraag 1: Hoe gaat de afgesproken evaluatie plaatsvinden nu Voorschoten zo'n bestuurskrachtonderzoek wél gaat doen en Wassenaar niet? Specifiek voor Wassenaar: Hoe gaat Wassenaar de evaluatie van de ambtelijke integratie vormgeven anders dan via het eerder afgesproken, maar inmiddels afgewezen bestuurskrachtonderzoek?" (p. 3)

Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie: een onderzoek naar de staat van de dienstverlening, staat van de organisatie-ontwikkeling, beoordeling van de verkozen structuur 'meet' de mate waarin de **Werkorganisatie** voldoet aan de **vooraf gestelde doelen en eisen van beide gemeenten**

Levert input voor:

Bestuurskrachtonderzoek: een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de gemeente. Ook: hoe zien andere stakeholders de gemeente. Vooral extern gestuurd.

'meet' de mate waarin **het bestuur** in staat is **maatschappelijk effecten** te bereiken. Geeft antwoord op de vraag hoe toekomstbestendig de gemeente is, afgezet tegen de ontwikkelingen in de omgeving.

Wij zien dat beide producten zich tot elkaar verhouden, maar los van elkaar te benaderen zijn. De organisatievorm (in dit geval de WODV) is één van de aspecten/elementen voor een bestuurskrachtige gemeente. Naast de organisatie zijn er nog meer factoren. Te denken valt aan bijvoorbeeld samenwerking met andere gemeenten, strategisch vermogen en leiderschap. Maar ook: politieke en bestuurlijke 'bereikbaarheid', de mate van en ruimte voor maatschappelijke initiatieven, de mogelijkheden voor burgers om deel te nemen aan de besluitvorming enzovoorts.

Uw advies tijdig een aanpak en opzet voor het onderzoek vast te stellen onderschrijven wij als raad en college van Voorschoten van harte.⁴ Wij verwachten ruim vóór het zomerreces gezamenlijk de uitgangspunten voor het bestuurskrachtonderzoek te bespreken.

Dat is ons inziens een geschikt moment om uw aanvullende vragen ten aanzien van het vormgeven van de vraagstelling en het gewenste niveau van analyse te agenderen.

In die context zullen wij ook met elkaar spreken over kritieke succesfactoren en valkuilen in het bestuurskrachtonderzoek.⁵

Rol Klankbordgroep, AB en DB van de WODV

U stelt dat de twee gemeenteraden af en toe verschillende beslissingen nemen en daarmee uiteenlopende signalen geven aan de gedeelde organisatie.⁶ Wij erkennen dat hiermee soms een veelheid aan eisen op de WODV af komt, die deels ook tegenstrijdig zijn. Wij zien als oplossing voor dit probleem strakker vast te houden aan de met elkaar afgesproken sturingslijnen van de WODV.

Beïnvloeding van de besluitvorming ten aanzien van de WODV dient als volgt te gebeuren:

⁴ Vraag 5: Vraag het college de aanpak en opzet van het onderzoek tijdig, dat wil zeggen, in april/mei 2015 ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen. Dat lijkt nodig om tijdig een opdracht te verlenen om in de tweede helft van het jaar het bestuurskrachtonderzoek uit te voeren zoals aangekondigd in de Programmabegroting 2015 (pagina 33).

⁵ Vraag 5: Welke kritische succesfactoren en valkuilen ziet U bij zo'n bestuurskrachtonderzoek? Hoe wilt U invloed uitoefenen op de opzet van dit onderzoek? Hoe ziet U de betrokkenheid van de Raad hierbij? Bent U het eens met de aansturing door een stuurgroep onder leiding van een onafhankelijk voorzitter? Wilt U een scheiding tussen analyse en aanbevelingen?

⁶ Vraag 3: Welke randvoorwaarden, overleg en coördinatie achten de raden in de toekomst gewenst bij politieke besluiten door de Raden ten aanzien van één geïntegreerde ambtelijke organisatie? Is de genoemde suggestie van een gezamenlijke commissievergadering daartoe zinvol?

De WODV wordt aangestuurd door een Algemeen Bestuur waarin alle leden van beide colleges zijn vertegenwoordigd. De raden kunnen dus via de colleges invloed uitoefenen op de besluitvorming binnen de WODV.

Tot op heden is de klankbordgroep voor ons van grote waarde gebleken. De klankbordgroep dient als gremium voor overleg en coördinatie op niveau van de beide raden. De klankbordgroep fungeert als afspiegeling van de beide raden en is een platform dat op een relatief laagdrempelige wijze ook onderwerpen ten aanzien van de werkorganisatie kan agenderen en (voor)bespreken. De besluiten van de afzonderlijke gemeenten worden genomen in de beide raadscommissies.

Gedurende het proces van evaluatie maar óók bestuurskrachtonderzoek zien wij de klankbordgroep als mogelijkheid elkaar gedurende dit proces over en weer te blijven informeren. Mogelijk kan de klankbordgroep ook een waardevolle rol vervullen bij uw suggestie dat raadsleden door middel van een interview ook betrokken worden bij de eindrapportage⁷. We wachten hierover echter ook het advies van de beide griffies af.

Wij hopen met deze brief uw vragen voldoende te hebben beantwoord en nemen uw adviezen mee in het verdere proces. Wij zien uit naar een succesvolle afronding van de gezamenlijke evaluatie (Voorschoten en Wassenaar) en het bestuurskrachtonderzoek (Voorschoten).

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Wassenaar

De gemeenteraad van Voorschoten

Het college van burgemeester en wethouders Wassenaar

Het college van burgemeester en wethouders Voorschoten

⁷ Vraag 4: "Vinden de raden de wijze van uitvoering van aanbeveling 3 door de colleges adequaat of hecht U er aan ook zelf geïnterviewd te worden"

Onderwerp: **Antwoordbrief aan Rekenkamercommissie over monitoring en evaluatie ambtelijke organisatie**

Betreffende: Raadsvoorstel nr 4447, d.d. 2 april 2015 (?)

criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel - Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Het excuus over de samenstelling van de klankborggroep kan ik niet plaatsen. De klankbordgroep heeft nooit een functie gehad als extra schakel in het besluitvormingsproces en kan daardoor niet tot een vertraging hebben geleid. De vraag is overigens waarom sprake is van een gezamenlijke antwoordbrief van twee gemeenteraden. Om de eigen verantwoordelijkheid en positie van de raden afzonderlijk scherp te houden, pleit ik voor afzonderlijke reacties, temeer daar de reacties van de gemeenteraden kennelijk op verschillende punten gedifferentieerd zijn. Dit maakt de besluitvorming in geval van amendering ook eenvoudiger.
Financiële dekking	
De formulering van het besluit: - Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Zie boven.
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Advisering Gemeenschappelijke Regelingen
Ter kennisname

Aan: College van B&W van de gemeente Voorschoten

Gemeenschappelijke Regeling: Holland Rijnland

Betreft: Portefeuillehoudersoverleg Sociale Agenda

Datum: 1 april 2015

Intern Decosnr.: Z-22213/intern

Agendapunt 4:	Contactpersoon:
Omschrijving agendapunt	Cijfers vroegtijdig schoolverlaten
Voorstel	Kennis te nemen van de factsheet Voortijdig schoolverlaten 2014-2014 RMC-regio 026 Zuid-Holland Noord.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	Cijfers zijn herkenbaar. Van belang blijft goede afstemming te hebben met het jongerenloket Leidschendam/Voorburg.
Advies	Factsheet voor kennisgeving aan te nemen.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 5:	Contactpersoon: Erwin Knevelbaard
Omschrijving agendapunt	OGGZ: Beschermd wonen
Voorstel	Het PHO wordt een voorstel gedaan over de wijze waarop de uitvoering beschermd wonen vanaf 2015 wordt vormgegeven. 1. Kennis te nemen : - de wijze waarop de centrumgemeente de uitvoering van Beschermd wonen heeft neergezet; - de uitwerking van de uitgangspunten van de OGGZ agenda voor de uitvoeringspraktijk Beschermd wonen; - het belang van goede ketensamenwerking voor de OGGZ doelgroep en zorg continuïteit te waarborgen als er geschakeld moet worden tussen de lokale WMO en de centrumgemeente. 2. Het college van Leiden te adviseren deze uitvoeringsagenda vast te stellen in afwachting van een uitgebreidere integrale beleidsvisie die in de loop van 2015 wordt opgesteld samen met de regiogemeenten.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	Beschermd wonen is een taak die bij de centrumgemeente is ondergebracht. In de regio Holland Rijnland is Leiden de centrumgemeente. Aansluiting op de lokale Wmo is belangrijk om de zorg continuïteit voor cliënten te waarborgen. Leiden krijgt de middelen voor de regio Holland Rijnland. De mensen om wie het gaat kunnen in de hele regio wonen. NB: Er is sprake van dat de centrumfunctie vervalt in 2017. Vanaf dan zal het budget verdeeld worden over alle gemeenten en moet de taak voor beschermd wonen lokaal worden opgepakt. Solidariteitsbeginsel In het PHO Sociale agenda van 31 oktober 2014 is afgesproken dat alle gemeenten van de regio de financiële voor- of nadelen gezamenlijk dragen. Beschermd wonen is een maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het is een intramurale voorziening. Nieuwe cliënten die zelfstandig willen (blijven)

	wonen komen niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening beschermd wonen. In 2014 lag de focus van gemeenten op een zorgvuldige overheveling van de taken uit de AWBZ naar de Wmo met als belangrijkste opgave het behoud van de huidige plekken voor de mensen met een indicatie en een overgangsrecht van maximaal 5 jaar en het realiseren van de toegang voor nieuwe cliënten. Voorschoten kent op dit moment (dd 23 maart 2015) 6 indicaties voor Beschermd wonen: 1 persoon voor een PGB (= persoonsgebonden budget) en 2 voor ZIN (= zorg in natura). Die zijn gedeclareerd bij centrumgemeente Leiden. Voor de andere 3 is nog geen declaratie (dwz die zijn nog in behandeling). Bij Beschermd wonen als ZIN gaat men naar Rivierduinen of de Binnenvest, beide te Leiden. Doel van de uitvoeringsagenda Het is wenselijk e.e.a. nu vast te leggen in een uitvoeringsagenda, waarin we keuzes en werkafspraken, die te maken hebben met dit onderdeel van de Wmo, samenbrengen. Doel van deze uitvoeringsnotitie is tweeledig: 1 nadere taakafbakening centrumgemeente/ regiogemeenten: wie doet wat?; 2 helderheid voor de uitvoeringspraktijk. 2015 is/wordt een jaar waarin nieuwe inzichten kunnen leiden tot aanpassingen in de uitvoering. De uitvoeringsagenda is daarom niet statisch. De transformatie van Beschermd wonen kan moeilijk los gezien worden van de kaders voor de OGGZ doelgroep die nu nog onder de centrumgemeente vallen. Het voornemen is om de kaders voor Beschermd Wonen op te nemen in de eerstvolgende brede (regionale) kaderstellende notitie OGGZ. De planning is om die in 2016 vast te stellen. Advies: akkoord te gaan met het vaststellen van de bijgesloten uitvoeringsagenda regio HM 2015 inz Beschermd wonen.
Advies	Akkoord met voorstel.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 6:	Contactpersoon: Lisette Oomen
Omschrijving agendapunt	Afbouw verplichte winkelnering ROC's miv 2016
Voorstel	1. Het college van Leiden te adviseren om de verplichte winkelnering bij de ROC's als volgt af te bouwen - 50% van het totaal educatiebudget in 2016 - 25% van het totaal educatiebudget in 2017 - 0 in 2018 2. Kennis te nemen van de doorkijk naar de voorbereiding op het meerjarig regionaal educatieprogramma.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	Tot en met 2014 kregen alle gemeenten een geormerkt deelbudget voor volwasseneneducatie binnen het Werkdeel van hun Participatiebudget. Per 1 januari 2015 is de Wetswijziging van onder meer de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) in werking getreden. In lid 2 van Artikel 2.3.1. staat dat gemeenten de educatiemiddelen dienen te besteden aan inwoners binnen de arbeidsmarktregio. Voor Voorschoten geldt, dat Zoetermeer als centrumgemeente van de arbeidsregio Zuid Holland Centraal is aangewezen

	als zogenaamde contactgemeente. Dit betekent dat Zoetermeer met ingang van 1 januari 2015 de middelen ontvangt voor de WEB van alle gemeenten van onze arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. Uitwerking van dit onderwerp vindt dan ook binnen dit gremium plaats.
Advies	Annotatie over dit punt is niet aan de orde omdat Voorschoten dit via een andere regio organiseert, namelijk Zuid Holland Centraal.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 7:	Contactpersoon: Lisette Oomen
Omschrijving agendapunt	Werkbedrijf en ESF
Voorstel	Kennis te nemen van ontwikkelingen en bespreken ontwikkelingen
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	
Advies	Annotatie over dit punt is niet aan de orde omdat Voorschoten dit via een andere regio organiseert.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 8:	Contactpersoon: Lizette Ploos van Amstel
Omschrijving agendapunt	Contractering Jeugdhulp 2016
Voorstel	Mee te denken over de inkoopstrategie 2016 onder andere op de inde bijlage genoemde gesprekspunten.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	
Advies	Annotatie over dit punt is niet aan de orde omdat Voorschoten dit via een andere regio organiseert.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 9:	Contactpersoon: Liesbeth Baerwaldt
Omschrijving agendapunt	Jeugdbeschermingstafel
Voorstel	De colleges te adviseren in te stemmen met: 1. Holland Rijnland te verzoeken om het platform te bieden voor de jeugdbeschermingstafel voor de periode maart 2015 tot en met 31 december 2016; 2. Het verlenen van de hiervoor benodigde mandaten aan het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland, overeenkomstig het bijgevoegde mandatenoverzicht; 3. De kosten voor het JBT, te weten maximaal € 80.000 en dit dekken uit de post onvoorzien in de regionale begroting jeugdhulp 4. De samenwerkingsafspraken met de partners van de jeugdbeschermingstafel. De colleges kennis te laten nemen van: 1. De naamswijziging van COBplus naar Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland; 2. Het veiligheidshuis als locatie van de jeugdbeschermingstafel; De colleges te verzoeken: 1. Indien noodzakelijk ad hoc en binnen korte termijn ruimten

	beschikbaar te stellen in het gemeentehuis.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	
Advies	Annotatie over dit punt is niet aan de orde omdat Voorschoten dit via een andere regio organiseert.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 10:	Contactpersoon: Lizette Ploos van Amstel
Omschrijving agendapunt	Varianten verzekeringsmodel voor PGB's
Voorstel	Instemmen met variant C.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	
Advies	Annotatie over dit punt is niet aan de orde omdat Voorschoten dit via een andere regio organiseert.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

Agendapunt 11:	Contactpersoon: Lizette Ploos van Amstel
Omschrijving agendapunt	Begroting Jeugdhulp 2015
Voorstel	1. In te stemmen met de aangepaste begroting Jeugdhulp 2015; 2. In te stemmen met de nieuwe indeling begroting Jeugdhulp 2015; 3. De huidige bevoorschotting van de gemeente aan te passen conform de wijzigingen die ontstaan; 4. In te stemmen met de verdeling budget huisvesting Jgt per aantal Jgt-ers.
Beschouwing vanuit lokaal perspectief	
Advies	Annotatie over dit punt is niet aan de orde omdat Voorschoten dit via een andere regio organiseert.
<i>Terugkoppeling portefeuillehouder:</i>	

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gemeente Voorschoten
ontvangen

12 DEC. 2014

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact ZBn
A. van den Berg
T 070 - 441 67 02
a.vanden.berg@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

11 DEC. 2014

Ons kenmerk
PZH-2014-496850712
DOS-2014-0003167
Uw kenmerk

Bijlagen

De raad van de gemeente
VOORSCHOTEN
Postbus 393
2250 AJ VOORSCHOTEN

Onderwerp

Toezichtregime begroting 2015

Geachte raad,

Elk jaar beoordelen wij vóór aanvang van het begrotingsjaar of voor uw gemeente repressief of preventief begrotingstoezicht geldt. Zie artikel 203 van de Gemeentewet.

Repressief toezicht is regel. Dit houdt in, dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven uw begroting en de begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren.

Preventief toezicht is uitzondering. Dit betekent dat de begroting en begrotingswijzigingen eerst nog door ons moeten worden goedgekeurd voordat u tot uitvoering kunt overgaan.

Repressief begrotingstoezicht voor 2015

Wij hebben geconstateerd dat uw begroting voldoet aan de criteria voor repressief toezicht. Daarom geldt voor uw gemeente voor het jaar 2015 het repressieve begrotingstoezicht. De begroting, inclusief de 1^e wijziging hebben wij voor kennisgeving aangenomen. Wij verzoeken u om begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling naar ons toe te sturen.

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Overwegingen

1. U heeft de begroting, inclusief de 1^e wijziging en de jaarrekening tijdig toegestuurd.
2. Uw begroting, inclusief de 1^e wijziging is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht.
3. Ten slotte hebben wij geconstateerd dat de jaarrekening 2013 materieel niet sluitend is. Zie onze brief van 11 september 2014, met kenmerk PZH-2014-485749681.

Wij hebben echter geconstateerd dat u de structurele financiële gevolgen van de jaarrekening 2013 heeft verwerkt in de begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018. Mede om die reden geldt voor uw gemeente toch het repressieve begrotingstoezicht.

Wettelijk kader/toetsingscriteria

Ons oordeel is gebaseerd op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet;
2. de Algemene wet bestuursrecht;

3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten(BBV);
4. het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Kwestie van evenwicht' van juni 2014;
5. onze begrotingscirculaire van 25 februari 2014, kenmerk PZH-2014-461603588.

De criteria om voor het repressieve begrotingstoezicht in aanmerking te komen zijn:

1. de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 zijn tijdig, vóór 15 juli respectievelijk 15 november 2014, ingezonden;
2. de begroting 2015 is naar ons oordeel in evenwicht of, als dat niet het geval is, in de meerjarenraming is aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht uiterlijk in 2018 tot stand zal worden gebracht;

Wij bedoelen met evenwicht "structureel en reëel evenwicht". Hiervan is sprake indien, op basis van het bestaande beleid en het aanvaarde vastgestelde nieuwe beleid, de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Daarbij dienen de begroting en de meerjarenraming uiteraard volledig en reëel te zijn.

Opmerkingen naar aanleiding van ons onderzoek

Bestuurlijk overleg

Op 25 september 2014 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de heer E. Beimers, wethouder Financiën, Verkeer en Vrijwilligers van uw gemeente en onze gedeputeerde Financieel Toezicht, de heer R.A. Janssen. In dit overleg hebben wij onze zorg uitgesproken over de financiële positie van de gemeente en hebben wij opgemerkt dat het van belang is dat door de gemeente tijdig adequate maatregelen worden genomen, welke leiden tot een begroting 2015 die structureel en reëel in evenwicht is. In het bestuurlijk overleg zijn de voorgestelde maatregelen door uw wethouder toegelicht. Wij hebben deze maatregelen, welke middels vaststelling van de begroting 2015 door uw raad zijn geaccordeerd, beoordeeld.

Wij zijn van oordeel dat de door uw raad genomen maatregelen adequaat zijn en hebben geleid tot een begroting 2015, die structureel en reëel in evenwicht is.

Begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018

De begroting 2015, inclusief de 1^e wijziging sluit met een positief resultaat. Na correctie hiervan op grond van het overzicht incidentele baten en lasten, is de begroting structureel en reëel in evenwicht. Ditzelfde geldt voor de jaren 2016 en 2017 van de meerjarenraming. Voor het jaar 2018 is geen sprake van structureel en reëel evenwicht. Wij gaan ervan uit dat u maatregelen zult nemen die ertoe leiden dat voor het jaar 2018 van de meerjarenraming structureel en reëel evenwicht tot stand wordt gebracht.

Ombuigingsmaatregelen/taakstellingen

In de begroting en meerjarenraming zijn bestaande en nieuwe bezuinigingen/taakstellingen verwerkt. Wij gaan ervan uit dat u de bezuinigingen/taakstellingen periodiek zult monitoren en ons over de voortgang van realisatie hiervan zult informeren. Wij gaan er tevens vanuit dat, indien bezuinigingen niet worden gerealiseerd, u tijdig aanvullende dekkingsmaatregelen zult nemen.

De BUIG-tekorten voor de komende jaren zijn met ingang van het jaar 2015 structureel in de begroting opgenomen. U heeft besloten een reserve te vormen voor de dekking van deze tekorten voor de komende vier jaar. Deze reserve wordt gevormd ten laste van de Nuon-reserve. Wij merken op dat dit onder voorwaarden is toegestaan. Eén van de voorwaarden is dat er geen sprake meer mag zijn van de inzet van deze reserve na het jaar 2018. Dit betekent dat in de volgende begroting (2016) en meerjarenraming (2017-2019) in 2019 geen nieuwe inzet van een deel van de reserve ter verlichting van de exploitatie geraamd mag worden. U dient te onderbouwen dat vanaf het jaar 2019 geen noodzaak meer bestaat om nog middelen aan de reserve te onttrekken om de begroting sluitend te maken. Het vanaf 2019 alleen opnemen van een bezuinigingstaakstelling maakt dat niet aannemelijk. Deze moet concreet op programmaniveau zijn ingevuld. Zie ook ons Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Kwestie van evenwicht' van juni 2014 (bladzijden 14 en 15).

Wij hebben in relatie tot (de oplossing van) deze BUIG-tekorten met belangstelling kennis genomen van de in uw vergadering van 6 november 2014 aangenomen motie 100197, waarin u het college oproept om binnen zes maanden een plan van aanpak te maken waarin concreet wordt aangegeven hoe uw gemeente, conform de in de programmabegroting 2015-2018 uitgesproken ambitie, in uiterlijk 2018 voldoende mensen uit het WWB-bestand aan werk heeft geholpen zodat er geen overschrijding van de BUIG-gelden meer is. De resultaten zien wij met belangstelling tegemoet.

Onverdeelde personeelskosten en dekkingsproblematiek ambtelijke kosten

In de programmabegroting wordt gesproken over de opstelling van een plan van aanpak voor de oplossing van de onverdeelde personeelslasten en de dekkingsproblematiek van de ambtelijke kosten. Dit punt is ook besproken in het hiervoor genoemde bestuurlijke overleg.

Wij hebben kennis genomen van de door uw raad aangenomen motie 100196 over dit onderwerp, waarin u het college oproept binnen zes maanden een concreet plan van aanpak aan de raad voor te leggen waarin duidelijke deadlines worden aangegeven hoe en wanneer de problematiek fundamenteel wordt opgelost. Wij zien dit plan, na behandeling door uw raad, met belangstelling tegemoet.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf wordt vermeld dat eind 2014/begin 2015 de nota's weerstandsvermogen en reserves en voorzieningen worden geactualiseerd. Wij verzoeken u, na vaststelling van deze documenten door uw raad, een exemplaar hiervan ter informatie aan ons toe te zenden.

Paragraaf Verbonden Partijen

Het BBV is in 2013 gewijzigd en in juli 2014 opnieuw aangescherpt voor wat betreft de paragraaf Verbonden Partijen. Medeoverheden brengen in toenemende mate taken onder bij verbonden partijen, bijvoorbeeld door deelname in gemeenschappelijke regelingen en door het (mede) oprichten van overheidsbedrijven. Het is daarom van belang dat u een goed inzicht heeft in de financiële positie en risico's van de verbonden partijen.

Wij hebben geconstateerd dat uw paragraaf nog niet (geheel) voldoet aan het BBV. Met name ontbreken de volgende onderdelen:

- De verwachte omvang van het belang van de gemeente in de verbonden partij aan het einde van het begrotingsjaar (artikel 15, lid 2c van het BBV);
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de bonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar (artikel 15, lid 2d van het BBV);
- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar (artikel 15, lid 2e van het BBV).

Wij gaan er van uit dat u deze onderdelen zult opnemen bij de jaarrekening 2014.

In de paragraaf wordt vermeld dat eind 2014 het beleid rondom samenwerkingsverbanden zal worden vastgelegd in de nota samenwerkingsverbanden. Wij verzoeken u, na vaststelling van deze nota, een exemplaar hiervan ter informatie aan ons toe te zenden.

Decentralisaties in het sociaal domein

De onzekere financiële uitkomsten van de decentralisaties in het sociaal domein vanaf 2015 vragen om uw volledige scherpte vanaf het eerste moment. Dreigende tekorten op zorgtaken kunnen de financiële positie van gemeenten in gevaar brengen. Gezien de grootte van de hiermee gemoeide bedragen dringen wij er met klem op aan dat u de financiële ontwikkelingen hieromtrent adequaat monitort en tijdig maatregelen neemt bij dreigende tekorten.

Gemeenschappelijke regelingen

De dynamiek voor gemeenschappelijke regelingen is groot. Zeker nu een aantal gemeenten heeft besloten één of meerdere (onderdelen van) decentralisaties in het sociale domein onder te brengen in nieuwe- en/of bestaande gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast is een actueel onderwerp dat gemeenten in hun begrotingen uitgaan van realisatie van bezuinigingstaakstellingen door gemeenschappelijke regelingen waarin zij deelnemen. Het is hierbij van groot belang dat de ramingen in de begrotingen van gemeenten blijven aansluiten met de ramingen in de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Wij gaan ervan uit dat u dit proces nauwgezet volgt en borgt.

Financiële verordening artikel 212 van de Gemeentewet

Wij willen u erop attenderen dat de model financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is geactualiseerd. Deze verordening is verplicht. Zoals u heeft kunnen lezen in de toegezonden ledenbrief van de VNG van april jl. zijn de gevolgen van wijzigingen in wet- en regelgeving in de model financiële verordening opgenomen. Te noemen zijn de nieuwe Wet hof, het nieuwe hoofdstuk Overheid en overheidsbedrijven in de Mededingingswet en aanpassing van de Wet fido in verband met schatkistbankieren. Ook is het model aangepast op beleidsmatige ontwikkeling op het gebied van gemeentefinanciën. Zo is de horizontale verantwoording naar de raad in de verordening versterkt door een autorisatie van budgetten in de begroting op het niveau van productgroepen onder de programma's en wordt er meer aandacht voor de schuldpositie van gemeenten voorgeschreven door een uitgebreidere verantwoording in de begroting en gemeenterekening.

Wij verzoeken u de geactualiseerde financiële verordening binnen twee weken na vaststelling bij ons in te dienen conform artikel 214 van de Gemeentewet.

Tot slot

Wij ontvangen graag vóór 1 mei 2015 uw reactie op deze brief.

Wij hebben een afschrift van deze brief aan het College van Burgemeester en Wethouders gezonden.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Mr. Alex M.I. Lambregts

Hoofd Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift voor: Burgemeester en Wethouders van Voorschoten

Provincie Zuid Holland
Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Datum:	4 februari 2015	Ons kenmerk:	Z-19032-VS\20357\1
Uw Brief van:	17 december 2014	Behandeld door:	J.H.M. Prins
Uw kenmerk:	DOS-2014-0003167	Doorkiesnummer:	749
Bijlage(n):	geen	Afdeling:	FFJ

Onderwerp: Toezichtregime begroting 2015

Geacht college ,

De raad en ons college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten hebben kennis genomen van uw beslissing het repressieve begrotingstoezicht voor het jaar 2015 op onze gemeente van toepassing te verklaren.

De in uw brief ter zake genoemde aanvullende overwegingen/constateringen willen wij onderschrijven en wij zeggen toe deze bij de opstelling van toekomstige beleidsstukken te zullen betrekken dan wel uw college hierover te informeren.

Begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018

Wij zijn ons ervan bewust dat het jaar 2018 niet structureel en reëel in evenwicht is. Naast de vele maatregelen die wij reeds hebben genomen om in eerdere jaren een positief sluitende begroting te hebben, zullen er inderdaad aanvullende maatregelen genomen moeten worden om dat in toekomstige jaren ook te bewerkstelligen. Dit heeft zeker onze aandacht en wij trachten dit te realiseren.

Ombuigingsmaatregelen / taakstellingen

De voortgang van de bezuinigingen / taakstellingen maakt onderdeel uit van onze p&c-producten. Van ieder product ontvangt u in de loop van het jaar een afschrift met bijbehorende begrotingswijzigingen.

De BUIG-tekorten vangen wij komende vier jaar op met de daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Om het tekort in de jaren daarna op te lossen zijn er specifieke maatregelen noodzakelijk. In uiterlijk 2018 zal minimaal het deel van de uitkeringsgerechtigden uit het WWB-bestand, dat evenredig staat aan het tekort, aan het werk moeten zijn.

Hiertoe wordt voor de zomer 2015 een plan van aanpak gemaakt om een uitvoeringsprogramma op te stellen zodat uitstroom van uitkeringsgerechtigden bevorderd wordt. Nadat de gemeenteraad is geïnformeerd over het plan van aanpak zal uw college een afschrift worden opgestuurd.

Onverdeelde personeelskosten en dekkingsproblematiek ambtelijke kosten

Vanuit het verleden heeft Voorschoten te maken met een door ontwikkelingen achterhaalde toerekening van (personeelslasten) van het (voormalig) uitvoerend bedrijf. Zo is er noodgedwongen een investeringsplafond ingesteld, waardoor het investeringsvolume aanzienlijk wordt verlaagd. Ook worden de grondexploitaties komende jaren afgesloten en worden er geen nieuwe opgestart. Een plan van aanpak voorzien van een planning zal hiertoe voor de zomer 2015 worden opgesteld. Na vaststelling door de gemeenteraad zal uw college een afschrift worden opgestuurd.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De behandeling van de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgesteld in de raadsvergadering van 29 januari jl. Mede naar aanleiding daarvan zal het beleid ter zake nader uitgewerkt worden in een nota/voorstel aan de raad in de kadernota voor de begroting 2016.

Paragraaf verbonden partijen/aanpassingen BBV

In de paragraaf verbonden partijen van de jaarrekening over 2014 wordt invulling gegeven aan de in de BBV aangescherpte informatieplicht ten aanzien van de financiële positie van verbonden partijen. Hiermee wordt het inzicht in financiële positie van de instellingen verbeterd en worden eventuele risico's eerder duidelijk.

De Nota samenwerkingsverbanden is thans 'onder constructie'. Het rekenkamerrapport 'Grip op samenwerking' dient hierbij als input. Na vaststelling door de gemeenteraad in de 1^e helft van 2015 zal uw college een afschrift worden opgestuurd.

Decentralisaties sociaal domein

Gezien de grote financiële impact van de decentralisaties sociaal domein zal de uitvoering/voortgang zeker in de eerste jaren onze bijzondere aandacht vragen. Wij zijn er ons terdege van bewust dat de reguliere planning- en controlcyclus zeker in de beginfase vooralsnog niet zal volstaan om de ontwikkelingen goed te kunnen volgen en ongewenste trends tijdig te signaleren en maatregelen te nemen.

Deze verhoogde waakzaamheid geldt uiteraard ook ten aanzien van de voor de uitvoering van de zorgtaken in het leven geroepen samenwerkingsverbanden/ gemeenschappelijke regelingen.

Financiële verordening u.h.v. artikel 212 Gemeentewet

De financiële verordening van Voorschoten komt in aanmerking voor een actualisering waarmee ook bij de laatste wetgeving (als Wet hof, Mededingingswet, schatkistbankieren) aangesloten zal worden. Deze actualisering staat voor de zomer 2015 gepland.

Uiteraard zal de verordening na vaststelling door de gemeenteraad aan uw college worden aangeboden.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Voorschoten,

de griffier de voorzitter

Rekenkamercommissie

Aan:

de gemeenteraden en colleges van
burgemeester en wethouders van de
gemeenten Voorschoten en
Wassenaar

Voorschoten, 9 februari 2015

Onderwerp:

Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten-Wassenaar

Geachte raad en college,

De rekenkamercommissie heeft de Raden van Voorschoten en Wassenaar aanbevelingen gedaan over de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie (zie brief dd. 24 juni 2013). De colleges van burgemeester en wethouders hebben aangegeven de aanbevelingen over te nemen en verwerkt in een Plan van Aanpak (10 september 2013) dat besproken en vastgesteld is in de betreffende commissies en Raden.

1. Dit Plan van Aanpak leidt tot een monitoring en evaluatie die uit een vijftal onderdelen bestaat:
 - Als follow up van aanbeveling 1 is een uitgangspuntennotitie gemaakt en deze is door het dagelijks bestuur van de Werkorganisatie Duivenvoorde op 8 januari 2014 aan de Raden aangeboden.
 - Aanbeveling 2 betrof monitoring van de ambtelijke integratie middels een beperkt aantal indicatoren over de staat van de organisatie en de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Hierover zou drie maal gerapporteerd worden; begin 2014, medio 2014 en begin 2015. De eerste rapportage, waarin ook dit voornemen werd bevestigd, heeft plaatsgevonden in februari 2014. De toegezegde rapportage medio 2014 heeft in september 2014 vorm gekregen in een tussenrapportage, uitgebracht door de Werkorganisatie Duivenvoorde, die evenwel nog niet is aangeboden aan de Raden. Uit van de gemeentesecretarissen verkregen informatie is gebleken dat de betreffende tussenrapportage binnenkort wordt geagendeerd voor de vergadering van de 'Klankbordgroep ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar'.
 - Over aanbeveling 3 betreffende de monitoring van de kwaliteit van de interne dienstverlening werd toegezegd dat twee keer zou worden gerapporteerd, begin 2014 en begin 2015. De rapportage begin 2014 heeft plaatsgevonden in de bovengenoemde notitie van februari 2014.

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

- In samenhang met aanbeveling 4 over de wenselijkheid van een kort organisatieonderzoek alvorens nadere besluiten te nemen over vragen rond de aansturing in de nieuwe werkorganisatie werd een tweetal rapportage momenten in het vooruitzicht gesteld; begin 2014 en begin 2015. Ook over deze aanbeveling is gerapporteerd in februari 2014.
 - Naast bovenstaande, relatief eenvoudige, monitoring gedurende de eerste twee jaar werd in aanbeveling 5 aanbevolen om een diepgaandere analyse van de werking en performance van de ambtelijke organisatie te laten plaatsvinden als onderdeel van een bestuurskrachtonderzoek, te houden in 2015.
2. In de Programmabegroting 2015 van Voorschoten en Wassenaar wordt aangekondigd dat:
- Een benchmark plaatsvindt van de Werkorganisatie Duivenvoorde onder andere naar aanleiding van een door de Raad van Voorschoten aangenomen amendement om een 2% efficiencytaakstelling te realiseren op de Werkorganisatie Duivenvoorde ingaande 2016. Dit amendement is inmiddels in de begroting van Voorschoten verwerkt. Deze benchmark staat gepland in het eerste kwartaal van 2015.
 - Er daarna, in de tweede helft van 2015, een bestuurskrachtonderzoek komt. Resultaten van het benchmarkonderzoek kunnen daarbij gebruikt worden. De komst van vervolgrapportages in 2015 uit hoofde van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie wordt bevestigd. Betrokkenheid van de rekenkamercommissie wordt in het vooruitzicht gesteld.

Vervolgens is bij de begrotingsbehandeling eind oktober 2014 in Wassenaar het voorgenomen bestuurskrachtonderzoek afgewezen en zijn de begrote middelen voor andere doelen ingezet.

In de tussenrapportage van de Werkorganisatie Duivenvoorde van september 2014 wordt ook gemeld dat in het eerste kwartaal 2015 een medewerkerstevredenheids-onderzoek (MTO) wordt gehouden en dat onder de inwoners een enquête wordt gehouden over de kwaliteit van de dienstverlening ('waar staat je gemeente').

3. Dit leidt bij de Rekenkamercommissie tot de volgende constatering en vragen:
- De beide gemeenteraden en colleges hebben in 2013 besloten dat de gewenste evaluatie van de ambtelijke integratie zou plaatsvinden in het kader van een bestuurskrachtonderzoek. Hoewel die onderzoeken over twee afzonderlijke gemeenten gaan, gaat het wel over één ambtelijke organisatie en zijn de bestuurskrachtonderzoeken dus in grote mate overlappend en van elkaar afhankelijk. Een bestuurskrachtonderzoek voor alleen Voorschoten bevat veel informatie over de Werkorganisatie Duivenvoorde en dus ook veel informatie relevant voor Wassenaar.

Vraag 1 aan beide gemeenteraden en colleges:

Hoe gaat de afgesproken evaluatie plaatsvinden nu Voorschoten zo'n bestuurskrachtonderzoek wél gaat doen en Wassenaar niet?

Specifiek voor Wassenaar: Hoe gaat Wassenaar de evaluatie van de ambtelijke integratie vormgeven anders dan via het eerder afgesproken, maar inmiddels afgewezen bestuurskrachtonderzoek?

Voorschoten heeft hiervoor 20.000 euro in de begroting 2015 opgenomen; het in de Wassenaarse begroting opgenomen bedrag van 28.500 euro wordt nu door een amendement van de Wassenaarse Raad voor andere doelen aangewend. De overlap in beide bestuurskrachtonderzoeken maakte het doen van de evaluatie voor de twee gemeenten goedkoper.

Vraag 2 aan beide gemeenteraden en colleges:

Is er in Voorschoten voor het begrote bedrag van 20.000 euro - zonder dat Wassenaar meedoet - een bestuurskrachtonderzoek van voldoende kwaliteit te verrichten?

Wat voor financiering is voorzien voor de Wassenaarse evaluatie?

- Voorschoten heeft een aanvullende taakstelling aan de Werkorganisatie opgelegd ingaande 2016, en Wassenaar niet. Bij één geïntegreerde ambtelijke organisatie lijkt dit lastig uitvoerbaar. Kortom zowel ten aanzien van het bestuurskrachtonderzoek als ten aanzien van de opgelegde taakstelling blijkt dat twee gemeenteraden de ene ambtelijke organisatie verschillende politieke signalen geven. In het recente onderzoek van de Rekenkamercommissie naar de governance van samenwerkingsverbanden (Grip op samenwerking?) was één van de aanbevelingen aan de raden om vaker *samen* af te stemmen over de wijze waarop meer invloed kan worden verkregen op de besluitvorming. Eén van de genoemde suggesties was het houden van gezamenlijke commissievergaderingen om de begrotingen of de beleidsstukken van dit type samenwerkingsverbanden te bespreken.

Vraag 3 aan beide gemeenteraden:

Welke randvoorwaarden, overleg en coördinatie achten de Raden in de toekomst gewenst bij politieke besluiten door de Raden ten aanzien van één geïntegreerde ambtelijke organisatie? Is de genoemde suggestie van een gezamenlijke commissievergadering daartoe zinvol?

De Raden hebben sinds februari 2014 geen monitoringsrapportage ontvangen. De Werkorganisatie heeft in september 2014 wel een rapportage opgesteld.

Aanbeveling aan beide gemeenteraden:

Vraag de colleges waarom de monitoringsrapportage toegezegd voor medio 2014 nog niet door de Raden is ontvangen en wanneer deze komt.

- Aanbeveling 3 van de rekenkamercommissie uit 2013 over de kwaliteit van de serviceverlening aan de Raden en colleges bevatte het houden van interviews met onder andere een steekproef van raadsleden over de door hen ervaren kwaliteit van de informatievoorziening. De monitoringsnotitie van februari 2014 baseert zich wat deze aanbeveling betreft alleen op bevindingen van de griffies en informatie van een zogenaamde toetsingscommissie.

Als de kok in een restaurant wil weten of de gasten tevreden zijn met de kwaliteit van het diner is het goed dat hij de kelner bevraagt, maar het raadplegen van de gasten zelf is ook heel informatief.

Vraag 4 aan beide gemeenteraden:

Vinden de Raden de wijze van uitvoering van aanbeveling 3 door de colleges adequaat of hecht U er aan ook zelf geïnterviewd te worden?

- Een bestuurskrachtonderzoek is politiek gevoelig en eist daarom een zeer zorgvuldig proces. De huiver in Wassenaar staat wellicht niet los van minder positieve ervaringen met het vorige bestuurskrachtonderzoek uit 2011. Zo'n onderzoek dient zo objectief mogelijk, evenwichtig en daarom onafhankelijk te zijn. Politieke voorkeuren behoren tot uiting te komen in de discussie over het opgestelde rapport *achteraf* maar niet *vooraf* in de opzet en analyse van het rapport. Begeleiding door een klankbord- of stuurgroep onder leiding van een onafhankelijk voorzitter zou daarbij kunnen helpen (zie aanbeveling 5, Rekenkamercommissie 2013). Het onderzoek in eerste ronde beperken tot de probleemanalyse, die onderling delen en pas daarna al dan niet politiek gevoelige aanbevelingen in kaart brengen kan wellicht helpen om 'jumping to conclusions' te beperken. Dat zou pleiten voor twee deelrapportages.

Vraag 5 aan de Voorschotense Raad:

Welke kritische succesfactoren en valkuilen ziet U bij zo'n bestuurskrachtonderzoek? Hoe wilt U invloed uitoefenen op de opzet van dit onderzoek? Hoe ziet U de betrokkenheid van de Raad hierbij? Bent U het eens met de aansturing door een Stuurgroep onder leiding van een onafhankelijk voorzitter? Wilt U een scheiding tussen analyse en aanbevelingen?

Vraag het college de aanpak en opzet van het onderzoek tijdig, dat wil zeggen, in april/mei 2015 ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen. Dat lijkt nodig om tijdig een opdracht te verlenen om in de tweede helft van het jaar het bestuurskrachtonderzoek uit te voeren zoals aangekondigd in de Programmabegroting 2015 (pagina 33).

Een concept van deze brief is op 5 februari 2015 besproken met beide burgemeesters en beide gemeentesecretarissen.

Als bijlage treft U het briefadvies uitgebracht aan de gemeenteraden op 24 juni 2013 aan.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is positioned above the name of the signatory.

Peter van den Berg, voorzitter

Rekenkamercommissie

Bijlage

Rekenkamerbrief van 24 juni 2013 'Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar'

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Rekenkamercommissie

Aan:
De raden van de gemeente Wassenaar en
Voorschoten

Voorschoten, 24 juni 2013

Betreft: Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Wassenaar-Voorschoten

Geachte leden van de raad,

1. Inleiding

Op 1 januari 2013 zijn alle medewerkers van de gemeenten Voorschoten en Wassenaar in dienst getreden van de Werkorganisatie Duivenvoorde. In het Onderzoeksplan 2013-2014 van de Rekenkamercommissie, dat na overleg met de raden is opgesteld, is vastgelegd dat de Rekenkamercommissie de raden zal helpen bij het monitoren en evalueren van de ambtelijke integratie zoals deze inmiddels via de Werkorganisatie Duivenvoorde vorm heeft gekregen.

2. Samenvatting

Samengevat beveelt de Rekenkamercommissie aan om deze monitoring en evaluatie als volgt stapsgewijs vorm te geven:

1. Verzoek de colleges van burgemeester en wethouders op korte termijn om een notitie waarin de uitgangssituatie en ambities van de Werkorganisatie bij de start concreet staan omschreven. Zo'n notitie biedt een heldere basis voor evaluatie op een later moment.
2. Geef de monitoring gedurende de komende twee jaar vorm door de colleges van burgemeester en wethouders te verzoeken in de reguliere halfjaarlijkse bestuursrapportage een beperkt aantal indicatoren op te nemen die een eerste beeld geven van de groei naar de "sterkere, betere en goedkopere" organisatie. Deze indicatoren geven (kwantitatieve) informatie over de ontwikkeling van de organisatie en de dienstverlening naar burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.
3. Monitor de kwaliteit van de interne serviceverlening naar de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden door middel van interviews met een steekproef van college- en raadsleden, zowel eind 2013 als eind 2014.

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

4. Verzoek de colleges van burgemeester en wethouders te kunnen beschikken over een kort organisatieonderzoek (inclusief bevindingen uit een compact medewerkersonderzoek), indien al eind 2013/begin 2014 in de raden wordt gesproken over de aansturing van de Werkorganisatie.
5. Doe de echte evaluatie van de ambtelijke integratie als de organisatie zich twee jaar heeft kunnen bewijzen, dus begin 2015. Doe dat in de bredere context van een analyse van de bestuurskracht die noodzakelijk is om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Ga dan uit van de bestuurlijke omgeving en toekomstverwachtingen van begin 2015 (vooral de stand van de decentralisaties). Bepaal - gegeven de onzekerheid over de bestuurlijke omgeving - de precieze vraagstelling van dit onderzoek pas eind 2014.

De Rekenkamercommissie - als orgaan op afstand en zonder directe beleidsverantwoordelijkheid - is desgevraagd bereid de regie en eindverantwoordelijkheid voor dit proces op zich te nemen. Ondersteuning door een klankbordgroep met een onafhankelijke voorzitter is wenselijk.

In onderstaande paragrafen worden bovenstaande aanbevelingen verder onderbouwd en uitgewerkt.

3. Uitgangssituatie en ambitie ambtelijke organisatie (aanbeveling 1)

Om de komende jaren de ontwikkeling van de Werkorganisatie goed te kunnen volgen is het allereerst noodzakelijk dat de gemeenteraden geïnformeerd zijn over de uitgangssituatie en ambitie.

De colleges van burgemeester en wethouders kunnen dit inzicht verstrekken door middel van een notitie, waarin zo concreet en meetbaar mogelijk de organisatie en formatie van de Werkorganisatie anno 2013 en de toekomstige ontwikkeling wordt beschreven

In de notitie zou bijvoorbeeld nader inzicht moeten worden geboden in het huidige organogram op hoofdlijnen en in hoe groot de personele capaciteit op de diverse afdelingen thans is. Hebben de afdelingen voldoende omvang om robuust te zijn en zijn ze zodanig ingericht dat er sprake is van checks and balances? Hoe is de aansturing geregeld en zijn de rollen en verantwoordelijkheden helder belegd? Wat zijn de verschillende kosten(-drivers) van de huidige organisatie?

Verder gaat het om toekomstgerichte vragen als: hoe ziet een sterkere, betere en goedkopere organisatie er over twee jaar uit? Welke ontwikkel- en verbeterpunten heeft de organisatie voor de komende twee jaar voor zichzelf gedefinieerd? Waar moet de organisatie begin 2015 staan, in omvang (fte's per terrein), organisatiestructuur en kwaliteit? Op welke aspecten moet de organisatie 'beter' zijn dan nu en op welke aspecten 'sterker'?

Dit expliciet maken in een notitie is goed voor het wederzijds commitment (ambtelijk apparaat, colleges en raden) en maakt duidelijk welke inspanningen en kosten nodig zijn om daar te komen. De raad heeft daarmee een basis om te kunnen besluiten over de inzet van middelen en het ambtelijk apparaat weet waar het aan toe is.

Ook met oog op de monitoring van de ambtelijke integratie (aanbeveling 2) en de analyse van de bestuurskracht in 2015 (aanbeveling 5) is een duidelijke schets van de uitgangssituatie nodig.

4. Monitoren ambtelijke integratie (aanbeveling 2)

In de voorgestelde aanpak is het tevens wenselijk om de voortgang van de ambtelijke integratie te monitoren en informatie te genereren om waar nodig op onderdelen bij te sturen. In het nieuwe Raadsprogramma voor 2013-2014 van Wassenaar van 28 januari 2013 is bijvoorbeeld opgenomen dat de Wassenaarse coalitiepartijen zich eind 2013 willen buigen over de aansturing van de Werkorganisatie Duivenvoorde. Ook is in dit Raadsprogramma vastgelegd dat de gemeenteraad per kwartaal de ontwikkeling van de Werkorganisatie wil kunnen volgen.

Of de ontwikkeling naar de krachtiger en meer robuuste organisatie op schema ligt laat zich moeilijk in eenvoudige kwantitatieve indicatoren vangen. Veel in managementrapportages gebruikte indicatoren, zoals loonsom, servicenormen, of het tarief van de OZB of de rioolheffing, zijn weliswaar interessant, maar weerspiegelen ook zoveel andere ontwikkelingen waardoor de al dan niet voorspoedige vorming van de nieuwe gemeentelijke organisatie er niet aan afgelezen kan worden.

Hoewel kwaliteit zich lastig laat vangen in een paar eenvoudige kengetallen is het nut van het volgen van enkele kwantitatieve indicatoren wél dat een eerste indruk kan worden verkregen of de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie tijdens dit proces op peil blijft. De winkel wordt stevig verbouwd, maar tijdens de verbouwing moet de verkoop wel gewoon doorgaan en het is belangrijk dat in de gaten te houden.

Overzicht wordt alleen verkregen als een beperkt aantal variabelen op enkele beleidsterreinen wordt gevolgd. Ook is het belangrijk dat dit met zo weinig mogelijk extra kosten en rapportages gepaard gaat. Naar ons oordeel zijn voor een dergelijke periodieke monitoring de volgende terreinen het meest relevant:

1. de staat van de organisatie.
2. de dienstverlening naar de burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.

ad 1: de staat van de organisatie

De periodieke monitoring sluit aan bij de in aanbeveling 1 genoemde uitgangssituatie en kan zich bijvoorbeeld richten op variabelen als:

- aantallen fte's, loonkosten.
- uitstroom, instroom en doorstroom van personeel. Apart in beeld brengen van zowel de leeftijdsgroep onder de 35 als boven de 35 jaar is interessant. Blijft de organisatie attractief, ook voor jongere medewerkers?
- inhuur van externen, onderscheiden naar dienstverbanden van korter en langer dan één jaar.

ad 2: de dienstverlening naar de burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.

Wij geven u in overweging de colleges te verzoeken een keus te maken voor een beperkt aantal (niet veel meer dan in totaal vijf) indicatoren inzake de relatie met burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Bijvoorbeeld de indicator voor de algehele baliedienstverlening en één die gaat over het algemene oordeel over de afhandeling van meldingen (zie Nulmeting van augustus 2012). Deze kunnen een eerste indruk geven of

de dienstverlening tijdens het transitieproces op peil blijft en of de groei naar de gewenste sterkere, betere en goedkopere organisatie op het goede spoor zit.

Frequentie periodieke monitoring

De frequentie en vormgeving van de periodieke monitoring is een punt voor nadere keuzes. Het Raadsprogramma Wassenaar noemt een frequentie van eens per kwartaal. Wij kunnen ons voorstellen dat een wat lagere frequentie ook volstaat, bijvoorbeeld twee keer per jaar. Dat biedt ook goede mogelijkheden om de monitoring te integreren in de reguliere bestuurs- en managementrapportages.

5. Monitoren kwaliteit van de interne serviceverlening (aanbeveling 3)

Bij de interne serviceverlening denken wij bijvoorbeeld aan de kwaliteit van de stukken voor de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden in de transitieperiode. Blijven deze op peil en wordt dit stapsgewijs beter? Hoe goed lukt het twee colleges en twee raden te bedienen? Zijn fricties hanteerbaar gemaakt? Is er voldoende bestuurlijke sensitiviteit en wordt er voldoende ingespeeld op wat het politieke besluitvormingsproces vraagt?

Dit type vragen zou beantwoord kunnen worden door interviews te houden met een steekproef van college- en raadsleden. Overweeg deze interviews te laten afnemen door eigen (beleids-)medewerkers, dat bevordert de interne communicatie en feed back en bespaart kosten van externen. Zowel eind 2013 als eind 2014, zodat ook een ontwikkeling in de tijd zichtbaar kan worden.

6. Organisatieonderzoek (aanbeveling 4)

Indien de raden, zoals verzocht in Wassenaar, al eind 2013 of begin 2014 willen spreken over de aansturing van de Werkorganisatie dan lijkt het ons gewenst om een geobjectiveerde basis voor die discussie te hebben. Dat beperkt de kans dat de discussie vooral bestaat uit het wisselen van incidenten en subjectieve beelden die onderling vervolgens betwist worden.

U zou de colleges kunnen verzoeken om vóór de start van die discussie te beschikken over een kort organisatieonderzoek, op te stellen door een niet betrokkene. Middels een serie interviewgesprekken kan langs die weg een geobjectiveerd beeld worden verkregen van het functioneren van de organisatie en van de aansturing.

De voornaamste conclusies uit een intern, binnen de ambtelijke organisatie te verrichten compact medewerkersonderzoek kunnen in deze rapportage worden meegenomen. Zo'n medewerkersonderzoek, zowel eind 2013 als eind 2014, kan een nuttige kanariepietfunctie hebben. Twee keer heeft het voordeel dat de tussentijdse ontwikkeling zichtbaar wordt.

7. Analyse bestuurskracht¹ (aanbeveling 5)

Brede analyse

Het bouwen van één geïntegreerde ambtelijke organisatie is een ingrijpende operatie en het neemt tijd voordat de beoogde doelen zijn gerealiseerd. Daarom is het verstandig om

¹ Bestuurskracht volgens KING (Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten): Het vermogen van een overheidsorgaan om de wettelijke en autonome taken én de ambities die het overheidsorgaan heeft, adequaat uit te voeren in de bestuurlijke en maatschappelijke context de juiste verbindingen aan te gaan. <http://www.kinggemeenten.nl>

een diepgaander analyse naar de werking en performance van de ambtelijke organisatie niet eerder dan na 2 jaar, dus vanaf begin 2015, te laten plaatsvinden.

Het ligt ook in de rede om deze analyse niet alleen betrekking te laten hebben op de werking en de kwaliteit van de ambtelijke organisatie, maar dit onderzoek te verbreden naar de bestuurskracht van de beide gemeenten in den brede.

Toekomstgericht

Het in beeld brengen van de omgevingsontwikkelingen die in de jaren 2015 en later op de gemeenten afkomen en wat die ontwikkelingen betekenen voor de taken van het bestuur en de ambtelijke organisatie is een logische eerste stap bij de analyse.

De analyse moet géén terugkijkende (ex-post) analyse zijn dat in beeld wil brengen of er in het verleden op goede gronden besloten is tot ambtelijke integratie over te gaan.

Deze toekomstgerichte analyse beoogt een sterkte-zwakke analyse van het ambtelijk en bestuurlijk functioneren van beide gemeenten anno 2014/15 te geven en hoe het beste omgegaan kan worden met de uitdagingen – denk aan de decentralisaties - die in 2015 en later op beide gemeenten afkomen. Een door een extern bureau op te stellen analyse van de bestuurskracht is daarvoor een goed en hulpmiddel. Dit biedt een breed palet aan kwantitatieve en kwalitatieve informatie.

Onafhankelijke analyse

Het is belangrijk dat een dergelijke analyse onafhankelijk en zo objectief en evenwichtig mogelijk de werking en performance van de ambtelijke organisatie en de bestuurskracht in beeld brengt. Voor een goede en zakelijke discussie in de raden is het nodig dat iedere fractie er op kan vertrouwen dat de analyse niet wordt beïnvloed door politieke voorkeuren en de ambtenaren hebben daar ook recht op.

Om de onafhankelijkheid van de analyse te bevorderen is de Rekenkamercommissie desgevraagd bereid de regie/eindverantwoordelijkheid voor de analyse op zich te nemen. De Rekenkamercommissie kan de analyse aanvullend van haar conclusies en aanbevelingen voorzien.

Klankbordgroep met onafhankelijke voorzitter

Begeleiding van het onderzoek door een klankbordgroep waarin raads- en collegeleden en gemeentesecretarissen zijn vertegenwoordigd is wenselijk. Om de zorgvuldigheid van het proces te bevorderen zou het voorzitterschap van deze groep kunnen worden neergelegd bij een onafhankelijke buitenstaander die ervaring en gezag heeft op dit terrein.

8. Tot slot

Vanzelfsprekend gaan we graag met u in gesprek over bovenstaande aanpak. Zowel voor de raden als voor de Werkorganisatie is het van belang dat er vlot duidelijkheid komt over de wijze waarop de monitoring en evaluatie wordt aangepakt. We hopen met bovenstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kaderstellende en controlerende rol van de raden en aan de voorbereiding van de te nemen beslissingen.

De colleges van burgemeester en wethouders en de gemeentesecretarissen hebben een afschrift van deze brief ontvangen.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. van den Berg', with a long horizontal flourish underneath.

Peter van den Berg, voorzitter

Marlies Groen

Van: GriffieVS
Verzonden: donderdag 19 februari 2015 12:19
Aan: Marlies Groen
Onderwerp: Jaarverslag 2014 Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
Bijlagen: Jaarverslag 2014 RKC WVOLV, vastgesteld 12-2-1015.pdf

Aan de gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders en gemeentesecretarissen van de gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg.

Bijgaand ontvangt u het Jaarverslag 2014 van de rekenkamercommissie. Voor de inhoud verwijs ik u naar bijgaand document. Indien gewenst lichten wij graag het jaarverslag toe.

Hartelijke groet,

Rini Teunissen,
secretaris Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
Telefoon: 06 18544305
www.rekenkamerwvolv.nl

Rekenkamercommissie

JAARVERSLAG 2014

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Voorwoord

Met genoegen biedt de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg het Jaarverslag 2014 aan.

Per 1 januari 2014 heeft de gemeente Leidschendam-Voorburg zich aangesloten bij onze rekenkamercommissie, zodat voor het eerst dit jaarverslag betrekking heeft op activiteiten voor vier gemeenten. Wij ervaren deze uitbreiding van onze activiteiten per saldo als heel positief. Naar goed rekenkamergebruik komt er een heuse evaluatie; in 2016.

In het voorjaar van 2014 zijn de nieuwe gemeenteraden en de nieuwe colleges aangetreden. We hebben vanuit de rekenkamercommissie behoorlijk wat tijd geïnvesteerd in de kennismaking met de vele nieuwe raadsleden en collegeleden.

Niet alleen in de raden, ook in de rekenkamercommissie is het afgelopen jaar personele vernieuwing geweest. De uitbreiding met Leidschendam-Voorburg leidde per 1 april 2014 tot het toetreden van twee nieuwe leden tot de rekenkamercommissie: Saskia van der Haagen en Rolf Willemse. In mijn ogen hebben zij snel hun rol opgepakt.

Er ontstonden ook vacatures. Het aanvaarden van een nieuwe, intensieve functie leidde bij Harry van der Meijden tot het besluit zijn activiteiten voor de rekenkamercommissie te beëindigen. Ook Henny van der Klis is recentelijk teruggetreden in samenhang met het aanvaarden van een lokale bestuursfunctie. Ik dank hen beiden voor hun inzet en enthousiasme voor onze rekenkamercommissie gedurende ruim drie jaar. Michiel Sorber is vanaf maart 2015 nieuw lid van de commissie.

Wij menen terug te kunnen kijken op een productief jaar. Aan het begin van het jaar 2014 de afronding van een 'Handreiking voor adequate governance van verbonden partijen' en het 'Tienpuntenplan ter verbetering van de (financiële) sturing in Oegstgeest'. In oktober een rekenkamerbrief over beleidsinhoudelijke en organisatorische risico's bij de decentralisatie van de jeugdzorg en de Wmo, de aanbieding van het rapport 'Houdbare Gemeentefinanciën' en het derde deelrapport over de governance van verbonden partijen 'Grip op samenwerking?'. Het was goed vele gemeenteraadsleden, bestuurders en ambtenaren te treffen bij de afsluitende conferentie over dit laatste rapport medio november 2014 in het raadhuis van Oegstgeest!

Wij willen de raden en colleges danken voor hun betrokkenheid bij ons werk en de goede gesprekken die wij over de rapporten en brieven hebben mogen voeren. Wij voelen het als waardering voor ons werk!

Wij zijn inmiddels met veel goede voornemens gestart in 2015 en vertrouwen op een voortzetting van de goede samenwerking met alle betrokkenen.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Berg, voorzitter

februari 2015

1. Samenstelling Rekenkamercommissie

De samenstelling in 2014 is:

- Peter van den Berg, voorzitter
- Henny van der Klis, plv. voorzitter (tot 1 februari 2015)
- Harry van der Meijden (tot 1-9-2014)
- Bert Jan Smallenbroek
- Saskia van der Haagen (vanaf 1 april 2014)
- Rolf Willemse (vanaf 1 april 2014)
- Wim Wensink
- Rini Teunissen (secretaris)

Per 2 maart 2015 wordt de vacature Harry van der Meijden vervuld door Michiel Sorber. De vacature van Henny van der Klis is (februari 2015) vacant.

Door de aansluiting per 1 januari 2014 van de gemeente Leidschendam-Voorburg bij de bestaande Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest is de commissie uitgebreid met twee leden. De gemeenteraden van de vier gemeenten hebben in december 2013 een nieuwe verordening en een samenwerkingsovereenkomst vastgesteld.

2. Inhoud van het Jaarverslag 2014

De Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg is gericht op het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het lokaal bestuur in deze gemeenten. Dit doet zij door de gemeenteraad te ondersteunen en te adviseren in haar kaderstellende en controlerende taak. In haar jaarverslag legt de rekenkamercommissie verantwoording af over hoe zij invulling heeft gegeven aan haar opdracht en welke uitgaven daaraan verbonden waren. Het jaarverslag wordt aangeboden aan de gemeenteraden en op de website gezet voor andere belangstellenden. Paragraaf 3 bevat een toelichting op onze onderzoeks- en overige werkzaamheden in 2014. Paragraaf 4 bevat een overzicht van de uitgaven met een toelichting.

3. Onderzoeken en overige activiteiten in 2014

3.1 Onderzoeken 2014

De rekenkamercommissie werkt met een tweejarig onderzoeksplan, dat niet voor de volledige twee jaar is ingevuld. Het plan wordt jaarlijks bijgesteld op grond van actuele ontwikkelingen en de behoeften van de raden. In 2014 zijn de volgende rapportages uitgebracht:

- Onderzoeksprogramma 'zelf doen, samen doen of uitbesteden'
 - o Handreiking voor het inrichten van een adequate governance van verbonden partijen, tweede project onderzoeksprogramma (januari 2014);
 - o 'Grip op samenwerking?', derde en laatste project onderzoeksprogramma (oktober 2014);

- Regionaal Investeringsfonds, door de samenwerkende rekenkamercommissies in de regio Holland Rijnland (maart 2014);
- Rekenkamerbrief beleidsinhoudelijke en organisatorische risico's Jeugdzorg en Wmo (oktober 2014);
- Houdbare gemeentefinanciën (oktober 2014).

Het voorgenomen onderzoek naar regiotaxi Holland Rijnland, gezamenlijk met de rekenkamers Holland Rijnland, is niet gestart. Uit het vooronderzoek is gebleken dat er onvoldoende aanknopingspunten zijn voor een onderzoek dat relevant is voor de raden.

Op onze website www.rekenkamerwvov.nl zijn alle rapporten en rekenkamerbrieven integraal opgenomen. We hebben er daarom voor gekozen het jaarverslag te beperken tot een korte beschrijving en de datum van aanbidding.

Onderzoekprogramma 'zelf doen, samen doen of uitbesteden'

De rekenkamercommissie is in 2013 een onderzoeksprogramma gestart gericht op het ondersteunen van de raden bij de besluitvorming over en de bijsturing van de wijze van uitvoering van gemeentelijke taken. Het onderzoek bestaat uit drie projecten:

Afwegingskader voor 'zelf doen, samen doen of uitbesteden'

Het eerste project, te weten een afwegingskader voor een zorgvuldige en onderbouwde besluitvorming voor het zelf doen, samen doen of uitbesteden van een gemeentelijke activiteit is per brief van 12 juni 2013 aangeboden aan de gemeenteraden. Het afwegingskader is online op deze site te gebruiken.

Handreiking voor het inrichten van een adequate governance van verbonden partijen

De rekenkamercommissie heeft een handreiking opgesteld (januari 2014, tweede project) die de gemeenten kunnen gebruiken bij keuzes rondom het inrichten van de governance van verbonden partijen. In de handreiking wordt onder andere aandacht besteed aan de rolverdeling tussen raad en college bij verbonden partijen, de keuze voor een bepaalde (juridische) vorm van een verbonden partij en aan meer algemene maatregelen en voorzieningen in verband met de governance van verbonden partijen.

Onderzoek naar governance verbonden partijen 'Grip op samenwerking?'

Het onderzoek (derde project) is vooral gericht om inzicht te krijgen op welke wijze de vier gemeenten de governance (sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden) van hun verbonden partijen hebben vormgegeven. Het algemene beeld dat resulteert uit dit onderzoek is dat regionale samenwerking eerder tot verlegd dan tot verlengd lokaal bestuur leidt. De sturing en controle op de samenwerkingsverbanden – in het bijzonder vanuit de raad – is onvoldoende. In het rapport heeft de rekenkamercommissie aanbevelingen opgenomen voor zowel de raad als het college. Het onderzoeksrapport is op 15 oktober 2014 aan de gemeenteraden aangeboden.

Op 14 november 2014 hebben wij in het raadhuis van Oegstgeest een mini-conferentie georganiseerd over het onderzoek. Na een korte inleiding van de burgemeester van Oegstgeest, de heer Jan Waaijer en door Saskia van der Haagen vanuit de rekenkamercommissie, is een constructieve discussie tussen de ruim vijftig aanwezigen (voornamelijk raadsleden uit de vier

gemeenten) gevoerd. Een verslag van de mini-conferentie staat op de website van de rekenkamercommissie. In TPC, het tijdschrift voor public governance audit & control, is een artikel geplaatst over onderzoeksresultaten en de mini-conferentie.

Onderzoek Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland

Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten. Samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op 28 maart 2007 hebben twaalf van deze vijftien gemeenten ingestemd met het oprichten van een Regionaal Investeringsfonds (RIF). In de periode 2008 tot en met 2024 wordt in totaal € 180 miljoen door de samenwerkende gemeenten in dit fonds gestort. De rekenkamercommissies van negen bij het RIF betrokken gemeenten hebben de vraag gesteld in hoeverre het samenwerkingsverband Holland Rijnland doelmatig en doeltreffend uitvoering geeft aan de taken rond het RIF, welke bestedingen inmiddels zijn gedaan en welke mogelijkheden de deelnemende gemeenteraden hebben om te sturen en te controleren. Het rapport is op 12 maart 2014 aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

Rekenkamerbrief beleidsinhoudelijke en organisatorische risico's Jeugdzorg en Wmo

In april 2014 heeft de rekenkamercommissie bij brief aangegeven om de gemeenteraden te helpen haar informatiepositie te versterken om in de dynamiek van het decentralisatieproces weloverwogen keuzes te kunnen maken en besluiten te kunnen nemen. Op 2 oktober 2014 bood de rekenkamercommissie een synthese van mogelijke beleidsinhoudelijke en organisatorische risico's, die grote gevolgen zouden kunnen hebben voor de realisatie van de doelstellingen van de decentralisatie en de opgelegde taakstelling. Deze synthese biedt de raden een handvat om te beoordelen of de gepresenteerde risico's voldoende worden onderkend en het college te bevragen over de beheersing.

Onderzoek naar Houdbare gemeentefinanciën

Bij dit onderzoek hebben wij aansluiting gezocht bij de 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' van de VNG uit 2013. Van houdbare gemeentefinanciën is sprake als een gemeente ook bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld overhoudt om de schuldverplichtingen te blijven voldoen, zonder dat de noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen. Voor gezonde gemeentefinanciën is alleen sturen op baten en lasten niet genoeg: ook moet de blik op de geldstromen en op de hoogte van de schuld worden gericht. Deze benadering voor een oordeel over de gezondheid van de financiën, die veel bij landen en staten wordt toegepast, is voor Nederlandse gemeenten nieuw. In het rapport 'Houdbare gemeentefinanciën' geeft de rekenkamercommissie de gemeenteraden inzicht in de houdbaarheid van de gemeentelijke financiën. De aanbevelingen in het rapport zijn er vooral op gericht om te bevorderen dat de gemeenteraden een beter inzicht verkrijgen in de ontwikkeling van de financiële positie in de loop van de tijd en hoe informatie in de begroting- en verantwoordingsstukken daarbij kan helpen. Het rapport is aan de gemeenteraden aangeboden op 31 oktober 2014 en inmiddels in de diverse raadscommissies besproken.

3.2 Overige werkzaamheden

Vergaderingen, overleggen, bijeenkomsten enz

- De rekenkamercommissie kwam maandelijks bijeen, dit naast de vele overleggen over de afzonderlijke onderzoeken in wisselende samenstelling.
- De formele regiobijeenkomsten van Haaglanden en Holland Rijnland zijn 2 x per jaar. Voor specifieke onderzoeken die in dit verband worden gedaan vindt separaat overleg plaats.
- Elk kwartaal is er overleg met de griffiers.
- Jaarlijks vindt overleg plaats met de accountant van de gemeente over de bevindingen uit de controle van de jaarrekening.
- Fractiebezoeken na de verkiezingen bij bijna alle politieke partijen.
- Zelfevaluatie (jaarlijks) functioneren rekenkamercommissie.
- Gesprekken met raadscommissies, raadsleden, bestuurders en ambtenaren voorafgaand en na uitbrengen van rapport.

Indirecte tijdsbesteding

- Voorbereiding en opstellen onderzoeksprogramma 2014-2015 (na verkiezingen gemeenteraden).
- Voorbereiding onderzoeksprogramma 2015-2016.
- Opstellen Jaarverslag 2013.
- Artikel in lokale kranten vanwege twee nieuwe leden als gevolg van aansluiting van Leidschendam-Voorburg.
- Selectie vacature lid rekenkamercommissie (vacature Harry van der Meijden).
- Nazorg uitgebrachte onderzoeken 2013 en 2014 (10-puntenplan Oegstgeest, reserves en voorzieningen, handreiking governance, integratie ambtelijke organisatie Wassenaar en Voorschoten, Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland, rekenkamerbrief Jeugdzorg en Wmo, Grip op samenwerking en Houdbare gemeentefinanciën).
- Actualisatie van onderzoeksprotocol en reglement van orde en maken van gedragscode voor rekenkamercommissie (zie website onder 'werkwijze').
- Congresbezoek NVRR.
- 'Warme' overdracht van uitgebrachte onderzoeken.
- Oud- en nieuwjaarsrecepties en overige vormen van relatiebeheer.
- Actualiseren website.

4. Overzicht van de baten en lasten

In het overzicht van de werkelijke baten en lasten over 2014 is aangegeven dat voor 2014 het positieve saldo € 25.903,00 bedraagt. Het positieve saldo wordt, in overeenstemming met de besluiten van de gemeenteraden (februari 2009), ten gunste gebracht van de egalisatiereserve rekenkamercommissie.

	Begrote baten en lasten 2014 in €:	Werkelijke baten en lasten 2014 in €:	Verschil werkelijke baten en lasten 2014 in €
<i>Baten:</i>			
Bijdragen gemeenten	160.986	160.986	
Totaal baten	160.986	160.986	0
<i>Lasten:</i>			
1. Ambtelijk secretaris	41.400	40.175	+1.225
2. Vergoeding leden	15.560	13.837	+ 1.723
3. Onderzoek	117.200	75.288	+ 41.912
4. Overige lasten	4.025	5.783	- 1.758
Totaal lasten	178.185	135.083	+43.102
Per saldo (egalisereserve)	- 17.199	+ 25.903	

+ = positief

- = negatief

De egalisereserve rekenkamercommissie bedraagt (in €):

Per:	Saldo:
1 januari 2014	58.783
Toevoeging positief saldo 2014	+25.903
1 januari 2015	84.686

Toelichting baten:

Bijdrage van de gemeenten:

De bijdrage van de gemeenten is € 1,10 per inwoner (aantal inwoners 146.351 per 1-1-2013).

Wassenaar (25.669 inwoners)	: € 28.236,00
Voorschoten (24.771 inwoners)	: € 27.248,00
Oegstgeest (23.153 inwoners)	: € 25.468,00
Leidschendam-Voorburg (72.758 inwoners)	: € 80.034,00

Ten opzichte van de jaren vóór 2014 is de bijdrage per inwoner voor Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest teruggelopen van € 1,39 naar € 1,10 per inwoner; een besparing voor die gemeenten van 20%!

Toelichting lasten:

1. Lasten ambtelijk secretaris

De ambtelijk secretaris verricht werkzaamheden voor rekenkamercommissie. In totaal gemiddeld 22 uur per week (ondersteuning 17,3 per week en onderzoek 4,7 per week). De hier verantwoorde lasten bedragen de lasten voor ambtelijke ondersteuning.

2. Vergoedingen aan de leden van de rekenkamercommissie

De vergoedingen zijn gebaseerd op een vaste maandelijkse vergoeding zoals vastgelegd in de verordening. Voor de leden € 172,20, voor de plaatsvervangend voorzitter € 202,60 en voor de voorzitter € 233,00 per maand.

3. Onderzoek

Voor 2014 was bij de raming rekening gehouden met uitgaven voor tot een bedrag van € 117.200,00 voor de onderzoeken. De werkelijke uitgaven bedroegen € 75.288,00. Het verschil is verklaarbaar doordat bij de rapportage over jeugdzorg en Wmo geen gebruik is gemaakt van extern onderzoek maar van eigen werk, en twee geraamde onderzoeken voor het laatste kwartaal 2014 (grote projecten en dienstverlening) niet meer in 2014 opgestart konden worden. Tevens waren er geen kosten voor het onderzoek naar regiotaxi Holland Rijnland (niet opgestart). In de onderzoekskosten zijn tevens opgenomen de toegerekende kosten van de secretaris.

Specificatie uitgaven onderzoek:

- Grip op samenwerking?	42.988
- Houdbare gemeentefinanciën	32.300
	75.288

4. Overige lasten

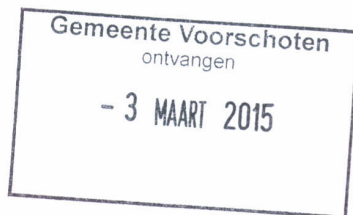
De overige lasten betreffen:

- onderhoudskosten website;
- deelname aan congressen;
- lidmaatschap Nederlandse Vereniging Rekenkamer(commissies);
- Overig, zoals drukwerk, opmaak digitale documenten, foto's website, interview, reiskosten, representatie.

2-2277-1-32145

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
mw D.C. Segers
T 070 - 441 67 24
dc.segers@pzh.nl

V3

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

2 MRT 2015

Zie verzenddatum

Ons kenmerk
PZH-2015-504883719
DOS-2014-0009264
Uw kenmerk

Bijlagen: 2

De raden van de in Zuid-Holland
gelegen gemeenten

Onderwerp

Begrotingscirculaire 2016 - 2019

Geachte raadsleden,

Voor uw kaderstellende en controlerende taak willen wij u tijdig informeren over een aantal aandachtspunten dat van belang is voor de opstelling van de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017 - 2019. Conform artikel 189 van de Gemeentewet dient u erop toe te zien dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan worden afgeweken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand wordt gebracht.

Met betrekking tot het financieel toezicht delen wij u vóór de aanvang van het begrotingsjaar mee, conform artikel 203 van de Gemeentewet, of u naar ons oordeel in aanmerking komt voor het repressief toezicht. Repressief toezicht betekent dat u zonder onze voorafgaande goedkeuring de begroting en begrotingswijzigingen kunt uitvoeren. Is de begroting en meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht dan volgt preventief toezicht. Dit houdt in dat de begroting onze goedkeuring behoeft.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Op 3 juni 2014 hebben wij het nieuwe Gemeenschappelijk Toezichtskader 2014, "kwestie van evenwicht" vastgesteld. Hierin is de wijze vastgelegd waarop wij aan het toezicht invulling geven binnen het wettelijk kader. Vanwege de relevantie van het toezichtskader, brengen wij dit nogmaals onder de aandacht. Het kader geeft duiding aan de uitvoering van het toezicht en is bovendien van belang voor u als primair verantwoordelijke voor de financiële positie van uw gemeente. Het toezichtkader dat wij op 27 juni 2014, kenmerk PZH-2014-479523597, aan u hebben toegestuurd, is op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van het beleidskader uit 2008. In de bijlage treft u de belangrijkste wijzigingen aan.

Vanaf 1 januari 2015 heeft u de verantwoordelijkheid gekregen voor de uitvoering van de taken in het sociale domein. Bij het onderzoek van de begroting 2015 hebben wij geconstateerd dat bij de meeste gemeenten de ramingen voor de decentralisatietaken budgettair neutraal zijn opgenomen. Het is van essentieel belang het verloop van de ramingen in 2015 periodiek te monitoren, zodat u tijdig maatregelen kunt nemen. Ook wanneer u deze taken laat uitvoeren in

samenwerkingsverbanden dient u ervoor te zorgen dat u periodiek geïnformeerd wordt. Bij eventuele nadelige budgettaire consequenties is het belangrijk ook hier tijdig maatregelen te nemen.

De grondexploitatie blijft nog steeds onverminderd een bijzonder punt van aandacht. Wij hechten grote waarde aan het realisme van de uitgangspunten waarop de grondexploitaties zijn gebaseerd en transparantie over welke parameters en waarden worden gebruikt die zijn opgenomen in de paragraaf grondexploitatie.

In 2014 is door de samenwerkende gemeenten gewerkt aan de regionale programma's voor de ontwikkeling van woonlocaties in de regionale woonvisies. In juli 2014 zijn de nieuwe getallen voor de woningbehoefteraming (WBR 2013) en de bevolkingsprognose (BP 2013) definitief geworden bij de vaststelling van de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM). Tot 1 juli 2015 hebben de regio's de tijd om hun woonvisie te actualiseren, zodat deze aansluit op de VRM. In de circulaire leest u hier meer over en wordt toegelicht op welke wijze wij deze cijfers betrekken bij ons begrotingsonderzoek.

Het financieel toezicht dat door ons wordt uitgeoefend is ondergebracht in een proactief en dynamisch proces. Wanneer wij gedurende het jaar constateren dat de financiële positie van een gemeente ongunstig uitpakt, wordt deze gemeente uitgenodigd voor een ambtelijk en/of bestuurlijk overleg. In dat geval zal aangegeven worden welke verbeteringen nodig zijn om te voorkomen dat een gemeente onder preventief toezicht komt te staan. Preventief toezicht houdt in dat de begroting en begrotingswijzigingen eerst door ons moeten worden goedgekeurd voordat u tot uitvoering kunt overgaan.

Wij gaan ervan uit dat u met de bijgaande begrotingscirculaire voldoende bent geïnformeerd. Vanuit uw kaderstellende en controlerende taak is het van belang zowel rekening te houden met ons beleidskader als de punten opgenomen in deze begrotingscirculaire bij de opstelling van de begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019. Daarbij attenderen wij u erop ook goede kennis te nemen van onze begrotingsbrief die wij u aan het eind van ieder jaar toezenden. Hierin staan specifieke aandachtspunten ten aanzien van uw eigen begroting.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

mw. drs. J.A.M. Hilgersom

drs. J. Smit

Deze brief is digitaal ondertekend, hierdoor staat er geen fysieke handtekening onder de brief.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Ons kenmerk
PZH-2015-504883719

Bijlagen:

- Bijlage 1: Begrotingscirculaire 2016 – 2019
- Bijlage 2: Belangrijkste wijzigingen GTK

Afschrift aan:

- College van Burgemeester en Wethouders
- Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG)

Bijlage 2:

Belangrijkste wijzigingen Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2014 ten opzichte van 2008

De belangrijkste wijzigingen in het nieuwe Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) uit 2014 ten opzichte van het oude GTK uit 2008 worden onderstaand weergegeven.

1. Begrotingsevenwicht

- 2008: In de Gemeentewet was opgenomen, dat de begroting in evenwicht diende te zijn. In de toelichting op de Gemeentewet werd uiteengezet dat met evenwicht een materieel evenwicht bedoeld werd. Materieel evenwicht hield in, dat structurele lasten gedekt werden met structurele baten. De begroting diende van een bepaalde kwaliteit te zijn. Met kwaliteit werd bedoeld het realiteitsgehalte en de volledigheid van de geraamde baten en lasten.
- 2014: In de Gemeentewet is sinds 1 juli 2013 het begrip structureel en reëel begrotingsevenwicht opgenomen. Door het opnemen in de Gemeentewet wordt nadrukkelijker benoemd, dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is nader verduidelijkt wat met de begrippen structureel en reëel evenwicht bedoeld wordt.

Toelichting

Het nieuwe GTK is aangepast aan de wijziging van de Gemeentewet. In de praktijk zit er nauwelijks of geen verschil tussen materieel begrotingsevenwicht en structureel en reëel begrotingsevenwicht.

2. Onderuitputting kapitaallasten

- 2008: Onderuitputting dient niet te worden geraamd, tenzij goed gemotiveerd.
- 2014: In het kader van reëel ramen behoeft in het eerste jaar niet de volle jaarlast van de nieuwe investeringen te worden opgenomen. Volstaan kan worden met het ramen van de lasten die daar naar verwachting in het jaar van de investering op de exploitatie zullen drukken. Het verschil tussen de volledige kapitaallasten en de geraamde kapitaallasten wordt aangemerkt als onderuitputting kapitaallasten. Deze onderuitputting levert slechts een eenmalig voordeel op.

Toelichting

Het niet (mogen) ramen van onderuitputting kapitaallasten kwam niet overeen met de praktijk. Ook het BBV bood de mogelijkheid om slechts die kapitaallasten te ramen die naar verwachting in het jaar van de investering op de exploitatie zullen drukken. Over het ramen van onderuitputting kapitaallasten waren door de gezamenlijke toezichthouders al afspraken gemaakt, die nu in het nieuwe GTK worden geformaliseerd.

3. Tekort op de jaarrekening

- 2008: Indien het rekeningsaldo naar het oordeel van de toezichthouder een tekort vertoont, kan dit voor de toezichthouder aanleiding zijn preventief toezicht in te stellen.
- 2014: Indien het saldo van de jaarrekening een tekort vertoont, kan dit invloed hebben op de beslissing van de toezichthouder om op basis van de begroting al dan niet preventief toezicht in te stellen.

Toelichting

Alleen een rekeningtekort biedt de toezichthouder geen mogelijkheid meer om preventief toezicht in te stellen. Deze mogelijkheid is vervallen bij de aanpassing van de Gemeentewet per 1 juli 2013. De jaarrekening geeft input voor de begroting of de ramingen in de begroting voldoende reëel zijn. Ook geeft de jaarrekening inzicht of bepaalde baten en lasten structureel of incidenteel zijn. Het nieuwe GTK is aangepast aan de wijziging van de Gemeentewet.

4. Preventief toezicht

- 2008: Ingevolge artikel 203 Gemeentewet maken gedeputeerde staten voor aanvang van het begrotingsjaar aan de raad bekend of de gemeente onder preventief toezicht wordt gesteld.
- 2014: De werking van het preventieve toezicht is in beginsel voor het gehele begrotingsjaar van kracht. Er bestaat echter de mogelijkheid voor de toezichthouder om het preventieve toezicht gedurende het jaar te beëindigen. Indien de toezichthouder vindt dat het structurele en reële evenwicht is hersteld, bijvoorbeeld door aanvullende besluitvorming door de gemeente, dan kan de toezichthouder op dat moment het preventieve toezicht laten vervallen.

Toelichting

Preventief toezicht wordt nog steeds op basis van artikel 203 Gemeentewet voor aanvang van het begrotingsjaar aan de raad bekend gemaakt. Bij de aanpassing van de Gemeentewet per 1 juli 2013 bestaat de mogelijkheid, dat gedeputeerde staten het preventief toezicht gedurende het begrotingsjaar ingetrokken wordt. Bijvoorbeeld doordat de gemeente heeft besloten tot een concreet bezuinigingsplan.

5. Inzet algemene reserve

- 2008: Voetnoot 4: Onder voorwaarden is het toegestaan middelen uit de algemene reserve in te zetten ter verlichting van de exploitatie.
- 2014: Sommige gemeenten hebben de relatieve luxe van een goede vermogenspositie met daarbij een gunstig risicoprofiel. Voor deze gemeenten is het mogelijk om middelen uit de algemene reserve in te zetten ter verlichting van de exploitatie.

Toelichting

Feitelijk is er voor dit onderwerp niet veel veranderd ten opzichte van 2008. In het GTK was de toelichting, onder welke voorwaarden inzet van de algemene reserve mogelijk was, zeer beknopt opgenomen in de aangehaalde voetnoot. In het GTK van 2014 is uitgebreider aangegeven onder welke voorwaarden inzet van de algemene reserve mogelijk is.

6. Geen eigen vermogen (negatieve algemene reserve)

- 2008: -
- 2014: Wanneer de algemene reserve negatief wordt, moet de gemeente deze negatieve stand van de algemene reserve binnen de termijn van de meerjarenraming wegwerken. Is de negatieve stand ontstaan ten gevolge van verliezen grondexploitatie, dan kan de toezichthouder de gemeente toestemming geven dit tekort in maximaal 10 jaar te saneren. In deze situatie geldt het preventieve toezicht.

Toelichting

Vanwege de economische crisis hebben gemeenten vanaf 2009 verliezen op de grondexploitatie moeten nemen. Vanwege de conjunctuurgevoeligheid en de forse bedragen die daarmee gepaard gaan, is de redelijke termijn waarbinnen de negatieve algemene reserve weggewerkt kan worden verlengd naar maximaal 10 jaar. Deze maatregel is in 2010 van kracht geworden. Het nieuwe GTK is daar op aangepast.

7. Kasgeldlimiet wet fido

- 2008: Voor de kasgeldlimiet-kwartaalrapportage wordt inzending voor het einde van ieder kwartaal verlangd. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet past de toezichthouder de bepalingen in artikel 4 van de Wet fido toe.
- 2014: Bij overschrijding van de kasgeldlimiet geldt een meldplicht aan de toezichthouder (uiterlijk) bij de derde overschrijding. Daarnaast geldt bij een overschrijding van drie kwartalen, dat een plan van aanpak om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor wordt gelegd aan de toezichthouder.

Toelichting

Met ingang van 30 oktober 2008 is de kasgeldlimiet-kwartaalrapportage vervallen. Daarvoor in de plaats is een meldplicht gekomen bij de derde overschrijding van de kasgeldlimiet. Het nieuwe GTK is aangepast op deze wijziging.

Ontheffing van de overschrijding van de kasgeldlimiet was al mogelijk, maar in het nieuwe GTK zijn de voorwaarden om voor ontheffing in aanmerking te komen uitvoeriger uiteengezet.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Ons kenmerk
PZH-2015-504883719

Bijlagen:

- Bijlage 1: Begrotingscirculaire 2016 – 2019
- Bijlage 2: Belangrijkste wijzigingen GTK

Afschrift aan:

- **College van Burgemeester en Wethouders**
- Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG)

Begrotingscirculaire 2016-2019

Begrotings- circulaire

provincie **HOLLAND**
ZUID

Februari 2015

Inhoudsopgave

1	Ter inleiding	blz.
1.1	Criteria repressief toezicht 2016	5
1.2	Geen opschuivend sluitend meerjarenperspectief	5
2	Toetsingsaspecten	
2.1	Algemene uitkering uit het gemeentefonds	6
2.2	Bezuinigingsmaatregelen/ taakstellingen	6
2.3	Overzicht van incidentele lasten en baten	7
2.3.1	Themacirculaire 'overzicht incidentele baten en lasten'	7
2.4	Rente	7
2.5	Grondexploitatie	7
2.6	Realistische programmering van woon- en werklocaties	8
2.7	Onderzoek onderhoud kapitaalgoederen	9
2.7.1	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	9
2.8	Onderuitputting kapitaallasten	9
3.	Specifieke onderwerpen	
3.1	Decentralisaties	11
3.1.2	Programma gemeenten van de toekomst	11
3.2	Interbestuurlijk toezicht	11
3.3	Paragraaf 'taakstellingen en reserveringen'	12
3.4	Garanties	12
3.5	Aanpassing Wet gemeenschappelijke Regelingen (WGR)	12
3.6	Verbonden partijen	13
3.7	Kengetallen (rapport commissie Depla)	13
3.8	Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen	13
3.9	Macronorm onroerende zaakbelastingen	14
3.10	Financiële verordening	14
3.11	Pensioenaanspraken politieke ambtsdragers	15
3.12	Wijzigingsbesluit BBV inzake gebruik derivaten	15
3.13	Digitale aanlevering van begroting en jaarrekening c.a.	15
3.14	Tot slot	15

1. Ter inleiding

In de Gemeentewet is geregeld dat Gedeputeerde Staten (GS) toezicht houden op de (Zuid-Hollandse) gemeenten. Voor de uitvoering hiervan volgen wij de financiële positie van uw gemeente en de ontwikkelingen die daarbij een rol spelen. Door middel van deze circulaire informeren wij u over een aantal ontwikkelingen waarmee u de komende periode (waarschijnlijk) te maken krijgt en die van belang zijn voor het opstellen van de gemeentelijke (meerjaren)begroting 2016-2019. Ook informeren wij u over de wijze waarop wij als toezichthouder daarmee omgaan.

Het nieuwe Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader 2014 is op 3 juni 2014 vastgesteld. Het toezichtkader is aangepast, aangezien naast wijzigingen in de Gemeentewet op allerlei terreinen veranderingen en ontwikkelingen zich hebben voorgedaan die aanleiding zijn geweest het toezichtkader uit 2008 te actualiseren. Het is van belang naast deze begrotingscirculaire ook goede nota te nemen van ons nieuwe beleidskader.

1.1 Criteria repressief toezicht in 2016

Uitgangspunt bij onze besluitvorming over de begroting zijn de kaders en criteria genoemd in:

- de Gemeentewet
- de Algemene wet bestuursrecht
- het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2014
- de begrotingscirculaire 2016 - 2019.

De uitgangspunten om voor het begrotingsjaar 2016 voor het repressieve toezicht in aanmerking te komen zijn:

1. De begroting 2016 dient naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht te zijn of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in 2019 uiterlijk tot stand zal worden gebracht;
2. De jaarrekening 2014 behoort structureel en reëel in evenwicht te zijn; indien de jaarrekening niet in evenwicht is, zal het structureel tekort worden betrokken bij ons onderzoek van de begroting 2016. Dit betekent dat in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort;
3. De vastgestelde jaarrekening 2014 en de begroting 2016 dienen tijdig, respectievelijk voor 15 juli en 15 november 2015, aan ons te zijn toegezonden.

Met het begrip "structureel evenwicht" wordt bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dienen de begrotingen/meerjarenramingen volledig te zijn.

1.2 Geen opschuivend sluitend meerjarenperspectief

Indien wij hebben geconstateerd bij de beoordeling van de begroting voor 2015 dat deze structureel en reëel niet in evenwicht was, maar aannemelijk is gemaakt dat dit evenwicht in de meerjarenraming (2018) tot stand is gebracht, zal afhankelijk van de financiële positie, het begrotingsproces naar de begroting 2016 worden gevolgd. Bij het toezichtsproces naar de begroting 2016 toe, zal worden gekeken of er geen sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Hiermee wordt bedoeld dat indien de begroting van 2016 structureel en reëel niet in evenwicht is, tenminste de jaarschijven 2018 en 2019 van de meerjarenraming 2017-2019 structureel en reëel in evenwicht dienen te zijn om opnieuw voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen.

2. Toetsingsaspecten

2.1 Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Bij de beoordeling of sprake is van een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting wordt, voor wat betreft de algemene uitkering uit het gemeentefonds, tenminste uitgegaan van de mei/juni circulaire (2015) en de daarin opgenomen uitkeringsfactoren en de effecten van de herijking van het gemeentefonds.

Bij de bepaling van de accessen voor de jaren 2017 en later houden de beheerders van het gemeentefonds rekening met een mutatie van de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Begroot u de algemene uitkering op basis van lopende prijzen, dan dient er aan de lastenkant van de meerjarenraming rekening gehouden te worden met een percentage minimaal gelijk aan dat waarop de mutatie van het BBP is gebaseerd.

Wij verzoeken u de berekeningen 2016 tot en met 2019 van de algemene uitkering uit het gemeentefonds op basis van deze circulaire (inclusief gehanteerde eenheden en bedragen per eenheid) ons ter informatie toe te zenden bij de vastgestelde begroting, voor zover deze niet in de (bijlagen van de) begroting zijn opgenomen.

- **Looncompensatie**

In het kader van het realistisch ramen verwachten wij dat de gemeenten integraal rekening houden met de budgettaire effecten van de in de mei/juni circulaire genoemde loonstijgingen. Dit kan door verwerking in de ramingen van de personele lasten/organisatiekosten dan wel door middel van het ramen van een stelpost voor zover de eigen eerder vastgestelde uitgangspunten afwijken welke opgenomen zijn in de mei/juni circulaire.

- **Prijscompensatie**

Voor zover een afwijkend percentage wordt toegepast voor prijsstijgingen/indexering van prijsgevoelige subsidies verwachten wij dat een en ander in de programmabegroting wordt beargumenteerd.

2.2 Bezuinigingsmaatregelen/ taakstellingen

Veel gemeenten hebben de begroting en meerjarenraming sluitend gemaakt met bezuinigingsmaatregelen c.q. taakstellingen. Ten behoeve van de bepaling van de financiële positie worden alle in de begroting opgenomen bezuinigingsmaatregelen c.q. taakstellingen op hard- en haalbaarheid beoordeeld. Hiermee wordt de realiteit van de ramingen bepaald en mede daarmee ook de realiteit van de gepresenteerde begrotingssaldi.

- **Concrete invulling bezuinigingsmaatregelen**

Voor een positief oordeel is het noodzakelijk dat de raad, als hoogste bestuursorgaan van de gemeente, een uitspraak doet over de invulling. Daarbij dienen de te treffen bezuinigingsmaatregelen concreet op programmaniveau te zijn ingevuld. Verder dient het proces dat bij het concretiseren wordt gevolgd vast te liggen. Ervaringen opgedaan met eerdere bezuinigingsoperaties kunnen in ons oordeel meewegen. Met andere woorden: er dient sprake te zijn van een reëel perspectief, waarbij de financiële gevolgen van maatregelen die tot herstel van het evenwicht moeten leiden met besluitvorming door de gemeenteraad zijn onderbouwd.

Bij een negatief oordeel zullen deze posten op de gepresenteerde begrotingssaldi gecorrigeerd worden. Deze correctie kan tot gevolg hebben dat er sprake blijkt van een structureel begrotingstekort met preventief toezicht als gevolg.

- **Bezuinigingstaakstellingen verbonden partijen**

Taakstellingen die aan de verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, worden opgelegd, worden als niet reëel beschouwd, tenzij de desbetreffende verbonden partij of gemeenschappelijke regeling op bestuurlijk niveau heeft besloten of en hoe deze opgelegde taakstelling daadwerkelijk wordt ingevuld. Aannemelijk moet worden gemaakt dat de verbonden partij de opgelegde bezuinigingsmaatregel concreet zal invullen.

2.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Bij nagenoeg alle gemeenten is het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen in de begroting. Om vast te kunnen stellen of er sprake is van structureel evenwicht van de begroting is het van belang dat inzicht bestaat in welk deel van de geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Het op grond van artikel 19 van het BBV verplicht voorgeschreven 'overzicht van incidentele baten en lasten' is hierbij een belangrijk document. De incidentele baten en lasten moeten per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt. Incidentele baten en lasten van geringe omvang kunnen eventueel verzameld worden tot één bedrag per programma.

Verder wordt er een overzicht gevraagd van de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Ook deze gegevens moeten meerjarig worden opgenomen. Wij dringen er op aan de begroting 2016 in overeenstemming met de voorschriften op te stellen.

Het verschil tussen incidentele baten en lasten is niet altijd even scherp te trekken. Om de eenduidige toepassing van het BBV te bevorderen heeft de commissie BBV een notitie (2012) uitgebracht om het onderscheid tussen incidentele baten en lasten te verduidelijken. De notitie bevat geen richtlijnen of aanbevelingen, maar beperkt zich tot verduidelijking van de regelgeving.

2.3.1 Themacirculaire 'overzicht incidentele baten en lasten'

Wij hebben in 2010 een themacirculaire "Incidentele baten en lasten" uitgebracht. Omdat de wetgeving betreffende artikel 19 van het BBV is gewijzigd en er bij veel gemeenten nog steeds onvoldoende aandacht wordt besteed aan de kwaliteit en volledigheid van dit overzicht zal deze themacirculaire in 2015 worden geactualiseerd. Voor het bepalen van het structureel begrotingsevenwicht en het zuiver jaarrekeningssaldo is dit overzicht van groot belang. De volledigheid is niet alleen voor ons als toezichthouder van belang, maar ook voor uzelf voor wat betreft het inzicht in de financiële positie van uw gemeente. De themacirculaire zal in het eerste kwartaal 2015, ten behoeve van de begroting 2016, aan u worden toegestuurd.

2.4 Rente

Rente kan zowel een kostenpost als een inkomstenpost in de begroting zijn. Het is van belang dat de gemeente inzicht geeft in het rentebeleid en de wijze waarop rentelasten en rentebaten in de begroting zijn opgenomen. In het BBV zijn geen specifieke nadere bepalingen opgenomen over het rentebeleid of rentetoerekening. Wel heeft de commissie BBV, in het kader van een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV, een notitie rente (2013) opgesteld. Eén van de aanbevelingen is om de wijze van rentetoerekening op te nemen in de financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet.

2.5 Grondexploitatie

De afgelopen jaren en nog steeds staan de grondexploitaties sterk in de belangstelling. De mate van het treffen van voorzieningen en het berekenen van de "waarde" van de grondexploitaties (NCW = netto contante waarde) wordt voor een groot deel bepaald door het gebruik van parameters. Hiermee wordt de fasering van verkopen, toegerekende rente, kostenindex en opbrengstenindex bedoeld. Een wijziging van elk van deze parameters kan de berekende "waarde" substantieel beïnvloeden. Het is van groot belang dat de gemeenten transparant zijn in welke parameters met welke waarden worden gebruikt. Deze zouden dan

vervolgens ook vergeleken kunnen worden met andere gemeenten. In de paragraaf grondbeleid kan de gemeente deze duidelijkheid creëren. De meeste gemeenten hebben deze parameters de laatste jaren bijgesteld. De actualiteit van de parameters (naar het inzicht van heden) moet jaarlijks door de raad in de begroting en jaarrekening worden geëvalueerd en eventueel worden herzien.

- **Verliesgevende grondexploitaties en negatieve algemene reserve**

Het BBV schrijft voor (mede gebaseerd op de algemene economische beginselen) dat verliezen op de grondexploitatie onmiddellijk en voor het gehele bedrag genomen moeten worden op het moment dat deze bekend zijn. Het activeren van de tekorten is niet toegestaan. De verliezen van de grondexploitatie kunnen daarom leiden tot een negatieve algemene reserve.

Het BBV bepaalt dat reserves geen negatief saldo mogen hebben. Indien de betreffende gemeenten daartoe de financiële mogelijkheden hebben, zijn zij verplicht het negatieve saldo zo snel mogelijk weg te werken. Zijn er nog voldoende andere reserves beschikbaar, dan kunnen deze bijvoorbeeld worden ingezet om het negatieve saldo van een reserve op te heffen. Indien de totale vermogenspositie negatief is, biedt dit geen oplossing. Dit is bijvoorbeeld het geval indien het dekken van een grondexploitatieverlies leidt tot een negatieve reservepositie. Mogelijkheden binnen de gewone exploitatie zouden dan nog tot een oplossing kunnen leiden door middel van het verlagen van de lasten (bezuinigingen) of het verhogen van de baten (tariefsverhogingen). Blijkt een gemeente bij een negatieve vermogenspositie niet in staat om het negatieve saldo van de reserves volgens het bestaande beleid binnen de periode van de meerjarenraming om te buigen in een positief saldo, dan is er geen sprake van een structureel en reëel sluitende begroting. Het instellen van preventief toezicht zal dan het gevolg zijn.

2.6 Realistische programmering van woon- en werklocaties

In 2014 is door de samenwerkende gemeenten gewerkt aan de regionale programma's voor de ontwikkeling van woonlocaties in de regionale woonvisies. In juli 2014 zijn de nieuwe getallen voor de woningbehoefteraming (WBR 2013) en de bevolkingsprognose (BP 2013) definitief geworden bij de vaststelling van de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM). In de VRM wordt uitgegaan van een aanvaarde actuele regionale woonvisie als toetsingskader voor woningbouwplannen in plaats van een toetsing op de WBR en BP. Bij het ontbreken van een actuele regionale woonvisie wordt teruggevallen op een bandbreedte tussen WBR en BP als toetsingskader.

Deze woonvisies bevatten bij aanvaarding door GS, naar huidige inzichten, realistische afspraken over de fasering tot 2020 van woningbouw in gemeenten voor de komende jaren, over het kwalitatieve programma (woonmilieus) voor (sub)regio's en afspraken over monitoring daarvan.

Op dit moment hebben alle bestuurlijke regio's een aanvaarde regionale woonvisie. De regio's hebben tot 1 juli 2015 de tijd om hun woonvisie te actualiseren, zodat deze aansluit bij de VRM. Per regio hebben GS aangegeven welke actualisaties er worden verwacht.

Wij gaan de informatie uit de actuele regionale woonvisies, eventueel in combinatie met WBR 2013 en BP 2013, betrekken bij de aantallen woningen die u als gemeente opgeeft in het aandachtspuntenformulier voor het begrotingsonderzoek 2016. Het is zaak om een eventuele overprogrammering van woningen vroegtijdig te kunnen constateren. Daarbij wordt aan gemeenten gevraagd om aan te tonen hoe de fasering en omvang van woningbouw uit de regionale woonvisie verwerkt zijn in de grondexploitaties.

2.7 Onderzoek onderhoud kapitaalgoederen

In tijden van financiële krapte neemt de kans toe dat aan het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen minder prioriteit wordt gegeven. De gevolgen laten zich vooral op de langere termijn gelden in de vorm van achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging. Wij hebben daarom besloten om net als bij de begroting 2015 ook bij de begroting 2016 extra aandacht te schenken aan de kwaliteit van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Daarbij zal ondermeer worden bezien of deze paragraaf voldoende ingaat op de volgende aspecten:

- Wat is het onderhoudsniveau?
- Zijn de beschikbare budgetten voldoende?
- Is er sprake van achterstallig onderhoud?

Daarbij gaat het specifiek om de kapitaalgoederen wegen, gebouwen en kunstwerken (bruggen, viaducten, dijken etc.).

2.7.1 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Bij het onderzoek van de begroting 2016 schenken wij in navolging van vorig jaar extra aandacht aan de kwaliteit van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. In deze circulaire nemen wij daarom nogmaals op waar deze paragraaf aan moet voldoen. Volgens het BBV artikel 12, lid 2 moet in de begroting ten aanzien van het onderhoud van tenminste wegen, riolering, water, groen en gebouwen worden aangegeven:

- het actueel beleidskader;
- het van toepassing zijnde kwaliteitsniveau;
- de vertaling van de financiële consequenties van het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau in de begroting.

- **Kwaliteitsniveau onderhoud**

Bezuinigingen op het jaarlijkse en groot onderhoud worden alleen geaccepteerd indien aannemelijk wordt gemaakt dat het verlagen van het kwaliteitsniveau van het onderhoud van de kapitaalgoederen niet zal leiden tot achterstallig onderhoud en of juridische claims. Daarnaast zal actualisatie van het beheerplan op basis van de door de raad vastgestelde verlaging van het kwaliteitsniveau noodzakelijk zijn. Er is sprake van een ondergrens voor wat betreft het vast te stellen onderhoudsniveau van kapitaalgoederen. Dit is het minimale niveau waarop nog geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. Voor wegenonderhoud betreft dat niveau C wanneer de CROW-normen worden toegepast.

- **Achterstallig onderhoud**

Wij verzoeken u bij het opstellen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen de voorschriften van het BBV in acht te nemen. Als er sprake is van achterstallig onderhoud, dient dit vermeld te worden in deze paragraaf. Ook dienen de maatregelen, die getroffen worden om de achterstanden in te halen, benoemd te worden.

- **Notitie Riolering**

In november 2014 is door de commissie BBV een Notitie Riolering opgesteld. Met ingang van begrotingsjaar 2014 is artikel 44, lid d van het BBV aangepast. Er is een gescheiden voorzieningscategorie geïntroduceerd voor vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven. Samen met ontwikkelingen in de rechtspraak heeft dit tot veel vragen geleid, waardoor de notitie Riolering door de commissie BBV is herijkt. Graag verwijzen wij voor nadere informatie naar de inhoud van deze notitie.

2.8 Onderuitputting kapitaallasten

Bij activering van een investering zal voor de toezichthouder in redelijkheid moeten vaststaan dat de gemeente in staat is om de volle jaarlasten binnen een structureel sluitende begroting op te vangen. In het kader van het reëel ramen behoeft in het eerste jaar niet de volle jaarlast van de nieuwe investering te

worden opgenomen. Volstaan kan worden met het ramen van de exploitatielasten die naar verwachting in het jaar van de investering op de exploitatie zullen drukken.

Neemt een gemeente de volle jaarlast van de investering op, maar stelt daar een post onderuitputting kapitaallasten tegenover, dan wordt gekeken naar het realiteitsgehalte (zoals: is het consistent beleid en wat zijn de ervaringscijfers van de gemeente). Bij de verantwoording van onderuitputting verdient de bruto methode een sterke voorkeur vanwege de inzichtelijkheid. De volledige kapitaallasten worden structureel geraamd, maar hier tegenover staat aan de inkomstenkant naast de voor het eerste jaar geraamde kapitaallast een post onderuitputting kapitaallasten. Deze onderuitputting levert slechts een eenmalig voordeel op voor de jaarbegroting en wordt vermeld op het overzicht incidentele baten en lasten. In het geval dat in de financiële verordening een andere werkwijze is geregeld, zal deze werkwijze getoetst worden op haar financiële consequenties.

3. Specifieke onderwerpen

3.1 Decentralisaties

De decentralisaties in het sociale domein zijn veelal opgepakt in gezamenlijk verband, bijvoorbeeld in de vorm van gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen is het lastiger om grip en sturing te houden op de uitvoering van deze taken en de financiën. De gemeente blijft echter wel verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. Budgetoverschrijdingen van de gemeenschappelijke regeling kunnen worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten. De hoogte van de budgetten die met de decentralisaties gepaard gaat, zorgt ervoor dat de bijbehorende risico's ook groot kunnen zijn. Wij adviseren u goede afspraken te maken over de werkwijze, periodieke informatievoorziening, verantwoordingswijze en de manier waarop tijdig kan worden bijgestuurd door uw gemeente. Deze afspraken kunt u bijvoorbeeld opnemen in de financiële verordening conform artikel 212 van de Gemeentewet (zie 3.10, kopje 'financiële verordening'). Dit geldt ook voor de decentralisatietaken die zijn ondergebracht bij verbonden partijen. Wij zullen de budgettaire ontwikkelingen met betrekking tot de decentralisaties van uw gemeente volgen en betrekken bij de beoordeling van de begroting 2016.

3.1.2 Programma Gemeenten van de Toekomst

Wij attenderen u erop dat het ministerie van BZK in samenwerking met de transitiebureaus onder andere het webplatform Gemeenten van de toekomst (<http://gemeentenvandetoekomst.nl/>) heeft geopend. Met het programma 'Gemeenten van de Toekomst' ondersteunt het ministerie van BZK gemeenten bij deze verandering. De ambitie is om alle initiatieven en ontwikkelingen rond de decentralisaties onder één paraplu bij elkaar te brengen, zodat zij elkaar maximaal kunnen versterken en zodat gemeenten hun werkzaamheden binnen het sociaal domein in samenhang kunnen organiseren. Gemeenten kunnen hier alles vinden over de drie decentralisaties, zoals goede voorbeelden, expertteams, regionale en landelijke bijeenkomsten, handreikingen en andere relevante documenten. Het programma stelt de gemeenten centraal en richt zich op colleges van B&W, gemeenteraden en ambtelijke organisaties.

3.2 Interbestuurlijk toezicht

Per 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Met deze wet is het interbestuurlijk toezicht op de gemeenten vereenvoudigd. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van wettelijke taken ligt in eerste instantie bij de gemeenten zelf, bij het college van Burgemeester en Wethouders dat verantwoording aflegt aan de gemeenteraad. Uitgaande van vertrouwen in en zelfsturing van gemeenten is de informatie over en het toezicht op de wettelijke taakbehartiging door gemeenten op een aantal domeinen geregeld in de bestuursovereenkomst interbestuurlijk toezicht die uw gemeente en de provincie hebben gesloten.

Financieel toezicht is een specifieke toezichtstaak van de provincie met zijn eigen toezichtinstrumenten. Daarbij is het van belang te weten dat het financieel toezicht op de gemeenten ook onderdeel uitmaakt van de bestuursovereenkomst interbestuurlijk toezicht. Jaarlijks wordt uw gemeente gevraagd om informatie te verstrekken over de lopende begroting en meerjarenbegroting in de eigen 'Staat van de gemeente'. Deze 'Staat van de gemeente' van de bestuursovereenkomst moet worden opgenomen in de programmaverantwoording c.q. het jaarverslag.

Op 11 november 2014 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de 'Staat van de Gemeenten' vastgesteld met de resultaten van het interbestuurlijk toezicht van de provincie op alle Zuid-Hollandse gemeenten.

Meer informatie treft u aan in de aan u toegezonden brief van Gedeputeerde Staten van 13 november 2014, kenmerk PZH-2014-492607383.

3.3 Paragraaf “Taakstellingen en reserveringen” (facultatief)

In de paragrafen in de begroting worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie. Omdat in deze economische tijden nog steeds veel gemeenten bezig zijn met grote bezuinigingsoperaties en er nog financiële onzekerheden zijn zoals de impact van de decentralisaties geven wij in navolging van vorig jaar in overweging om een paragraaf “Taakstellingen en reserveringen” op te nemen. Dit komt het inzicht in uw financiële positie ten goede. In deze paragraaf ziet u als kaderstellend en controlerend orgaan in één oogopslag het integraal beeld van de opgenomen bezuinigingen/taakstellingen in de programma's en/of de nog openstaande taakstellingen in de meerjarenraming. Ook kunnen in deze paragraaf eventuele reserveringen (inschattingen of al vrij gemaakte begrotingsruimte) voor toekomstige financiële onzekerheden opgenomen worden.

3.4 Garanties

Gelet op de financiële situatie op dit moment is het van belang dat u door uw college tijdig geïnformeerd wordt over de financiële positie en inzicht krijgt in de risico's. Een van de risico's is bijvoorbeeld de afgegeven garanties. Hierin kunnen risico's voorkomen die mogelijk in de toekomst van invloed kunnen zijn op uw financiële positie. Deze risico's moeten meegenomen worden bij de bepaling van uw weerstandsvermogen en in de begroting worden toegelicht.

3.5 Aanpassing Wet gemeenschappelijke Regelingen (WGR)

De WGR is aangepast met (onder meer) als doel om tegemoet te komen aan een in de praktijk gebleken behoefte aan een nieuwe samenwerkingsvorm voor uitvoerende en op bedrijfsvoering gerichte taken. De nieuwe wet trad in werking per 1 januari 2015 en voorziet in een zelfstandige regeling voor het niet gedualiseerde verlengd lokaal bestuur, de mogelijke invoering van een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO), de versterking van de democratische controle op samenwerkingsverbanden en extra interne checks and balances.

De aanleiding voor het mogelijk maken van de nieuwe samenwerkingsvorm BVO is niet gelegen in de decentralisatie. De aanleiding is echter de in de praktijk ontstane behoefte aan een lichtere vorm van samenwerking met rechtspersoonlijkheid, waar bedrijfsmatige en uitvoerende taken belegd worden, zoals het gezamenlijk ophalen van vuilnis of het organiseren van groenonderhoud. Voor een BVO gelden echter dezelfde inlichtingen- en verantwoordingsverplichtingen tegenover gemeenteraden op grond van de WGR als voor een gemeenschappelijk publiek orgaan. De BVO is niet belast met een “zware” bestuursstructuur (met een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter). Het besluit tot een BVO wordt genomen door de raden van de gemeenten en de BVO heeft uitsluitend uitvoerende bevoegdheden en geen verordende bevoegdheid. De financiële documenten (begroting, jaarrekening) gaan rechtstreeks naar de gemeenteraden.

Een andere wijziging van de WGR is dat de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening voortaan al vóór 15 april aan de raden van de deelnemende gemeenten worden aangeboden. Dat sluit meer aan op de gemeentelijke planning en control cyclus. Daarnaast wordt de termijn verlengd waarbinnen gemeenteraden hun zienswijze op de begroting kunnen indienen. Voor gemeenschappelijke regelingen is de wettelijke inzendtermijn aan GS van de begroting voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient, gewijzigd van 15 juli in 1 augustus. De uiterlijke datum voor het aanleveren van de jaarrekening blijft 15 juli.

3.6 Verbonden partijen

Goed inzicht in de risico's van uw verbonden partijen is van belang voor het totale inzicht in de risico's die uw gemeente loopt. Wij verzoeken u dan ook om hier in de paragraaf Verbonden Partijen per partij expliciet aandacht aan te besteden alsmede als onderdeel van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.

Daarnaast vragen wij uw aandacht voor de wijziging van het BBV, artikel 15, lid 2, van 16 juli 2014. In de paragraaf verbonden partijen moet voortaan, naast de reeds bestaande vereisten, worden vermeld:

- wat het belang is dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- wat de verwachte omvang is van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.

De commissie BBV heeft in november 2014 een notitie verbonden partijen opgesteld. De notitie geeft een overzicht van de relevante aspecten van verbonden partijen met betrekking tot begroting, verantwoording en governance vraagstukken voor gemeenten, provincies en waterschappen. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de inhoud van deze notitie die te vinden is op de website van de commissie BBV.

3.7 Kengetallen (rapport commissie Depla)

Op korte termijn (waarschijnlijk op 1 juli 2015) zal een wijziging van het BBV plaatsvinden naar aanleiding van het rapport van de Commissie Depla over vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een set financiële kengetallen in de gemeentebegrotingen. Het zal gaan om de kengetallen voor netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, belastingcapaciteit en grondexploitatie. De kengetallen moeten hoogstwaarschijnlijk vanaf de begroting 2016 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement worden vermeld. De kengetallen geven zicht op de financiële positie van uw gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van uw gemeenteraad.

Schuldpositie gemeenten

Vooruitlopend op de wijziging van het BBV adviseren wij de schuldpositie van uw gemeente historisch en toekomstig in beeld te brengen, zodat inzicht in de trend van uw schuldpositie ontstaat. Goede kengetallen voor het beoordelen van de hoogte van de schuld zijn:

- Debt-ratio
(de debt-ratio zegt welk aandeel van het gemeentebezit is belast met schulden)
- De netto-schuld als aandeel van de inkomsten (netto schuldquote)
(de netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden).
- Netto schuld per inwoner

3.8 Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen

Op 18 december 2014 heeft de Tweede Kamer de Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. De vennootschapsbelasting wordt zodanig aangepast dat overheidsondernemingen die economische activiteiten verrichten op een markt waarop ook private ondernemingen actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting (Vpb) worden onderworpen als die van private ondernemingen. De aanpassingen hebben tot doel een gelijk speelveld te creëren tussen partijen. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de bezwaren die de Europese Commissie,

vanuit een oogpunt van staatssteun heeft geuit, tegen de op dit moment geldende ruime Vpb-vrijstelling voor overheidsondernemingen.

Het is de bedoeling dat de nieuwe wetgeving, indien de Eerste Kamer de wet ook goedkeurt (vermoedelijk in het eerste kwartaal van 2015), in werking treedt op 1 januari 2016 en van toepassing wordt op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016.

Door deze wetswijziging worden directe overheidsactiviteiten bestaande uit grondbedrijfsactiviteiten belastbaar alsook indirecte overheidsactiviteiten door middel van PPS'en. Het risico is groot dat door de aantrekkende economie de Nederlandse gemeenten die de afgelopen jaren verlies hebben genomen vanaf 2016 over dezelfde verliesgevende grondexploitaties en grondposities winstbelasting moeten gaan betalen als de markt aantrekt.

Wij verzoeken u deze ontwikkelingen goed te volgen, aangezien het wetsvoorstel opnieuw kan leiden tot negatieve financiële gevolgen op de grondexploitatie. Ook raden wij aan de komende periode te benutten om de verschillende (ondernemings)activiteiten in kaart te brengen en te inventariseren welke activiteiten op basis van het wetsvoorstel in de heffing betrokken zullen worden en welke activiteiten mogelijk vrijgesteld zijn. Hierna kan de financiële impact worden ingeschat.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) geeft in de ledenbrief 14/071 van 8 oktober 2014 over de vennootschapsplicht overheidsondernemingen een aantal tips om te komen tot een effectieve en efficiënte werkwijze met als doel de administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken. Ook zal door de VNG een handreiking opgesteld worden voor casusposities waarvan de fiscale gevolgen onduidelijk zijn.

3.9 Macronorm onroerende zaakbelastingen

Uit het "rapport evaluatie systematiek macronorm onroerende zaakbelasting" is naar voren gekomen dat de macronorm onroerende zaakbelasting (OZB) geen effectief beheersingsinstrument is gebleken. Om die reden is geadviseerd deze norm af te schaffen. De minister kan zich hier in schikken, maar is niet overtuigd van de werking van de alternatieven. De alternatieven die in het rapport genoemd worden zijn nog onvoldoende uitgewerkt om reeds nu te besluiten tot aanpassing of afschaffing van de huidige norm. Derhalve wordt de macronorm OZB in 2015 nog gehandhaafd als instrument. Conform de afgesproken berekeningssystematiek bedraagt de norm voor 2015 3,0% over € 3,711 miljard. Vooral met het oog op de omvangrijke decentralisaties per 2015 heeft het kabinet besloten om dat jaar met een schone lei te beginnen. Dat betekent dat de overschrijding van de macronorm OZB in 2014 met €11 miljoen niet in mindering wordt gebracht op de macronorm voor 2015.

Nu de macronorm in 2015 wordt gehandhaafd zullen in lijn met het rapport nadere afspraken worden uitgewerkt over het spelregelkader. Daarbij gaat het om de factoren die worden betrokken bij de bestuurlijke wegging van een eventuele overschrijding van de norm, een communicatielijntje over de cijfers inzake de lokale lasten en OZB-ontwikkeling alsmede het moment van communiceren.

Het kabinet is voor 2016 en verder voornemens om samen met de VNG te komen tot een woonlastennorm. Daartoe zal door de werkgroep die het evaluatierapport over de macronorm OZB heeft opgesteld de variant van woonlastennorm verder worden uitgewerkt.

3.10 Financiële verordening

Door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is de model financiële verordening op grond van artikel 212 Gemeentewet geactualiseerd. De verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet is een verplichte verordening. Zoals u heeft kunnen lezen in de toegezonden ledenbrief van de VNG van april 2014 zijn de gevolgen van wijzigingen in wet- en regelgeving in de model financiële verordening opgenomen. Te noemen zijn de Wet Hof, het nieuwe hoofdstuk Overheid en overheidsbedrijven in de Mededingingswet en aanpassing van de Wet fido in verband met schatkistbankieren. Ook is het model aangepast op beleidsmatige ontwikkeling op het gebied van gemeentefinanciën. Zo is de horizontale verantwoording naar de raad in de verordening versterkt door een autorisatie van budgetten in de

begroting op het niveau van productgroepen onder de programma's en wordt er meer aandacht voor de schuldpositie van gemeenten voorgeschreven door een uitgebreidere verantwoording in de begroting en gemeenterekening.

Wij adviseren u de financiële verordening te actualiseren voor zover u dit nog niet heeft gedaan. De geactualiseerde financiële verordening dient binnen twee weken na vaststelling door de gemeenteraad ter kennisname aan ons ingezonden te worden, conform artikel 214 van de Gemeentewet. De nota's die voortvloeien uit de financiële verordening, zoals een nota reserves en voorzieningen, zien wij gaarne ter kennisneming tegemoet.

3.11 Pensioenaanspraken politieke ambtsdragers

Recentelijk is gebleken dat (onder andere) gemeenten de pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers niet voldoende hebben gedekt door voorzieningen. Daardoor moet een deel van de aanspraken vanuit de begroting worden gedekt. Deze verplichtingen kunnen hoog oplopen en vormen daarmee een risico. Wij raden u aan om voor de aanspraken voldoende voorzieningen te vormen, zo lang er geen landelijk pensioenfonds is voor de bekostiging van deze aanspraken.

3.12 Wijzigingsbesluit BBV inzake gebruik derivaten

Er wordt een wijzigingsbesluit van het BBV over de aanpassing van de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO) verwacht. Het betreft een aanscherping van de verslaglegging over het gebruik van derivaten en het prudent gebruik hiervan. Door de wijziging wordt voortaan het gebruik van derivaten via de jaarrekening verantwoord, waarmee het onderdeel is van de rechtmatigheidstoets van de accountant. Deze wijziging zal van toepassing zijn op de jaarstukken 2014.

3.13 Digitale aanlevering van begroting en jaarrekening c.a.

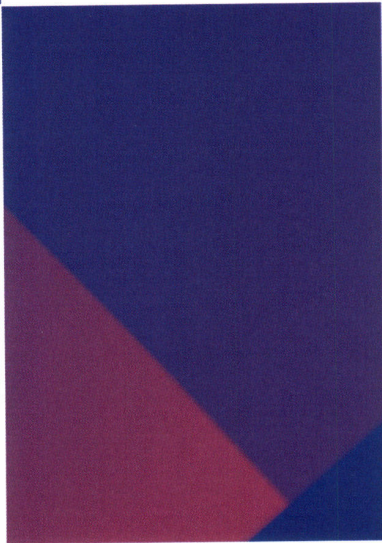
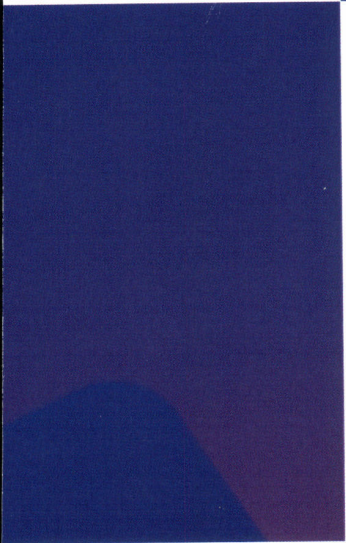
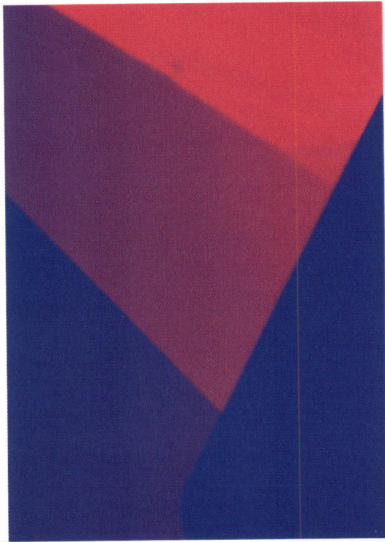
Wij verzoeken u de begrotings- en jaarrekeningstukken digitaal aan te leveren. Wanneer dit niet digitaal kan, verzoeken wij de fysieke documenten in 2-voud aan GS aan te bieden. De fysieke evenals de digitale begroting en jaarrekening dienen qua vorm en inhoud aan de wettelijke eisen te voldoen. Het is mogelijk de digitale stukken in te zenden door middel van een e-formulier. Dit e-formulier is te vinden op onze website: www.zuid-holland.nl > onderwerpen > lokaal bestuur > financieel toezicht.

Wanneer dit problemen oplevert, verzoeken wij u contact op te nemen met uw contactpersoon bij de provincie (financieel toezicht).

3.14 Tot slot

In deze circulaire zijn actuele en relevante onderwerpen opgenomen. De onderwerpen en met name de financieel technische onderwerpen die zijn opgenomen in de begrotingscirculaires van voorgaande jaren blijven ook van toepassing op de beoordeling van de begroting 2016. Wanneer u bij de opstelling van de begroting vragen heeft met betrekking tot de begrotingsrichtlijnen van de provincie adviseren wij u contact op te nemen met de behandelend ambtenaar van uw gemeente.

269517

Aan Burgemeester en Wethouders,

Aan alle gemeenteraadsleden,

Onderwerp: De Gemeentelijke belastingen 2015

Gaarne wil ik u benaderen i.v.m. de gigantisch hoge bedragen die de Gemeente Voorschoten vraagt van zijn ingezetenen.

Zelf woonde ik in Leiden en sinds een half jaar woon ik in Voorschoten, volop naar mijn zin, maar ik ben erg geschrokken van het aanslagbiljet van de Gem. Voorschoten.

Als ik een vergelijking maak bij deze 2 gemeentes, zie ik bij de rioolheffing van Voorschoten dat dit niet per eenheid van het huishouden gaat, maar per perceel.

Ook dat het jaarlijkse bedrag bijna vier maal zo hoog is dan in Leiden. In Leiden voor een éénpersoonshuishouden een bedrag van € 65,52 per jaar en in Voorschoten maar liefst € 236,28. (360%) Dat vind ik buiten proporties.

Ook de afvalstoffenheffing verschilt veel: in Voorschoten in mijn geval voor een etagewoning met eenpersoonshuishouden € 223,80 (153%) en in Leiden € 145,91.

Dat de bedragen per gemeente kunnen verschillen kan ik begrijpen, maar dit rijst de pan uit. Daar ik dit onrechtvaardig vind wend ik mij tot u allen met het verzoek om rekening te houden met de grootte van het huishouden en de lasten hoofdelijk te berekenen. Dat lijkt mij socialer naar de burgers toe.

Wellicht kan dit verzoek worden meegenomen in de raadsvergadering die hierover gaat en de besluitvorming ervan.

Gaarne uw reactie.

Met vriendelijke groet,

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22736-VS
Documentnummer: INTERN-11291-VS
Datum: 24 februari 2015
Onderwerp: Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering 2010-2014
Bijlage(n): 1. Balans 2009-2014

Geachte Raad,

Inleiding

Tijdens de begrotingsraad 2015 is door de D66-fractie motie 100210 ingediend. Deze motie is in de vergadering ingetrokken na de toezegging door burgemeester en wethouders dat de in de motie genoemde zaken zouden worden verduidelijkt in een raadsinformatiebrief.

De motie verzocht om een nader onderzoek naar:

1. Hoe en op welke wijze de reserves zijn benut;
2. Hoe en op welke wijze de schuldpositie is opgelopen;
3. De informatievoorziening aan de Raad.

Algemeen

In de motie was geen nader te onderzoeken tijdsbestek aangegeven. Het ligt voor de hand om de balans van de jaarrekening over 2009 als vertrekpunt te nemen. Eerdere jaren geven op de gevraagde onderzoeksgebieden namelijk een bestendig beeld te zien. Vanaf het besluit het gemeentelijk belang in Nuon Energy halverwege 2009 te verkopen geven zowel het balanstotaal als de individuele balansposten alsook hun onderlinge verhoudingen opvallende ontwikkelingen te zien.

Ad 1. Ontwikkeling reservepositie 2009 - 2014

De opvolgende jaarrekeningen geven onderstaande ontwikkeling van de eigen vermogenspositie te zien:

Balansposten per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Eigen vermogen:						
Algemene reserves	44.641	38.599	5.579	3.574	4.716	4.145
Bestemmingsreserves	22.666	21.333	42.610	39.355	30.690	18.788
Totaal eigen vermogen	67.307	59.932	48.189	42.929	35.406	22.933

*Ultimo 2014 geeft het saldo van de jaarrekening over 2013 met de verwerking van de besluiten in 2014.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Dit komt neer op een afname van de reserves van € 44,4 mln. In een tijdsbestek van 5 jaar. De reserves zijn ingezet ter dekking van de volgende, in categorieën ingedeelde lasten zonder uitsplitsing naar jaren:

• Afboeking van boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven	€ 14,9 mln.
• Dekking exploitatietekorten	€ 11,3 mln.
• Voorziening Rijnlandroute	€ 9,0 mln. *
• Kapitaaluitgaven	€ 2,6 mln.
• Onttrekkingen egalisatiereserve riolering	€ 2,5 mln.
• Dekking bijdrage RIF	€ 1,2 mln.
• Beschikkingen overige bestemmingsreserves	€ 2,3 mln.
• Dekking tekorten WMO	€ 0,6 mln.
	€ 44,4 mln.

*De Voorziening Rijnlandroute is bij uw besluit van 11 december opgeheven. € 7,8 mln. wordt bij wijziging van de begroting 2015 toegevoegd aan de concernreserve; € 1,2 mln. wordt in een bestemmingsreserve Kapitaallasten Rijnlandroute gestort. Deze mutatie is derhalve niet in de overzichten verwerkt. De feitelijke afname van de reserve positie is dus eigenlijk € 9,0 mln. Kleiner, nl. € 35,4 mln.

Ad 2. Ontwikkeling schuldpositie 2009 - 2014

Balansposten per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vaste geldleningen	12	6.504	10.854	26.706	28.606	32.700

Sinds december 2010 is voor € 39,5 mln. aan kapitaalmarktleningen aangetrokken waarvan de restantschuld eind 2014 € 32,7 mln. bedroeg. De leningenportefeuille is als volgt samengesteld (in € 1.000):

looptijd		rente	vorm	Hoofdsom	restantschuld ultmo 2014
van	tot				
29-dec-10	29-dec-20	3,29%	lineair	6.500	3.900
10-mrt-11	10-mrt-21	3,56%	lineair	5.000	3.500
30-jan-12	30-jan-52	3,79%	lineair	10.000	9.500
21-dec-12	21-dec-22	1,84%	lineair	7.000	5.600
20-dec-13	20-dec-18	1,17%	lineair	4.000	3.200
27-mrt-14	27-mrt-24	1,72%	lineair	7.000	7.000
Totaal				39.500	32.700

Voor zover exploitatie- en investeringsuitgaven niet met de eigen uit de begroting voortvloeiende inkomsten/liquiditeiten, dus uit de 'eigen' kas, gefinancierd kunnen worden

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

(hetgeen gezien de omvang van m.n. investeringsuitgaven eigenlijk eerder regel dan uitzondering is), moet die aanvullende kasbehoefte uit de markt worden gehaald. De liquiditeiten die met de Nuon-verkoop zijn verkregen, zijn gefaseerd beschikbaar gekomen en ook aangewend voor de eerder bij de ontwikkeling van de reserves genoemde lasten (zie de € 44,4 mln.) voor zover dat daadwerkelijk kasuitgaven betroffen.

Sinds 2009 is de boekwaarde van de materiële vaste activa met € 28,2 mln. toegenomen (gecorrigeerd voor de afboekingen in de verslagperiode van € 14,9 mln.). De achterliggende, geactiveerde investeringsuitgaven betroffen (niet limitatief):

• Scholen	€ 14,0 mln.
• Verkeer/infrastructuur/(her)inrichting	€ 12,6 mln.
• Riolering c.a.	€ 4,0 mln.
• Sportaccommodaties	€ 3,3 mln.
• Groen	€ 1,8 mln.
• Beschoeiingen c.a.	€ 1,0 mln.
	€ 36,7 mln.

Omdat deze oorspronkelijke uitgaven verminderd zijn met (investerings) bijdragen en afschrijvingen, bedraagt de thans resulterende toename van de boekwaarde € 28,2 mln.

Om kort te gaan: Voorschoten had niet voldoende liquiditeiten/geld op de bank staan om de investeringen 'out of pocket' te kunnen betalen.

In eerste instantie worden de uitgaven gefinancierd met goedkoop, kort geld d.w.z. met een looptijd korter dan een jaar. Kapitaalmarktleningen moeten worden aangetrokken wanneer de maximaal toegestane omvang van de korte financiering langer dan 3 opvolgende kwartalen overschreden wordt. De wetgeving beoogt hiermee te voorkomen dat de gemeente te gevoelig voor plotselinge rentestijgingen wordt en met onvoorziene lastenstijgingen wordt geconfronteerd.

De leningen zijn aangetrokken binnen de voor de verschillende begrotingsjaren aangegeven maximale financieringsruimte zoals deze volgde uit de investerings- en financieringsstaat van de financieringsparagraaf. Die maximale financieringsruimte is door het achterblijven van de werkelijke investeringsuitgaven bij de in de ramingen verwoorde investeringsvoornemens bijna per definitie te groot en wordt nooit overschreden. Bij overschrijding kunnen kapitaalmarktleningen slechts worden aangetrokken bij expliciete besluitvorming door uw raad.

Ad 3. De informatievoorziening aan de Raad

Bovengenoemde ontwikkelingen volgen uit het over een periode van 5 jaar 'achter elkaar leggen' van de opvolgende gemeentelijke jaarrekeningen. Dit betekent niet dat de gesignaleerde trends ook dan pas duidelijk worden. In de opvolgende begrotingen wordt in de verplichte financieringsparagraaf onder de investerings- en financieringsstaat geschetst wat de verwachte ontwikkelingen in meerjarenperspectief zijn van de balansposten op basis van het in de betreffende begroting verwoorde beleid en voornemens. Uit de investerings- en

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

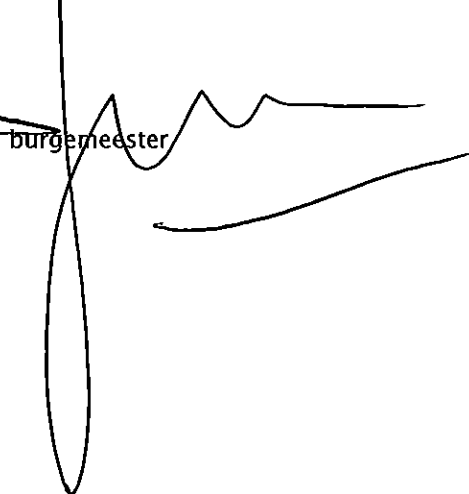
financieringsstaat blijkt dus ook wat de verwachte aanvullende financieringsbehoefte voor het begrotingsjaar zal zijn. Uiteraard kunnen de werkelijke ontwikkelingen zoals die uit de jaarrekening blijken afwijkingen te zien geven. Afwijkingen die binnen de planning - & controlcyclus (PCC) weer worden verwerkt via bijstelling van het meerjarenperspectief.

De informatievoorziening via de reguliere cyclus van begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening biedt de raad het inzicht dat nodig is om ontwikkelingen te signaleren en daarop zo nodig te handelen. Ook aanvullende contactmomenten met de ambtelijke organisatie zoals bijv. de vorig jaar gehouden 'tafeltjesavond' voor de begroting kunnen voor de benodigde verduidelijking van de aangeboden stukken zorgen.

In de commissie Planning en Control kunnen de mogelijkheden besproken worden om de informatievoorziening waar nodig aan te vullen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Bijlage 1: Balans per 31 december

BALANS per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014* (prognose)
ACTIVA						
Materiële vaste activa						
Volgens staat C	34.024	41.819	44.694	56.442	58.360	47.301
Investeringsplafond						
Activering Rijnlandroute						
Financiële vaste activa						
Leningen (staat C)	9.350	12.948	11.904	11.543	12.159	9.015
vordering aandelen Nuon	20.785	13.694	14.673	14.673	8.560	8.560
Overige aandelen	517	517	290	290	290	290
Vlottende activa						
Voorraden	-5.607	-1.882	-6.068	-2.833	4.755	5.523
uitzettingen < 1 jaar	8.391	14.780	9.598	6.907	7.145	6.204
Illiquide middelen	8.879	419	56	81	71	9
overlopende activa	6.298	3.830	4.776	3.182	2.843	5.540
Totaal activa	82.637	86.125	79.923	90.285	94.184	82.442
PASSIVA						
Eigen Vermogen						
Algemene reserves	44.641	38.599	5.579	3.574	4.716	4.145
Bestemmingsreserves	22.666	21.333	42.610	39.355	30.690	18.788
Vreemd vermogen						
Voorzieningen (incl. Rijnlandroute)	6.594	5.812	5.922	6.294	15.450	14.451
Vaste geldleningen	12	6.504	10.854	26.706	28.606	32.706
Vlottende passiva						
Netto vlottende schuld < 1 jaar	5.142	6.114	8.056	6.195	7.558	7.959
Overlopende passiva	3.582	7.763	6.902	8.161	7.164	4.393
Totaal passiva	82.637	86.125	79.923	90.285	94.184	82.442

De kolom 'ultimo 2014' geeft de balans uit de jaarrekening 2013 met de raadsbesluiten in 2014. Uiteraard is een en ander onder voorbehoud van de uitkomsten van de jaarrekening 2014.

Het eigen vermogen kan nader gespecificeerd worden:

EIGEN VERMOGEN per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014* (prognose)
Concernreserve	5.347	-1.250	5.580	3.574	4.717	4.145
Nuon-reserve	39.294	39.849	25.000	25.000	16.523	2.094
Vereveningsreserve grondexploitaties	1.967	0	339	54	1.027	60
Risicoreserve grondexploitaties	0	1.051	2.469	1.411	1.559	2.343
Volkshuisvesting	3.268	3.018	3.018	3.018	3.018	3.518
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	1.023	1.020	747	639	488	388
Regionale investeringen	3.250	3.000	2.750	2.500	2.250	2.000
Riolering	4.901	4.013	3.387	2.941	2.599	2.399
Overige bestemmingsreserves	8.257	9.231	4.899	3.792	3.224	5.986
Totaal eigen vermogen	67.307	59.932	48.189	42.929	35.406	22.933

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22632-VS
Documentnummer: VS|4382|1
Datum: 17 februari 2015
Onderwerp: Uitgangspunten vervangingsinvesteringen

Geachte Raad,

In de Begrotingsraad van 6 november 2014 is naar aanleiding van de behandeling van de programmabegroting 2015–2018 toegezegd de uitgangspunten voor vervangingsinvesteringen in het eerste kwartaal van 2015 in de Commissie te bespreken. In deze informatiebrief worden de uitgangspunten van (vervangings)investeringen toegelicht.

Inleiding

Investeringen in algemene zin zijn uitgaven voor het verwerven of produceren van duurzame goederen, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De meest voorkomende investeringen van de gemeente hebben betrekking op uitgaven in verband met bouw, aankoop, verbouw en/of verbetering van gebouwen, aanleg en reconstructie van wegen, riolering en accommodaties op gebied van onderwijs, sport, cultuur en recreatie en aankoop van tractie.

Er wordt gesproken van een investering als het gaat om een begrote uitgave van minimaal € 20.000 met een meerjarig nut, tenzij het gronden of terreinen betreft. Dit bedrag betreft de uitgave waarop de eventuele verrekenbare of compensabele BTW al in mindering is gebracht.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen die worden gedaan om afgeschreven bezittingen te vervangen. In de praktijk kan het voorkomen dat een bezitting na de economische afschrijvingstermijn technisch nog in goede staat verkeert waardoor het niet noodzakelijk is om direct tot vervanging over te gaan.

Voorwaarden voor activeren

In sommige gevallen is het moeilijk om onderscheid te maken tussen investeringen en grote uitgaven die niet of wel kunnen worden geactiveerd. Criteria hiervoor zijn meerjarig nut, financiële omvang en levensduurverlenging of capaciteitsverbetering. Uitgaven kunnen worden onderscheiden in klein onderhoud, groot onderhoud en investeringen (uitbreiding, vervanging of levensduur verlengend).

gemeente VOORSCHOTEN

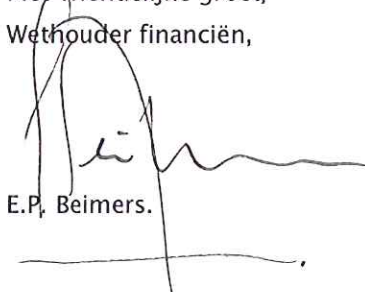
RAADSTUKKEN

Klein onderhoud komt jaarlijks terug en wordt daarom uit de jaarlijkse budgetten bekostigd. Groot onderhoud betreft zaken die eens in de zoveel jaar moeten gebeuren. Voor de dekking van deze lasten bestaat de keuze uit het vormen van een voorziening of dekking via de exploitatie. Deze dekking geldt ook voor groot onderhoud dat is opgenomen in beheerplannen. Het heeft de voorkeur om een meerjarig onderhoudsplan op te stellen en op grond van deze onderbouwing een voorziening te vormen. Slechts indien er onvoldoende ruimte beschikbaar is om de onderhoudslasten ten laste van de exploitatie dan wel de voorzieningen te brengen, mag er bij uitzondering tot activering van de investeringsuitgaven worden overgegaan. Hierbij geldt voor investeringen met een maatschappelijk nut dat de afschrijvingstermijnen zo kort als budgettair mogelijk gehouden worden.

Rol van de Raad

De bevoegdheid voor het toekennen van investeringskredieten ligt bij de raad. In 2015 wordt in de kadernota 2016 een meerjarig investeringsplan aan de raad aangeboden. Bij het bespreken van de kadernota en de begroting vindt een integrale afweging plaats tussen bestaand beleid en nieuw beleid. Hier wordt onder verstaan alle vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen en de daaraan gekoppelde exploitatielasten. De geaccordeerde investeringen worden vervolgens in de begroting 2016 opgenomen.

Met vriendelijke groet,
Wethouder financiën,

E.P. Beimers.

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 22546
Documentnummer: VS|4370|3
Datum: 4 maart 2015
Onderwerp: Invoering vennootschapsbelasting per 01-01-2016 voor overheidsbedrijven en mogelijke consequenties vastgoed
Bijlage(n): nee

Geachte Raad,

Het is de bedoeling van het kabinet dat per 1 januari 2016 overheidsbedrijven belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (vpb) om een gelijk speelveld met belastingplichtige marktpartijen te creëren.

De overheid voert soms activiteiten uit waarmee zij winst behaalt of in concurrentie treedt met marktpartijen. Er is dan sprake van een overheidsbedrijf. Dat kan:

- direct, door rechtstreekse uitoefening van een overheidsbedrijf, bijvoorbeeld het grondbedrijf; of
- indirect, via een door de overheid beheerste privaatrechtelijke rechtspersoon, bijvoorbeeld een NV.

Op grond van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 geldt nu een Vpb-plicht voor een beperkt aantal overheidsactiviteiten. Omdat nog niet bedrijfsmatige overheidsactiviteiten onder de werking van de wet vennootschapsbelasting vallen, zou dit leiden tot een ongelijk speelveld in vergelijking met marktpartijen.

Nu het wetsvoorstel is aangenomen door de Tweede Kamer is de Eerste Kamer aan zet. De Eerste Kamer zal eerst nog plenaire- en/of commissievergaderingen houden over het wetsvoorstel. Het voorbereidend onderzoek door de Eerste Kamercommissie voor Financiën heeft op 10 februari 2015 plaatsgevonden. De verdere procedure voor behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer ziet er als volgt uit:

1. schriftelijke voorbereiding;
2. debat;
3. stemming;
4. afkondiging en inwerkingtreding;
5. schema gang van een wetsvoorstel.

De overheidsbedrijven krijgen dan tot 1 januari 2016 de tijd om zich op de nieuwe belastingplicht voor te bereiden.

Kernboodschap

De invoering van de vpb is zo ingrijpend en afhankelijk van bestuurlijke beslissingen dat de vervolgstappen geheel afhankelijk zijn van wat er daarvoor gebeurt en wordt besloten. Het is nodig om externe fiscale expertise in te schakelen. Momenteel is informatie ingewonnen en hebben drie bedrijven hun plan van aanpak gepresenteerd. In deze fase van het project is al wel duidelijk geworden dat een aantal zaken per direct gecommuniceerd moeten worden, zodat hiermee rekening kan worden gehouden in de besluitvorming.

Consequenties

Overheidsbedrijven die economische activiteiten uitoefenen in de zin van het EU-recht moeten net als private ondernemingen vennootschapsbelasting gaan betalen.

Welke activiteiten dit bij de gemeenten zijn moet nog worden geïnventariseerd. Voor vastgoed is onderstaande duidelijk en van zodanig financieel belang dat de raad nu alvast hierover geïnformeerd wordt:

Bij vastgoed zal, voor de beantwoording van de vraag of inkomsten die worden verkregen uit vastgoed in de belastingheffing worden betrokken, op basis van het leerstuk van vermogensetikettering bezien dienen te worden of het vastgoed behoort tot ondernemingsvermogen. Indien dat het geval is worden de inkomsten behaald uit het vastgoed in de belastingheffing betrokken. Ook zijn er situaties denkbaar dat activiteiten ten aanzien van vastgoed op zichzelf al leiden tot de conclusie dat sprake is van een onderneming. Ook in deze laatste gevallen worden de inkomsten die worden verkregen uit het vastgoed in de belastingheffing betrokken. Indien het vastgoed niet is aan te merken als ondernemingsvermogen, zal geen sprake zijn van heffing van vennootschapsbelasting.

Van belang is om te weten dat de vennootschapsbelasting wordt berekend over het belastbare bedrag in een boekjaar. Het belastbare bedrag is de winst min de eventueel verrekenbare verliezen. De tarieven die worden gehanteerd zijn:

Voor het deel van het belastbare bedrag	Tarief
tot en met € 200.000	20%
boven € 200.000	25%

Voorbeeld

Als een gemeentelijke accommodatie in 2015 verkocht wordt en de winst € 300.000 bedraagt is dit nog onbelast. Vanaf 1 januari 2016 kan het dus zijn dat voor dezelfde verkoop met winst van € 300.000, 25% = € 75.000 vpb afgedragen moet worden.

Natuurlijk moet nog bepaald worden welke accommodaties wel of niet in de heffing van de vpb terecht moeten komen. Hoe de accommodaties gewaardeerd mogen worden (waarde in het economische verkeer) en welke kosten daarbij in mindering mogen worden gebracht moet eveneens nog worden bepaald. Ook zijn er verrekeringen mogelijk.

Duidelijk is dat er nog veel moet worden uitgezocht. De inventarisatiefase van dit project zal eind maart / begin april 2015 van start gaan en de raad wordt zodra resultaten van deze fase bekend zijn z.s.m. geïnformeerd.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Vast staat dat als er plannen zijn voor het afstoten van gemeentelijke accommodaties, dit bij voorkeur in 2015 moet worden gerealiseerd. We weten dan in ieder geval zeker dat er geen vpb over de winst hoeft worden afgedragen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22468-VS
Documentnummer: intern-11355-vs
Datum: 23 februari 2015
Onderwerp: Plan van aanpak betaaltermijnen
Bijlage(n): Nee

Geachte Raad,

In de commissie Burger en Bestuur is uw raad toegezegd een plan van aanpak voor te leggen over het verkorten van de betaaltermijnen. In deze informatiebrief gaan we kort in op de stand van zaken van het betaalproces en van de betaaltermijnen in Voorschoten en lichten we toe op welke manier we deze termijnen zullen gaan verkorten.

1. Inleiding

Het ministerie van Economische zaken en Binnenlandse zaken heeft kort geleden een betaalmonitor aangekondigd waarmee het betaalgedrag van gemeenten zal worden gevolgd. Deze monitor borduurt voort op het onderzoek naar betaalgedrag van gemeenten en de betaalmonitor die het MKB de laatste jaren in samenwerking met Dun & Bradstreet heeft gepubliceerd. De wettelijke betalingstermijn is dat gemeenten inkoopfacturen binnen 30 dagen moeten betalen.

Uit de meest recente peiling (over 2013) blijkt dat 77,5 % van de gemeentelijke rekeningen binnen 30 dagen wordt voldaan. Daarmee wordt gesteld dat gemeenten ruim achter blijven bij de rijksoverheid, waar 90% van de facturen op tijd wordt betaald (slechts 8% van de gemeenten haalt dit).

In 2012 eindigde Voorschoten op plaats 298 van de 357 gemeenten met een score van 64 % facturen die binnen 30 dagen zijn voldaan. In 2013 eindigde Voorschoten op plaats 315 met een score van 62%. In 2012 en 2013 loopt Voorschoten in de achterhoede van de gemeenten.

De standen in de betaalmonitor zijn gebaseerd op 50 waarnemingen per gemeente en per waarneming is dat een leverancier die meerdere facturen kan hebben gestuurd. Deze percentages kunnen dus afwijken van een eigen representatief onderzoek waarbij alle facturen zijn betrokken. In de praktijk is het niet reëel om te verwachten dat een score van 100% kan worden gehaald. Er zullen altijd facturen zijn die worden betwist of die niet juist zijn opgesteld.

Verbetering van onze betaalprocessen en betaalsnelheid is in ieder geval wel gewenst.

Een eerste grote stap is medio 2013 gezet met de invoering van de digitale workflow waarbij facturen uitsluitend nog digitaal geaccordeerd worden en altijd zichtbaar en traceerbaar blijven. Een efficiënter werkproces is hiermee mogelijk geworden.

Met het plan van aanpak waar u in deze brief over wordt geïnformeerd willen we de betaaltermijnen nog verder verkorten. Verbeteringen moeten in de loop van het jaar zichtbaar worden. We streven er naar eind 2015 minimaal op het niveau van landelijk gemiddelde zitten, te weten 77,5 %.

2. Betaaltermijnen en betaalproces Voorschoten

In onderstaande tabel kunt u zien hoe de betaaltermijnen zijn verlopen in Voorschoten in de eerste drie kwartalen van 2014. U ziet dat 70% van alle facturen ruim binnen de 30 dagen betaald worden, namelijk in gemiddeld 18 dagen. Gemiddeld 30% van de facturen is in meer dan 30 dagen betaald. Het opmerkelijke is dat de gemiddelde betaaltermijn van deze groep facturen beduidend hoger ligt, namelijk op 56 dagen. De gemiddelde betaaltermijn van alle facturen is 25 dagen.

Uit verdere analyse van de 70% op tijd betaalde facturen blijkt dat de crediteurenadministratie gemiddeld 3 dagen na factuurdatum een factuur heeft ingescand en geïmporteerd in de workflow.

Van de 30% te laat betaalde facturen heeft de crediteurenadministratie ze gemiddeld pas geïmporteerd en in gescand na 31,1 dagen.

Facturen liggen niet 31 dagen op de crediteurenadministratie alvorens ze in te scannen en te routeren. Zoals te zien bij de op tijd betaalde facturen wordt er gemiddeld 3 dagen over gedaan om ze in te scannen en te routeren. Met andere woorden: facturen komen zodanig laat op de boekhouding terecht dat een betaaltermijn in sommige gevallen zelfs al voorbij is. Dit is een belangrijk aanknopingspunt om de betaaltermijnen te verkorten.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Tabel 1. Overzicht betaaltermijnen "de betaalmonitor"

	Aantal facturen	% op tijd	Gemiddelde betaaltermijn in dagen
Voorschoten 1e kwartaal			
Aantal facturen betaald binnen 30 dagen	982	71%	18
Aantal facturen betaald na 30 dagen	398	29%	58
Totaal aantal facturen	1380	100%	30
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald binnen 30 dagen			1,7
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald na 30 dagen			39,0
Gem. betaaltermijn na importdatum, facturen betaald na 30 dagen			18,6
Voorschoten 2e kwartaal			
Aantal facturen betaald binnen 30 dagen	827	65%	19
Aantal facturen betaald na 30 dagen	455	35%	52
Totaal aantal facturen	1282	100%	31
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald binnen 30 dagen			2,0
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald na 30 dagen			26,2
Gem. betaaltermijn na importdatum, facturen betaald na 30 dagen			26,2
Voorschoten 3e kwartaal			
Aantal facturen betaald binnen 30 dagen	711	76%	17
Aantal facturen betaald na 30 dagen	229	24%	64
Totaal aantal facturen	940	100%	28
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald binnen 30 dagen			5,5
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald na 30 dagen			28,5
Gem. betaaltermijn na importdatum, facturen betaald na 30 dagen			35,1
Voorschoten 1e, 2e en 3e kwartaal 2014			
			in dagen
Cumulatief aantal facturen betaald binnen 30 dagen	2407	72%	17,6
Cumulatief aantal facturen betaald na 30 dagen	923	28%	59,7
Totaal aantal facturen eerste 9 maanden 2014	3330	100%	29,2
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald binnen 30 dagen			3,0
Gem. termijn import na faktuurdatum, facturen betaald na 30 dagen			31,1
Gem. betaaltermijn na importdatum, facturen betaald na 30 dagen			28,6

In onderstaand overzicht is inzicht gegeven in het betaalproces, voor wat betreft de facturen die afgelopen drie kwartalen binnen 30 dagen betaald zijn:

Gemiddeld aantal dagen verwerking door boekhouding om inkoopfacturen na ontvangst in te scannen en te routeren in de organisatie	3 dagen
Gemiddeld aantal dagen voor prestatie akkoord verklaren (PAV)	6 dagen
Gemiddeld aantal dagen voor budget akkoord verklaren (BH)	3 dagen
Gemiddeld aantal dagen voor boekhouding om factuur definitief te boeken en te betalen	2,5 dag

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Overige gemiddelde vertraging (o.a. bijvoorbeeld bij bedrijfsbureaufuncties en overige oorzaken)	<u>3,5 dag</u>
Totaal gemiddelde verwerkingstijd (factuurdatum tot betaaldatum)	18 dagen

3. Belangrijkste oorzaken vertraging in de betaling

Wat zijn nu samengevat de belangrijkste oorzaken van vertraging in de betaling:

1. Facturen worden door de leverancier fout opgesteld of bevatten onvoldoende informatie. Het komt nog al eens voor dat een factuur naar de verkeerde organisatie wordt verstuurd. Als een factuur bv. aan de werkorganisatie Duivenvoorde is gericht, en dat had de gemeente Voorschoten moeten zijn, dan mogen we deze factuur niet verwerken i.v.m. de BTW consequenties. Dat betekent dat er contact opgenomen moet worden met het bedrijf en dat er een nieuwe factuur verzonden moet worden, dit kost veel tijd.
2. Facturen komen niet direct bij financiën binnen. De facturen die met de post binnen komen bij het archief, worden nog wel eens naar de afdelingen gestuurd. Inkoopfacturen die onverhoopt toch eerst op de afdelingen binnenkomen, vertragen de doorloopsnelheid.

4. Plan van aanpak verkorten betaaltermijnen

Wat kunnen we doen om de betaaltermijnen in 2015 te verkorten, gezien bovenstaande analyse? De acties zijn toegespitst op de bovenstaande twee oorzaken/ doelgroepen.

Ad 1. Wat kunnen we doen om de leveranciers juiste facturen te laten opmaken en versturen?

Onze collega's op de afdelingen onderhouden de contacten met onze leveranciers. Tijdens de opdrachtverstrekking is het belangrijk om de juiste afspraken te maken zodat we de juiste facturen ontvangen. Het is belangrijk dat de medewerkers van de werkorganisatie aan de voorkant van het inkoopproces er voor zorg dragen dat de leveranciers direct de juiste tenaamstelling, het juiste adres en de naam van de inkoper (met eventueel ook een verplichtingsnummer) op de inkoopfactuur vermelden.

Ad2. Wat kunnen we doen om de facturen zo snel mogelijk bij financiën binnen te laten komen?

Het is belangrijk om nogmaals bij de afdelingen en bij het archief onder de aandacht te brengen dat de facturen niet op de afdelingen en in mailboxen bewaard moeten worden, ook al zijn ze niet goed. Altijd direct naar de financiële administratie voor het inzicht.

We gaan een software pakket aanschaffen waardoor we digitale facturen direct in kunnen lezen in het financiële systeem zonder ze eerst te printen en daarna weer in te scannen. Hiermee worden de inkoopfacturen die digitaal binnenkomen nog sneller verwerkt. Het is belangrijk dat prestatie akkoordverklaarders, budgethouders, bedrijfsbureaufuncties, en de crediteurenadministratie dagelijks de workflow bijwerken.

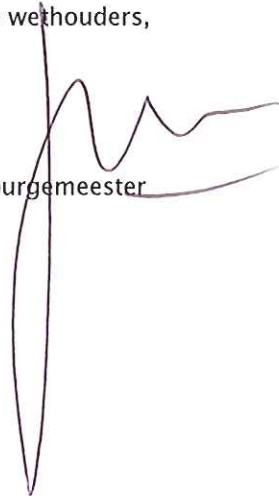
gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Het is belangrijk dat onze leveranciers op de hoogte zijn van de spelregels rondom factureren. We kunnen een brief sturen aan alle leveranciers van de afgelopen twee jaar waarin uitgelegd wordt dat het belangrijk is om digitaal aan te leveren en daarnaast wordt uitgelegd dat het belangrijk is dat de naam van de besteller en de juiste gemeente geadresseerd (of de werkorganisatie in sommige gevallen) wordt. In deze brief kunnen we ook toelichten waarom het belangrijk is dat de juiste organisatie wordt aangeschreven (BTW aspecten). Eerst dient dan wel de mogelijkheid van import van digitale facturen in scanapparatuur werkend afgerond te zijn, zie punt hiervoor.

De acties samengevat:

1. We sturen alle leveranciers van de afgelopen twee jaar een informatieve brief (na in gebruik name nieuwe softwarepakket).
2. We bespreken deze betaalmonitor en het plan van aanpak in de organisatie en benadrukken het belang van juiste afspraken met de opdrachtnemers.
3. We bezien in hoeverre de betalingstermijnen verbeteren als gevolg van de bovenstaande maatregelen. We meten de resultaten met behulp van de betaalmonitor welke we elk kwartaal uitvoeren en informeren het DB van de werkorganisatie Duivenvoorde hierover.

Andere mogelijkheden

Als de bovenstaande maatregelen niet voldoende zijn om de betaaltermijn te verbeteren zodat een groter deel van de betaalde facturen binnen de wettelijke termijn van 30 dagen blijven kunnen we nog de volgende maatregelen nader onderzoeken:

1. Meer facturen als verzamelfactuur behandelen. In de budgethoudersregeling is al opgenomen dat inkoopfacturen voor gas, water, licht, verzekeringen centraal geboekt en verdeeld worden op de financiële administratie. Deze lopen dus al efficiënt. Andere facturen, zoals bestellingen bij de bakker, slager of bloemen zouden ook centraal door geboekt kunnen worden in plaats van dat de factuur vele afdelingen over moet.
2. We kunnen gaan werken met drie mailadressen voor facturen waaruit de organisatie welke het betreft duidelijk blijkt. Zoals digitalefacturen@voorschoten.nl, digitalefacturen@wassenaar.nl en digitalefacturen@werkorganisatieduivenvoorde.nl.
3. We kunnen het werken met verplichtingen nog dwingender op gaan leggen.
4. We kunnen onderzoeken in hoeverre het budgetbeheer op het juiste niveau is belegd. Wellicht zijn er te veel budgethouders, te laag in de organisatie en kan dit bijvoorbeeld op het niveau van teamleiders belegd worden.
5. De scansoftware zou zodanig aangepast kunnen worden dat budgethouders ook een prestatie akkoordverklaarder kunnen kiezen. Dit zou wellicht efficiënter kunnen zijn.

Vooralsnog gaan we er van uit dat de acties die nu beschreven zijn, afdoende zouden moeten zijn om de betalingstermijnen sterk te verbeteren.

We hopen u op deze manier voldoende te hebben geïnformeerd, mocht u nog vragen hebben dan horen we dat graag.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 16759-VS
Documentnummer: Intern-11172-VS
Datum: 10 februari 2015
Onderwerp: Bevoegd gezag Tunnelveiligheid
Bijlage(n): Geen

13 FEB. 2015

Geachte Raad,

Eind december 2014 hebben wij u, naar aanleiding van vragen van het CDA, geïnformeerd over de aspecten met betrekking tot tunnelveiligheid van de geboorde tunnel van de Rijnlandroute. We hebben u in die brief en tijdens de commissievergadering op 22 januari jl. gemeld dat u hierover nog nader zou worden geïnformeerd.

Sinds er duidelijkheid is gekomen over de realisatie van een tunnel onder Voorschoten, is er gesproken met de provincie en de gemeente Leiden over de invulling van het bevoegd gezag voor het verlenen van een openstellingsvergunning te zijner tijd voor de tunnel.

De wet

De Wet Aanvullend Richtlijnen Veiligheid Wegtunnels (WARVW) regelt het bevoegd gezag voor het afgeven van een openstellingsvergunning voor de tunnel.

De taken van het bevoegd gezag zijn volgens deze wet:

- Het aanstellen van een functioneel onafhankelijke veiligheidsbeambte(n);
- Betrokkenheid bij het veiligheidsbeheerplan dat de tunnelbeheerder opstelt;
- Het verlenen en handhaven van de openstellingsvergunning voor de tunnel (daarbij beoordeling op het door de tunnelbeheerder opgestelde tunnelveiligheidsplan, de risico-analyse e.d. en toetsing aan hetgeen in het bouwbesluit is opgenomen is over tunnel(veiligheid);
- Evaluatie één keer per zes jaar en directe melding aan de tunnelbeheerder hiervan.

Het bevoegd gezag bepaalt overigens niet wat veilig en wat niet veilig is. Dat is namelijk al in de wet geregeld (art.6).

Bevoegd gezag is het college van Leiden

De wet bepaalt dat het bevoegd gezag het college van burgemeester en wethouders is van de gemeente waarin de tunnel "in hoofdzaak is gelegen". In de situatie van de tunnel onder grondgebied van de gemeente Voorschoten is de wettekst niet eenduidig gebleken. Het grootste deel van de tunnel ligt op (lees: onder) Voorschotens grondgebied, maar de in- en uitgangen van de tunnel bevinden zich op Leids grondgebied.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Beide colleges hebben daarom geconcludeerd dat het college van Burgemeester en wethouders van Leiden de rol van bevoegd gezag het beste kan vervullen.

Betrokkenheid Voorschoten

Conform de wet is geregeld dat in geval de tunnel is gelegen in meerdere gemeenten, zoals hier het geval is, Leiden haar rol van bevoegd gezag uitvoert "in overeenstemming met" het college van burgemeester en wethouders van Voorschoten.

Afgesproken is dat Leiden externe expertise zal inschakelen voor de beoordeling van de aanvraag voor de openstellingsvergunning, waarbij Voorschoten zal worden betrokken. Uitgangspunt is hierbij dat dit de gemeente Voorschoten geen geld zal kosten.

Afstemming met de provincie en de veiligheidsregio

Met de provincie is afgesproken dat er een "Tunnelboard" zal worden ingesteld. Dit is een afstemmingsoverleg tussen de gedeputeerde van de provincie (de aanvrager), de burgemeester van Leiden (het bevoegd gezag voor de openstellingsvergunning), de burgemeester van Voorschoten (dient in te stemmen met openstellingsvergunning) en de Veiligheidsbeambte (wettelijk bepaalde onafhankelijk adviseur in dit proces). Beide burgemeesters dringen er bij de Veiligheidsregio op aan ook deel te nemen aan dit overleg. De Veiligheidsregio heeft daarnaast ook een formele adviserende rol in dit proces.

Kosten en capaciteit

Zoals al gemeld, zullen de kosten voor inhuur van expertise niet voor rekening van de gemeente Voorschoten komen. Voor de bijdrage van Voorschoten aan het proces zal er enige capaciteit van het ambtelijk apparaat ingezet moeten worden. Deze inzet zal echter beperkt zijn en kan worden opgevangen binnen de reguliere taken.

Omgevingsvergunning voor de bouw van de tunnel

Naast een openstellingsvergunning zal er ook een omgevingsvergunning voor de bouw van de tunnel moeten worden verleend. De provincie kan het afgeven van deze omgevingsvergunning naar zich toetrekken en deze verlenen op basis van het door haar opgestelde Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Het is op dit moment nog niet zeker of de provincie dit ook zal doen of dat de gemeente Voorschoten en Leiden dan een omgevingsvergunning moeten verlenen voor de tunnel op (lees: onder) hun grondgebied. Hierover zal nog nadere afstemming plaatsvinden met de provincie en de gemeenten Leiden en Wassenaar. De gemeente Wassenaar zal in dat geval namelijk ook voor de aangrenzende open tunnelbak een omgevingsvergunning af moeten geven. Voor de eventueel af te geven omgevingsvergunning worden zoals gebruikelijk leges geheven en zullen dan door de Provincie worden betaald.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

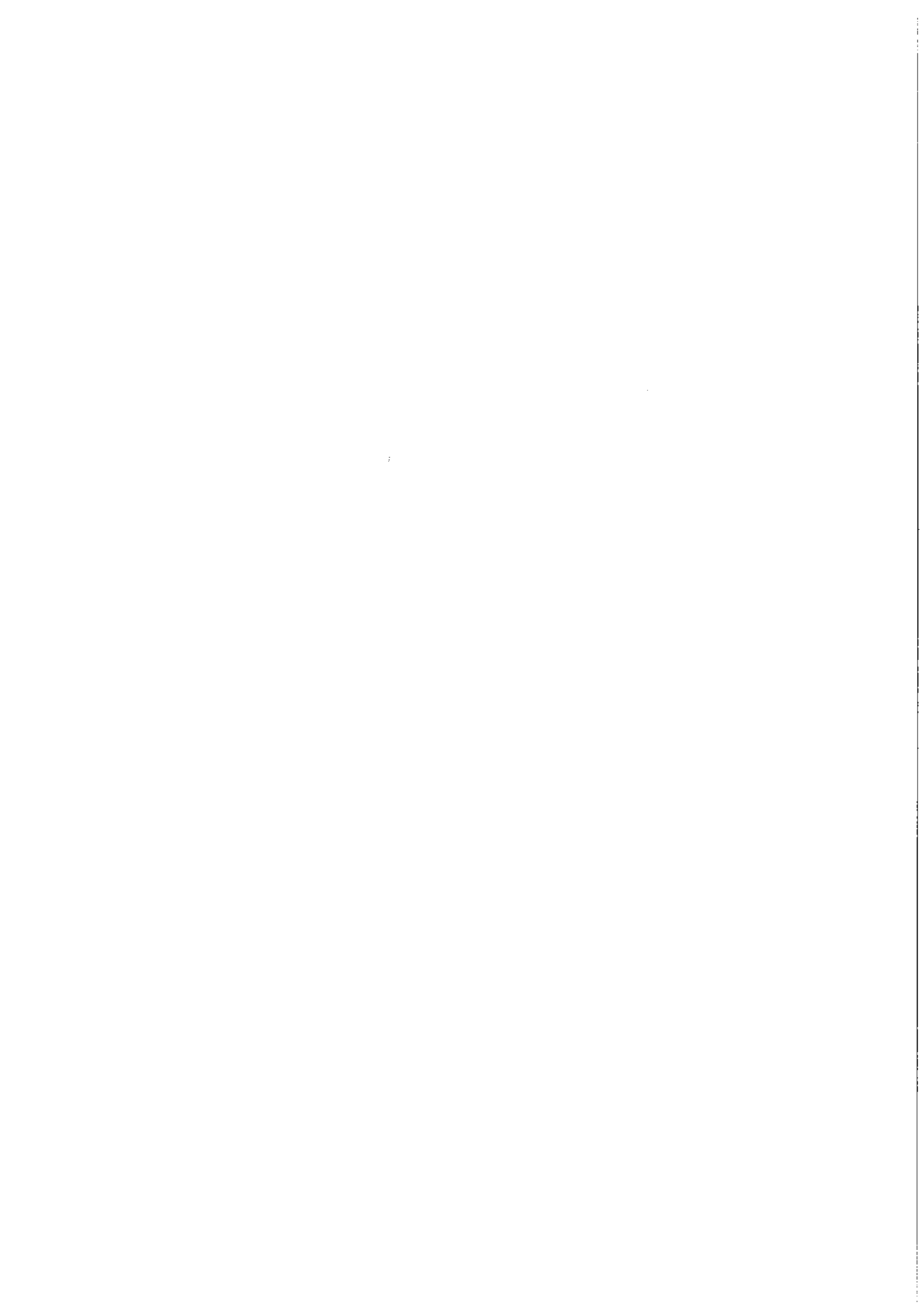
Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 21440
Documentnummer: VS/4352/1
Datum: 10 februari 2015
Onderwerp: procesvoorstel contractsvorming Sportfondsen
Bijlage(n):

Geachte Raad,

In de commissie vergadering WRG van 27 november j.l is afgesproken dat er een procesvoorstel zou worden opgemaakt voor de contractvorming met Sportfondsen.

Gestreefd wordt om de contractvorming zorgvuldig maar zo snel als mogelijk af te ronden. Inmiddels hebben er een aantal verkennende gesprekken plaatsgevonden met vertegenwoordigers van Sportfondsen. De komende weken zullen de gesprekken inhoudelijk worden voortgezet. Daarbij worden ook meegenomen de punten die vanuit de commissie zijn aangedragen.

De behandeling van het contract is in de commissie WRG gepland op 18 juni en in de laatste raad voor het zomerreces op 9 juli a.s.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 22498-VS
Documentnummer: VS-11197
Datum: 10 februari 2015
Onderwerp: stand van zaken regionale samenwerking
Bijlage(n): 2

13 FEB. 2015

Geachte Raad,

Op 4 december j.l. heeft uw commissie Burger & Bestuur van gedachten gewisseld over de discussienota 'Strategische positie Voorschoten in de regio'. Een aantal toezeggingen is u daarbij door het college gedaan. Het gaat om de volgende punten:

1. Een analyse over de toegevoegde waarde voor Voorschoten van de samenwerking Holland Rijnland en mogelijke scenario's voor de toekomst
2. Informatie over de Metropoolregio Rotterdam Den Haag
3. Informatie over Haaglanden
4. Informatie over Verbonden Partijen op de website
5. Beschikbaar stellen van een planning van het proces #Kracht 15/nieuwe bestuurlijke organisatie Holland Rijnland en de rol van de raad in dat proces.

Ook wordt in deze brief informatie gegeven over de laatste stand van zaken wat betreft

6. de samenwerking in de Leidse Regio.

1. Een analyse over de toegevoegde waarde voor Voorschoten van de samenwerking Holland Rijnland en mogelijke scenario's voor de toekomst

Op 4 december j.l. heeft uw commissie Burger & Bestuur de brief behandeld van Holland Rijnland aan de gemeenteraden d.d. 9 oktober 2014 ter voorbereiding van de AB-vergadering van 17 december 2014. In de brief wordt de raden o.a. gevraagd de vijf richtinggevende uitspraken van het AB op 5 maart 2014 te herbevestigen. De commissie heeft naar aanleiding van de behandeling van de brief gevraagd om een analyse van de toegevoegde waarde voor Voorschoten van de samenwerking Holland Rijnland en om mogelijke scenario's voor de toekomst. De vijf richtinggevende uitspraken heeft Voorschoten niet herbevestigd. Het AB Holland Rijnland heeft op 17 december 2014 de uitspraken wel herbevestigd.

Op de agenda van de commissie Burger & Bestuur van 19 februari a.s. staat de opinienota Toekomstige deelname Voorschoten aan Holland Rijnland. Als bijlage bij deze opinienota is

gevoegd de 'Analyse meerwaarde Holland Rijnland voor Voorschoten'. Voor nadere informatie over dit onderwerp, wordt verwezen naar de opinienota met bijlage.

2. Informatie over de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Gemeenschappelijke regeling en inhoudelijk programma

Vanaf 2013 is met de colleges en gemeenteraden van de 24 gemeenten in het MRDH-gebied een intensief proces doorlopen om te komen tot een inhoudelijk programma en een gemeenschappelijke regeling. Na diverse rondes langs de gemeenteraden heeft dit geleid tot een breed draagvlak onder de 24 gemeenten voor samenwerking op de schaal van de MRDH op de inhoudelijke thema's Verkeer & Vervoer en Economisch Vestigingsklimaat. Afspraken over de wijze waarop de gemeenten met elkaar samenwerken, zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Ook is verder gewerkt aan de uitwerking en concretisering van de MRDH-samenwerking in een Agenda Economisch Vestigingsklimaat en een Strategische Bereikbaarheidsagenda.

De gemeenten in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag bundelen hun krachten ter verbetering van de bereikbaarheid en de versterking van het economisch vestigingsklimaat. De Agenda Economisch Vestigingsklimaat benoemt vijf globale trends, die kansen bieden, maar ook vragen om gezamenlijk actie:

1. **Metropoolvorming:** het toenemend belang van stedelijke gebieden maakt dat de internationale concurrentiepositie van een land niet langer bepaald wordt op nationaal, maar op stedelijkregionaal niveau. Concurrentie gaat tussen stedelijke gebieden, niet langer tussen landen.
2. **Kenniseconomie:** meer en meer komt de productie en uitwisseling van kennis centraal te staan in economische systemen. Goed functionerende metropolen zijn bij uitstek waar die productie en uitwisseling van kennis plaatsvindt.
3. **Opkomst van de slimme maakindustrie:** door nieuwe manieren van produceren wordt het weer economisch rendabel om in hoge lonen landen, dichtbij afzetmarkten te produceren. De opkomst van robotica, 3D-printing en industriële internettoepassingen versterken deze trend.
4. **Ecologisering van de economie:** zuinig omgaan met grondstoffen en andere hulpbronnen wordt meer en meer economische noodzaak. De transitie naar een 'groenere' wijze van produceren biedt kansen maar ook grote uitdagingen voor bestaande industriële complexen.
5. **De stad als aantrekkelijk consumptiegebied:** de stad en omgeving, met zijn rijke aanbod van voorzieningen en cultuur, wordt steeds meer een plek waar mensen graag wonen, hun vrije tijd doorbrengen én hun geld uitgeven.

De centrale ambitie van de MRDH luidt daarom als volgt:

"De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is in 2025 internationaal marktleider in het ontwerpen, ontwikkelen, maken en vermarkten van oplossingen op het gebied van duurzaam leven in een sterk verstedelijkte deltaregio. In de regio worden samenhangende oplossingen bedacht, getest en geproduceerd voor mondiale logistieke, energie-, voedsel- en veiligheidsvraagstukken. De regio wordt beter bereikbaar en het daily urban system wordt versterkt."

Het verbeteren van de bereikbaarheid in de metropoolregio is één van de centrale strategieën om deze ambitie te realiseren. Door het versterken van de interne bereikbaarheid kunnen de kwaliteiten van de verschillende deelgebieden binnen de MRDH optimaal worden benut. En door het versterken van de externe bereikbaarheid, internationaal en nationaal kan de economische relatie met andere economische zwaartepunten in Nederland en daarbuiten worden versterkt. Samenwerking op de schaal van de Metropoolregio zowel op het gebied van Verkeer als het gebied van Openbaar Vervoer zijn daartoe noodzakelijk. De Strategische Bereikbaarheidsagenda van de Vervoersautoriteit MRDH geeft daar invulling aan.

Bijzondere status van de Vervoersautoriteit MRDH

Er is veel voorbereidend werk in 2014 gedaan door de 24 MRDH-gemeenten voor de oprichting van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Oprichting van de MRDH was echter ook afhankelijk van de besluitvorming op rijksniveau. De Tweede Kamer nam op donderdagnacht 3 juli 2014 het voorstel Wet afschaffing plusregio's licht gewijzigd aan, omdat de Kamer wilde kunnen voorkomen dat er meer dan twee vervoerregio's werden ingesteld. De Gemeenschappelijke Regeling MRDH kon pas in werking treden na aanvaarding van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer en nadat alle 24 gemeenten ermee hadden ingestemd. En pas daarna kon het Algemeen Bestuur worden benoemd.

In de nacht van 16 december op 17 december 2014 werd de Wet Afschaffing Plusregio's in de Eerste Kamer goedgekeurd. In het constituerend beraad van de MRDH op 19 december 2014 is het Algemeen Bestuur MRDH geïnstalleerd en op diezelfde datum vond de eerste AB-MRDH vergadering plaats. De oprichting van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) per 1 januari 2015, werd officieel een feit.

Bij de instelling van de MRDH hoort ook een nieuwe Vervoersautoriteit. De Vervoersautoriteit MRDH krijgt de concessie voor het openbaar vervoer in de Rotterdamse en Haagse regio, evenals de daarbij behorende Brede Doel Uitkering (BDU)-gelden.

Minister Plasterk heeft de MRDH wel de opdracht gegeven om te zorgen dat de BDU-gelden niet voor andere doeleinden aangewend zullen kunnen worden. Het kabinet laat het aan de betrokken overheden over hoe zij de vervoersregio willen inrichten. Met deze constructie krijgen de gemeenten de tijd om toe te werken naar de gewenste eindsituatie, namelijk een juridische scheiding tussen de vrijwillige samenwerking (op het gebied van het economisch vestigingsklimaat) en de verplichte samenwerking op verkeer en vervoer. Daarvoor is geen tijdslimiet genoemd. Een juridische constructie voor de scheiding Verkeer en Vervoer en Economie zal uitgewerkt gaan worden.

Er is nu overleg gaande tussen provincie en MRDH (nu bestaande uit 23 gemeenten door de fusie tussen Bernisse en Spijkenisse) over de uit te werken vorm van de samenwerking in het kader van de Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

3. Informatie over Haaglanden

Op 13 maart 2013 is door het dagelijks bestuur van het Stadsgewest Haaglanden de intentie uitgesproken dat het Stadsgewest Haaglanden wordt beëindigd. De datum van beëindiging van het Stadsgewest Haaglanden werd aanvankelijk vastgesteld per 1 januari 2014. Aan deze

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

beëindiging waren wel bepaalde voorwaarden verbonden: de Wet Gemeenschappelijke Regelingen-plus diende afgeschaft te zijn en de beleidstaken Verkeer en Vervoer en Economie moesten zijn ondergebracht in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). In de aanbiedingsbrief bij het voorstel Wet afschaffing plusregio's werd een nieuwe opheffingsdatum genoemd, te weten: 1 januari 2015. Op 29 oktober j.l. heeft het AB Haaglanden ingestemd onder een aantal voorwaarden tot opheffing van de Regeling Stadsgewest Haaglanden 1995 en het liquidatieplan vastgesteld. In november/december 2014 hebben alle bestuursorganen van de deelnemende gemeenten het opheffingsbesluit genomen. In de nacht van 16 op 17 december 2014 heeft de Eerste Kamer de Wet Afschaffing Plusregio's goedgekeurd. De opheffing van het Stadsgewest per 1 januari 2015 was een feit.

Bestuurlijke tafel Fysiek Domein

Met de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsgewest Haaglanden vervielen ook de taken op het gebied van het fysieke domein, die het Stadsgewest Haaglanden op verzoek van de gemeenten deed. De ex-Haaglandengemeenten hebben inmiddels overleg of, en zo ja, op welke wijze deze 'weestaken' gezamenlijk opgepakt zouden kunnen worden in de vorm van een 'bestuurlijke tafel fysiek domein'. Daarbij wordt ook rekening gehouden met zowel de mogelijkheid dat niet alle ex-Haaglandengemeenten willen deelnemen aan deze samenwerking als de mogelijkheid dat niet-exHaaglandengemeenten wel willen aansluiten bij deze samenwerking. Vooralsnog is er consensus dat onder het fysieke domein de beleidsvelden Wonen, Ruimte en Groen vallen. Met name voor Wonen wordt samenwerking door de meeste ex-Haaglandengemeenten gewenst gevonden in verband met de wettelijke verplichtingen die er voor Wonen zijn. Besluitvorming door de colleges over een eventuele samenwerking wordt voorzien in februari/maart 2015.

Bestuurlijke tafel Sociaal Domein

Op vrijdag 30 januari 2015 is de derde bestuurlijke conferentie georganiseerd voor de wethouders Zorg en de wethouders Jeugd uit de H10 gemeenten: Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

Deze bijeenkomst stond in het teken van diverse thema's. Na een korte terugblik werd er ingegaan op de wijze waarop de inkoop samenwerking 2016 georganiseerd gaat worden. Een ander belangrijk thema was de risicoverevening, een derde belangrijk thema de regionale agenda voor 2015.

Ook specifieke thema's als Toezicht, Veilig Thuis, Doelgroepenvervoer kwamen tijdens deze conferentie aan de orde. Ook werd aandacht geschonken aan het begrip 'bestuurlijke tafel sociaal domein'. Er zijn verschillende functies van de bestuurlijke tafel (van licht naar zwaar):

- Informele uitwisseling en afstemming;
- Gezamenlijk beleid;
- Gezamenlijke beleidsuitvoering/zorg- en dienstverlening
- Formele besluitvorming aan de bestuurlijke tafel

Een van de doelen is het streven naar meer integraliteit en synergie. Een belangrijk aandachtspunt is de innovatie als onderdeel van de transformatie. Ook werd toegelicht hoe de voorbereiding georganiseerd kan worden en wat het directeurenoverleg H10 voor een rol kan hebben (voorportaal voor de bestuurlijke tafel en een eigen rol richting het inkoopbureau).

5. Informatie over Verbonden Partijen op de website

Onderzocht wordt om via een link de schema's die in de Paragraaf Verbonden Partijen in de begroting staan, ook op de website toegankelijk te maken. Aldus wordt het voor een ieder mogelijk de vastgestelde versie van de Paragraaf Verbonden Partijen op een eenvoudige wijze in te zien.

6. Planning van het proces #Kracht 15/nieuwe bestuurlijke organisatie Holland Rijnland en de rol van de raad in dat proces

In de bijlage staan verschillende planningsschema's van processen die relevant zijn voor besluitvorming over regionale samenwerking.

In het vergaderschema voor het AB Holland Rijnland zijn de volgende vergaderingen van belang om daarin de gewenste Voorschotense positie in de samenwerking Holland Rijnland onder de aandacht te brengen.

25 maart 2015	AB Holland Rijnland	Vaststellen Kadernota 2016 Toelichting door AB-leden op Voorschotense inzet t.a.v. toekomstige deelname aan Holland Rijnland
24 juni 2015	AB Holland Rijnland	Vaststellen Jaarrekening 2014, Begrotingswijziging 2015, Begroting 2016, Meerjarenbegroting 2016-2019 : Besluitvorming gewijzigde gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland over nieuwe bestuurlijke organisatie (volgens laatst bekende planning)

Afhankelijk van de besluitvorming in uw raad over de toekomstige deelname van Voorschoten aan Holland Rijnland, de te voeren gesprekken met diverse partijen, de stand van zaken bij de H-gemeenten wat betreft de bestuurlijke tafels en de resultaten van de bijeenkomst Leidse Regio in april 2015 (zie hieronder), zal bezien moeten worden welke concrete inhoudelijke boodschap de raad zal kunnen inbrengen in het AB Holland Rijnland en op welke wijze.

7. Samenwerking Leidse Regio

De gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en Voorschoten werken al sinds begin 2014 samen voor de Economische Agenda Leidse Regio. Ook op ruimtelijk gebied worden de samenwerkingskansen verkend, en wel voor een gezamenlijke Omgevingsvisie samen met Katwijk, Kaag en Braassem, Teylingen en Wassenaar.

In maart, juni en oktober 2014 zijn de colleges van de vijf gemeenten binnen de Leidse Regio bij elkaar gekomen om nader met elkaar kennis te maken en om te verkennen welke kansen er zijn

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

om de samenwerking Leidse Regio nog verder uit te bouwen. Daarbij kwamen uiteenlopende thema's aan de orde als ruimte (gezamenlijke Omgevingsvisie), groen, wonen, maatschappelijk vastgoed, duurzaamheid.

Op 13 januari 2015 was er weer een bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst werden presentaties door de vijf gemeenten gegeven aan de hand van een aantal vragen: Waarom samenwerken in de Leidse regio?, Hoe vertalen ambities voor samenwerking in de Leidse regio zich in houding en gedrag?, Wat zijn de do's en de don'ts?, Waarom samenwerken vanuit het perspectief van de burger? en Wat is de meerwaarde voor hen en hoe maken we dat zichtbaar?. Burgemeester Staatsen gaf een presentatie aan de hand van 2 PowerPoint sheets (bijlage).

Afgesproken is in deze bijeenkomst dat een concept Plan van Aanpak voor een 'Toekomstvisie Leidse Regio 2027' zal worden opgesteld. Deze visie zal tweeledig zijn:

1. een visie op de regio, wie of wat willen wij zijn qua voorzieningen, ruimte, economie, infrastructuur e.d.;
2. een visie op hoe wij samenwerken; op welke taken werken we samen, met wie werken we samen en welke houding en gedrag horen daar bij.

In het voorstel zal ook aandacht geschonken worden aan het perspectief van de burger en het vroegtijdig betrekken van de gemeenteraden/griffies bij het opstellen van de 'Toekomstvisie Leidse regio 2027'.

Het uitgangspunt voor de samenwerkingsthema's is een 'shortlist' van thema's waarbij (intensivering van de) samenwerking kan plaatsvinden. De vorm volgt de inhoud. Suggesties zijn gedaan om de thema's te inventariseren die vanuit Holland Rijnland naar het clusterniveau/ individuele gemeenten worden verplaatst en om de lijst van de huidige, in ontwikkeling zijnde samenwerkingen in de Leidse Regio te bekijken om te beoordelen hoe die uitgebreid kan worden. Leiderdorp zal de volgende bijeenkomst Leidse Regio in april 2015 organiseren.

Wat Voorschoten betreft, zal de Leidse Regio de samenwerking gaan worden waar heel veel energie in gestoken zal moeten gaan worden. Voorschoten vindt het wel gewenst dat voor het gebied van de Leidse Regio meer aansluiting gezocht wordt bij de ontwikkelingen in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Bijlagen:

- Planningsschema's relevante processen
- PowerPoint sheets bijeenkomst Leidse Regio 13 januari 2015

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Bijlage:

Planningsschema's relevante processen in verband met #Kracht 15/nieuwe bestuurlijke organisatie Holland Rijnland

In de brief van Holland Rijnland aan de gemeenteraden d.d. 9 oktober 2014 ter voorbereiding van de AB-vergadering van 17 december 2014, wordt de raden gevraagd de vijf uitspraken van het AB op 5 maart 2014, te herbevestigen. Deze uitspraken heeft Voorschoten niet herbevestigd. Het AB Holland Rijnland heeft op 17 december 2014 de uitspraken wel herbevestigd.

In de brief staan ook de volgende planningsschema's.

Schema wijziging bestuurlijke organisatie

17 december 2014	Algemeen Bestuur:	1. Herbevestiging besluiten over #Kracht15, AB 5 maart 2014 2. Bespreking voorstellen nieuwe bestuurlijke organisatie.
(Maart 2015, planning is gewijzigd in)		
juni 2015	Algemeen Bestuur:	Besluitvorming gewijzigde gemeenschappelijke regeling
(Maart/ Juni 2015, planning is gewijzigd in)		
Najaar 2015	Gemeenteraden:	Besluitvorming over gewijzigde gemeenschappelijke regeling
(1 Juli 2015, planning is gewijzigd in)		
???	Inwerkingtreding	nieuwe gemeenschappelijke regeling

Schema wijziging ambtelijke organisatie

1 april 2015	Start nieuwe ambtelijke organisatie
1 april 2016	Transitie gereed

Daarnaast ligt er een bezuinigingsopgave van minimaal 25% op de inwonerbijdrage. Verwacht wordt dat de 25% bezuinigingsopgave in 2017 gehaald zal worden. De Planning- en Controldocumenten waarin dit verwerkt moet zijn, staan als volgt gepland voor de besluitvorming.

Schema P&C-documenten Holland Rijnland

25 maart 2015	AB Holland Rijnland	Vaststellen Kadernota 2016
24 juni 2015	AB Holland Rijnland	Vaststellen Jaarrekening 2014, Begrotingswijziging 2015, Begroting 2016, Meerjarenbegroting 2016-2019.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

In de Opinienota 'Toekomstige deelname Voorschoten aan Holland Rijnland', die 19 februari 2015 in de commissie Burger en Bestuur behandeld wordt, staat het volgende schema.

Schema toekomstige deelname Voorschoten aan Holland Rijnland

19 februari 2015	Commissie B&B:	Behandeling van de analyse en voorlopige uitspraak over toekomstige deelname aan Holland Rijnland
Na uitspraak cie B&B	B&W:	College voert gesprekken met partners (waaronder DB Holland Rijnland) over mogelijkheden en (financiële) voorwaarden toekomstige deelname Voorschoten
25 maart 2015	Algemeen Bestuur Holland Rijnland:	Toelichting door AB-leden op Voorschotense inzet t.a.v. toekomstige deelname aan Holland Rijnland
4 juni 2015	Commissie B&B:	Behandeling voorstel toekomstige deelname Voorschoten aan Holland Rijnland, inclusief (financiële) voorwaarden
11 juni 2015	Raad:	Besluit over voorstel toekomstige deelname Voorschoten aan Holland Rijnland, inclusief (financiële) voorwaarden

.....

In de bijeenkomst Leidse Regio van 13 januari 2015 zijn presentaties gegeven en de hieronder staande afspraken gemaakt.

Globaal planningsschema Leidse Regio

13 januari 2015	Vijf colleges Leidse Regio	Presentaties door vijf gemeenten aan de hand van een aantal vragen:
Voorjaar 2015	Stuurgroep Leidse Regio	Opstellen van een concept Plan van Aanpak voor een 'Toekomstvisie Leidse Regio 2027'
April 2015	Leiderdorp	Leiderdorp organiseert volgende bijeenkomst Leidse Regio in april 2015.

.....

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

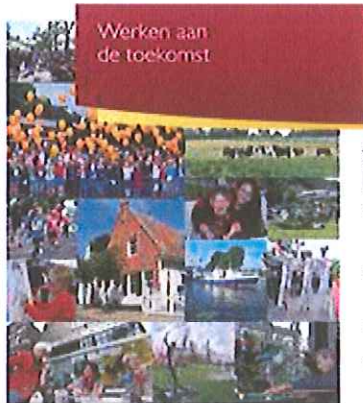
Bestuurlijke tafels H-gemeenten Fysiek en Sociaal Domein

Voor deze samenwerkingen in ontwikkeling zijn nog geen formele termijngenda's of vergaderschema's bekend.

.....

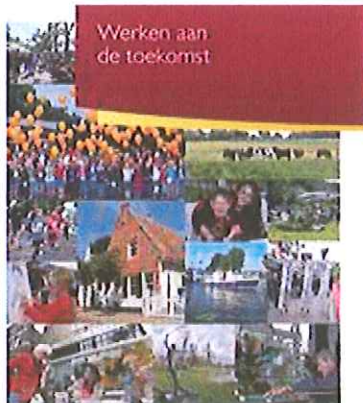
Foto van de Leidse Regio 2025!

Samenwerken aan de toekomst van de Leidse Regio:

- Welke **identiteit** heeft de Leidse Regio?
- Welke **ambities** heeft de Leidse Regio voor 2025?
- Wat wil de Leidse Regio zijn in **2025**?
- Hoe kunnen **potenties** optimaal benut worden?
- Welke **werkstructuur** is nodig?
- Hoe gaan we dat **aanpakken**?

Foto van de Leidse Regio 2025!

Een palet met vele kleuren:

- Een **innovatieve** en bruisende regio
- Hoge woon- en werkkwaliteit
- **Excellerend** op gebied van gezondheid, Biolifescience, dienstverlening, cultuur en toerisme
- Sterke **economie** en woon-werkbalans
- Prima fysiek en digitaal bereikbaar
- **Internationale** regio
- Branding tot een ijzersterk merk

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 22379
Documentnummer: VS\11212\1
Datum: 17 februari 2015
Onderwerp: Intensivering districtelijke samenwerking crisisbeheersing
Bijlage(n): Nee

Geachte Raad,

Het college heeft, tegelijk met de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude onlangs besloten om de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing te intensiveren.

Met deze intensivering willen we de bevolkingszorg verder optimaliseren door een gezamenlijke crisisorganisatie in te richten. Voorop staat dat de inrichting van deze gezamenlijke crisisorganisatie de kwaliteit van de individuele organisaties moet verbeteren. Een kwaliteitsslag waarbij door de samenwerking ook het beroep op de reguliere organisatie verkleind wordt en waar mogelijk schaalvergrotingsvoordelen kunnen optreden. Door de samenwerking zal tevens de kwetsbaarheid verminderen, doordat kennis en capaciteit gedeeld kunnen worden. De intensivering van de samenwerking heeft uiteraard geen bestuurlijke gevolgen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de Bevolkingszorg tijdens rampen en crises, naast de andere hulpdiensten politie, brandweer en geneeskundige zorg. Om deze zorg te verbeteren en ons beter voor te bereiden wordt al geruime tijd samengewerkt met de ons omliggende gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude.

In 2010 hebben de colleges besloten tot deze samenwerking op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hierover hebben wij u destijds geïnformeerd met een informatiebrief (d.d. 14-12-2010, Z-4091, nr. 850).

Deze kwaliteitsslag zal in een projectdocument plan van aanpak verwerkt worden en in het tweede kwartaal van dit jaar gereed zijn.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 21937
Documentnummer: VS\11243
Datum: 18 februari 2015
Onderwerp: afloop samenscholingsverbod Burgemeester Berkhoutpark 2015
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

Op 18 december 2014 heb ik naar aanleiding van overlast van jongeren in het park met name bij het speeltuintje bij de Prinses Margrietlaan een samenscholingsverbod ingesteld voor het Burgemeester Berkhoutpark. Het samenscholingsverbod gold in eerste instantie een maand en is daarna met nog eens een maand verlengd (tot en met 18 februari 2015).

Ik zie geen aanleiding om het samenscholingsverbod nogmaals te verlengen.
Met deze informatiebrief licht ik toe waarom.

Door het samenscholingsverbod is het de afgelopen periode rustig geweest in het park. Er zijn bij politie noch bij de gemeente meldingen gedaan van overlast in het park. Politie en jeugd- en jongerenwerk zijn in de afgelopen weken regelmatig in het park geweest en hebben geen jongeren getroffen of overlast geconstateerd. Dit betekent dat men niet heeft kunnen achterhalen welke jongeren mogelijk de veroorzakers van de overlast waren.

De politie heeft, op basis van persoonsgegevens genoteerd bij eerdere overlastconstateringen, wel een aantal jongeren aangesproken. Ook de ouders van deze jongeren zijn gesproken. Dit krijgt op korte termijn een vervolg in een soort 'keukentafel'-gesprek georganiseerd door een van de ouders en waar politie en jeugd- en jongerenwerk bij betrokken zullen zijn.

Uitgangspunt van dat gesprek is dat jongeren recht hebben om in de openbare ruimte te verblijven maar dat er wel grenzen zijn aan wat acceptabel is. In de visie van de gemeente heeft 'hangen' een sociale functie, maar moet de jeugd hierbij wel rekening houden met de beperkte fysieke ruimte, geen rommel maken, vernielingen aanrichten of schelden en baldadigheid vertonen. De hoop en verwachting is dat de jongeren door het gesprek een beter beeld krijgen van de effecten van hun gedrag in de openbare ruimte.

Tevens zal worden bekeken of er handvatten te bieden zijn om communicatie tussen buurtbewoners en hangjongeren te verbeteren zodat escalatie kan worden voorkomen

Locatie speelplek

Naast bovenstaande is de locatie van de speelplek ook onder de loep genomen, met name in het kader van de renovatie van het Burgemeester Berkhoutpark, maar ook in relatie tot de aantrekkende werking van de speelplek op hangjongeren. Tijdens een avond voor omwonenden van het park in het algemeen en de speelplek specifiek, zijn verschillende andere plekken in het park en opties voor inrichting van de speelplek besproken/gepresenteerd. Daarbij is ook nadrukkelijk gekeken naar op welke plek en met welke speelvoorzieningen oneigenlijk gebruik van de speelplek zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Zowel politie als jeugd- en jongerenwerk zijn het er over eens dat vanuit deze situatie, zonder samscholingsverbod, verder gefocust moet worden op preventie. Partijen (jeugd- en jongerenwerk, boa's en politie) blijven de zaak gezamenlijk nauwlettend volgen en zullen de jongeren verder in beeld brengen om zo veel mogelijk aan de voorkant van de problematiek te blijven. Dit alles laat uiteraard onverlet dat bij strafbaar gedrag zal worden gehandhaafd.

Met vriendelijke groet,

J.M. Staatsen
Burgemeester

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22420-VS
Documentnummer: Z-11133-VS
Datum: 17 februari 2015
Onderwerp: Decembercirculaire 2014 Gemeentefonds
Bijlage(n): nee

Geachte Raad,

In deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de decembercirculaire voor Voorschoten over de periode 2013 t/m 2019. Tabel 1 vermeldt de financiële consequenties ten opzichte van eerder verstrekte informatie over de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze eerdere informatie was gebaseerd op de in de septembercirculaire 2014 gepresenteerde vooruitzichten en is bij uw raadsbesluit d.d. 11 december 2014 inzake de eenmalige uitkering minima 2014 ten dele verwerkt.

De gevolgen van de decembercirculaire voor 2013 en 2014 worden in de jaarrekening over 2014 verwerkt. De gevolgen voor 2015 worden verwerkt in de voorjaarsnota 2015. De gevolgen voor 2016 en verder zullen worden verwerkt in de kadernota 2016.

Tabel 1: Gevolgen decembercirculaire 2014 (in bedragen x € 1.000)

Decembercirculaire 2014 gemeente Voorschoten	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A. Stand septembercirculaire	18.512	19.366	25.896	26.130	25.707	25.476	25.465
1. Uitkeringsfactor (uitkering verdeelreserve)		13					
2. Ontwikkeling uitkeringsbasis (hoeveelheidsverschillen)	17	34	26	26	26	25	26
3. Taakmutatie Centra voor Jeugd & Gezin			534	534	532	527	527
4. Integratie-, decentralisatie- en suppletie-uitkeringen							
a. Centra voor jeugd en gezin (DU)			-559	-559	-559	-559	-559
b. <i>Suppletie-regeling groot onderhoud verdeelstelsel</i>			17				
5. Inkomensmaatstaf (WOZ-waarde)		35	20	20	20	20	20
B. Totaal verschil (1 t/m 5)	17	82	38	21	19	13	14
C. Stand decembercirculaire (A. + B.)	18.529	19.448	25.934	26.151	25.726	25.489	25.479

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Decembercirculaire 2014 gemeente Voorschoten	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<u>Waarvan te compenseren in budgetten:</u>							
3. Taakmutatie Centra voor Jeugd & Gezin			534	534	532	527	527
4a. Centra voor jeugd en gezin (DU)			-559	-559	-559	-559	-559
D. Centra voor Jeugd & Gezin (3. + 4.a.)			-25	-25	-27	-32	-32
E. Netto effect decembercirculaire (B - D)	17	82	63	46	46	44	46

Ad 1. Ontwikkelingen uitkeringsfactor

Daar de decembercirculaire geen zgn. bijstellingsmoment is voor de accresramingen, is de op basis van de Najaarsnota te verwachten onderuitputting van de rijksbegroting niet verwerkt in de decembercirculaire. In 2013 is dat in verband met het begrotingsakkoord 2013 wel gebeurd zodat de gemeenten een onderbouwde inschatting konden maken voor de verwerking in de gemeentelijke jaarrekening die dan ook door de accountant kon worden betrokken in de controle. De thans over 2014 verwachte onderuitputting van 5 punten (voor Voorschoten een min-post van ca. € 65.000 eenmalig) wordt verwerkt in de meicirculaire.

Op basis van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis valt 1 punt van de verdeelreserve over 2014 vrij: de uitkering wordt met € 13.000 verhoogd. De structurele doorwerking hiervan zal eveneens in de meicirculaire worden betrokken.

Ad 2. Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling/definitieve vaststelling per 1 januari 2014 van de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis op o.a. de maatstaven lage inkomens (drempel), minderheden en bedrijfsvestigingen zorgt voor de in de tabel 1 weergegeven mutatie voor 2014.

In meerjarenperspectief wordt de bijstelling daarnaast verklaard uit een toename van de huishoudens en één-ouder-huishoudens.

Ad 3. Taakmutaties/compensaties

De decembercirculaire kent 1 taakmutatie ter compensatie/vervanging van het per 2015 stoppen van de decentralisatie-uitkering Centrum voor Jeugd en Gezin (zie hierna).

Ad 4. Integratie-, decentralisatie- en suppletie-uitkeringen

M.i.v. 2015 stopt de decentralisatie-uitkering Centrum voor Jeugd en Gezin en worden de middelen verdeeld via de maatstaven van de algemene uitkering. De andere verdeling brengt voor Voorschoten een negatief herverdeeleffect met zich mee van structureel € 25.000.

De suppletie-regeling in het kader van de eerste fase van het groot onderhoud van het verdeelstelsel wordt verhoogd ten gevolge van aanpassingen in onderliggende maatstaven.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Ad 5. Inkomstenmaatstaf (ontwikkeling onroerend goed)

Tussentijdse bijstellingen van de waarde van het onroerend goed door BSGR leiden tot lagere inkomstenmaatstafkortingen en daarmee hogere uitkeringen.

Ad D: Compensatie in specifieke exploitatiebudgetten

Op een aantal taakvelden als bijv. de Wmo (huishoudelijke hulp) en jeugd is het gebruikelijk de middelen die geormerkt beschikbaar worden gesteld in de algemene uitkering, één op één door te geven aan de betreffende beleidsvelden. Zo ook als het om kortingen gaat.

De uit de decembercircularis voortvloeiende structurele korting van per saldo € 25.000 op de middelen voor Centra voor Jeugd en Gezin zal daarom via de Voorjaarsnota 2015 en de kadernota 2016 verwerkt worden in het daarvoor in meerjarenperspectief beschikbare budget.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Gemeente Voorschoten

Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) 2015

Inhoudsopgave	Pagina
1. Inleiding	3
1.1 Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015	3
1.2 Ontwikkelingen	3
2. Beleidskader	4
3. Prioriteitenstelling	4
4. Personele invulling, coördinatie en aansturing	4
5. Programma	
5.1 Inleiding	5
5.2 Wettelijke taken	5
5.2.1 Bouwen en ruimtelijke ordening	5
5.2.2 Projecten	6
5.2.3 APV en bijzondere wetten	6
5.2.4 Milieu	7
5.2.5 Overig: kinderopvang en DHW	7
5.2.6 Klachten	8
5.2.7 Totaal uren	8
6. Monitoring en evaluatie (verslaglegging)	8
Bijlage: Uitwerking uitvoeringsplan brandveiligheid 2015	

1. Inleiding

1.1 Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015

Gemeentelijke handhaving is breed en omvat veel beleidsterreinen. Een handhavingsuitvoeringsprogramma (verder: HUP) is daarom nodig.

Het integrale HUP beschrijft de wijze waarop de handhaving van de gemeente voor 2015 gestalte zal krijgen en geeft een overzicht van alle uit te voeren gemeentelijke handhavingsactiviteiten en beschikbare uren.

Er wordt ingezet op een controle die breed van opzet is en vaak meerdere beleidsterreinen omvat. Het HUP 2015 heeft betrekking op de handhaving van bouwen (inclusief brandveiligheid), ruimtelijke ordening, de APV en bijzondere wetten en handhaving overige wetgeving (kinderopvang en DHW).

1.2 Ontwikkelingen

Voorschoten heeft haar milieutaken per 1 september 2014 overgedragen aan de Omgevingsdienst West-Holland (verder; ODWH).

De nieuwe Drank- en Horecawet is op 1 januari 2013 in werking getreden. Voor Voorschoten is een handhavings- en sanctiebeleid Drank- en Horecawet opgesteld dat op 16 januari 2015 is vastgesteld.

In 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder; Wabo) in werking getreden.

Echter, de Wabo moet volgens het Rijk nog worden gevolgd door wetgeving die tot doel heeft besluitvormingskaders te integreren. In 2013 is een eerste versie bekend gemaakt van de Omgevingswet. Invoering is nu voorzien in 2018. De omgevingswet introduceert het begrip "fysieke leefomgeving", het begrip wordt niet verder gedefinieerd maar betreft een niet-limitatieve opsomming die in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, en watersystemen en daarnaast de milieucompartimenten water, bodem en lucht. Daarnaast worden landschappen, natuur en cultureel erfgoed benoemd.

In de loop van 2015 zal naar verwachting de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) in werking treden. Met deze wet wordt beoogd om minimale kwaliteitseisen vast te leggen voor alle organisaties die uitvoering geven aan wettelijke Wabo-taken. Dit onderwerp, oorspronkelijk onderdeel van de Omgevingswet, werd door het Rijk zo belangrijk geacht dat het afzonderlijk in procedure is gebracht. Doel is er voor te zorgen dat alle gemeenten en regionale uitvoeringsdiensten aan de gestelde eisen voldoen. Het rijk heeft hiertoe een zelfevaluatietool (kwaliteitscriteria) ontwikkeld waarmee gemeenten en regionale uitvoeringsdiensten zichzelf kunnen beoordelen.

Ten slotte is er het kabinetsvoornemen om in 2018 te komen tot private kwaliteitsborging van de bouwtechnische beoordeling van bouwplannen en het toezicht daarop. Verwacht wordt dat deze ontwikkeling ingrijpende gevolgen zal hebben voor de rol van gemeenten in vergunningverlening van en het toezicht op bouwinitiatieven. Opgemerkt wordt dat het toezicht op bestaande bouw niet verandert, dat blijft de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur.

Dit HUP heeft geen betrekking op Sociale Zaken en Leerplicht.

Sociale Zaken is in het najaar van 2011 samengegaan met Leidschendam-Voorburg en Voorschoten en gevestigd in Leidschendam-Voorburg. Per 1 januari 2013 is vervolgens in het kader van regionalisatie de controle op leerplicht van Voorschoten definitief naar het Regionaal Bureau leerplicht in Leiden overgeheveld.

Het programma maakt een driedeling in taken: de reguliere handhaving voortvloeiend uit wettelijke taken, de projectmatige handhaving en de afhandeling van klachten. Deze drie taken worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

De Wabo verplicht gemeenten om handhavingsbeleid vast te stellen, waarin wordt aangegeven welke doelen het zichzelf stelt bij de handhaving en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. Daarnaast verplicht de Wabo gemeenten ook dat het handhavingsbeleid jaarlijks uitgewerkt moet worden in een *uitvoeringsprogramma*, waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden (artikel 7.3 Besluit omgevingsrecht).

2. Beleidskader

Voorschoten beschikt over beleidsstukken, inhoudende kaders, strategieën, protocollen, analyses en zo voorts. Kortheidshalve zullen de belangrijkste stukken voor Voorschoten worden vermeld. Dit omdat het HUP 2015 hierop betrekking heeft.

Gebruikte afkortingen;

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Drank- en Horecawet (DHW)

Besluit omgevingsrecht (Bor)

Raad (Rd)

Algemene Plaatselijke Verordening Voorschoten (APV)

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Burgemeester en wethouders (B&W)

Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko)

Producten Voorschoten	Grondslag	Kwaliteitseisen	Frequentie	Vastgest. beleid
Handhavingsbeleid	7.2 Bor	Vastgesteld in Rd	2016	30-06-2011 Omgevingsrecht, APV en bijzondere wetten 2012-2015
Adviesnota Handhaving	7.2 Bor	nvt		26-04-2007 prioriteringsvolgorde
Nota Ondernemend handhaven	Woningwet (oud)	nvt		2004-2007
Integraal handhavingsuitvoerings- Programma (HUP) 2014	Wabo/Bor	vastgesteld B&W	jaarlijks	22-04-2014
Gemeentelijk afwegingsmodel handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen	Wko	vastgesteld B&W	periodiek	02-2011 en 03-06- 2013
Integraal jaarverslag team VTH 2013	Bor	Vastgesteld B&W	jaarlijks	23-09-2014
Handhavings- en sanctiebeleid DHW	DHW	vastgesteld burgemeester	periodiek	16-01-2015

3. Prioriteitenstelling

3.1 Algemeen

Zoals eerder is aangegeven is het gemeentelijke taakveld "handhaving" een breed werkveld. Er zullen dus keuzes moeten worden gemaakt om de handhavingscapaciteit efficiënt in te zetten.

Bij deze keuzes zullen de volgende vragen moeten worden gesteld:

- wat moeten we handhaven?
- wat willen we handhaven?
- wat kunnen we handhaven?

De eerste vraag is duidelijk. Feitelijk zou een gemeente al haar wettelijke taken moeten handhaven. Dit is gelet op de personele bezetting niet mogelijk. "Wat we willen handhaven" kan inzichtelijk worden gemaakt door een "gewicht" aan een bepaalde handhavingstaak toe te kennen. Wat vindt de gemeente belangrijk en wat is van minder belang. "Wat kunnen we handhaven" wordt in belangrijke mate bepaald door de beschikbare menskracht.

4. Personele invulling, coördinatie en aansturing

4.1 Formatieve bezetting

Op basis van de prioriteitenstelling, de wijze van aanpak van de prioriteiten en de beschikbare kengetallen is in 2015 de volgende capaciteit beschikbaar voor de afdeling Publiekszaken, team Veiligheid, Toezicht en Handhaving: 23,56 fte, 28.377 direct productieve uren, 24 medewerkers. Nb; per 01-05-2015 vertrekken wegens einde contractduur 2 bouwinspecteurs (samen 2 fte).

4.2 Coördinatie en aansturing

De handhaving binnen Voorschoten zal integraal worden aangepakt. De input en output van de handhavingsinspanningen zullen inzichtelijk worden gemaakt en de effecten van de toegepaste middelen worden bijgehouden. Op deze wijze kan informatie worden gegenereerd met betrekking tot (toekomstige) uitvoering en kunnen de benodigde menskracht en middelen beheersbaar blijven. Voor de onderlinge afstemming en voortgang is er 1 keer in de 3 weken een intern overleg bouwen en een overleg handhaving voor de lopende zaken (juristen).

Op 16 december 2014 heeft het college besloten tot een overleg waar bij niet de burgemeester maar decentraal, de betrokken wethouder over handhaving gaat (adviesnota z-21762/vs). Dit resulteert, in relatie met dit HUP, tot de volgende handhavingsportefeuilles.

Burgemeester J. Staatsen: openbare orde en veiligheid, handhavingsbeleid, DHW

Wethouder B. Bremer: kinderopvang, ruimtelijke ordening, openbare ruimte, bouwen, afvalbeheer

Wethouder E. Beimers: milieu, verkeer

4.3 Afstemming andere overleggrems

Sedert 2010 worden door de VRHM (regio Voorschoten) afspraken gemaakt met gemeenten over vergunningverlening, toezicht en handhaving. Een middag per week is een medewerker van de VRHM bij het team VTH aanwezig. Dit bevordert duidelijk de samenwerking. Contacten/samenwerking met wijkagent/politie-eenheid Den Haag verlopen over het algemeen goed.

5. Programma

5.1 Inleiding

Er is onderscheid in 3 taakvelden gemaakt: wettelijke taken, projecten en klachten. Per taakveld worden de activiteiten en inzet weergegeven.

De Wabo heeft tot gevolg dat de toezicht- en handhavingsactiviteiten meer integraal plaatsvinden. Voor de handhaving van een aantal onderwerpen (bijv. gebiedsgerichte controle`s m.b.t. bestemmingsplannen) is gekozen voor een projectmatige aanpak.

5.2 Wettelijke taken

5.2.1 Bouwen en ruimtelijke ordening.

De wettelijke grondslag voor het opstellen van een HUP voor de bouwregelgeving vindt zijn basis in artikel 5.3 Wabo. In het kader van de bouwregelgeving wordt sterk ingezet op *preventieve* handhaving, namelijk de bouwcontroles. De procedure tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor grote bouwprojecten wordt gestart met een gesprek met de aanvrager en een controle van de aangeleverde gegevens op de bouwplaats (voorinspectie). Vervolgens wordt de procedure tot verlening van de omgevingsvergunning gestart, waarvan o.a. een RO- en Welstandstoets onderdeel uitmaakt. Na afgifte van de omgevingsvergunning volgen 2 vaste controlemomenten, namelijk bij de *bouwstart* en de *oplevering*. Afhankelijk van het bouwplan worden *tussentijdse* controles uitgevoerd. Bij grote bouwprojecten wordt de voortgang hiervan systematisch gecontroleerd. Door de inwerkingtreding van (onder andere) de Wabo en Bor zijn meer bouwactiviteiten vergunningsvrij geworden. Deze bouwwerken hoeven dan niet meer te worden gemeld maar moeten wel voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit 2012. Bovendien moeten de wijzigingen – indien wordt voldaan aan bepaalde vereisten – worden bijgehouden in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Probleem voor de gemeente is dat het moeilijk is om deze bouwwerken – die niet langer hoeven te worden gemeld – te achterhalen.

Naast controles vindt ook *repressieve* handhaving van de bouwregelgeving plaats. Naar aanleiding van een constatering van een overtreding vindt hierbij een vooraankondiging dwangsom plaats, waarbij ten behoeve van een mogelijke legalisatie gevraagd wordt een aanvraag omgevingsvergunning in te dienen. Naar aanleiding hiervan wordt besloten over te gaan tot legalisering of bestuursrechtelijke handhaving (dwangsombesluit en bij uitzondering bestuursdwang).

In het kader van de activiteit 'Bouwen' vindt ook handhaving van strijdigheid met bestemmingplan, de gebruiksvergunning, de sloopvergunning en het Asbestverwijderingsbesluit plaats.

In onderstaande tabellen is een overzicht van de aanwezige uren voor 2015 weergegeven. Voor de medewerkers binnen het team VTH zijn dit de direct productieve uren.

Tabel: Bouw- en ruimtelijke ordening (toezicht en handhaving)

werkzaamheden	uren 2015
omgevingsvergunning (incl. sloop en asbest)	750
toezicht bouw	2062
handhaving bouw	1750
gebruiksvergunning (jur.handh.) controles	75

VRH op het gebied van brandveiligheid	
afhandeling meldingen brandveilig gebruik	90
totaal 2015	4727

Prognose 2015

Gezien onderstaande (referentie) tabel over 2014 zijn er in 2014 ruim 200 controle`s uitgevoerd. Tevens zijn er 59 meldingen inzake sloop/asbest/brandveiligheid afgehandeld.

Omgevingsvergunningen 2014	Aantal controles 2014
115 verleend	172
9 van rechtswege	13
10 buiten behandeling gesteld	15
4 geweigerd	6
Totaal	206

Voor 2015 zullen er gezien bovenstaande opnieuw ruim 200 controle`s worden uitgevoerd.

Met het vast stellen van de kadernota Erfgoed 2013-2017 heeft de gemeente Voorschoten de importantie van haar erfgoed benadrukt. De kadernota zal bij de handhaving worden betrokken.

5.2.2. Projecten

Een project kan gericht zijn op een gebieds- of thematische benadering. Projecten worden afzonderlijk benoemd. Om redenen van groeiende importantie en behoefte maar ook omdat het onderwerpen betreft waarvan de handhaving vaak moeilijk en tijdrovend is en veel menskracht vereist.

In 2015 zal het project brandveiligheid woongebouwen (trappenhuizen) worden afgerond.

Tabel: projecten

werkzaamheden	uren 2015
projecten	150
handhaving bestemmingsplannen	60
totaal 2014	210

5.2.3 APV en bijzondere wetten

Het betreft toezicht met betrekking tot de openbare ruimte (woon- en leefomgeving), niet zijnde inrichtingen en bouwwerken. De juridische grondslag ligt veelal in de Algemene Plaatselijke Verordening Voorschoten maar kan ook in andere wetten zoals Winkeltijdenwet, Afvalstoffenverordening etc. zijn basis vinden. Ondanks dat de wegenverkeerswet en de APV duidelijke regels stellen zijn de gemeente vrij in de mate waarin zij handhaving van deze regels wenst af te dwingen.

Het gemeentelijk toezicht openbare ruimte wordt 7 dagen per week uitgevoerd door 3 inspecteurs met BOA bevoegdheid. De 3 inspecteurs worden breed ingezet en handhaven ook op andere aspecten zoals evenementen, reiniging, verkeer/parkeren, bossparken, markt, ontruiming, precario en retributie. Het betreft een zeer breed werkveld waarvan het merendeel van de handhavingsactiviteiten moeilijk te plannen is.

Tabel: APV en bijzondere wetten

werkzaamheden	uren 2015 VS
toezicht APV/bijzondere wetten	4830

handhaving APV/bijzondere wetten	247
totaal 2015	5077

Prognose 2015

Binnen de APV en bijzondere wetten wordt prioriteit gegeven aan: inzet bij evenementen, het zoveel mogelijk opvolgen van meldingen, verhoging zichtbaarheid boas in de gemeente, parkeren en hondenoverlast alsmede toezicht bij kinderopvanglocaties en rondom scholen.

Op het gebied van verkeersveiligheid zal er in samenwerking met de politie toezicht worden gehouden op bijvoorbeeld (het gewijzigd) fietsbeleid in de Schoolstraat.

5.2.4 Milieu

Eind 2014 zijn de 2 milieu inspecteurs van Voorschoten in dienst gekomen van de omgevingsdienst West-Holland. De overgebleven werkzaamheden betreffen juridische ondersteuning aan de ODWH en het opstellen van een HUP.

Tabel: Milieu

werkzaamheden	uren 2015
handhaving milieuwetgeving/bijzondere wetten	40
opstellen HUP	40
totaal 2015	80

5.2.5 Overig: kinderopvang en DHW

Het totaal aantal kinderopvanginstellingen bedraagt in Voorschoten 65.

Het toezicht wordt uitgevoerd door de GGD en de handhaving door de gemeente.

Tabel: Kinderopvang

werkzaamheden	uren 2015
handhaving wet kinderopvang/bijzondere wetten	55
totaal 2015	55

Prognose 2015

De GGD heeft voor 2015 26 controle's in Voorschoten gepland (GGD Hollands Midden).

Het aantal handhavingsdossiers wordt voor 2015 geschat op 4 (2014 4 handhavingzaken).

Drank en horeca

De gemeente is sinds 2013 verantwoordelijk voor de drank- en horecawet. In december 2013 zijn bepalingen in de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) aangepast die te maken hebben met paracommerciële instellingen. In juli 2014 is door de raad het preventie- en handhavingplan alcohol vastgesteld. Het preventie-element geeft aan wat je als gemeente wilt uitstralen en welk beleid we volgen in het kader van preventie. De GGD heeft daar onder meer een rol in. De gemeente zorgt voor voorlichting. Het handhavingselement richt zich op handhaving richting de paracommercie, commercie, grootwinkelbedrijven en slijterijen. We willen als gemeente het gebruik van alcohol ontmoedigen en overmatig gebruik tegengehouden. In februari 2015 zal (na publicatie) het vastgestelde handhaving- en sanctiebeleid in werking treden. De burgemeester bepaalt hiermee hoe hij stapsgewijs overtredingen aanpakt.

Tabel: DHW

werkzaamheden	uren 2015 (uit uren APV)
toezicht DHW	80
handhaving DHW	30
totaal 2015	110

5.2.6 Klachten (bouwen, openbare ruimte, milieu, etc.)

Klachten zijn een belangrijk aspect voor de gemeente Voorschoten. Uitgangspunt is dat alle klachten worden opgepakt en afgehandeld. Onder klachten wordt tevens meldingen en handhavingsverzoeken verstaan.

Tabel: Klachten

werkzaamheden	uren 2015
klachten	530
totaal 2015	530

5.2.7. Totaal uren

In hoofdstuk 4.1 is het aantal beschikbare productieve uren gesteld op 28.377. Het aantal uren opgeteld in dit HUP 2015 komt op 10.789. Met de opmerking dat de direct productieve uren van de beleidsmedewerker OOV en de adviseur crisisbeheersing niet in dit HUP 2015 zijn opgenomen en tevens werkt 1 bouwinspecteur deels 0,75 fte door opname van ouderschapsverlof.

6. Monitoring en evaluatie (verslaglegging)

Monitoring en evaluatie is van wezenlijk belang om na te gaan of de handhaving volgens planning verloopt en bijsturing hiervan gewenst is. Verder is monitoring en evaluatie noodzakelijk voor het genereren van gegevens voor de planning en de uitvoering van de toekomstige handhaving. Jaarlijks zal een (integraal) jaarverslag worden opgesteld dat in het eerste kwartaal volgend op het betreffende handhavingsjaar aan de Raad zal worden aangeboden. In deze rapportage zal worden aangegeven, in hoeverre het gevoerde handhavingsbeleid effectief is en of aanpassing van het beleid of de uitvoering noodzakelijk is.

BRANDWEER

Uitvoeringsplan toezicht brandveiligheid 2015

Datum 20 oktober 2014
Kenmerk 2015_1.0 definitief
Vastgesteld DT 18 november 2014
Auteurs Julia Kooijman
Aad Oosterlee
Joop Uitterhoeve

Inhoud

1	Uitwerking uitvoeringsplan brandveiligheid 2015	3
2	Onderbouwing Uitvoeringsplan 2015	4
2.1	Toezicht gebruiksfase	4
2.2	Toezicht in het kader van evenementen	7
2.3	Integraal toezicht gezamenlijk met de gemeenten en omgevingsdiensten	7
2.4	Ondersteuning aan gemeenten bij de volgende projecten	8
2.5	Weerbaarheid	8
2.6	Incidenteel toezicht of voorlichtingswerkzaamheden	9
2.7	Interne onderzoeksopdrachten Risicobeheersing	10
3	Onvoorziene activiteiten	11
4	Toegepaste methoden	11

1 Uitwerking uitvoeringsplan brandveiligheid 2015

Voor 2015 wordt, net als in voorgaande jaren, door Brandweer Hollands Midden een voorstel gedaan om activiteiten, in het kader van toezicht brandveiligheid, op te nemen in het uitvoeringsprogramma van alle gemeenten in de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten.

Nr.	Activiteiten
1	Toezicht gebruiksfase
1.1	Objecten met gebruikers die voor ontvluchting afhankelijk zijn van anderen of die slapen en onbekend zijn met de situatie
1.2	Woonfuncties voor kamergewijze verhuur
1.3	Nieuwe gebruiksmeldingen
1.4	Uitvoeren van de inspecties van BRZO-bedrijven
1.5	Overige functies conform ISOR-classificaties
2	Toezicht in kader van evenementen
2.1	Voorafgaand en/of tijdens evenementen
3	Integraal toezicht gezamenlijk met de gemeenten/omgevingsdiensten
3.1	Tijdens (ver)bouwfase
3.2	Vuurwerkkluisen en verkooppunten
4	Ondersteuning aan gemeenten bij de volgende projecten
4.2	Huisvesting Midden- en Oost-Europese werknemers
4.3	Recreatieparken
5	Weerbaarheid
5.1	Beantwoorden van vragen van burgers
5.2	Voorlichting aan instellingen, VVE's
5.3	Brandpreventieweken
5.4	Adviseren over de uitvoering van ontruimingsoefeningen
6	Incidenteel toezicht of voorlichtingswerkzaamheden
6.1	Incidenteel toezicht of voorlichtingswerkzaamheden
7	Interne onderzoeksopdrachten Risicobeheersing
7.1	Objecten met een gelijkwaardige oplossing voor brandveiligheidsaspecten uit hoofdstuk 2 Bouwbesluit
7.2	Wonen boven winkels (nav brand Leeuwarden)

2 Onderbouwing Uitvoeringsplan 2015

In dit hoofdstuk wordt een verdere onderbouwing / toelichting gegeven op de activiteiten zoals die in het overzicht van het vorige hoofdstuk zijn opgenomen.

2.1 Toezicht gebruiksfase

Hieronder volgt een opsomming van groepen van objecten naar gebruiksfunctie waar we in 2015 in de gebruiksfase toezicht uitvoeren.

2.1.1 Objecten met gebruikers die voor ontvluchting afhankelijk zijn van anderen of die slapen en onbekend zijn met de situatie

In bouwwerken met gebruikers die voor ontvluchting afhankelijk kunnen zijn van anderen of die slapen en onbekend zijn in het object, is de kans op slachtoffers groter dan in overige gebouwen. In deze bouwwerken zijn personen aanwezig die zichzelf niet in veiligheid kunnen brengen zonder de hulp van anderen. Het betreft de volgende groepen:

- kinderen jonger dan 12 jaar (meer dan 10);
- lichamelijk of verstandelijk gehandicapten (meer dan 10);
- personen waaraan nachtverblijf wordt verschaft (meer dan 10);
- zelfstandig wonenden in een woongebouw die een dusdanige zorgbehoefte hebben dat ze zich niet snel genoeg zelfstandig in veiligheid kunnen brengen.

De eerste drie groepen komen overeen met de categorieën die een omgevingsvergunning activiteit brandveilig gebruik (voorheen gebruiksvergunning) moeten hebben. De controlecyclus start op het moment van ingebruikname van het pand en wordt periodiek herhaald. Met de laatste groep speelt Brandweer Hollands Midden in op de veranderingen in de zorg en op het rapport "Dodelijke slachtoffers bij branden periode 2001 t/m 2012" van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). Het betreft zowel objecten die nieuw in gebruik komen als objecten die al in gebruik zijn. De methoden die in deze categorie worden ingezet zijn controle op de naleving van regels ("toezicht"), risicoanalyse, "Geen Nood Bij Brand", het vergroten van weerbaarheid en STOOM.

2.1.2 Woonfuncties voor kamergewijze verhuur

Uit het rapport Brandveiligheid Studentenhuisvesting 2013 van de Inspectie Leefomgeving & Transport blijkt dat het naleefgedrag van de regels in studentenhuizen (type woonfuncties voor kamergewijze verhuur) niet noemenswaardig verbeterd is sinds 2009. Uit het rapport volgt dat van de 91 landelijk onderzochte bouwwerken slechts 10% volledig voldeed. Hoewel dit getal in Hollands Midden hoger ligt, ligt het percentage in deze woonfunctie veel lager dan van andere gebruiksfuncties. Daarnaast is dit getal net als het landelijke cijfer al enkele jaren stabiel. De veiligheid in studentenhuizen blijft een belangrijk aandachtspunt en nieuwe manieren om het naleefgedrag te bevorderen moeten ingezet worden om deze te kunnen verbeteren.

In 2014 is een pilot gestart met vormen van toezicht die onder weerbaarheid vallen. In 2015 worden de uitkomsten uit de pilot meegenomen in de manier van toezicht op de studentenhuizen. De verwachting is dat er met name ingezet wordt op controle op naleving regelgeving en op weerbaarheid. Ook aan andere objecten dan studentenhuizen die vallen onder woonfuncties voor kamergewijze verhuur wordt aandacht besteed.

2.1.3 Nieuwe gebruiksmeldingen

Wanneer gebruikers van een nieuwe bouwwerken uitleg krijgen over brandveilig gebruik en verplichtingen die daarmee verband houden, maken deze nieuwe gebruikers een goede brandveilige start en is de kans kleiner dat er onveilige gewoontes ontstaan.

Voor ingebruikname wordt een bouwwerk, met het risico dat gekoppeld is aan de verplichting tot een gebruiksmelding, gecontroleerd. Het betreft de volgende categorieën:

- Bouwwerken waar meer dan 50 personen kunnen verblijven;
- Woonfuncties voor kamergewijze verhuur;
- Bouwwerken waar op basis van artikel 1.3 “Gelijkwaardigheidsbepaling” van het Bouwbesluit een gelijkwaardige oplossing is toegepast op voorschriften uit hoofdstuk 6 en 7 van dit besluit.

Er wordt gecontroleerd of de gebruiksmelding overeenkomt met het daadwerkelijke gebruik, of het gebruik brandveilig is en de gebruiker wordt uitgebreid geïnformeerd over diens plichten met betrekking tot het brandveilig gebruik van het bouwwerk. Er wordt hier dus ingezet op controle op naleving van regelgeving en op weerbaarheid. Als er gebreken worden geconstateerd volgen het hercontrole- en mogelijk handhavingstraject.

(Een bouwwerk met een risico dat valt onder de omgevingsvergunning activiteit gebruik valt onder punt 2.1.1 en wordt jaarlijks gecontroleerd)

2.1.4 Uitvoeren van de inspecties van BRZO-bedrijven

De Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de jaarlijkse, verplichte inspecties van bedrijven met gevaarlijke stoffen die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999 (Brzo '99). De inspecties worden uitgevoerd door de Brandweer Hollands Midden. Hierbij wordt het landelijk beleid ten aanzien van inspecties, frequenties en rapportages gevolgd. De uitvoering en kwaliteit worden geborgd door het Brzo samenwerkingsverband Zuidwest. De inspecties zijn audits van het veiligheidsbeheersysteem van een Brzo-bedrijf. De inspecties worden uitgevoerd door een team van auditeurs bestaande uit vertegenwoordigers van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het bevoegd gezag Wabo, de Veiligheidsregio en de Waterschappen.

Er zijn tien Brzo-bedrijven in de Veiligheidsregio Hollands Midden, deze bedrijven worden jaarlijks geïnspecteerd. Tevens worden er drie weken per jaar onaangekondigde inspecties uitgevoerd. Daarbij worden in een week één of twee bedrijven onaangekondigd en mogelijk buiten kantooruren bezocht om te controleren of het veiligheidsbeheersysteem actueel en functioneel is.

2.1.5 Overige functies conform ISOR-classificaties

Brandweer Hollands Midden stelt voor om voor de gebruiksfuncties die niet elders in dit voorstel zijn opgenomen op basis van risicoclassificatie een meerjarentoezichtfrequentie vast te stellen. Dit doen we op basis van de ISOR (Inventarisatie Systeem Overige Ramptypen) –classificaties. De ISOR-classificatie vormt een landelijk uniforme classificatie van gebouwtypen en de omvang van het gebruik van die gebouwen. Alle bouwwerken die een classificatie hebben, moeten opgenomen zijn in een gemeentelijke risicokaart. De risicokaart is een belangrijke informatiebron voor de overheid. Besturen en overheidsdiensten op gemeentelijk, regionaal, provinciaal en nationaal niveau kunnen deze informatie gebruiken bij het maken van beleid, nemen van beslissingen en de uitvoering van beleid.

Per functie en risico wordt bepaald welke methode wordt ingezet, dit zal hoofdzakelijk gaan om controle op naleving regelgeving, om weerbaarheid en om doelcontroles.

ISOR lijst

Codes relevante ISOR gebruiksfunctie			
Code	Omschrijving	Omschrijving	Code
1.0	Hoge woongebouwen (vanaf 25 verdiepingen)	Kantoor, 250 - 500 personen	5.1.2
1.1	Tehuizen	Kantoor > 500 personen	5.1.3
1.2	Kloosters/abdijen	Fabriek, 250 - 500 personen	5.2.2
1.4	Gevangenis	Fabriek, > 500 personen	5.2.3
1.6	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners (woonfunctie met 24 uur zorg)	Loods, veem, opslagplaats, > 250 personen	5.3.2
1.7	Bejaardenoorden (zorgcentra)	Studio (bijv. opname TV e.d.)	5.4
1.8	Asielzoekerscentra	Garage-inrichting (parkeergarage opslag/stalling) >1000 m ²	6.1.2
2.1.1	Hotel, 10 - 50 personen	Theater, schouwburg, bios, aula, 250 - 500 p.	7.1.2
2.1.2	Hotel, > 50 personen	Theater, schouwburg, bios, aula, >500 pers.	7.1.3
2.2.1	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	7.2.2
2.2.2	Pension/nachtverblijf, > 50 personen	Museum, bibliotheek, > 500 personen	7.2.3
2.3.1	Dagverblijf, 10 - 50 personen (gehandicapt)	Buurt/ontmoetings/wijkcentrum, >250 pers	7.3.2
2.3.2	Dagverblijf, > 50 personen (gehandicapt)	Gebedshuis > 250 personen	7.4.2
2.4.1	Kampeerterein/jachthaven, 50 - 100 pers.	Tentoonstelling/congresgebouw, 250 - 500 p.	7.5.2
2.4.2	Kampeerterein/jachthaven, 100 - 250 pers.	Tentoonstelling/congresgebouw > 500 pers.	7.5.3
2.4.3	Kampeerterein/jachthaven > 250 personen	Cafés, disco, restaurant, 250 - 500 personen	7.7.2
3.1	Onderwijsinstellingen (leerlingen < 12 jr.)	Cafés, disco, restaurant, > 500 personen	7.7.3
3.2.1	Onderwijsinst. (leerlingen > 12 jr.), 50 - 250 p.	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	7.9.2
3.2.2	Onderwijsinst. (leerlingen > 12 jr.), 250-500 p.	Sporthal, stadion, > 1000 personen	7.9.3
3.2.3	Onderwijsinst. (leerlingen > 12 jr.) > 500 pers.	Zwembad (alleen overdekt en openbaar)	7.10
3.3	Kinderdagverblijf	Winkelgebouw (cluster winkels), 250 - 500 personen	7.11.2
3.4	Peuterspeelzaal	Winkelgebouw (cluster winkels), 500 - 1000 personen	7.11.3
4.2	Klinieken (poli-, psychiatrische)	Winkelgebouw (cluster winkels)> 1000 personen	7.11.4
4.3	Ziekenhuizen	Stationsgebouw	7.12.2
4.4	Verpleegtehuizen (verzorgingstehuizen)	Tijdelijke bouwsels > 250 pers	7.13
Alle genoemde functies moeten worden opgenomen in de risicokaart.			

Versie: 1 januari 2014

2.1.6 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Het uitvoeringsplan 2015 wijkt alleen af met 2.1.5.

2.2 Toezicht in het kader van evenementen

In onderstaande paragraaf wordt aangegeven waar bij het toezicht bij evenementen het zwaartepunt ligt en wanneer en bij welke evenementen toezicht wordt uitgeoefend.

2.2.1 Voorafgaand en/of tijdens evenementen

In de *Visie toezicht op brandveiligheid* van Brandweer Hollands Midden staat dat de nadruk bij toezicht op evenementen moet liggen op de relatie met Incidentbestrijding (IB). Bij een incident moeten zij goed kunnen optreden. Ook moet het toezicht op brandveiligheid (zoals altijd) gericht zijn op het verkleinen van de kans op slachtoffers en kans op uitbreiding. Concreet houdt Brandweer Hollands Midden op verzoek van de gemeente daarom toezicht op evenementen met:

- Een tijdelijk bouwwerk / niet-bouwwerk of afgesloten wegen of terreinen waar > 100 personen verblijven;
- Een bouwwerk / niet bouwwerk (geen logiesfunctie) of afgesloten terrein waar > 10 slapende of verminderd zelfredzame personen verblijven.

Het moment van de controle kan voor en tijdens de opbouw van of tijdens het evenement plaatsvinden, dit wordt in overleg met de gemeente vastgesteld. De brandweer treedt dan op als adviseur van de inspecteur van de gemeente.

2.2.2 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Bovenstaande activiteiten wijken niet af van 2014.

2.3 Integraal toezicht gezamenlijk met de gemeenten en omgevingsdiensten

In de hieronder genoemde situaties wordt gezamenlijk met gemeenten en omgevingsdiensten toezicht uitgeoefend.

2.3.1 Tijdens (ver)bouwfase

Tijdens het gebruik van een bouwwerk wordt regelmatig geconstateerd dat voorzieningen tijdens de bouw niet daadwerkelijk aangebracht zijn, waardoor het, in het Bouwbesluit, beoogde veiligheidsniveau niet wordt gehaald. Controle tijdens de bouw kan dit voorkomen en is daarom noodzakelijk. Brandweer Hollands Midden adviseert tijdens het vergunningstraject aan de gemeente op basis van de Procesafspraken en objectspecifieke risico's op welke momenten zij deelname aan de controle tijdens de bouw noodzakelijk vindt. De gemeente bepaalt of en wanneer een gezamenlijke controle wordt uitgevoerd en coördineert de controle. De brandweer treedt dan op als adviseur van de inspecteur van de gemeente of omgevingsdienst.

In de visie Toezicht op brandveiligheid van Brandweer Hollands Midden staat omschreven wat onder objectspecifieke risico's verstaan wordt. Deze objectspecifieke risico's worden bepaald op basis van de kans op slachtoffers en uitbreiding (van brand). Daarnaast worden de risico's voor de sector Incidentbestrijding meegenomen. Bij een incident moeten zij goed kunnen optreden.

De bouwwerken die hieronder bijvoorbeeld vallen zijn:

- Gebouwen met een of meer gelijkwaardige oplossingen voor brandveiligheid.
- Gebouwen met specifieke voorzieningen voor incidentbestrijding. Hierbij kan gedacht worden aan een bijvoorbeeld een droge blusleiding, brandweerlift of geboorde put.
- Gebouwen waar meer dan 10 slapende of verminderd zelfredzame personen verblijven of waar meer dan 50 personen verblijven.

2.3.2 Vuurwerkkluisen en verkooppunten

Brandveiligheidsinstallaties en brandcompartimentering zijn essentiële aspecten in de veiligheid van vuurwerkkluisen en -verkooppunten. Daarom adviseert Brandweer Hollands Midden de Omgevingsdiensten (bevoegd gezag) tijdens de controles van de vuurwerkkluisen en -verkooppunten over de brandveiligheidsaspecten in deze bouwwerken en bij dit gebruik.

2.3.3 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Bovenstaande activiteiten wijken niet af van 2014.

2.4 Ondersteuning aan gemeenten bij de volgende projecten

In diverse gemeenten wordt er ondersteuning geleverd bij de onderstaande gemeentelijke projecten.

2.4.1 Huisvesting Midden- en Oost-Europese werknemers

In diverse gemeenten wonen Midden- en Oost-Europese werknemers. Aan deze bewoning wordt vaak door de bewoners en de aanbieders van de woningen lagere eisen gesteld dan wettelijk toegestaan en veilig geacht wordt. Brandweer Hollands Midden draagt bij aan de integrale toezichtprojecten van gemeenten, belasting, politie, GGD, etc in het kader van het welzijn en de veiligheid van de huisvesting van Midden- en Oost-Europese werknemers. De coördinatie van deze controles ligt bij de gemeente.

2.4.2 Recreatieparken

Brandweer Hollands Midden draagt bij aan gemeentelijke projecten in recreatieparken. In recreatieparken is de tendens dat de woningen steeds groter en uitgebreider worden terwijl de percelen beperkt zijn. Daarnaast zijn de toegangswegen, paden en parkeerplaatsen op deze terreinen beperkt. Ook primaire waterwinning is niet altijd voorhanden. Dit zorgt voor situaties waar op een groot terrein bijna aaneengesloten bebouwing ontstaat die slecht bereikbaar is en waar bluswater niet of met vertraging voor handen is, terwijl er ook wordt geslapen op deze terreinen.

2.4.3 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Activiteit 2.4.2 is nieuw.

2.5 Weerbaarheid

Onder weerbaarheid verstaan we het vergroten van inzicht bij betrokkenen over de eigen invloed die men heeft over brandveiligheid. Dit vergroten van inzicht wordt bijvoorbeeld gedaan door het beantwoorden van vragen, het houden van gesprekken, door presentaties, begeleiding in het traject naar een ontruimingsoefening en het aanwezig zijn bij gemeentelijke informatieavonden. De nadruk bij deze activiteiten ligt op de vraag: Wat kunt u zelf doen aan uw eigen (brand)veiligheid? Belangrijk onderdeel is ook verkeerde verwachtingen omzetten in reële verwachtingen over de voorzieningen in het bouwwerk, het verloop van een incident en de werkzaamheden van de brandweer en andere hulpdiensten.

2.5.1 Beantwoorden van brandveiligheidsvragen van burgers, instellingen en bedrijven

Steeds meer burgers, instellingen en bedrijven worden zich bewust van brandveiligheidsrisico's en weten de brandweer te vinden voor het beantwoorden van alle vragen hierover.

2.5.2 Voorlichting aan instellingen, VVE's

Tijdens bijeenkomsten met gebruikers van instellingen en bewoners van woongebouwen wordt de eigen rol in een brandveilige leefomgeving duidelijk gemaakt. Deze bijeenkomsten worden op verzoek gehouden, soms is een incident de aanleiding voor de bijeenkomst.

2.5.3 Brandpreventieweken

Brandweer Hollands Midden voert tijdens de jaarlijkse brandpreventieweken in oktober actie voor een brandveiliger leven en leefomgeving.

2.5.4 Het adviseren over de uitvoering van ontruimingsoefeningen

Het is de verantwoordelijkheid van bedrijven en instellingen om er voor te zorgen dat gebruikers hun bouwwerk bij een incident veilig verlaten. Het houden van een ontruimingsoefening is een van de middelen waarmee zij er voor zorgen dat hun medewerkers hierop voorbereid zijn. Het uitvoeren van een goede ontruimingsoefening waarbij ook daadwerkelijk geleerd wordt en mogelijke knelpunten naar voren komen is voor veel bedrijven en instellingen moeilijk. Door met deze partijen het voortraject voor de oefening te doorlopen komt er meer inzicht over brandveiligheid bij de verantwoordelijken, komen knelpunten naar boven die verholpen kunnen worden en wordt de organisatie goed geoefend.

2.5.5 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Bovenstaande activiteiten wijken niet af van 2014.

2.6 Incidenteel toezicht of voorlichtingswerkzaamheden

Buiten de beschreven opsomming is in dit uitvoeringsplan enige ruimte opgenomen voor incidentele kortstondige activiteiten.

2.6.1 Incidenteel toezicht of voorlichtingswerkzaamheden

Bij een signaal van de gemeente, omgevingsdienst en Incidentbestrijding dat er een brandveiligheidsvraagstuk zou kunnen spelen in een object of situatie wordt er op basis van de verstrekte gegevens beoordeeld of er daadwerkelijk een risico is en op welke manier de sector Risicobeheersing hierop actie moet ondernemen. Deze actie kan bestaan uit een controle, een gesprek, voorlichting, telefonisch contact etc. De signalen kunnen voortkomen uit klachten van burgers (gemeente), controles (gemeente/omgevingsdienst) en (brand)meldingen (Incidentbestrijding).

2.6.2 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Bovenstaande activiteiten wijken niet af van 2014.

2.7 Interne onderzoeksopdrachten Risicobeheersing

Voor het jaar 2015 staan de volgende onderzoeksopdrachten op het programma.

2.7.1 Objecten met een gelijkwaardige oplossing voor brandveiligheidsaspecten uit hoofdstuk 2 Bouwbesluit (onderzoek)

Brandweer Hollands Midden stelt voor om in 2015 samen met de gemeente en omgevingsdiensten te onderzoeken om welke bouwwerken dit gaat en wat de risico's per object zijn, en daaropvolgend gezamenlijk de wijze van inzet te bepalen.

Op basis van artikel 1.3 "Gelijkwaardigheidsbepaling" van het Bouwbesluit kan een gelijkwaardige oplossing toegepast worden op brandveiligheidsvoorschriften uit hoofdstuk 2 van dit besluit.

Voorbeelden hiervan zijn grote brandcompartimenten in parkeergarages en industriegebouwen en woongebouwen met rookwarmteafvoerinstallaties (RWA) met een atrium ten behoeve van een rookvrije vluchtroute. Veelal zijn er installaties als gelijkwaardige oplossing toegepast. Onderhoud en controle zijn essentieel voor de goede werking van installaties en daarmee dus ook voor de gebruikers van bouwwerken waar zo'n oplossing is toegepast. Daarnaast blijkt dat een brand in een dergelijk bouwwerk grote bestuurlijke impact kan hebben en grote impact op de leefomgeving. Ook voor de uitrukdienst van de brandweer (Incidentbestrijding) brengen dergelijke bouwwerken grotere risico's met zich mee. Het is noodzakelijk de objecten die dit betreft in kaart te brengen en op basis van risico's acties te ondernemen (naleving regelgeving of weerbaarheid)

2.7.2 Wonen boven winkels (nav brand Leeuwarden)

In het rapport "brand aan de Kelders te Leeuwarden 19 oktober 2013" van juni 2014 van de Inspectie Veiligheid en Justitie staan drie aanbevelingen aan de gemeenten. Brandweer Hollands Midden adviseert en ondersteunt de gemeenten graag bij de uitwerking van deze aanbevelingen.

2.7.3 Wijziging t.o.v. uitvoeringsplan 2014

Bovenstaande activiteiten wijken af van 2014.

3 Onvoorziene activiteiten

Het kan voorkomen dat in een object of omgeving onvoorzien door een verhoogd risico, een actualiteit, bestuurlijke gevoeligheid of andere (externe) factor toezicht of voorlichting nodig is. Hiervoor is een kleine ruimte in de begroting opgenomen. Wanneer een dergelijke oorzaak echter meer capaciteit vraagt, moet er in overleg met het bevoegd gezag een keuze gemaakt worden. Gezamenlijk wordt de prioritering van de uitvoering van de begrote werkzaamheden bepaald. Daaruit volgt welke werkzaamheden voor dit jaar eventueel komen te vervallen om het project toch mogelijk te maken.

4 Toegepaste methoden

Voor deze activiteiten kunnen de volgende methodieken worden toegepast:

- a. Naleving regelgeving (eventueel risicoanalyse);
- b. Risicoanalyse
- c. Methode Geen Nood Bij Brand;
- d. Weerbaarheid;
- e. STOOM;
- f. Doelcontrole.

a. Naleving regelgeving

De bouwwerken worden op afspraak bezocht, er wordt steeksproefsgewijs gecontroleerd of het gebruik voldoet aan de bouwregelgeving. Betrokken partijen inclusief het bevoegd gezag worden op de hoogte gebracht van het resultaat van de controle. Naar aanleiding van de controle kunnen hercontroles en ondersteuning in het handhavingstraject van het bevoegd gezag volgen.

b. Risicoanalyse

Tijdens een controle wordt gesproken over de organisatie en het gebruik van het bouwwerk en er wordt bepaald of er daarnaast nog risico's zijn met betrekking tot de brandveiligheid. Met name het evenwicht tussen de bouwkundige- installatietechnische en organisatorische aspecten wordt onder de loep genomen; een risicoanalyse wordt gemaakt. Hieruit kan volgen dat er aanvullende maatregelen nodig zijn om op een acceptabel brandveiligheidsniveau te komen.

c. Geen Nood Bij Brand

Bij deze aanpak wordt gesproken met alle groepen die betrokken zijn bij het (brandveilig)gebruik van een bouwwerk, van directie, management, BHV, technische dienst, medewerkers, gebruikers/cliënten/ bewoners. Met elke groep worden de groepspecifieke verantwoordelijkheid voor brandveiligheid en invloed op brandveiligheid besproken en gekeken welke problemen er zijn, wat de oplossingen zijn, wat daar voor nodig is en daar worden vervolgens afspraken over gemaakt met de directie van de organisatie. Deze methode zorgt er voor dat problemen op alle niveaus boven tafel komen en deze opgelost worden, en dat er breed in de organisatie kennis is over brandveiligheid, de eigen invloed daarop en verantwoordelijkheid erover. Grotere kennis zorgt ervoor dat er een bewuste keuze gemaakt kan worden als het gaat om potentiële onveilige

situaties en minder brandonveilige situaties zullen ontstaan. Uitgangspunt bij deze methode is dat de basis van brandveiligheid in het bouwwerk en de organisatie op orde moet zijn.

d. Weerbaarheid

Onder weerbaarheid verstaan we het vergroten van inzicht bij betrokkenen over de eigen invloed die men heeft over brandveiligheid. Dit vergroten van inzicht wordt bijvoorbeeld gedaan door het beantwoorden van vragen, het houden van gesprekken, door presentaties, begeleiding in het traject naar een ontruimingsoefening en het aanwezig zijn bij gemeentelijke informatieavonden. De nadruk bij deze activiteiten ligt op de vraag: Wat kunt u zelf doen aan uw eigen (brand)veiligheid? Belangrijk onderdeel is ook verkeerde verwachtingen omzetten in reële verwachtingen over de voorzieningen in het bouwwerk, het verloop van een incident en de werkzaamheden van de brandweer en andere hulpdiensten.

e. STOOM

De uitvoering van het project Structureel terugdringen onechte en ongewenste meldingen (STOOM) is een vast onderdeel van het toezicht in deze objecten. De doelstelling van dit project is een reductie van 50% van het aantal onechte en ongewenste doormeldingen naar de regionale meldkamer in 2018. Onechte en ongewenste meldingen zorgen voor overlast bij de gebruikers van het bouwwerk, het verkeer en de uitrukdienst van de brandweer. Daarnaast geven ze een signaal af dat het brandveiligheidsbewustzijn van de gebruikers en verantwoordelijken onvoldoende is of dat de bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen niet op elkaar is afgestemd, wat tot risico's kan leiden. Tijdens gesprekken over dit onderwerp worden oorzaken besproken en afspraken over maatregelen gemaakt. De resultaten worden bijgehouden en waar nodig vindt een nieuw gesprek plaats.

f. Doelcontrole

Tijdens een doelcontrole wordt een specifieke functie of gebied door middel van "flits"-bezoeken bezocht. Tijdens deze bezoeken wordt gesproken over brandveiligheid en gecontroleerd op een aantal basisaspecten van brandveiligheid. Een voorbeeld van deze doelcontroles zijn de WK2014-controles in horeca en Feestmaandcontroles in december in winkels. Doordat er in korte tijd veel contactmomenten over brandveiligheid zijn met veel verschillende mensen heeft deze methode een groot bereik. Doordat er tijdens de controle slechts een beperkt aantal onderwerpen gecontroleerd wordt kan deze methode alleen toegepast worden in objecten met een lager risico. Eventueel wordt deze methode gecombineerd met media-aandacht.

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 21747/vs/11100
Documentnummer:
Datum: 16 februari 2015
Onderwerp: Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015 (verder: HUP 2015)
Bijlage(n): HUP 2015

Geachte Raad,

Voor u ligt ter informatie het in het college vastgestelde HUP 2015. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verplicht een gemeente om handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma's vast te stellen. Het HUP 2015 is binnen de kaders van het in Voorschoten vastgestelde 'Handhavingsbeleid omgevingsrecht, APV en bijzondere wetten 2012-2015' opgesteld en bevat op hoofdlijnen de kaders, de prioriteiten en de inzet in 2015.

Uitvoering zal worden gegeven aan de volgende taken: bouwen en ruimtelijke ordening, APV (Algemene Plaatselijke Verordening Voorschoten) en bijzondere wetten, milieu, Drank- en Horecawet en handhaving kinderopvang.

Binnen de APV wordt prioriteit gegeven aan: inzet bij evenementen, het zoveel mogelijk opvolgen van meldingen, verhoging zichtbaarheid boa's in de gemeente, parkeren, hondenoverlast en toezicht rondom kinderopvanglocaties en scholen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Beantwoording schriftelijke vragen

Zaaknummer:	Zaaknummer Z-20459
Nummer:	
Datum:	17 februari 2015
Datumontvangst:	29 januari 2015
Vragenstellers:	Overbosch en Middelburg (PvdA)

Betreft: BTW-voordeel en Statuten Sportpark Adegeest i.r.t. schriftelijke technische vragen van 10 september en 18 september, de agendering in de commissie WRG van 9 oktober en schriftelijke vragen cf. art. 39 RvO van 14 oktober 2014, aanvullende vragen van 10 december 2014 en aanvullende vragen met betrekking tot de beantwoording van 29 januari 2015

Geachte Raad,

Het college wordt verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden:

In de commissie M&S van 13 oktober 2011 en de raad van 3 november 2011 is bij het agendapunt "Afsluiting krediet kunstgrasvelden en overeenstemming beheerstichting sportpark Adegeest" uitvoerig gesproken over de 400.000 euro BTW die bespaard zou worden door een stichting op te richten en de vraag of dat bedrag wel of niet in de risicoparagraaf van de begroting moest worden gehandhaafd.

1.) Betekent dit concreet dat het college stelt dat er geen risico bestaat dat de gemeente de EUR 400.000, of een deel daarvan, moet terugbetalen?

Antwoord: nee, deze stelling is onjuist. Uitgangspunt blijft: de gemeente heeft de btw op de aanleg in vooraf trek gebracht. En de gemeente verhuurt belast met btw de sportaccomodatie aan de stichting. Conclusie: de gemeente heeft terecht de btw in vooraf trek gebracht.

Mocht de belasting inspecteur alsnog oordelen dat de stichting in haar activiteiten niet voldoet aan het sport besluit, dan is in eerste aanleg de stichting aan zet in een btw kwestie.

2.) In de beantwoording op vraag 1.a. van 27 januari van 2015 staat: "Er is met de belastingdienst geen overleg geweest omtrent het beleid van de aftrek van de BTW na het raadsbesluit van 3 november 2011."

Bedoelt het college daarmee dat de gemeente Voorschoten tot op heden niet, ambtelijk of bestuurlijk, door eigen personeel of door externe adviseurs aanwezig is geweest bij overleggen met de belastingdienst inzake sportpark Adegeest? Als het college dat *niet* bedoelt, wat is dan precies het verschil tussen "geen overleg" en aanwezigheid bij zo'n overleg.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Antwoord: zoals in de beantwoording staat is de gemeente niet betrokken geweest bij gesprekken met de belastingdienst na 3 november 2011 over de btw.

3.) In het antwoord op vraag 1.d. van 27 januari 2015 wordt gesteld: "De gemeente Voorschoten is geen partij voor de belastingdienst." Hoe verhoudt dit en de mededeling dat er sinds 3 november 2011 geen contact meer is geweest met de belastingdienst inzake dit dossier zich dit tot de inhuur van "specifieke deskundigheid" "voor de BTW-problematiek en de inrichting van de stichting" zoals die is verzocht door het college en goedgekeurd door de raad in november 2011? En waarom heeft de gemeente Voorschoten, zijnde "geen partij voor de belastingdienst" recent een "ervaren fiscalist" ingehuurd ter advisering, zoals op meerdere punten blijkt uit de beantwoording van eerdere PvdA-vragen (beantwoording 17-11-2014)

Antwoord: er is na een gesprek met het stichtingsbestuur een beroep op een externe deskundige van deloitte gedaan, om de geschiedenis van een aantal jaren geleden nogmaals te duiden naar aanleiding van een briefwisseling tussen de stichting en de belastingdienst.

4.) Bij de beantwoording van vraag 2 van 27 januari 2015 is het college alleen ingegaan op de stichting en niet op externe adviseurs. Gaarne alsnog een compleet antwoord op de vraag..

Antwoord: wij herhalen hier de opmerking dat er geen briefwisseling / contact is tussen de gemeente en de belastingdienst over de btw na 3 november 2011. Ook niet tussen een door de gemeente ingehuurde deskundige namens de gemeente en de belastingdienst. Wat de stichting heeft gecommuniceerd met de belastingdienst moet opgevraagd worden bij de stichting.

5.) Is het college tot op heden nog steeds niet bekend met het bestaan van correspondentie van de belastingdienst over dit onderwerp?

Antwoord: zie antwoord op vraag 4

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Beantwoording schriftelijke vragen

Zaaknummer:	22321
Nummer:	11200
Datum:	17 februari 2015
Datumontvangst:	woensdag 21 januari 2015
Vragenstellers:	Cees Bremmer, CDA fractie

Geachte Raad,

Door de fractie van CDA zijn op 21 januari 2015 vragen gesteld over het Burgemeester Berkhoutpark. Onderstaand treft u aan de antwoorden op de door u gestelde schriftelijke vragen.

1. Heeft het College kennis genomen van het artikel in Groot Voorschoten van einde december vorig jaar (31 december 2014, pg. 3) van dr. Mars van 't Veer over de renovatie van het burgemeester Berkhoutpark? Terzijde zijn achternaam staat daarin ten onrechte vermeld als: in 't Veer

Ja, het college heeft kennis genomen van het artikel "Zal de tiftjaf terugkeren in het Burgemeester Berkhoutpark" van 5 januari 2015 in Groot Voorschoten.

2. Zijn er inderdaad door de wijze van renovatie van het burgemeester Berkhoutpark negatieve effecten op de natuur –flora en fauna– te voorzien als in de bijdrage van van 't Veer vermeld? Of doet het door artikelschrijver geschetste beeld geen reën recht aan het te verwachten totaaleffect van de renovatie ?

Wij voorzien geen negatieve effecten op de natuur (flora en fauna). Door de renovatie is achterstallig onderhoud aan beplantingen weggewerkt. Het monotone beeld van verwilderde beplantingen was interessant voor bijvoorbeeld vogels als de tiftjaf. Nu de renovatie nagenoeg is afgerond is de beplanting gevarieerder en daarmee aantrekkelijker voor een breder scala aan fauna. Delen van het park die dichter begroeid zijn vormen ook nu nog een geschikt biotoop voor de tiftjaf.

3. Is het zo dat een benadering van "kosteneffectief en onderhoudsarm" in veel gevallen leidt tot een verarmd en verschaald stuk natuur, zoals door van 't Veer, verwacht in geval van het burgemeester Berkhoutpark?
Indien dit ten onrechte gesteld wordt, op welke gronden komt het College dan tot een ander oordeel?

Nee, juist door het hanteren van een te laag onderhoudsniveau is achterstallig onderhoud ontstaan. Hierdoor waren beplantingen te massaal en ook monotoon geworden. Voor de tjiptjaf was dit uiterst geschikt.

Door de renovatie zijn de beplantingen gevarieerder, waarmee de biodiversiteit is toegenomen. Deze verrijking van het park is qua onderhoud intensiever, maar past binnen het kwaliteitsniveau dat in de Groenstructuurvisie en het beheerplan groen is vastgelegd. Ook wordt vanwege de Rijksmonumentale status van het park een intensiever onderhoudsniveau gevraagd.

In het park onderscheidt men nu verschillende (beheer)elementen, zoals natuurvriendelijke oevers, vaste planten en kruiden, bloembollen (zomer-, herfst-, en winterbloeiend), heesters (bladverliezend en groenblijvend), bosplantsoen en bomen. Ieder (beheer)element draagt bij aan de biodiversiteit binnen het park. Op kleine schaal vindt men nu veel variatie in flora dat aantrekkelijker is voor een breder scala aan fauna.

4. Is het College bereid de effecten op de natuur van deze renovatie binnen enkele jaren nog eens te bezien vanuit de door de artikelschrijver verwoorde visie van de grote betekenis van een gevarieerd natuurlijk flora- en fauna-palet in dit zo waardevolle park?

Ja, het college is bereid de effecten op de natuur van deze renovatie binnen enkele jaren te bezien.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Beantwoording schriftelijke vragen

Zaaknummer:	Z-22409-VS
Nummer:	IN-31918-VS
Datum:	24-2-2015
Onderwerp:	klanttevredenheidsformulieren
	donderdag 29 januari 2015
	J.P. Middelburg

Geachte Raad,

Door de fractie van de PvdA zijn op 29 januari 2015 vragen gesteld over klanttevredenheidsformulieren.

Onderstaand treft u aan de antwoorden op de door u gestelde schriftelijke vragen.

De vragen werden als volgt ingeleid:

Als inwoners contact met de gemeente opnemen, wordt hen na afhandeling van hun vraag/melding/opmerking een vragenlijst voor het meten van klanttevredenheid toegestuurd. Vanuit de samenleving bereiken de PvdA-fractie geluiden van mensen die de gemeente, soms bij herhaling, benaderen en geen antwoord krijgen. Dit is op zich onacceptabel. Wat daarbij ook wordt aangegeven, is dat mensen pas een formulier ontvangen om aan te geven hoe tevreden ze zijn met de afhandeling door gemeente als ze inhoudelijk antwoord hebben gehad. Ze ontvangen het daarentegen niet als hun kwestie niet inhoudelijk beantwoord wordt.

Juist de groep mensen die naar verwachting het meest ontevreden is over de afhandeling door de gemeente- de groep die immers nooit een inhoudelijk antwoord mag ontvangen- wordt hiermee de kans ontnomen om hun ontevredenheid aan te geven. Daarbij mist de gemeente betrouwbare gegevens omtrent de werkelijke afhandeling van meldingen etc. en hoe de service gepercipieerd wordt.

1) Is het college bekend met deze problematiek?

Ja, het college is bekend met deze problematiek. Er bereiken ons nog steeds berichten over het niet tijdig beantwoorden en niet beantwoorden van brieven en mails.

Wij zijn bekend met het feit dat sommige inwoners ontevreden zijn over de afhandeling door de gemeente. Dit jaar wordt het onderzoek "waarstaatjegemeente" uitgevoerd. Dan weten we hoe de dienstverlening anno 2015 door de burger wordt beoordeeld.

2.a) Kan het college aangeven of de zaken die onder de aandacht van de PvdA zijn gebracht incidenten zijn, of dat het gebruikelijk is dat mensen geen antwoord krijgen op meldingen of vragen, etc. GEEN vragenlijst over hun tevredenheid ontvangen?

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Bij de indiener van de vragen is nagegaan om wat voor zaken het ging. Het ging om drie aanvragen/meldingen van inwoners en ondernemers, waarvan in twee gevallen het een melding openbare ruimte betreft en in één geval een vergunningaanvraag. Voor wat betreft de melding openbare ruimte geldt dat op het moment van afdoening een mail uitgaat dat de melding is afgehandeld. In deze mail wordt inwoners gevraagd aan te geven als de melding niet naar tevredenheid is opgelost.

In het geval van een vergunningaanvraag is het gedurende een aantal maanden in het najaar zo geweest dat er een klanttevredenheidsonderzoek is toegestuurd na afhandeling van de aanvraag om te achterhalen hoe de dienstverlening is ervaren. Dit is gedaan om input te verzamelen ter verdere verbetering van dienstverlening. Met de resultaten kan het proces verder worden verbeterd. Het gaat dan bijvoorbeeld om wensen als een terugkoppeling per email, de vindbaarheid van informatie op de website, het versoepelen van het voortraject en het voorkomen van de wisseling van een contactpersoon.

2.b) Indien het incidenten betreft: welke stappen onderneemt het college om deze in de toekomst uit te sluiten?

Het college vindt tijdige en correcte beantwoording heel belangrijk. Hierop wordt strak gestuurd. Het is mogelijk dagelijks inzicht te hebben in de binnengekomen brieven, aanvragen en e-mails. Ook zijn er rappelijsten als de termijn bijna verstreken is. Het tijdig registreren van afgedane zaken is nog een punt van aandacht binnen de gehele organisatie.

2.c) Indien het systeem zo werkt dat het altijd zo is dat juist de groep die geen antwoord ontvangt ook niet gehoord wordt in de klanttevredenheidsonderzoeken, op welke termijn heeft het college dit probleem dan opgelost?

Zoals hierboven vermeld, is bij vergunningverlening onderzoek gedaan naar klanttevredenheid. Dit waren iets minder dan vijftig vergunningaanvragers die ondervraagd zijn in het najaar 2014.

3) In beide gevallen (incident of structurele fout): wat is de omvang van dit probleem en wat betekent het voor de betrouwbaarheid van de informatie m.b.t. klanttevredenheid die in het verleden aan de raad verstrekt is?

De informatie die voorheen over klanttevredenheid is verstrekt betreft het onderzoek waarstaatjegemeente.nl. Door dit onderzoek uit te besteden aan een onafhankelijk bureau tracht de gemeente een zo objectief mogelijk beeld te krijgen van de resultaten op het gebied van klanttevredenheid. Dit onderzoek wordt voor de zomer van 2015 opnieuw uitgevoerd. Hierover wordt u binnenkort geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Lijst ingekomen stukken Gemeenteraad Voorschoten 2 april 2015

Datum vergadering: Commissie Burger & Bestuur Voorschoten 26 maart 2015

ID	Afzender	Reg.datum	Omschrijving	Wijze van afdoen
Brieven (van personen en instellingen)				
101824	Provincie Zuid-Holland	19-12-2014	Toezichtregime begroting 2015	Het college van burgemeester en wethouders heeft een voorstel gedaan voor beantwoording van deze brief. Dit onderwerp is geagendeerd en kan bij instemming van de commissie via de lijst van stukken worden afgehandeld.
101958	Rekenkamercommissie	13-02-2015	Brief inz. Monitoring en evaluatie ambt. integratie V'schoten-W'naar (incl. briefadvies d.d. 24-06-2013)	Het college van burgemeester en wethouders heeft een voorstel gedaan voor beantwoording van deze brief. Dit voorstel is geagendeerd.
101972	Rekenkamercommissie	20-02-2015	Brief Rekenkamercommissie inz. jaarverslag 2014	Voor kennisgeving aannemen en ook als ingekomen stuk bespreken in de commissie voor Planning en Control.

Blad 2

101998	Provincie Zuid-Holland	06-03-2015	Begrotingscirculaire 2016-2019	Voor kennisgeving aannemen en ook als ingekomen stuk te agenderen voor de commissie Planning en Control.
102000		06-03-2015	Brief inz. gemeentelijke belastingen	Voor kennisgeving aannemen ne het college van burgemeester en wethouders verzoeken deze brief namens de raad te beantwoorden (met CC aan de raad).
Informatiebrieven van het college van B&W				
102001	College van B&W	27-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering 2010-2014 (incl. balans)	Voor kennisgeving aannemen.
102002	College van B&W	27-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Uitgangspunten vervangingsinvesteringen	Voor kennisgeving aannemen.
102023	College van B&W	06-03-2015	Informatiebrief aan raad over Invoering vennootschapsbelasting per 01-01-2016 voor overheidsbedrijven en mogelijke consequenties vastgoed	Voor kennisgeving aannemen.
102024	College van B&W	06-03-2015	Informatiebrief aan raad over Plan van aanpak betaaltermijnen	Voor kennisgeving aannemen.

Blad 3

101976	College van B&W	13-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Bevoegd gezag Tunnelveiligheid	Voor kennisgeving aannemen.
101979	College van B&W	13-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Procesvoorstel contractsvorming Sportfondsen	Voor kennisgeving aannemen.
101980	College van B&W	13-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Stand van zaken regionale samenwerking (incl. 2 bijlagen)	Voor kennisgeving aannemen.
101981	College van B&W	20-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Intensivering districtelijke samenwerking crisisbeheersing	Voor kennisgeving aannemen.
101982	College van B&W	20-02-2015	Informatiebrief aan Raad over afloop Samenscholingsverbod Burgemeester Berkhoutpark 2015	Voor kennisgeving aannemen.
101983	College van B&W	20-02-2015	Informatiebrief aan Raad over Decemercirculaire 2014 Gemeentefonds	Voor kennisgeving aannemen.
101984	College van B&W	20-02-2015	informatiebrief aan Raad over Integraal Handhavingsuitvoeringsprogramma 2015	Voor kennisgeving aannemen.

**Schriftelijke
beantwoording van
vragen uit de raad**

Blad 4

101986	College van B&W	20-02-2015	Beantwoording (aanvullende) schriftelijke vragen PvdA over BTW-voordeel en statuten Adegeest	Voor kennisgeving aannemen.
101988	College van B&W	20-02-2015	Beantwoording schriftelijke vragen CDA over Burgemeester Berkhoutpark	Voor kennisgeving aannemen.
102004	College van B&W	27-02-2015	Beantwoording schriftelijke vragen PvdA over klanttevredenheidsevaluaties	Voor kennisgeving aannemen.

Lijst van toezeggingen (inclusief vragen uit de raad, moties, actiepunten e.d.)

ID	Datum	Omschrijving	Stand van zaken	Afdoen voor	Portef. houder / Afdeling	Afgedaan
toezeggingen aan de Raad						
100354	03-07-2014	Voorjaarsnota- duurzaamheidstest Het college zegt toe de duurzaamheidstest voor financiën uit te voeren en de uitslag aan de raad terug te koppelen.		30-09-2014	EB	
100357	03-07-2014	Voorlopige uitwerking coalitieakkoord- mee te nemen aandachtspunten. Het college neemt de suggestie van D66 om het Treubplein autovrij en gezellig te maken mee bij de Taskforce Centrum, het verkeersveiligheidsonderzoek rond Beresteijn naar de raad te sturen zodra het is ontvangen en met omwonenden te bespreken, actief inwoners te benaderen voor onderhoud van snippergroen, de CO2 reductie te behandelen in lijn met de duurzaamheidsmotie van D66 en daarop terug te komen bij de raad met een notitie, in de gesprekken over de Toekomstvisie de rol van de overheid/bezuinigingen mee te nemen en te kijken naar een oplossing voor de Traverse die de veiligheid/het comfort vergroot en de snelheid niet verhoogt binnen de bestaande financiën .	Het Treubplein is opgenomen in de toekomstvisie. In het maatregelenpakket van de Taskforce "centrum" is opgenomen dat er op middellange termijn een onderzoek zal worden gedaan naar een betere inrichting van het Treubplein en naar de effecten van het wegvallen van parkeren op deze locatie. Bij het gedeelte over de CO2-reductie: met het toesturen van het raadsvoorstel voor de besteding van de duurzaamheidsreserve is voldaan aan dit deel van de toezegging. Het verkeersveiligheidsonderzoek is inmiddels per informatiebrief van 24 september '14 naar de raad gestuurd.	30-09-2014	IN	
100388	06-11-2014	Overzicht huuropbrengsten wordt voor 1 mei 2015 geleverd.		01-05-2015	EB	
100391	06-11-2014	Vermindering regelgeving Het college zegt tot de suggestie voor het schrappen van de APV of gedeelten daarvan te zullen meenemen eea naar het voorbeeld van de gemeente Hollandskroon.		30-06-2015	JS	
100422	04-12-2014	Vorming reserve door BSGR Op verzoek zegt de wethouder toe in de vergadering		27-02-2015	EB	

ID	Datum	Omschrijving	Stand van zaken	Afdoen voor	Portef. houder / Afdeling	Afgedaan
100452	06-11-2014	van de BSGR aandacht te vragen voor de onwenselijkheid van het vormen van een reserve. Tevens komt de wethouder terug op de vraag of het klopt dat hogere regelgeving het aanleggen van een dergelijke reserve niet toestaat. Pop-up winkels Inhoud motie:verzoekt het college- convenanten te sluiten met corporaties en eigenaars van panden om pop-up-stores mogelijk te maken;- het juridisch-planologisch instrumentarium zoals bestemmingsplannen flexibel in te zetten zodat pop-up stores mogelijk gemaakt worden- te onderzoeken op welke andere wijze het college de leegstand in het centrum tegen kan gaan.	Motie is aangehouden in afwachting van resultaten van de Taskforce Centrum		IN	
100455	06-11-2014	Motie D66 over begroting- reserves en voorzieningen – nr. 100208 Besluit:- Er dient een heroverweging te komen van alle lopende investeringen en uitgaven- Er komt een herzien nieuw voorstel van alle lopende en komende investeringen en uitgaven aan de Raad.- Geplande investeringen (zoals bijv. vermeld op bijlage 6 van de programmabegroting 2015 – 2018) worden niet uitgevoerd, tenzij hiervoor al verplichtingen (zoals de Rijnlandroute) zijn aangegaan of indien de Raad middels een afzonderlijk voorstel anders besluit.	Komt in Kadernota. 11-11-2014 Ingetrokken nadat de wethouder heeft verklaard kritisch naar alle investeringen te zullen kijken in de zin zoals de motie bedoeld. De wethouder zegt toe de raad van de resultaten daarvan met een informatiebrief op de hoogte te zullen stellen.		EB	
100457	06-11-2014	Huur kantoorruimte door politie De burgemeester zegt toe om met de politie het gesprek aan te gaan met als doel dat zij evenals in andere gemeenten ook in Voorschoten geen betalen voor het gebruik/huur van kantoorruimte.	n.a.v. motie 100214		JS	
100461	11-12-2014	Verdeelsleutel reclamebelasting heroverwegen (nav motie nr. 100270) verzoekt het college: – Voor 2016 een nieuwe verdeelsleutel op te stellen die meer recht doet aan verschillen tussen winkeliers, bijvoorbeeld door het drempelbedrag te verlagen en het maximum te verhogen;- deze aanpassing van de	08-01-2015 Ingetrokken nadat het college heeft toegezegd de problematiek van de ingetrokken motie van SP mbt de reclamebelasting in het overleg met de centrumondernemers te bespreken.		EB	

ID	Datum	Omschrijving	Stand van zaken	Afdoen voor	Portef. houder / Afdeling	Afgedaan
		verdeelsleutel opbrengstneutraal uit te voeren;- de grondslag voor de heffing aan te passen, zodat ook winkeliers zonder reclame-uiting meebetalen aan het organiseren van activiteiten;- overleg te voeren met de centrumondernemers over de uitwerking van de gevraagde aanpassing;- de raad uiterlijk in het derde kwartaal van 2015 te informeren over de voorgenomen aanpassing van de reclamebelasting				

vragen uit de raad

100378	04-02-2015	Schriftelijke vragen D66 over niet handhaven binnen gestelde termijnen		04-03-2015	JS	

moties

100122	07-11-2013	Motie VVD over begroting: taakstelling infrastructurale projecten	Afhankelijk besluitvorming investeringspland		EB	
		De strekking van deze motie luidt: Het project Knooppunt Voorschoten in de verdere uitwerking en besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen, waarbij vier varianten uitgewerkt dienen te worden: het project zoals vastgesteld door de gemeenteraad en een uitvoeringsniveau met een kostenreductie van 10%, 20% en 50%. Het project 2e Ontsluitingsweg Krimwijk in de verdere uitwerking en besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen, waarbij vier varianten uitgewerkt dienen te worden: het project zoals vastgesteld door de gemeenteraad, een uitvoeringsniveau met een kostenreductie van 10%, 20% en 50% en een variant uitgaande van realisatie door de ontwikkelaar van de noordelijke ontsluiting conform afspraken (nadere uitwerking van ROGG-variant) en de bestaande infrastructuur niet opnieuw in te richten, maar de verandering te beperken tot een veilige aansluiting op de bestaande	Het eerste deel van de motie is uitgevoerd met voorleggen raadsvoorstel over het Knooppunt in de cyclus van januari 2015.			

ID	Datum	Omschrijving	Stand van zaken	Afdoen voor	Portef. houder / Afdeling	Afgedaan
100196	06-11-2014	infrastructuur. Motie PvdA over begroting– Aanpak problematiek onverdeelde personeelslasten en dekkingsproblematiek ambtelijke kosten Roept het college op:1.) Binnen zes maanden een concreet plan van aanpak aan de raad voor te leggen waarin met duidelijke deadlines wordt aangegeven hoe en wanneer de problematiek van de onverdeelde personeelslasten fundamenteel is opgelost.2.) Binnen zes maanden een concreet plan van aanpak aan de raad voor te leggen waarin met duidelijke deadlines wordt aangegeven hoe en wanneer de problematiek achter de ambtelijke kosten als hierboven omschreven fundamenteel is opgelost.	Stemverhouding:Unaniem.Afwezig: SP		JS	
100207	06-11-2014	Motie D66 over begroting– structureel materieel sluitende begroting Besluit:– Begrotingen en jaarrekeningen dienen vanaf 2015 materieel sluitend te zijn conform de daarvoor gelden wettelijke regelingen en voorschriften– De beoordeling hiervan te laten plaatsvinden door de provincie.– De Raad hierover te informeren.	Aangenomen.Stemverhouding:17 voor: VVD, ONS, CDA, D66 en GroenLinks1 tegen: PvdAAfwezig: SP		EB	
100215	06-11-2014	Motie CDA VVD ONS over begroting– egalisatiereserve Verzoekt het college– Indien sprake is van onderuitputting van de budgetten ten behoeve van jeugd(zorg), maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen in 2015, een egalisatiereserve 3D in te stellen ten behoeve van drie opeenvolgende jaren (2016–2018). Het gaat hier om de onderuitputting in 2015 tot en met 2017 op het macrobudget 3D incl. het budget betreffende de bestaande WMO taken*.;– In lijn met het door het kabinet vanaf 1 januari 2015 voor drie jaar beschikbaar stellen van de middelen voor de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein (via een integratie–uitkering), een dergelijke egalisatiereserve in te stellen voor een	AangenomenStemverhouding:UnaniemAfwezig: SP		IN	

ID	Datum	Omschrijving	Stand van zaken	Afdoen voor	Portef. houder / Afdeling	Afgedaan
		periode van drie jaar, en deze gedurende de periode 2015-2017 jaarlijks aan te vullen met eventuele onderuitputting van hierboven genoemde middelen;				